شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر- تۆتاش

نومۇرى: Z/ 0002 — CN 65

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57)

1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 21 - كۈنى (يەكشەنبە) (بۇ سان تۆت بەت)

ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ خاسىيەتلىك ئوتى يەنە يالقۇنجىدى، دۇنيادىكى تەنتەربىيە ئەزىمەتلىرى جەم بولدى

100 يىللىق تارىخقا ئىگە ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى ئاتلانتادا داغدۇغىلىق باشلاندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 19 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. بىر ئەسىردىن بۇيان ئولىمپىكنىڭ تىنچلىق، ئىتتىپاقلىق ۋە باراۋەرلىك مەقسىتىگە سىمۋول بولۇپ كېلىۋاتقان ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ خاسىيەتلىك ئوتى بۈگۈن كەچتە ئامېرىكىنىڭ ئاتلانتادىكى ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئاساسىي مەيدانىدا يالقۇنجىدى، 26 - نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى هازىرقى زامان ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى دۇنياغا كەلگەنلىكىگە 100 يىل بولغان پەيتتە داغدۇغىلىق باشلاندى.

شۇ يەرنىڭ ۋاقتى بىلەن كەچ سائەت 8 دىن 30 مىنۇت (پېيجىڭ ۋاقتى مۇشۇ ئاينىڭ 20 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى سائەت 8 دىن 30 مىنۇت) ئۆتكەندە ئولىمپىك تەنتەربىيە مەيدانىدىكى چوڭ ئېلېكترونلۇق ئېكراندا 5، 4، 3، 2، 1 دېگەن ۋاقتنى ئېپادىلەيدىغان سانلار كۆرۈندى، ئۇنىڭدىن كېيىن ئېكراندا «ATLANTA» دېگەن خەت ۋە خەتنارا ئولىمپىك كومىتېتىنىڭ رەئىسى سامارانچىنىڭ بۈنگدىن ئالتە يىل ئىلگىرى 1996 - يىللىق ئولىمپىك ئويۇنلىرىنى ئېچىشقا ئاشۇرۇشنى قوللىشى ۋە كاپالەتكە ئىگە قىلىشى كېرەك.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، ئاپتونوم رايونلۇق بىرلىك سەپ بۆلۈمىنىڭ باشلىقى ۋۇجياخې دوكلات بەردى.

سۆزەتتە: 26- نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىگە قاتنىشىدىغان جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكى مەيدانغا كىرمەكتە، جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ 309 تەنھەرىكەتچىسى جەمئىي 26 تۈردىكى 22 مۇسابىقىگە قاتنىشىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

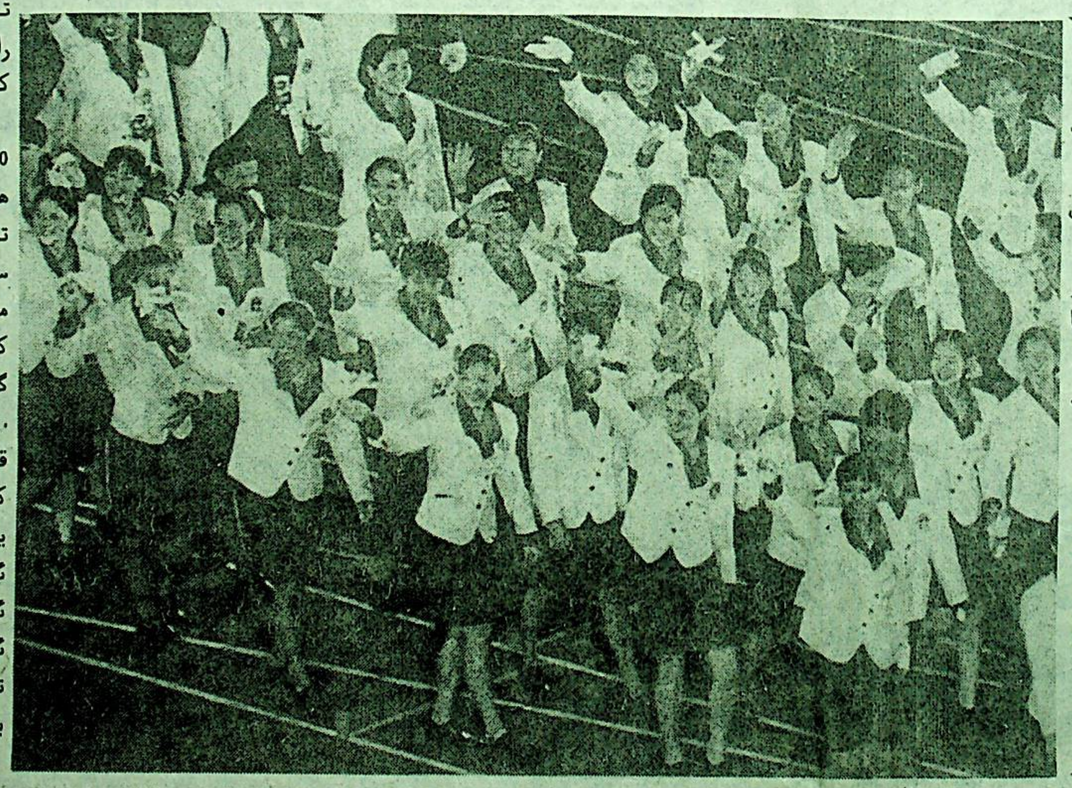

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئىشخانىسى گۇۋۇيۈەن ئىشخانىسىنىڭ ئۇقتۇرۇشنى تارقاتتى

جۇشېڭتاۋ ئاپتونوم رايونلۇق بىرلىك سەپ بۆلۈملىرى باشلىقلىرى يىغىندا تەكتلەپ مۇنداق دېدى:

بىرلىك سەپ خىزمىتىنىڭ مۇھىملىقىنى چوڭقۇر تونۇپ، پارتكومنىڭ بىرلىك سەپ خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىش كېرەك

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئالىم ئابدۇراخمان خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق بىرلىك سەپ بۆلۈملىرى باشلىقلىرى يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 16- كۈنىدىن 19 - كۈنگىچە ئۈرۈمچىدە ئۆتكۈزۈلدى. بۇ قېتىمقى يىغىنىنىڭ مەقسىتى مەركەزنىڭ 7 - نومۇرلۇق ھۆججىتى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم خىزمەت يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش، مەملىكەتلىك بىرلىك سەپ بۆلۈملىرى باشلىقلىرى يىغىنىنىڭ روھىنى يەتكۈزۈش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش، ئاپتونوم رايونىمىز بىرلىك سەپ خىزمىتىنىڭ تەجرىبىلىرىنى يەكۈنلەش ۋە ئالماشتۇرۇش، بۈنگدىن كېيىنكى خىزمەت ۋەزىپىلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇشتىن ئىبارەت.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جۇشېڭتاۋ سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىمقى يىغىنىنىڭ چاقىرىلىشى مەركەزنىڭ 7 - نومۇرلۇق ھۆججىتىنى تېخىمۇ چوڭقۇر ئىزچىللاشتۇرۇشتا، بىرلىك سەپ خىزمىتىنى يەنىمۇ ياخشى ئىشلەپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مۇقىملىقىغا ۋە تەرەققىياتى ئۈچۈن تېخىمۇ ياخشى خىزمەت قىلىشتا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

جۇشېڭتاۋ مۇنداق دېدى: بىرلىك سەپ خىزمىتى سىياسەتچانلىقى ئىنتايىن كۈچلۈك خىزمەت بولۇپ، پارتىيەنىڭ مۇھىم سىياسىي خىزمىتى. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار بىرلىك سەپ خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكىنى چوقۇم كۈچەيتىشى، بىرلىك سەپ خىزمىتىنى پارتكوم خىزمىتىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ، مۇھىم چېتىلىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن پۈتۈن پارتىيە ۋە پۈتۈن جەمئىيەتنىڭ بىرلىك سەپ خىزمىتىنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشنى زور كۈچ بىلەن ئۆستۈرۈپ، ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەت ۋە جەمئىيەتتىكى ھەرقايسى تارماقلارنى بىرلىك سەپ خىزمىتىگە كۆڭۈل بۆلۈشكە ۋە ئۇنى قوللاشقا، بىرلىك سەپ خىزمىتىگە قاتنىشىشقا قوزغاش لازىم.

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئەمەلىيەت ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مىللەتلەر، دىن خىزمىتىنى ئاپتونوم رايونىمىز بىرلىك سەپ خىزمىتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلغانلىقىنىڭ تامامەن توغرا ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بەردى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم خىزمەت يىغىنى مەركەزنىڭ 7 - نومۇرلۇق ھۆججىتىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش توغرىسىدا قارار چىقاردى. بىز ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە ئىدىيۋى تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، ئىدىيىنى 7 - نومۇرلۇق ھۆججەتنىڭ روھى بويىچە بىرلىككە كەلتۈرۈشىمىز، بولۇپمۇ «شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىغا تەسىر يەتكۈزۈدىغان ئاساسىي خەۋپ مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەر» دېگەن ئىلمىي ھۆكۈمنى تولۇق تونۇۋېلىشىمىز كېرەك. باش شۇجى جياڭ زېمىن ئونتۇرىغا قويغان مىللەتلەر خىزمىتى توغرىسىدىكى ئۈچ جۈملە سۆز ۋە دىن خىزمىتى توغرىسىدىكى ئۈچ جۈملە سۆزنى ئەستايىدىل ئوگىنىشىمىز ۋە ئۇنىڭ روھىي ماھىيىتىنى ئۆزلەشتۈرۈۋېلىشىمىز كېرەك.

ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونلۇق بىرلىك سەپ بۆلۈملىرى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمىتىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا قەتئىي ئەمەل قىلىپ، ئۆزىنىڭ ۋەزىپىسىنى ئىشقا ئاشۇرۇشنى قوللىشى ۋە كاپالەتكە ئىگە قىلىشى كېرەك.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، ئاپتونوم رايونلۇق بىرلىك سەپ بۆلۈمىنىڭ باشلىقى ۋۇجياخې دوكلات بەردى.

ئۇلىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ خاسىيەتلىك ئوتى يەنە يالقۇنجىدى، دۇنيادىكى تەنتەربىيە ئەزىمەتلىرى جەم بولدى

100 يىللىق تارىخقا ئىگە ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى ئاتلانتادا داغدۇغىلىق باشلاندى

ئۇ تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئاتلانتادىكى ئۆتكۈزۈلىدىغانلىقىنى جاكارلاۋاتقان كۆرۈنۈشى كۆرۈندى. بۇ چاغدا مەيدانىدىكىلەر داقا - دۇمباقلارنى يېگۈراتتى، مەيداننىڭ سىرتىدا سالیوتلار ئېتىلدى، بۈنىڭ بىلەن ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمى رەسمىي باشلاندى.

ئەدەبىيات - سەنئەت ئۇيۇنى كۆرسىتىلگەندىن كېيىن، كىشىنىڭ قەلبىنى ھاياجانلاندۇرىدىغان مەيدانغا كىرىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلدى. بۈنگدىن 100 يىل ئىلگىرى تۇنجى نۆۋەتلىك هازىرقى زامان ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى ئۆتكۈزگەن دۆلەت- گېرېتسىيە ۋەكىللەر ئۆمىكى كۆپچىلىكنىڭ ئارزۇسى بويىچە ئالدى بىلەن مەيدانغا كىردى. ئولىمپىكنىڭ ئەنئەنىسى ۋە تارىخى بۇ چاغدا دۇنيانىڭ ھۆرمىتىگە ئېرىشتى. گرېتسىيىنىڭ دۆلەت بايرىقى پۈتۈن مەيدانىدىكى 80 مىڭدىن ئارتۇق تاماشىبىننىڭ قىزغىن قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى، ساھىبخانا دۆلەت ئامېرىكا ۋەكىللەر ئۆمىكى ئەڭ ئاخىرىدا مەيدانغا كىردى. ئىككى ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ بىرىنىڭ مەيدانغا ئالدى بىلەن كىرىشى، بىرىنىڭ ئاخىرىغا كىرىشى هازىرقى زامان ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ 100 يىللىق تارىخىنى سىمۋول خاراكتېرلىك ھالدا بىرلەشتۈردى.

بۈنگدىن 100 يىل ئىلگىرى تۇنجى نۆۋەتلىك هازىرقى زامان ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى دۇنياغا كەلگەندە ئۇنىڭغا ئاران 14 دۆلەتنىڭ 300 گە يېقىن تەنھەرىكەتچىسى قاتناشقانىدى. 100 يىلدىن كېيىنكى بۈگۈنكى كۈندە ئولىمپىك چوڭ ئائىلىسى بارسىلونا ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىدىن كېيىن كەڭ كۆلەمدە جەم بولۇشنىڭ گۈزەل ئارزۇسىنى يەنە بىر قېتىم ئىشقا ئاشۇردى، 100 مىنۇت داۋام قىلغان مەيدانغا كىرىش مۇراسىمىدا گۈنبىيە، كۆمۈر تاقىم ئاراللىرى، دومىنىكا قاتارلىق ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىگە تۇنجى قېتىم قاتناشقان توققۇز دۆلەت ۋە رايوننىڭ تەنھەرىكەتچىلىرى مەيدانغا كىردى.

رېكورت يارىتقان 197 دۆلەت ۋە رايوننىڭ 10 مىڭدىن ئارتۇق تەنھەرىكەتچىسى بەش ھالقىلىق بايراق ئاستىغا يىغىلىپ، ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى تارىخىدا شانلىق سەھىپە ئاچتى، ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ 100 يىلدىن بۇيان داۋاملىشىپ كەلگەن هايات- كۈچىنى تولۇق گەۋدىلەندۈردى.

جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكى 42- قېتىمدا مەيدانغا كىردى، ئەرلەر ۋاسكېتبول كوماندىسىنىڭ چولپانى لىيۇ يۈيدۇڭ بەش يۈلتۇزلۇق قىزىل بايراقنى ئېگىز كۆتۈرۈپ ئەڭ ئالدىدا ماڭدى. جۇڭگونىڭ 250 دىن ئارتۇق ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى ئەزىمەتلىرى ئۇنىڭ ئارقىسىدىن ئەگىشىپ ماڭدى، ئۇلار تاماشىبىنلارغا قول ئىشارىتى قىلىپ ھۆرمەت بىلدۈردى.

1984- يىلى لوس- ئانژېلىستا ئۆتكۈزۈلگەن ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىدە ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئالتۇن مېدالى

خىزمىتى. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار بىرلىك سەپ خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى چوقۇم كۈچەيتىشى، بىرلىك سەپ خىزمىتىنى پارتكوم خىزمىتىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ، مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزۈشى لازىم. يېڭى دەۋردىكى بىرلىك سەپ خىزمىتى سىياسىي، ئىقتىساد، مەدەنىيەت ۋە ئىجتىمائىي تۈرمۇشنىڭ ھەممە تەرەپلىرىگە چېتىلىدۇ، خىزمەت ۋەزىپىسى پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ ھەرقايسى تارماقلىرىغا توغرىسىدىكى ئۇچ جۈملە سۆز ۋە دىن خىزمىتى توغرىسىدىكى ئۇچ جۈملە سۆزنى ئەستايىدىل ئۆگىنىشىمىز ۋە ئۇنىڭ روھىي ماھىيىتىنى ئۆزلەشتۈرۈۋېلىشىمىز كېرەك.

ئۇ ئاخىردا مۇنداق دەپ تەكتىلىدى: جۇڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش جەريانىدا بىرلىك سەپ خىزمىتى پارتىيەنىڭ ئەسىل ئەنئەنىسىگە ۋارىسلىق قىلىشى، ئۆزىنىڭ مۇھىم رولىنى جارى قىلدۇرۇشى، پارتىيەنىڭ باش

جەنۇبىي شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ھاۋا ئارمىيە مەلۇم پونكتى دەم ئېلىش كۈنلىرىدىن پايدىلىنىپ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ دەرسلىكىنى تولۇقلاپ ئۆگىنىش كۇرسى ئاچتى. ئىككى يىلدىن بۇيان، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەن 60 جەڭچى دۆلەت ماتاربىرىغا تارماقلىرى بىر تۇتاش تارقاتقان تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرۈش دىپلومىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: 7 - ئاينەك 15 - كۈنى دىپلومىغا ئېرىشكەن بىر تۈركۈم جەڭچى پونكىت رەھبەرلىرى بىلەن سۆھبەتلەشمەكتە.

دىلك سۈيشىن، خۇچىبىن فوتوسى

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئىشخانىسى گوۋۇيۈەن ئىشخانىسىنىڭ ئۇقتۇرۇشىنى تارقاتتى

قانۇنسىز نەشر قىلىش ھەرىكەتلىرىنى قەتئىي چەكلەش كېرەك

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ياك لياك خەۋەر قىلدى: ئاخبارات - نەشرىياتچىلىقنىڭ گۈللىنىشى ۋە ساغلام راۋاجلىنىشىنى يەنمۇ ئىلگىرى سۈرۈپ، ئەقلىي مۇلۈك ھوقۇقىنى قوغداش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئىشخانىسى يېقىندا گوۋۇيۈەن ئىشخانىسىنىڭ «قانۇنسىز نەشر قىلىش ھەرىكەتلىرىنى قەتئىي چەكلەش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش»نى تارقاتتى ھەم ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئەمەلىي ئاساسەن، ئالاقىدار مەسىلىلەر توغرىسىدا بەلگىلىمە چىقاردى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئىشخانىسىنىڭ ئۇقتۇرۇشىدا مۇنداق دېيىلدۇ: ھەرقانداق ئىدارە ۋە شەخسنىڭ ئاخبارات - نەشرىيات مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ تەستىقىنى ئالماي تۇرۇپ، جەمئىيەتتە كىتاب، گېزىت - ژۇرنال قاتارلىق نەشر بۇيۇملىرىنى نەشر قىلىشى ۋە ئاشكارا تارقىتىشقا بولمايدۇ؛ نەشر قىلىدىغان كىتاب شۇ ئىدارىنىڭ كەسپى بىلەن مۇناسىۋەتلىك ياكى ئېچكى قىسمدا ئىشلىتىلىدىغان غەيرىي سودا خاراكتېرلىك كىتاب- ژۇرنال بولسا، ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات- نەشرىيات ئىدارىسىنىڭ ئېنىقلىشى ۋە تەستىقلىشىغا سۈنۈش كېرەك، ئېچكى ماتېرىياللارنى بېرىلگەندىن كېيىن بېسىشقا رۇخسەت قىلىش گۇۋاھنامىسى بېرىلگەندىن كېيىن بېسىشقا بولىدۇ. ئاپتونوم رايونلۇق كىتاب - ژۇرنال ۋە گېزىت بېسىشقا رۇخسەت قىلىش ئىجازەتنامىسى ئالمىغان باسما زاۋۇتلىرىنىڭ كىتاب - ژۇرنال، گېزىت ۋە ئېچكى ماتېرىياللارنى بېسىش كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىشغا بىردەك رۇخسەت قىلمايدۇ. ئۇنداق قىلمايدىكەن، قانۇنسىز نەشر قىلىش ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللانىدى، دەپ قارىلىدۇ.

ئۇقتۇرۇشتا يەنە مۇنداق دېيىلدۇ: ئۇن- سن بۇيۇملىرىنى نەشر قىلىش، كۆچۈرۈشتە دۆلەت ئاخبارات - نەشرىيات مەھكىمىسىنىڭ باشقۇرۇش بەلگىلىمىسىنى قەتئىي ئىجرا قىلىش كېرەك، ئاخبارات - نەشرىيات ئىدارىسىنىڭ تەستىقىدىن ئۆتمىگەن ئۇن- سن بۇيۇملىرىنى نەشر قىلغان، كۆچۈرۈپ تارقاتقان ئورۇنلار بىردەك ئەمەلدىن قالدۇرۇلىدۇ، ئاز سانلىق مىللەتلەر تىلىدىكى ئۇن- سن بۇيۇملىرىنى ئېچكى ئۆلكىلەردىكى ئاز سانلىق مىللەت تەھرىر- تەرجىمانلىرى، نەشرىيات ئورۇنلىرىنىڭ نەشر قىلىشىغا بولمايدۇ، دىنىي مەزمۇندىكى ئۇن - سن بۇيۇملىرىنى نەشر قىلىشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ، غەيرىي نەشرىيات ئورۇنلىرى ئۆز ئىدارىسىنىڭ كەسپىگە يېنەكچىلىك قىلىدىغان تەشۋىق - تەربىيە مەزمۇندىكى غەيرىي سودا خاراكتېرلىك ئۇن - سن بۇيۇملىرىنى نەشر قىلماقچى بولسا، مەسئۇل ئورۇنلارنىڭ ماقۇللۇقىنى ئېلىشى، ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات - نەشرىيات ئىدارىسىنىڭ تەكشۈرۈپ تەستىقلىشىغا سۈنۈشى، ئېچكى ماتېرىياللارنى بېسىشقا رۇخسەت قىلىش گۇۋاھنامىسى ئالغاندىن كېيىن بېسىپ ۋە كۆچۈرۈپ تارقىتىشى كېرەك.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدۇ: قانۇنسىز نەشر قىلىش ھەرىكەتلىرىنى قەتئىي چەكلەش، قانۇنسىز نەشر بۇيۇملىرىنى ۋە قانۇنسىز تىجارەتنى قاتتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش كېرەك. بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلغان ئورۇن ۋە شەخسلەرنى ئاخبارات- نەشرىيات ئىدارىسى ۋە مەدەنىيەت نازارىتى (ئىدارىسى)دۆلىتىمىزنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىرى بويىچە جازالىسا بولىدۇ.

قەشقەر ئۆلايىتىدە تاشيول قاتناش تەرتىپىنى باشقۇرۇش كۈچەيتىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇدابەردى ئابدۇللا خەۋەر قىلدۇ: قەشقەر ئۆلايىتى يولۇچىلار ترانسپورت بازىرىدىكى قالايمىقانچىلىقنى تۈزەشكە ئەھمىيەت بېرىپ، قاتناش تەرتىپىنى ياخشىلىدى.

ترانسپورت بازىرى قويۇقبتلىكەندىن بۇيان، قەشقەر ئۆلايىتىنىڭ ترانسپورت بازارلىرىدا لىنىيە - بېكەت، يولۇچى تالىشىش جىددىيلىشىپ، قاتناش تەرتىپى قالايمىقانلىشىپ كەتكەنىدى. بۇ يىل ئۆلايەتلىك تاشيول ترانسپورت بازارلىرىنى باشقۇرۇش باش پونكىتى ئاھىيىلەرگە ئۆەتكەن تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى يوللاردا قانۇنسىز قۇرۇلغان چارلارنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ، قالايمىقان ھەق ئېلىش، كىرا ھەققىنى قالايمىقان ئۆستۈرۈش ئەھۋاللىرىنى تۈزەتتى، رەسمىيەتى تولۇق بولمىغان شوپۇرلار، بېلەت باھاسىنى قالايمىقان ئۆستۈرگەنلەرنى، كۆرسەتكۈچ تاختىسى ئېنىق بولمىغان ئاپتوموبىللارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى. ئايدا بىر قېتىم ئىشلەپچىقىرىش - بەلگىلەش يىغىنى ئېچىپ، قىزىق لىنىيە بىلەن سوغۇق لىنىيىنى ئالماشتۇرۇپ، شەخسىي ئاپتوموبىل شوپۇرلىرىنىڭ تاپاۋەتلىك تەگىپۈگلىشىشىغا كاپالەتلىك قىلدى، 20 كىشىلىك نازارەت قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، تاشيول ترانسپورت بازىرىنى تەكشۈرۈشنى دائىملاشتۇردى.

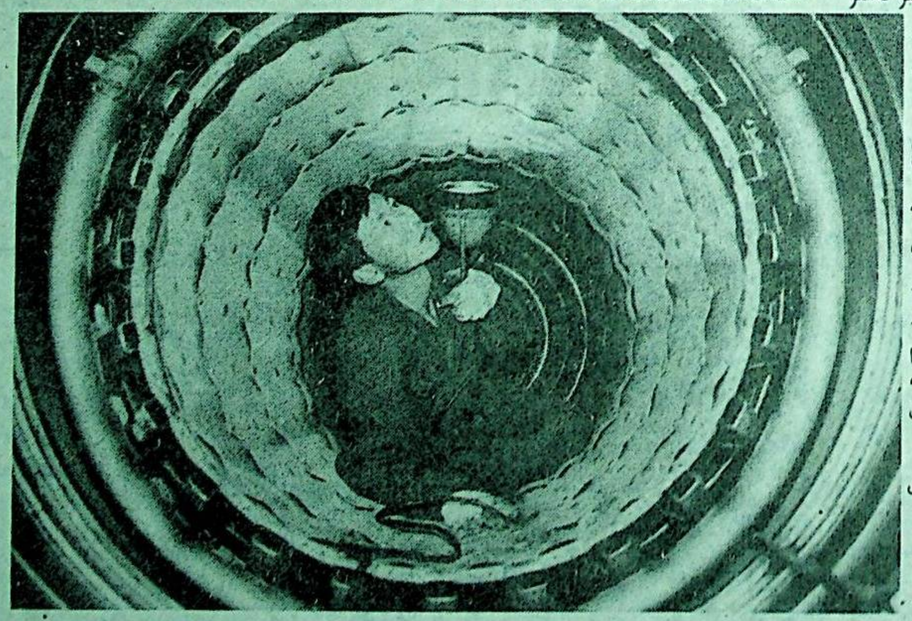

شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ئاۋئاتسىيە قىسمى مەلۇم تۈرنى ئايروپىلان 3 - جۈكدۇيىنىڭ مېخانىكى ۋالۇ دايۇ پىشقان كەسپىي تېخنىك بولۇپ، كاشىلىغا توغرا ھۆكۈم قىلالايدۇ، ئۇ ئاۋئاتسىيە خىزمىتىگە قاتناشقان ئۇچ يىلدىن بۇيان، ئۇچۇش بىخەتەرلىكىگە خەۋپ يەتكۈزىدىغان بىر قەدەر زور كاشىلىنى يەتتە قېتىم، زور كاشىلىنى ئۈچ قېتىم بايقاپ، ئۇچ قېتىم 3 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسىتىپ، قىسمىنىڭ بىخەتەر ئۇچۇشىغا كاپالەتلىك قىلىپ، تۆھپە ياراتتى.

سۈرەتتە: ۋالۇ دايۇ ئايروپىلان ماتورىنى تەپسىلىي تەكشۈرمەكتە.

گوك گۈيتاك فوتوسى

ئۇرۇمچى شەھەرلىك مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇش ئىشخانىسى ئۆزىدە ساقلانغان مەسىلىلەرنى تۈزەتتى

ئۆز خەۋىرىمىز. ئۇرۇمچى شەھەرلىك مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇش ئىشخانىسى مەدەنىيەت بازارلىرىدىكى قانۇننى ئىجرا قىلغۇچى تارماقلاردا ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەرنى كۆزدە تۇتۇپ، ئىشنى ئۆزىدىكى مەسىلىلەرنى تۈزىتىشتىن باشلىدى.

ئۇرۇمچى شەھەرلىك مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇش ئىشخانىسى ئۇرۇمچى رايونىدىكى مەدەنىيەت بازارلىرىنى نازارەت قىلىش - تەكشۈرۈش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان، مەدەنىيەت بازارلىرىنىڭ راۋاجلىنىشى ۋە جەمئىيەتتىكى يامان كەيپىياتلارنىڭ تەسىرى تۈپەيلىدىن بۇ ئورۇندا پەيدا قىلىش، ئېلىش، قەستەن توسالغۇ قىلىش، نەپ بەرمەسە قەستەن توسالغۇ پەيدا قىلىش، پوزتسىيىسى قوپال بولۇشقا ئوخشاش مەسىلىلەر ساقلانغاندى. ئۇرۇمچى شەھەرلىك مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇش ئىشخانىسى بۇ مەسىلىلەرنى نەزەردە تۇتۇپ، تۈرلۈك قائىدە - تۈزۈملەرنى ئورنىتىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش بىلەن بىللە ئۆگىنىش تۈزۈمى، مەمۇرىي قانۇننى ئىجرا قىلغۇچى خادىملارنىڭ ھەربىر ئەت قائىدىسى، قانۇننى ئىجرا قىلغۇچى خادىملاردىن پاك بولۇشقا دائىر قائىدىلەرگە خىلاپلىق قىلغانلارنى جازالاش چارىسى قاتارلىق ئون نەچچە قائىدە - نىزام تۈزۈپ چىقتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزەش - ئوبراز تىكلەش خىزمىتىنى ھەقىقىي ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، قاتلامغا قاتلام تەكلىپ قىلىپ ئىشلىتىش، قاتلاممۇ قاتلام مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاشنى يولغا قويۇپ، ئىدىيە، ئىستىل جەھەتتە قاتتىق سىناقتىن ئۆتكەن، كەسپىتە پىششىق، قانۇننى قاتتىق ئىجرا قىلىدىغان خادىملارنى تەكشۈرۈش قوشۇنىغا يۆتكەپ، قانۇننى ئىجرا قىلىش، تەكشۈرۈش قوشۇنىنىڭ قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتتى. يېرىم يىللىق تەرىشىش ئارقىلىق ئۇنۇم كۆرۈلدى. مەدەنىيەت بۇيۇملىرى تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان تىجارەتچىلەر؛ مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرغۇچى خادىملار ۋە تەكشۈرگۈچى خادىملارنىڭ پوزتسىيىسى ياخشىلاندى، ئۇلاردا ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىدىغان ئىشلار ئازايدى، قانۇن بويىچە ئىش بېجىرىش ئۇنۇمى ئۆستى، دەپ ئىنكاس قىلدى.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بېكى ئادىرىسى
www.uyghurkitap.com

قاراساقال چارۋىچىلىق كەنتى ئاممىنى بېيىتىش يولىغا يېتەكلىمەكتە

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىمىن**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئابدۇكېرىم** خەۋەر قىلدۇ: جىك ناھىيە داخىلەنزى بازىرىنىڭ قاراساقال چارۋىچىلىق كەنت پارتىيە ياچېيكىسى چارۋىچىلىقنى يېتەكچى قىلىش، چارۋىچىلىق بىلەن دېھقانچىلىقنى بىرلەشتۈرۈش ئاساسىي گەۋدە قىلىنغان ئۇنۇمۇبرسال ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىش ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ېيىش قەدىمىنى تېزلەتتى.

قاراساقال چارۋىچىلىق كەنتىدە 130 ئائىلە، 730 نوپۇس، 15 مىڭ 300 تۈياق چارۋامال، 1921 مو تېرىلغۇ يەر بار. كەنت پارتىيە ياچېيكىسى ئىسلاھات، ئېچۇۋېتىش داۋامىدا دادىل ئىزدىنىپ، «چارۋىچىلىقنى يېتەكچى قىلىش، ئولتۇراقلاشتۇرۇشنى بۇسۇش ئېغىزى قىلىش، بازارغا يۈزلىنىپ كۆپ خىل ئىگىلىكنى تەرەققىي قىلدۇرۇش» ئىقتىسادىي تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى تۈزۈپ چىقتى، شۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆز كەنتىنىڭ ئەھلىيىتىگە بىرلەشتۈرگەن ھالدا ھاللىق سەۋبىگە يۈرۈش قىلىش بويىچە چوڭ مۇھاكىمىنى قانات يايدۇردى، پارتىيە ئەزالىرى بىلەن ھەر يىلى مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، ئۇلارنى ئامما بىلەن ئالاقە ئورنىتىشقا تەشكىللىدى. بۇنىڭ بىلەن ھەر بىر پارتىيە ئەزاسى نامرات ئائىلىلەرنى ئاساس قىلغان ھالدا ئۇچ ئائىلە بىلەن ئالاقە ئورنىتىپ ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلىشىغا ياردەم بەردى. كەنت پارتىيە ياچېيكىسى يەنە دېھقانچىلىق ئەترىتىدىكى نامراتلارنىڭ سۇ ۋە يەر ھەققىنى كېچۈرۈم قىلدى ۋە ئۇلارغا يار - يۆلەك بولۇش چارىسى مېلى تارقىتىپ بەردى. ئىشلەپچىقىرىش ماتېرىياللىرى سېتىۋېلىش ئۈچۈن پۇل قەرز بېرىپ تۇردى. 1992 - يىلىدىن ئىلگىرى كەنتكە قاراشلىق چارۋىچىلىق ئەترىتىدىكى 52 ئائىلىلىك چارۋىچى ئوت - چۆپ، سۇ مەنبەسى قوغلىشىپ چارۋامال بېقىپ، كۆچمەن تۇرمۇش كۆچۈرۈپ كەلگەنىدى. كەنت پارتىيە ياچېيكىسى بۇ خىل ئەھۋالنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، ئاساسىي مۇئەسسەسە قۇرۇلۇشىغا مەبلەغ سېلىپ، چارۋىچىلارنى ئولتۇراقلىشىپ چارۋامال بېقىشقا يېتەكلەشنى چىك تۇتتى. ئوتلاق بازىلىرىنى ئېچىپ، چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ، چارۋىچىلارنى روناق تاپقۇزۇش ئۈچۈن، 1993 - يىلىدىن ئۈتكەن يىلنىڭ ئاخىرىغىچە دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر بىرلىشىپ مەبلەغ جۇغلاش ئۈسۈلى بىلەن 40 ئائىلىلىك چارۋىچىنى مۇقىم، يېرىم مۇقىم ئولتۇراقلاشتۇرۇپ، ئولتۇراقلىشىش نىسبىتىنى 77% كە يەتكۈزدى، يېگىدىن 1800 مو بوزيەر ئېچىپ، ئولتۇراقلاشقان ھەربىر چارۋىچى ئائىلىسىگە 120 مودىن 150 موغىچە يەر ئاجرىتىپ بەردى. 1993 - يىلى تېخنىك تەكلىپ قىلىپ چارۋىچىلارنى ھاۋا كىلىماتىغا باب كېلىدىغان ئالما كۆچىتى تىكىپ، 100 مو باغ بىنا قىلىشقا ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارنى يېگى تەرەققىيات مەنبەسىنى ئېچىشقا يېتەكلىدى. يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان دېھقان، چارۋىچىلارنى يېتەكلەپ ۋە 800 مىك يۇەن مەبلەغ سېلىپ، 12 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئۆستەكنى ياسىدى. 62 مىك يۇەن مەبلەغ سېلىپ ئۈچ كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا يۇقىرى بېسىملىق توك سىمى تارتتى، سەككىز كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا زەيكەش چاپتى، 100 مىك يۇەن مەبلەغ سېلىپ قۇدۇق قازدى. 1000 مو يەردە پۇركۈپ سۇغىرىدىغان ئوتلاقنى سۇغىرىپ ياخشىلىدى.

كەنتنىك دېھقانچىلىق ئەترىتىدىكى دېھقانلار ئۇزۇندىن بۇيان ئوت - چۆپ، يەم - خەشەك زىرائىتى تېرىپ كەلگەنلىكتىن، ئىقتىسادىي كىرىمى تۆۋەن، تۇرمۇشى ناچار ئىدى. كەنت پارتىيە ياچېيكىسى 200 مو ئوتلاق بېرىنى ئاجرىتىپ، ئاشلىق، يەم - بوغۇز پىششىقلاپ ئىشلەش بىر گەۋدە قىلىنغان ئۇنۇمۇبرسال بازا ۋە چارۋا مال بورداش بازىسى بىنا قىلىپ، دېھقانلارنى نامراتلىقتىن قوتۇلدۇرۇشنى قارار قىلدى ھەم دېھقانلارنى باقمىچىلىق ۋە بورداقچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىپ روناق تېپىشقا يېتەكلىدى. دېھقان، چارۋىچىلارنى ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش، چارۋامال بېقىشقا يېتەكلەپ ھەر يىلى «قىشلىق يەم- تېخنىكا ئۆگىنىش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، يەم- تېخنىكا ئۆگىنىش كۇرسلىرىنى ئېچىپ، ئۇلارنى ئىسقاتىدىغان يەم - تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلىدى، ئۇلارنى يېزا ئىگىلىك ژۇرنىلى ئارقىلىق ئوقۇتۇش ۋە رادىئو- تېلېۋىزىيە مەكتەپلىرىدە ئوقۇشقا رىغبەتلەندۇردى. بۇنىڭ بىلەن بۇ كەنتتىكى ياش، ئوتتۇرا ياش دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك بىر نەچچىدىن ئەملىي قوللىنىلىدىغان تېخنىكىغا ئىگە بولۇپ، بىر تۇركۈم تايانچ تېخنىكلار بارلىققا كەلدى. ئۈتكەن يىلى كەنتنىڭ ئومۇمىي كىرىمى 4 مىليون 860 مىڭ يۇەنگە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ئوتتۇرىچە ساپ كىرىمى 1084 يۇەنگە يېتىپ، 1994 - يىلىدىكىدىن 62.3%، 1991 - يىلىدىكىدىن 121.7% ئاشتى. 21 ئائىلە نامراتلىقتىن ئۇزۇل- كېسىل قوتۇلدى.

بۇ يىل كەنت قىياپىتىدە تېخىمۇ زور ئۆزگىرىشلەر بولدى. ئون ئائىلىگە تېلېفون ئورنىتىلاشۇرۇش پىلانى ئەملىيلەشتى، بەش كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتىكى يول ياقسىغا كۆچەت تىكىپ كۆكەرتىلدى. شېياخانا، ماگىزىن قاتارلىق قۇرۇلۇشلار ئاساسىي جەھەتتىن پۈتتى.

كەنت پارتىيە ياچېيكىسى ئاممىنى بېيىتىشقا يېتەكلەشتىكى نەتىجىلىرى بىلەن ناھىيە ۋە ئوبلاست بويىچە «ئىلغار پارتىيە ياچېيكىسى»، «ئاممىنى ھاللىق سەۋبىگە يېتەكلەشتىكى ئۈلگىلىك ياچېيكا» بولۇپ باھالىنىپ، كۆپ قېتىم تەقدىرلەندى. ياچېيكا شۇجىسى ۋەلىقان ئۆتكەن يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «ئەمگەك نەمۇنچىسى» بولۇپ باھالاندى.

ئىلى ۋىلايىتىنىڭ ھەرقايسى يېزا - بازارلىرىدىكى دېھقانلار چارۋاماللارنى قىش ۋە ئەتىيازدىن

كۆچا ناھىيىسىدە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىچىدىغان سۈيىنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىدا ياخشى نەتىجە قولغا كەلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەبەيدۇللا مەمۇت** خەۋەر قىلىدۇ: كۆچا ناھىيىسىدە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىچىدىغان سۈيىنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىدا ياخشى زور نەتىجە قولغا كەلدى.

كۆچا ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىچىدىغان سۈيىنى ياخشىلاش، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش قۇرۇلۇشىغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى، ناھىيىدە ئون كشىدىن تەركىب تاپقان رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ، گۇرۇپپا باشلىقلىقىنى ھاكىم ئۇستىگە ئالدى. يېزا - مەيدانلاردا كېچىك گۇرۇپپىلار قۇرۇلدى. ئۇلار يۇقىرىنىڭ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىچىدىغان سۈيىنى ياخشىلاش، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش توغرىسىدىكى سىياسەتلىرىنى كەڭ تەشۋىق قىلىپ ۋە ئەستايىدىل ئىجرا قىلىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ تونۇشىنى ئۆستۈرۈپ، مەبلەغ سېلىش ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. 1995- يىلى ناھىيە بويىچە بۇ قۇرۇلۇشقا 1 مىليون 975 مىڭ يۇەن مەبلەغ سېلىنىپ، ئالتە قۇدۇق قېزىلىپ، تۆت ئورۇنغا سۇ پومپىسى قۇرۇلدى. 86.5 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا سۇ ئورۇبسى ياتقۇزۇلۇپ، دەسلەپكى قەدەمدە 16 مىڭ ئادەم ۋە 35 مىڭ تۈياق چارۋاماللىنىڭ ئىچىدىغان سۈيى ھەل قىلىندى. 1995- يىلىنىڭ ئاخىرىغا كەلگەندە ناھىيە دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر 5 مىليون 700 مىڭ يۇەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىپ، يەنە بىر قىسىم يېزا - مەيدانلارغا سۇ ئورۇبىسى ياتقۇزدى، 11 ئورۇنغا سۇ پومپىسى ياسىدى، 22 قۇدۇق قېزىپ 62 مىڭ 500 ئادەم ۋە 130 مىڭ تۈياق چارۋا مالنىڭ ئىچىدىغان سۈيىنى ھەل قىلدى. چەت، يېراق جايدىكى دېھقان، چارۋىچىلار ئۆز جايىنىڭ ئەملىي ئەھۋالىغا ئاساسەن، 2 مىليون يۇەن مەبلەغ سېلىپ، ئادەتتىكى تۆۋەن بېسىملىق باسما قۇدۇقتىن 12 مېتىنى قازدى. بۇنىڭ بىلەن 70 مېتىدىن ئارتۇق دېھقان، چارۋىچىنىڭ ئىچىدىغان سۈيى دەسلەپكى قەدەمدە ياخشىلىنىپ، ئۇلارنىڭ كۆل، ئېرىق - ئۆستەكلىرى سۈيى ئىچىش ھالىتىگە خاتىمە بېرىلدى. سۈنىڭ ياخشىلىنىشىغا ئەگىشىپ، ھەر خىل يۇقۇملۇق كېسەللىكلەر ئاساسەن تۆگىتىلىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سالامەتلىكىگە كاپالەتلىك قىلىندى. ناھىيىلىك سەھىيە ئىدارىسى ھازىر ئاۋۇال مەبلەغ سېلىش، ئاندىن قۇرۇلۇش قىلىشتا چىك تۇرۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارغا تېخىمۇ قولايلىق يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن، تۇرۇبا سۈيىنى ئائىلىلەرگىچە كىرگۈزۈشكە جىددىي تەييارلىق كۆرمەكتە.

كورلا شەھرى ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىنى ئۇزۇلدۇرمەي چىك تۇتماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **غوپۇر قاسىم** خەۋەر قىلىدۇ: يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، كورلا شەھرى ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىنى مۇھىم ئىش سۈپىتىدە چىك تۇتۇپ، سۇ، تۇپراقتىن پايدىلىنىش ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈپ، پاختا، نەشپۈت، كۆكتات بازىسى بىنا قىلىش ئۈچۈن بىر قەدەر پۇختا ئاساس يارىتتى. شەھەر بويىچە ياسالغان سۇ سىڭمەس ئېرىق - ئۆستەكنىڭ 900 كىلومېترغا، ماشىنىلاشقان قۇدۇق 450كە، سۇغىرىش ماشىنىلاشقان قۇدۇق 450كە، سۇغىرىش قىلىنغان ئېتىز- ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىنى پائال قانات يايدۇردى. ئۇلار 1995 - يىلى ئېتىز- ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىغا 20 مىليون 24 مىڭ يۇەن مەبلەغ، 582 مىليون 440 مىڭ ئىش كۈنى، 15 مىڭ 776 ئۇلاغ ھارۋا سەرپ قىلىپ، 105 كىلومېتردىن كۆپرەك سۇ سىڭمەس ئېرىق - ئۆستەكنى ياسىدى، 50 مىڭ 400 مو يەرنى تۇزلىدى، يېگىدىن 115 ماشىنىلاشقان قۇدۇق قېزىپ، يەرئاستى سۇيى بىلەن يەر ئۈستى سۇيىنى بىر تۇتاش

ئاستانە يېزىلىق توك باشقۇرۇش پونكتى يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ئۈچۈن ئاكتىپ مۇلازىملىق قىلماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **ساتتار رېھىم** خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان شەھرىگە قاراشلىق ئاستانە يېزىلىق توك باشقۇرۇش پونكتى توك باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش ۋە ئىلمىيلاشتۇرۇش، توك يوللىرىنى راۋانلاشتۇرۇش، توكتىن تولۇق مودىن ئاشتى.

توك باشقۇرۇش پونكتى دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش جەھەتتىمۇ نۇرغۇن ئىشلەملەي ئىش قىلدى، بۇرۇن باشقۇرۇش قالايمىقان، تۆۋەن بېسىملىق توك يوللىرى

باشقۇرۇشنى كۆچەيتىش ۋە ئىلمىيلاشتۇرۇش، توك يوللىرىنى راۋانلاشتۇرۇش، توكتىن تولۇق ۋە بىخەتەر پايدىلىنىش، توك باھاسىنى تۆۋەنلىتىپ دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش قاتارلىق جەھەتلەردە نۇرغۇن ئەمەلىي خىزمەتنى ئىشلەپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش تەرەققىياتىغا تېگىشلىك تۆھپە قوشماقتا.

ئاستانە يېزىسىنىڭ ھاۋا كىلىماتى قۇرغاق ۋە ئىسسىق، ئېقىن سۇيى ئاز بولۇپ، بۇ يەردىكىلەر ئاساسلىقى يەر ئاستى سۇيىدىكە تايىنىپ تېرىقچىلىق قىلىدۇ. يېزا بويىچە 346 ماشىنىلاشقان قۇدۇق بولۇپ، تېرىلغۇ يەرنىڭ 90 پىرسەنتى قۇدۇق سۇيى بىلەن سۇغىرىلغاچقا، دېھقانلارنىڭ توكقا بولغان ئېھتىياجى ئىنتايىن كۆچلۈك. شۇڭا توكنى ياخشى باشقۇرۇش، توكتىن تولۇق ۋە بىخەتەر پايدىلىنىشقا كاپالەتلىك قىلىشى ئۈچۈن بۇ يىلدا 1992- يىل توك باشقۇرۇش پونكتى قۇرۇلغانىدى. شۇندىن كېيىن، پونكتتىكى خادىملارنىڭ جاپاغا چىداپ ئىشلىشى نەتىجىدە، توك باشقۇرۇش، ئىشلىتىشتىكى قالايمىقانچىلىق تەدرىجىي تۈگىتىلدى. يېزا ۋە يۇقىرى دەرىجىلىك كەسپىي ئورۇنلارنىڭ قوللىشى ئارقىسىدا 280 نەچچە كىلوۋېتر ئۈزۈلۈلۈقتا يۇقىرى بېسىملىق سىم تارتىلدى، مەھەللە، كەنتلەرنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ توك بىلەن تەمىنلەش كاپالەتكە ئىگە قىلىندى، ئۇلار باشقۇرۇشنى كۆچەيتىپ توكنىڭ قېچىش، خىراش نىسبىتىنى ئون پىرسەنت ئەتراپىغا چۈشۈردى. بۇ پونكت يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان تەمىنلىگەن توك 34 مىليون 223 مىڭ كىلوۋات- سائەتكە يەتتى. يېگىدىن قۇدۇق قېزىلىپ ئۈزلەشتۈرۈلگەن يەر 20 مىڭ

ئىلى ۋىلايىتىنىڭ ھەرقايسى يېزا - بازارلىرىدىكى دېھقانلار چارۋامالالارنى قىش ۋە ئەتيازدىن بىخەتەر ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن ھازىردىن باشلاپ ئوت - چۆپ توپلاشقا باشلىدى.

سۈرەتتە: دېھقانلار قۇرۇتۇلغان بېدىلىرىنى يۆتكىمەكتە.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

خوتەن ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى ئامانەت پۇل توپلاش بىلەن قەرز پۇل تارقىتىشقا ئەڭ ئەھمىيەت بەردى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم مەتنىياز** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى ھەر مىللەت كادىر ۋە ئىشچى-خىزمەتچىلىرىنىڭ يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئۇللۇق ئورنىغا بولغان تونۇشىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ، ئەلا مۇلازىملىق قىلىشنى 1 - ئورۇنغا قويۇپ، ئامانەت پۇل توپلاش بىلەن قەرز پۇل تارقىتىشقا ئەڭ ئەھمىيەت بەردى.

1996 - يىلى كىرگەندىن بۇيان، بۇ بانكا ئۆز قارىمىقىدىكى بارلىق ھەر مىللەت كادىر، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى سىياسىي، كەسپىي جەھەتتىن تەربىيىلەشنى چىڭ تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ سىياسىي ئېڭى ۋە كەسىپ ساپاسىنى ئۆستۈردى، مۇئامىلدارلارغا ئەلا مۇلازىملىق قىلىشقا، دېھقانلار ئالدىرىغانغا ئالدىراپ ئۇلارنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرۇشقا يېتەكلىدى، ھەرقايسى تارماق بانكا ۋە ھەر بىر ئىشچى - خىزمەتچىگىچە ۋەزىپە، كۆرسەتكۈچ چۈشۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئامانەت - قەرز كوپېراتىپلىرىدىكى خادىملار يېزىلارغا بېرىپ دېھقان، چارۋىچىلارغا دۆلەتنىڭ پۇل مۇئامىلىسى سىياستى توغرىسىدىكى پرىنسىپلارنى تەشۋىق قىلىپ، ئۇلارنى پۇلىنى بانكىدا ئامانەت قويۇشقا دەۋەت قىلدى، بۇ جەريانىدا بانكا خادىملىرى مۇئاملىدار-لارغا قىزغىن، مەدەنىيەتلىك مۇلازىملىق قىلدى. نەتىجىدە، بۇ يىلنىڭ بېشىدىن ھازىرغىچە ۋىلايەت بويىچە ئامانەت - قەرز كوپېراتىپلىرىنىڭ توپلىغان ئامانەت پۇلى 539 مىڭ 494 يۈەنگە يەتتى، بۇنى بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكى بىلەن سېلىشتۇرغاندا 80 مىڭ يۈەن كۆپ. بۇ بانكا بۇ يىل دېھقانلارنىڭ ئۇرۇقلۇق، خىمىيۇى ئوغۇت، دېھقانچىلىق دورىسى سېتىۋېلىشىغا قەرز پۇل بېرىشنى مۇھىم نۇقتا قىلدى. مۇشۇ تۇرلەر ئۈچۈن قاراقاش ناھىيىسىگە 3 مىليون يۈەن قەرز پۇل تارقىتىپ بېرىلدى. بۇ يىل 6 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە ۋىلايەت بويىچە يېزا ئىگىلىكى ئۈچۈن تارقىتىلغان قەرز پۇل 340 مىليون يۈەنگە يېتىپ، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن 60 مىليون ئاشتى. بانكا يەنە «يازنىڭ ئۇچ ئىشى» غا ئېھتىياجلىق قورال - سايمان ئېلىش، كۇزدە دۆلەتكە ئاشلىق، ياغلىق دان سېتىپ بەرگەن دېھقانلارغا ئاق ھۆججەت بېرىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، مەبلەغ تەييارلاشقا كىرىشىپ، يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات بانكىسىغا ۋەكالىتەن 52 مىليون يۈەن مەبلەغنى ئالدىن تەق قىلىپ قويىدى.

خوتەن ۋىلايەتلىك تاشقى سودا گىلەم كارخانىسىنىڭ لايىھىلەش سېخىدىكى تېخنىكلار خېرىدارلارنىڭ تەلىپىنى چىقىش قىلىپ، مىللىي ئۇسلۇب بىلەن زامانىۋى ئۇسلۇب بىرلەشتۈرۈلگەن گىلەملەرنى لايىھىلەپ بازارغا سېلىپ، كارخانىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈردى.

سۈرەتتە: تېخنىكلار گىلەم نۇسخىلىرىنى لايىھىلىمەكتە.

ئابلىمىت ماموت فوتوسى

ئۈچۈن ۋاقىتلىق ئىشلەتكىلى بولىدىغان ئىككى خىل ئۇسۇلدا ئىشلەتكىلى بولىدۇ. بىرى ئۇزۇن ئۇلىنىش ئۇسۇلى، يەنە بىرى قىسقا ئۇلىنىش ئۇسۇلى. ئۇزۇن ئۇلىنىش ئۇسۇلىدا ئىشلەتكەندە، ئۇلىنىش ئىقتىدارى 1 مىڭ ئابونتقىچە بولىدۇ. قىسقا ئۇلىنىش ئۇسۇلىدا ئىشلەتكەندە، ئۇلىنىش ئىقتىدارى 100 ئابونتقىچە بولىدۇ. ئۇلىنىش ئۇسۇلىنى ئىشلەتكەندە، ئابونتلار ئۆزى ئىشلىتىدىغان تېلېفون ئاپپاراتىنى ئۆزى ئېلىپ كېل

قىزىلسۇ ئوبلاستىدا ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش قۇرۇلۇشى جەددىي قانات يايدۇرۇلماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلاجان مۇسا** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل قىزىلسۇ ئوبلاستىدا ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش قۇرۇلۇشى جەددىي قانات يايدۇرۇلماقتا.

قىزىلسۇ ئوبلاستلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېزا - قىشلاقلاردا ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئىشىنى ئوبلاستنىڭ كۈندىلىك مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزۈپ، ئوبلاست ۋە ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر) لەردە ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاپ، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئىشىغا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسىنىڭ 6 - ئاينىڭ 3 - كۈنى ئۆتكۈزگەن 3 - قېتىملىق يىغىنىدىن مەلۇم بولۇشىچە، 1996 - يىلى بۇ ئوبلاستنىڭ ھەرقايسى يېزا - قىشلاقلىرىدا ئېلىپ بېرىلىدىغان ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاپ، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش قۇرۇلۇشىغا 9 مىليون 310 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىدىغان بولۇپ، بۇنىڭ 7 مىليون 400 مىڭ يۈەننىسى دۆلەت، 790 مىڭ يۈەننىسى ناھىيە (شەھەر) لەر، 1 مىليون 120 مىڭ يۈەننىسى ئاممىا چىقىرىدىكەن. بۇ قۇرۇلۇشلار ئاتۇش شەھرىگە قاراشلىق كاتتايلاق يېزىسىنىڭ ئۈچ كەنتىدە، قارىجۇل يېزىسىنىڭ 1 -، 2 - ۋە ئېگىز كەنتىدە، ئازاق يېزىسىنىڭ بۆگەن، ئىشتاچى كەنتىدە، سۇنتاغ يېزىسىنىڭ ئازغان، تۆكۈل كەنتىدە، ئاقتۇ ناھىيىسىنىڭ بارىن يېزا قىزىل ئۆستەڭ كەنتىدە، ئاقتۇ بازارلىق ھۆكۈمەتنىڭ 3 - ، 5 - كەنتىدە، بولۇڭگۆل يېزىسىنىڭ گەز كەنتى قاتارلىق جايلاردا ئېلىپ بېرىلىدىكەن. بۇ ئورۇنلاردا 205.6 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا سۇ تۇرۇبىسى يانقۇزۇلغاندىن باشقا، 14 ئورۇندا سۇ كۆلچىكى، تۆت ئورۇندا سۇ بېسىمنى تۆۋەنلىتىش كۆلچىكى، سەككىز ئورۇندا سۇ مۇنارى، 13 ئورۇندا قۇدۇق، 37 ئورۇندا ناسوسلۇق قۇدۇق، بىر ئورۇندا سۇينغىش قۇدۇقى قاتارلىقلار ياسىلىدىكەن. بۇنىڭ بىلەن بۇ ئوبلاستنىڭ نامرات، چەت، يېقاتئورۇنلىرىدىكى 50 مىڭ 300 ئادەم ۋە 275 مىڭ 400 تۇياق چارۋا مالنىڭ ئىچىدىغان سۈيى ھەل قىلىنىپ، بېيىش، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش ئۈچۈن ئاساس يارىتىلىدىكەن.

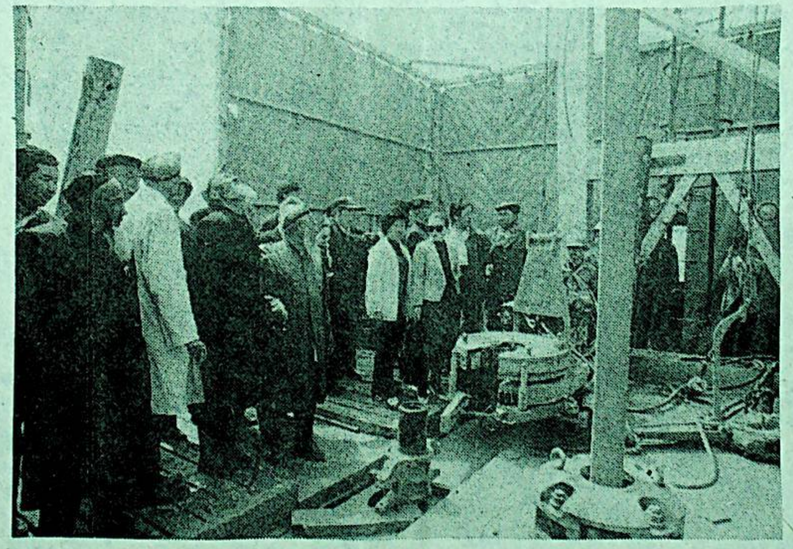

ئۇرۇمچى شەھەرلىك پارتكوم ياشانغانلار ئىدارىسى، دىنىي ئىشلار ئىدارىسى بىر تۇركۈم ۋەتەنپەرۋەر دىنىي زاتلارنى تارىم نېفتلىكىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىشقا ئۇيۇشتۇرۇپ، دىنىي زاتلارنى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىدىن خەۋەردار قىلدى.

سۈرەتتە: دىنىي زاتلار ماي ئايرىش سېخىنى ئېكسكۇرسىيە قىلماقتا.

ئابدۇراخمان قاسىم فوتوسى

كۇچا ناھىيىسىدە زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش خىزمىتى ياخشى ئىشلەنمەكتە

كۇچا ناھىيىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان جىنايەتچىلەرگە قاتتىق زەربە بەردى. بىر قاتار قائىدە - تۈزۈملەرنى تۈزۈپ چىقىپ، ئۇنى يېزا، ئاتالغان ئاپتونوم رايون، كالىندار تۈسخەلىرىنى كۆرگەزمە قىلىش ۋە مال ئالماشتۇرۇش يىغىنى قاتارلىق پائالىيەتلەرنى ئۆتكۈزۈش ئارقىلىق ئاھالىلەرنى ئۆزىنى ساقلاش ئېڭىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ ئۆزىنى ساقلاش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق ئاھالىلەرنى زەھەرلىك چېكىملىكلەرنىڭ زىيىنىدىن ساقلاندۇرۇش ئىشلىرى ياخشى ئىشلەنمەكتە.

قانداق قىلغاندا يېزا - قىشلاقلاردىكى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرگىلى بولىدۇ؟

كېرىيە ناھىيىسىنىڭ تەجرىبىسى: ئۆز كۈچىگە تايىنىپ مەبلەغ توپلاش، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش نۇقتىلىرىنى يېزا - بازار، كەنتلەرگىچە كېڭەيتىش، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ سىياسىي ۋە تېخنىكا ساپاسىنى ئۆستۈرۈش

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن**

كېرىيە ناھىيىسىدە 5272 پارتىيە ئەزاسى، 318 پارتىيە ياچېيكىسى بار. بۇنىڭ ئىچىدە دېھقان، چارۋىچى پارتىيە ئەزاسى 4238 بولۇپ، ئومۇمىي پارتىيە ئەزالىرىنىڭ 90% تىن كۆپرەكىنى ئىگىلەيدۇ. كېرىيە ناھىيىلىك پارتكوم 1989 - يىلدىن باشلاپ پارتىيە ئەزالىرىنى ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش خىزمىتىگە يەتە يىل ئۆزۈلدۈرمەي داۋاملاشتۇرۇپ، دېھقان، چارۋىچى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ئاۋانگارتلىق، نەمۇنىلىك رولىنى تولۇق جارى قىلدۇردى. ھازىرغا قەدەر ناھىيە بويىچە 15 يېزا - بازار، 55 مەۋرىي كەنتتە پارتىيە ئەزالىرىنى ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش، ئېلېكترلەشكەن توري شەكىللىنىپ، 1989 - يىلدىن 1995 - يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە ناھىيىلىك پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى 280 مىڭ يۈەن مەبلەغ توپلاپ، ئۇنى پۈتۈن ناھىيىنىڭ ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش قۇرۇلۇشىغا ئىشلەتتى. ھازىر ناھىيە بويىچە 16 ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش پونكىتى، 171 ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش نۇقتىسى قۇرۇلدى. ناھىيىلىك پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمىدە مەخسۇس ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش خىزمىتىنى تەسىس قىلىندى ۋە ئۇلارغا ئىككى سىنئالغۇ ئاپپاراتى، ئىككى تېلېۋىزور، ئۈچ سىن كۆچۈرۈش، قويۇش ئاپپاراتى، بىر رادىئولۇق ئۇنتالغۇ سەپلەپ قويۇلدى. بۇ ناھىيە ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش خىزمىتىدىكى نەتىجىلىرىگە ئاساسەن ئاپتونوم رايون، ۋىلايەت تەرىپىدىن كۆپ قېتىم ئىلغار ئورۇن بولۇپ تەقدىرلەندى.

بۇ ناھىيە پارتىيە ئەزالىرىنى ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەشتە تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىدى:

- سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، ھەر تەرەپتىن مەبلەغ توپلىدى ۋە ئۇنى ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش ئۇسكۇنىلىرىنى سېتىۋېلىشقا ئىشلەتتى. 1989 - يىلدىن 1995 - يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە ناھىيىلىك پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى 280 مىڭ يۈەن مەبلەغ توپلاپ، ئۇنى پۈتۈن ناھىيىنىڭ ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش قۇرۇلۇشىغا ئىشلەتتى. ھازىر ناھىيە بويىچە 16 ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش پونكىتى، 171 ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش نۇقتىسى قۇرۇلدى. ناھىيىلىك پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمىدە مەخسۇس ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش ئىشخانىسى تەسىس قىلىندى ۋە ئۇلارغا ئىككى سىنئالغۇ ئاپپاراتى، ئىككى تېلېۋىزور، ئۈچ سىن كۆچۈرۈش، قويۇش ئاپپاراتى، بىر رادىئولۇق ئۇنتالغۇ سەپلەپ قويۇلدى. ھازىرغا قەدەر ناھىيە بويىچە 15 يېزا - بازار، 55 مەۋرىي كەنتتە پارتىيە ئەزالىرىنى ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەشتە پارتىيە ئەزالىرىنى پارتىيەگە ئائىت بىلىملەر بىلەن تەربىيەلەش بىلەن بىرگە پەن - تېخنىكا بىلىملىرى بىلەنمۇ تەربىيەلەپ، يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىنىڭ ئېھتىياجىغا زىچ ماسلاشتى. ناھىيىلىك ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش ئىشخانىسى «كېۋەزنى يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش بويىچە پەرۋىش قىلىش تېخنىكىسى»، «مېۋىلىك دەرەخ پەرۋىشى»، «بۇغدايدىن مول ھوسۇل ئېلىش، زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش تېخنىكىسى»، «ھاللىق سەۋىيىگە يۇرۇش قىلىشنىڭ يولى» قاتارلىق فىلىملەردىن 45 نى كۆپەيتىپ، ھەرقايسى يېزا - بازارلارغا تارقىتىپ بەردى. ناھىيىلىك پارتكومنىڭ تەشكىلات بۆلۈمى ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش ئىشخانىسى ئاساسىي قاتلاملارغا كېۋەز، بۇغداي، چارۋامال، ئۆي قۇشلىرى كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئەمەلىي قوللىنىدىغان يېزا ئىگىلىك تېخنىكىسى قاتارلىق مەزمۇندىكى پەن - تېخنىكا فىلىملىرىنى دەل ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن دېھقان، چارۋىچى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش ئاكتىپلىقى يۇقىرى كۆتۈرۈلدى.

- ناھىيە ۋە يېزا - بازارلىق پارتىيە مەكتەپلىرىدە تەربىيەلەش بىلەن ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش زىچ بىرلەشتۈرۈلدى. ناھىيىدە ھازىر 14 يېزا - بازارلىق پارتىيە مەكتىپى قۇرۇلدى. ناھىيىلىك پارتكوم پارتىيە مەكتىپى قۇرۇلۇشىغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، ئىككى دەرىجىلىك پارتىيە مەكتەپلىرىنى پارتىيىلىك كادىرلارنى تەربىيەلەيدىغان مۇھىم بازا قىلىپ قۇرۇپ چىقتى. ئاتچان يېزىسى ناھىيە مەركىزىدىن 100 كىلومېتر يىراقلىقتىكى كوئىنلۇن تېغى ئېتىكىگە جايلاشقان. بۇ يېزىنىڭ يۇلۇ، لوش، كۆنەس كەنتلىرىدىكى پارتىيە ئەزالىرى ئالدىراش ئىشلەپچىقىرىش ۋاقتىدا ئاساسىي ئىشلەپچىقىرىش بىلەن مەشغۇل بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۆگىنىش ۋاقتى ئاز بولغاچقا، مەكتەپكە بېرىپ ئۆگىنىشى ئاسان ئەمەس. ئۇلار ئۆگىنىش ۋاقتىنى ئۆزلىرى ئىختىيار قىلىپ، ئۆگىنىش ۋاقتىدا ئىشلەپچىقىرىشنى ئەسقاتماسلىق ئاساسىدا، ئۆگىنىش ۋاقتىنى ئۆزلىرى بەلگىلە

كتاب. ژۇرنال، كالىندار قاتارلىق نەشرىنى كۆرگەزمە قىلىش ۋە مال زاكاز قىلىش پائالىيىتى بىلەن شۇغۇللىنىپ 291 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى.

ئاتىكەم ئابدۇراخمان
ئازادگۈل توختىمۇھەممەت

△ گۇما ناھىيىسىنىڭ گۇما بازىرىدىكى پىلە باققۇچى ئائىلىلەر 2000 قوتا پىلىنى سۇغۇرتىغا قاتناشتۇردى.

غوجىمۇھەممەت ئابدۇكېرىم

كۆچا ناھىيىسى يۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئۇنۇملۇك تەدبىر قوللىنىپ، مەخسۇس كۆچ تەشكىللەپ، زەھەرلىك چېكىملىك ياساش، سېتىش، چېكىش قىلمىشلىرىغا قاتتىق زەربە بېرىپ، زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى چەكلەش خىزمىتىدە ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

1993 - يىلى 6 - ئايدا ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسىدە زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى مەنئى قىلىش ئەترىتى قۇرۇلغاندىن بۇيان، بۇ ئەترەتتىكى كادىر- ساقچىلار ھەر خىل قىينىچىلىقلارنى يېڭىپ، قەيەردە زەھەرلىك چېكىملىككە دائىر مەسىلە، يېپ ئۇچى بايقالسا شۇ يەرگە بېرىپ ئەتراپلىق تەكشۈرۈش، ئىستايىدىل رازۋېتكا قىلىش ئارقىلىق زەھەرلىك چېكىملىك ياسىغان، ساتقان، چەككەن ئادرېسىنى ئېنىقلاپ، ئۇنىڭ ئاساسىدا ئىشلەپچىقىرىش، ساتقۇچى ۋە ئىشلەتكۈچىلەرنى ئىز قوغلاپ تۇتۇش ئىشلىرىنى ياخشى ئورۇنلىدى. 1993 - يىلى 6 - ئايدا ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسىدە زەھەرلىك چېكىملىكلەرنى مەنئى قىلىش ئەترىتى قۇرۇلغاندىن بۇيان، بۇ ئەترەتتىكى كادىر- ساقچىلار ھەر خىل قىينىچىلىقلارنى يېڭىپ، قەيەردە زەھەرلىك چېكىملىككە دائىر مەسىلە، يېپ ئۇچى بايقالسا شۇ يەرگە بېرىپ ئەتراپلىق تەكشۈرۈش، ئىستايىدىل رازۋېتكا قىلىش ئارقىلىق زەھەرلىك چېكىملىك ياسىغان، ساتقان، چەككەن ئادرېسىنى ئېنىقلاپ، ئۇنىڭ ئاساسىدا ئىشلەپچىقىرىش، ساتقۇچى ۋە ئىشلەتكۈچىلەرنى ئىز قوغلاپ تۇتۇش ئىشلىرىنى ياخشى ئورۇنلىدى. نەتىجىدە بۇ يىل 1 - ئايدىن 6 - ئاينىڭ 20 - كۈنىگىچە ناھىيە بويىچە زەھەرلىك چېكىملىك ئەنزىسىدىن ئۇنى پاش قىلىندى. زەھەرلىك چېكىملىك ئۆسۈملۈكى تېرىغان، زەھەرلىك چېكىملىك ياسىغان، ساتقان ۋە سىرتتىن يۆتكەپ ئەكەلگەن، چەككەنلەردىن 33 ى تۇتۇلدى. 51.5 گرام خروئىن، ئالتە كىلوگرام نەشە، 47 كىلوگرام پېرىم تەييارلانغان نەشە، 440 توپ كەندىر قولغا چۈشۈرۈلدى.

ئابلىمىت ئەبەيدۇللا

«ئادەم ئوقۇماي، پۇل ئوقۇش»ھادىسىسى...

شەرىپخان ئابدال

ئالى مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى مۇنبىرى

ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشنىڭ چوڭقۇر- لىشىشغا، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ بەرپا قىلىنىشىغا ئەگىشىپ، دۆلىتىمىزنىڭ ئالىي ماتارىپى ھۆكۈمەت خىراجىتى بىلەن ئوقۇش ماتارىپىدىن سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىگە ماس كېلىدىغان ھەق ئېلىپ ئوقۇتۇش ماتارىپىغا يۈزلەندى. بۇ ئىنتايىن زۆرۈر بولغان ئىسلاھات تەدبىرلىرىنىڭ بىرى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ھەر دەرىجىلىك ئالىي مەكتەپ، ئوتتۇرا تېخنىكۇملار جۇملىدىن دۆلەت باشقۇرغان مەكتەپ ۋە ئىجتىمائىي كۇچلەر ئاچقان مەكتەپلەر ھەر خىل ئاتاقتىكى ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇش سىنىپلىرىنى ئاچتى. ئەسلىدە ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇش ئوقۇغۇچىلارنى ئۆگىنىش پۈرسىتىنى ئىنتايىن قەدىرلەش روھىغا ئىگە قىلىشى كېرەك ئىدى. چۈنكى بۇنداق ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇشى ئۇچۇن كېتىدىغان خىراجەت ناھايىتى يۇقىرى بولۇپ، ئىككى، ئۈچ يىللىق چىقىملا 5000 - 6000 يۈەنگە بارىدۇ. بۇ چىقىملارنى پۈتۈنلەي ئاتا - ئانىلار ئۈستىگە ئالىدۇ. ئۇلار پەرزەنتلىرىنى ئوقۇتۇش ئۈچۇن ناھايىتى تەجەشلىك بىلەن تۇرمۇش كەچۈرۈشكە مەجبۇر بولىدۇ. شۇڭا قائىدە بويىچە ئېيتقاندا، ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلار ناھايىتى تەستە قولغا كەلگەن ئوقۇش پۇرسىتىنى قەدىرلەپ، مىنۇت - سېكۇنتنى قولدىن بەرمەي تىرىشىپ ئوقۇشى، ئۆزلىرىنىڭ كەلگۈسى ئۈچۇن پۇختا ئاساس سېلىپ، ئەلا ئوقۇش نەتىجىسى بىلەن ئاتا - ئانىلىرىنىڭ ۋە جەمئىيەتنىڭ ئۈمىدىنى يەرده قويماسلىقى كېرەك ئىدى. بىراق مەن يېقىنقى يىللاردىن بۇيان نۇرغۇن مەكتەپلەردىن ئىگىلەپ كۆرسەم، ئەھۋال ئەكسىچە ئىكەن. ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ كۆپىنچىسى ئۆگىنىشكە قىزىقمايدىكەن. شۇڭا ئۆگىنىش نەتىجىسى تۆۋەن بولۇپ، ئەپلەپ - سەپلەپ كۇن ئوتكۈزىدىكەن. ئىجتىمائىي كۆچلەر ئاچقان بىر ئالىي تېخنىكۇمنىڭ مەلۇم بىر ناھىيىدىكى سىنىپىغا دەرس ئوتۇۋاتقان بىر ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچىسى ناھايىتى ئۈمىدسىزلەنگەن ھالدا مۇنداق دېدى: «مېنىڭ سىنىپىمدا 50 نەچچە ئوقۇغۇچى بولۇپ، بۇلارنىڭ ئىچىدە دائىم نورمال دەرس ئاڭلايدىغانلار بەش، ئالتە نەپەر، بۇ ئەھۋالنى كۆرسەم كۆڭلۇم سوۋۇپ، دەرس سۆزلىگىمنى كەلمەيدۇ.» مەلۇم بىر ئالىي مەكتەپتىكى ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇش سىنىپىنىڭ ئۆگىنىش ئەھۋالى ئوستىدە توختىلىپ مۇنداق دېدى: «ھازىرقى رېئاللىقتىن قارىغاندا، ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان مۇتلەق كۆپ ئوقۇغۇچىلاردا ئۆگىنىش ئاكتىپلىقى ناھايىتى كەمچىل، ئۇلارنىڭ كىتاب ئوقۇغۇسى كەلمەيدۇ. كۆپرەك بىلىم ئىگىلىمەي ئاتا - ئانىسىنىڭ مېڭىبر مۇشەققەتتە تاپقان پۇلىنى ئىسراپ قىلىۋاتقانلىقىنى ئازەپ، ئۆمرىنىڭ ئەڭ گۈزەل ۋاقتىنى بىھۇدە ئوتكۈزۈۋاتقانلىقىنى قىلچە ئويلىمايدۇ، ئۇلار «بىز ئاز پۇل خەجلىمىدۇق، شۇڭا قانداقلا بولمىسۇن جەزمەن گۇۋاھنامە ياكى دىپلومغا ئېرىشىشىمىز ھەقلىق، گۇۋاھنامە ياكى دىپلوم ئۈچۇن بۇنچىلىك پۇلنى خەجلىسەك ئەرزىيدۇ. بۇنى ئىسراپ قىلغانلىق دېگىلى بولمايدۇ» دېيىشىدۇ. دېمەك، ھازىر ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلار ئۈچۇن ئېيتقاندا ئوقۇغۇچى ئوقۇماي، پۇل ئوقۇش ئەھۋالى مەۋجۇت بولۇۋاتىدۇ.

ئوقۇغۇچى ئوقۇماي، پۇل ئوقۇش روھىي ھالىتى كىشىلەرنىڭ ھەقىقىي بىلىم ۋە ھۈنەر - كەسىپ ئىگىلەشنى مەقسەت قىلماي، بەلكى گۇۋاھنامە ياكى دىپلوم ئالماقلىق كۆڭۈلدىكىدەك خىزمەتكە ئېرىشىشنى ياكى ئۆسۈشنى مەقسەت قىلغانلىقتىن كېلىپ چىققان. ئۇلۇغ ئالىم ئېدىسون مۇنداق دېگەنىدى: «دۇنيادا ھەر قانداق قىممەتلى بار نەرسىگە جاپالىق ئەمگەك سىڭدۈرمەي تۇرۇپ ئېرىشىش مۇمكىن ئەمەس». دىپلوم بولسىلا ھەممىگە ئېرىشىمەن دېگەن كۆز قاراش مۇتلەق خاتا، بۇ نەزەر دائىرىسى تار كىشىلەرنىڭ ئەخمىقانە قارىشى.

ئەمەلىيەتتە پۇل پەقەت كىشىلەرنىڭ مەكتەپتە ئوقۇشىغا پۇرسەت ۋە شەرت - شارائىت يارىتىپ بېرىدىغانلاۋاستە، پۇلنىڭ ئۆزى ئادەمگە ۋەكىللىك قىلالمايدۇ. قەدىمكى زاماندىكى بىر يەھۇدىي ئاقىل مۇنداق دېگەن: «بىلىمى بار ئادەم ھەممىگە ئېرىشەلەيدۇ. بىلىمى يوق ئادەم نېمىگە ئېرىشەلەيدۇ!؟». بۇ ھېكمەتلىك سۆز بىزنى قان- تەربە دىلىگە ئېرىشكەن بۇ پۇرسەتنى جەزمەن چەكسىز قەدىرلىشىمىزگە، پەن - مەدەنىيەت بىلىملىرىنى تىرىشىپ ئىگىلەپ، زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرىمىزنى بالدۇراق ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۇن تېگىشلىك تۆھپە قوشۇشىمىزغا ئىلھام بېرىدۇ.

- ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش خادىملىرى زور كۆچ بىلەن تەربىيەلەپ يېتىشتۈرۈلدى. بۇ ئىككى يىلدىن بۇيان ناھيە بويىچە ئۈچ قارار كۇرس ئېچىلىپ، 69 ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش خادىمى سىتېمىلىق تەربىيەلەندى.

- ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئارقىلىق تەربىيەلەش يوللىرى كېڭەيتىلىپ، پارتىيە ئەزالىرىنى پارتىيىگە ئائىت بىلىملەر ۋە ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان پەن - تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيەلەش زىچ بىرلەشتۈرۈپ ئېلىپ بېرىلدى.

يېقىندا ئۈرۈمچى شەھەرلىك 21- باشلانغۇچ مەكتەپ پىئونېرلار چوڭ ئەترىتى 30 كىلوگرامدىن ئارتۇق تۇخۇم سېتىۋېلىپ ئۈرۈمچى شەھىرى «خوتەنگەي» يولى پەيچۇسوسىدىكى كادىر- ساقچىلاردىن ھال سورىدى.

سۈرەتتە: ساقچى تاغلار سوۋغاتلارنى قوبۇل قىلماقتا.

ئايتۇرسۇن مۆمىن فوتوسى

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بېكى ئادىرىسى
www.uyghurkitap.com

4 - قېتىملىق مەملىكەتلىك مۇھىت ئاسراش يىغىنى يېپىلدى

سۇڭ جيەن پۈتۈن جەمئىيەتتىكى كۈچلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ، مۇھىتنىڭ بۇلغىنىشىنىڭ ئۈمۈمىيۈزلۈك ئالدىنى ئېلىشنى ئۇتتۇرىغا قويدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 17 - ئىيۇل **تېلېگراممىسى.** گوۋۇيۈەن ئاپتون 4 - قېتىملىق مەملىكەتلىك مۇھىت ئاسراش يىغىنى بۈگۈن يېپىلدى. دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، گوۋۇيۈەن مۇھىت ئاسراش كومىتېتىنىڭ مۇدىرى سۇڭ جيەن يىغىنىڭ يېپىلىش مۇراسىمىدا مۇنداق دېدى: 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى مۇھىت ئاسراش نىشانىغا يېتىش ئۈچۈن، 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە بىز سىجىل تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى قەتئىي يولغا قويۇپ، قانۇندىن ئىبارەت قۇدرەتلىك قوراللا تاينىپ، پۈتۈن جەمئىيەتتىكى كۈچلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ، مۇھىتنىڭ بۇلغىنىشىنىڭ ئۈمۈمىيۈزلۈك ئالدىنى ئېلىشىمىز كېرەك.

بۇ قېتىمقى يىغىندا 3 - قېتىملىق مەملىكەتلىك مۇھىت ئاسراش خىزمىتىدىن بۈيان ئېلىمىزنىڭ مۇھىت ئاسراش خىزمىتىدە ېرىشكەن مۇھىم نەتىجىلەر يەكۈنلەندى، بۈنىڭدىن كېيىنكى مۇھىت ئاسراش خىزمىتى ئۇرۇنلاشتۇرۇلدى، «مۇھىتنى بۇلغايدىغان ماددىلارنى قوبۇپ بېرىش ئۈمۈمىي مقدارىنى تىزگىنلەش پىلانى»، «ئەسىر ھالقىدىغان كۆكەرتىش قۇرۇلۇشى پىلانى»قاتارلىق مۇھىم تەدبىرلەر ئۇتتۇرىغا قويۇلدى. ۋەكىللەر باش شۇجى جياڭ زېمىن، لى پېڭ زۇڭلىنىڭ 4- قېتىملىق مەملىكەتلىك مۇھىت ئاسراش يىغىنىدا قىلغان مۇھىم سۆزلىرىنى ئەستايىدىل ئۆگەندى، ئۆزلەشتۇردى، تەجرىبىلەرنى ئالماشتۇردى، مۇھىت ئاسراشقا دائىر فائجېن، سىياسەت، تەدبىرلەرنى ئەملىيلەشتۇرۇش ئىرادىسىنى چىڭىتتى.

سۇڭ جيەن مۇنداق دېدى: مۇھىت ئاسراش - سىجىل تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇشنىڭ ئاچقۇچى. مۇھىت ئاسراش ۋە بايلىقتىن سىجىل پايدىلىنىش - جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ۋە تەرەققىي قىلىشىدىكى ئاساسىي شەرت. سىجىل تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇشتا قاراشنى ئۆزگەرتىپ، يېڭى فائجېننى ئىجرا قىلىپ، كەسىپ سىياسىتىنى تەڭشەپ، ئىستېمال ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىش كېرەك. مۇھىت ئاسراشنى ئىقتىسادىي تەرەققىياتتىن ئايرىۋېتىش ھەتتا بىر- بىرىگە قارمۇ قارشى قىلىپ قويۇش تامامەن خاتا، سىجىل تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇش ئېلىمىزنىڭ خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات ئۈمۈمىي نىشانىنى ئۇگۇشلۇق ئىشقا ئاشۇرۇش - ئاشۇرالماسلىق بىلەن مۇناسىۋەتلىك، مۇشۇ ئەھمىيەتتىن ئېيتقاندا، بۇ بىر چوڭ سىياسىي مەسىلە.

سۇڭ جيەن مۇنداق دېدى: سۇنىڭ بۇلغىنىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى تىزگىنلەش 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى مەملىكەت خاراكتېرلىك نۇقتىلىق ۋەزىپە، نۆۋەتتىكى جىددىي ئىش. ھازىر مەملىكەت بويىچە تاتلىق سۇدىكى بۇلغىغۇچى ماددىلارنىڭ مقدارى ئۆلچەمدىن ئېشىپ كەتتى، بەزى رايونلاردا يەر ئاستى سۇيىمۇ بۇلغىنىپ كەتتى، بەزى جايلارنىڭ سۇيىنى ئىچكىلى بولمايدىغان بولۇپ قالدى، بۇ ھال خەلقنىڭ ياشىشى ۋە خىزمەت قىلىشىغا بۇۋاستە خەۋپ يەتكۈزدى. ئەگەر مۇنداق ئەھۋال ئۆزگەرتىلمىسە، خەلق ئۇچۇن، كېيىنكى ئەۋلادلار ئۈچۈن بالايىئاپەت كەلتۈرىدۇ. شۇڭا بىز سۇنىڭ بۇلغىنىش مەسىلىسىنى تۇپتىن ھەل قىلىشىمىز كېرەك.

مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋېيىۋەنجاڭى ۋاڭ بىڭچېەن سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ھازىر مۇھىت ئاسراشقا دائىر قانۇنلارنى ئىجرا قىلىش مۇھىت ئاسراشقا دائىر قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىدىكى ئاجىز ھالقا بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ شۇڭا بۇنىڭغا يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىشىمىز كېرەك. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ۋە ئالاقىدار تارماقلارنىڭ رەھبەرلىرى مۇھىت ئاسراش ئىشى ۋە قانۇن - تۈزۈم قارىشىنى كۆچەيتىشى، قانۇن بويىچە ئىش بېجىرىش ئىقتىدارىنى ئۆستۇرۇشى كېرەك. مۇھىت ئاسراشقا دائىر قانۇنلارنى ئىجرا قىلىشنى كۆچەيتىش، بولۇپمۇ مەمۇرىي قانۇنلارنى ئىجرا قىلىش خىزمىتىنى كۆچەيتىش كېرەك.

يىغىندا مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى چېن جېگىئىمۇ سۆز قىلدى.

بۇ قېتىمقى يىغىندا جاڭ جياڭاڭ شەھرىگە «مۇھىت ئاسراشتا نەمۇنە شەھەر»دەپ نام بېرىلدى، تيەنجىن، خەيكۇ، سۇجۇ، دالىيەن، يېيجىڭ، شېنجېن، گۇاڭجۇ، خاڭجۇ، نەنجىڭ، شىجياجۇاڭ «1992 — 1994 - يىللىق مەملىكەتلىك شەھەر مۇھىتىنى ھەر تەرەپلىمە تۇزۇشتىكى ئون ياخشى شەھەر»بولۇپ باھالاندى.

مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى ۋە گوۋۇيۈەن ئىستىل تۈزىتىش ئىشخانىسى سۆھبەت يىغىنى ئاچتى

مۇلازىملىقتا ۋەدە بېرىش تۈزۈمىنى كېڭەيتىپ، ئىجتىمائىي كەيپىياتنى ياخشىلاش لازىم

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ئىجتىمائىي مۇلازىملىقتا ۋەدە بېرىش تۈزۈمىنى كېڭەيتىش - خەلق ئاممىسى قارشى ئالدىغان ۋە خۇشال بولدىغان ئىش. بۇ تۈزۈمنى ياخشى يولغا قويۇپ، ئاممىنىڭ جانجان مەنپەئىتىگە چېتىلىدىغان، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۈزاقتىن بۇيان ھەل بولماي كەلگەن بەزى ئەمەلىي مەسىلىلەرنى ئەستايىدىل ھەل قىلىپ، ئىجتىمائىي كەيپىياتنى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاش لازىم.

بۇ سۆزنى مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى شۇي گۇاڭچۇن يېقىندا مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى، گوۋۇيۈەننىڭ ساھەلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش ئىشخانىسى بىرلىكتە ئاچقان «يەنتەي شەھرىنىڭ ئىجتىمائىي مۇلازىملىقتا ۋەدە بېرىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىش ۋە كېڭەيتىش سۆھبەت يىغىنى»دا قىلدى. شۇي گۇاڭچۇن يىغىندا مۇنداق دېدى: ھازىر بەزى جايلار، تارماقلار ۋە ساھەلەردە ناچار كەيپىياتلار ساقلانماقتا. يېيىش، ئېلىش، سىقىش، تەمە قىلىش، سوغۇق مۇئامىلە قىلىش، قاتتىق تېگىش، سۆرەلمىلىك قىلىش، تەتۈرلىك قىلىشقا ئوخشاش ئەھۋاللار پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ ئوبرازىغا تەسىر يەتكۈزۈپ، ئىجتىمائىي كەيپىياتنى بۇلغىماقتا. ۋەدە بېرىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش ئاممىنىڭ رازى بولۇش - بولماسلىقىنى، خۇش بولۇش- بولماسلىقىنى ساھەلەردىكى مۇلازىملىق خىزمىتىنىڭ ئاساسىي ئۆلچىمى قىلدىۇ، بۇ، پارتىيە بىلەن خەلقنىڭ مۇناسىۋىتىنى قوبۇلازىنى قوغداشتا رېئال ئەھمىيەتكە ئىگە. ئىجتىمائىي مۇلازىملىقتا ۋەدە بېرىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىش ۋە كېڭەيتىش سۆھبەت يىغىنى خەلقى ھۆكۈمىتىنىڭ قويۇقلاشتۇرۇپ، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ھازىر ساھەلەردە ئاساسىي ئورگان بولۇپ، ئاممىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇش جەھەتتىكى ئەڭ كۆپ ئەمەلىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلىدىغان ئورگان ئىكەنلىكىنى، ئىجتىمائىي مۇلازىملىقتا ۋەدە بېرىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش ئاممىنىڭ ئورتاق ئارزۇسى ئىكەنلىكىنى، ئۇ ئاممىنىڭ ئورتاق مەنپەئىتىگە ئۇيغۇن كېلىدىغانلىقىنى، ئاممىنىڭ ئورتاق ئىرادىسىنى ئەكس ئەتتۈرىدىغانلىقىنى، ئۇنى ئىجرا قىلىش ئارقىلىق ئاممىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇش جەھەتتىكى ئەڭ كۆپ ئەمەلىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلىدىغانلىقىنى،

شەنسى ئۆلكەسىنىڭ يوڭجى شەھىرىدىكى دېھقانلار دۆلەتكە بەس-بەس بىلەن ئاشلىق سېتىپ بەردى.
سۈرەتتە: ئاشلىق سېتىپ بەرگىلى ماڭغان دېھقانلار.

سۈرەتتە: چاڭشۇەن كەنتىدىكى دېھقان خۇياۋجۇن دۆلەتكە بىر قېتىمدىلا 1500 كىلوگرام ئاشلىق سېتىپ بەردى.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

دۆلەت باش باج ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى شياڭ خۇەيچېك مۇنۇلارنى تەكىتلىدى:

باج ئېلىشنى باشقۇرۇش ئىسلاھاتىنى ئومۇميۈزلۈك چوڭقۇرلاشتۇرۇپ ۋە پائال ئىلگىرى سۈرۈپ، باج ئېلىشنى باشقۇرۇشنى زامانىۋىلاشتۇرۇش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، چۆڭچېك خەۋىرى. دۆلەت باش باج ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى شياڭ خۇەيچېك يېقىندا مەملىكەتلىك باج ئېلىشنى باشقۇرۇش ئىسلاھاتى خىزمىتى يىغىندا مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: باج ئېلىشنى باشقۇرۇش ئىسلاھاتىنى ئومۇميۈزلۈك چوڭقۇرلاشتۇرۇش ۋە ئۇنى پائال ئىلگىرى سۈرۈشنى سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىش يۆكسەكلىكىگە كۆتۈرۈپ تونۇپ، ئېلىمىزنىڭ باج ئېلىشنى باشقۇرۇش خىزمىتىنى زامانىۋىلاشتۇرۇش ئۈچۈن تىرىشچ كۆرەش قىلىش كېرەك.

شياڭ خۇەيچېك يېڭى ئۆزۈملە كەلتۈرۈپ چىقارغان يېڭى مەسىلىلەرنى نەزەردە تۇتۇپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: توغرا ئىدىيىنى يېتەكچى قىلىپ، باج ئېلىشنى باشقۇرۇشنىڭ يېڭى ئەندىزىسىنى ئورنىتىش، ئىسلاھاتنىڭ نىشان ۋە ۋەزىپىلىرىنى ئايدىڭلاشتۇرۇش كېرەك. باج ئېلىشنى باشقۇرۇش ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى ۋە ئاساسىي پرىنسىپى مۇنداق: پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 5 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ ۋە 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى 4 - يىغىنىنىڭ روھىنى قىلىنەما، گوۋۈيۈەن تەستىقلىغان «سودا - سانائەت باج تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى يولغا قويۇش لايىھىسى»نى ئاساس، باج ئېلىشنى باشقۇرۇش ئىسلاھاتى ئەھمىيىتىنى ئاساس قىلىپ، چەت ئەلدىكى باج ئېلىشنى باشقۇرۇش خىزمىتىنى زامانىۋىلاشتۇرۇشتىكى مۇۋەپپەقىيەتلىك تەجرىبىلىرى ۋە ئوسۇللىرىنى ئۆرنەك قىلىپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ تەلىپىگە، ئېلىمىزنىڭ دۆلەت ئەھۋالىغا ئويغۇن كېلىدىغان ئىلمىي، مۇستەھكەم باج ئېلىشنى باشقۇرۇش سىستېمىسىنى بەرپا قىلىش، مۇلازىملىقنى ھەققىي ياخشىلاپ، قانۇن بويىچە باج تاپشۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش، تېخنىكا ۋاستىسىنى ياخشىلاپ، باجنى نازارەت قىلىش، تىزگىنلەشنى كۈچەيتىپ، باجنىڭ ئېقىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، باجنىڭ تۈرلۈك فۇنكسىيىلىك رولىنىڭ تولۇق جارى قىلدۇرۇلۇشىغا ھەققىي كاپالەتلىك قىلىش، باج ئىشلىرىنى قانۇن بويىچە تۈزمەش، قېلىپلاشتۇرۇپ بىرلىككە كەلتۈرۈش، ئومۇميۈزلۈك ماسلاشتۇرۇش، سامارانچ سۆز قىلغاندىن كېيىن ئامېرىكا زۇكتۇكى كلىنتون بۇ نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ باشلانغانلىقىنى جاكارلىدى.

ئۇنىڭدىن كېيىن كېچە سائەت 12 دىن بەش مىنۇت ئوتكەندە چوڭ ئېكراندا ئاتلانتادا تۇغۇلغان ئامېرىكا نېگىرلار خەلق ھوقۇقىنىڭ داھىيسى مارتىن لوتېكىنىڭ 1963- يىلى ۋاشىنگتوندا نۇتۇق سۆزلەۋاتقان ئوبرازى كۆرۈندى، ئۇنىڭ «ھېنىڭ بىر شېرىن خىيالىم بار» دېگەن تېمىدا نوتۇق سۆزلەۋاتقان ئاۋازىمۇ ئولىمپىك تەنتەربىيە مەيدانىدا ياڭرىدى. ئالىيجاناب ، باراۋەر، ھەققانىي ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى 100 يىللىق مەرىكىسىنى كۆتۈۋالغان بۇ تارىخىي پەيتتە، بۈنىڭدىن 28 يىل ئىلگىرى باراۋەرلىك، ھەققانىيەت ئۈچۈن ھاياتىنى تەقدىم قىلغان بۇ ئۇلۇغ زاتنىڭ غايىنى چاقىرىش ساداسى ھېلىھەم كىشىلەر قەلبىنى زىلزىلىگە سالماقتا. كېچە سائەت 12 دىن 20 مىنۇت ئۆتكەندە ئامېرىكىنىڭ سابىق مەشھۇر بوكسچىسى ئەلى مەشئەلگە ئوت ياقتى، ئوت ئاستا- ئاستا مەشئەل سۆپىسىغا تۇتىشىپ، ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ خاسىيەتلىك ئوتى يالقۇنلىدى.

مۇسابىقىنىڭ باشلىنىش مۇراسىمىدا كۆرسىتىلگەن ئەدەبىيات - سەنئەت ئۈيۈنلىرى ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ 100 يىللىقىنى تەبرىكلەش ۋە ئامېرىكا جەنۇبىي قىسىم مەدەنىيىتىنى نامايان قىلىشتىن ئىبارەت ئىككى ئاساسىي تېمىنى گەۋدىلەندۈردى.

بۇ نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى مۇشۇ ئاينىڭ 20- كۈنى باشلىنىپ 16 كۈن داۋام قىلدۇ. ماھىرلار 26 چوڭ تۈرىدىكى مۇسابىقىدە 271 ئالتۇن مېدالىنى تالىشدۇ.

(بېشى 1 - بەتتە)

جۇڭگونىڭ 309 تەنھەرىكەتچىسى جەمئىي 26 تۈردىكى 22 مۇسابىقىگە قاتنىشىپ، ئوندىن ئارتۇق ئالتۇن مېدال ئېلىش ئۈچۈن تىرىشىدۇ، 60 كىچىك تۈردە مېدال ئېلىشنى قولغا كەلتۈرۈپ، ئۇنى ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ 100 يىللىق كاتتا مەرىكىسىگە سۇغات قىلدۇ. كۆپ يىللاردىن بۇيان جۇڭگونىڭ تەنتەربىيە ئىشلىرىدا ماھارەت كۆرسەتكەن، تەنتەربىيە سەۋىيىسى تېز ئۆسكەندىن سىرت ئاممىۋى تەنتەربىيە ھەرىكىتى جۇش ئۇرۇپ راۋاجلىنىپ، ئولىمپىكنىڭ «گەپ قاتنىشىشتا» دېگەن روھىنى ئەڭ ياخشى گەۋدىلەندۈرۈلدى.

باشلىنىش مۇراسىمىدا ئولىمپىك تەنتەربىيە مۇسابىقىسى تەشكىلىي ھەيئىتىنىڭ رەئىسى پى ئىن، خەلقارا ئولىمپىك كومىتېتىنىڭ رەئىسى

دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتى پەن - تېخنىكا ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتى توغرىسىدا ئون تۈرلۈك پىكرىنى ئوتتۇرىغا قويدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتى يېقىندا پەن- تېخنىكا ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى يەنمۇ ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدا ئون تۈرلۈك پىكرىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى پەن - تېخنىكا ئارقىلىق نامراتلارغا يار- يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى ئومۇميۈزلۈك ئورۇنلاشتۇردى.

پەن - تېخنىكا ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش - دۆلەتنىڭ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتى يېقىنقى ئون يىلدىن بۇيان پەن - تېخنىكا ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى تەشەببۇس قىلىپ ۋە تەشكىللىك يولغا قويۇپ، ناھايىتى زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى ۋە بىر قاتار مۇۋەپپەقىيەتلىك تەجرىبىلەرنى يارىتتى.

دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتىنىڭ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدىكى پىكرى 65 مىليون نامرات ئاھالىنىڭ كېيىنىش، ئوزۇقلىنىش مەسىلىسىنى ھەل قىلىشنى ئاساس قىلىش، پەن- تېخنىكا تەرەققىياتىغا تايىنىپ نامرات رايونلار ئىقتىسادىنىڭ ئېشىش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش مەقسىتىدە ئوتتۇرىغا قويۇلغان. ئۇنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى مۇنۇلارنى ئوز ئىچىگە ئالىدۇ: نامرات رايونلارنىڭ يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزىلارنىڭ پەن- تېخنىكا تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش؛ نامرات رايونلارنىڭ ئەنئەنىۋى تۈزۈرۈك كەسىپلىرىنى گۈللەندۈرۈش ۋە يېڭىدىن گۈللەنگەن كەسىپلەرنى يېتىلدۈرۈش؛ نامرات رايونلارنىڭ ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنى سىجىل تەرەققىي قىلدۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلىش؛ ئىجتىمائىيلاشقان پەن- تېخنىكا مۇلازىملىق سىستېمىسىنى راۋاجلاندۇرۇش؛ نامرات رايونلار- دىكى خەلقنىڭ پەن- تېخنىكا، مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈش؛ پەن - تېخنىكا خادىملىرىنى نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بويىچە ئىستىھكامغا ھۇجۇم قىلىش جېڭىگە ئاتلىنىشقا رىغبەتلەندۈرۈش؛ رايونلار ئارا پەن - تېخنىكا ھەمكارلىقىنى ۋە سىستېمىلار بويىچە قوللاشنى ئۈيۈشتۇرۇش؛ پەن- تېخنىكا ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتى يېقىنقى ئون يىلدىن بۇيان پەن - تېخنىكا ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى تەشەببۇس قىلىپ ۋە تەشكىللىك يولغا قويۇپ، ناھايىتى زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى ۋە بىر قاتار مۇۋەپپەقىيەتلىك تەجرىبىلەرنى يارىتتى.

دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتىنىڭ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدىكى پىكرى 65 مىليون نامرات ئاھالىنىڭ كېيىنىش، ئوزۇقلىنىش مەسىلىسىنى ھەل قىلىشنى ئاساس قىلىش، پەن- تېخنىكا تەرەققىياتىغا تايىنىپ نامرات رايونلار ئىقتىسادىنىڭ ئېشىش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش مەقسىتىدە ئوتتۇرىغا قويۇلغان. ئۇنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى مۇنۇلارنى ئوز ئىچىگە ئالىدۇ: نامرات رايونلارنىڭ يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزىلارنىڭ پەن- تېخنىكا تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش؛ نامرات رايونلارنىڭ ئەنئەنىۋى تۈزۈرۈك كەسىپلىرىنى گۈللەندۈرۈش ۋە يېڭىدىن گۈللەنگەن كەسىپلەرنى يېتىلدۈرۈش؛ نامرات رايونلارنىڭ ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنى سىجىل

دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتىنىڭ ئالاقىدار مەسئۇلى تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ھازىر پەن - تېخنىكا ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتى نۇرغۇن قېينچىلىقنى ۋە بېسىمغا دۇچ كېلىۋاتىدۇ، بولۇپمۇ پەن - تېخنىكا ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتى كۆپۈنچە تارماقلار ھەرىكىتى بىلەنلا چەكلىنىپ، ھۆكۈمەت ۋە جەمئىيەتنىڭ مۇقىم، كۈچلۈك كاپالەت سىستېمىسى تېخى شەكىللەنمىدى. دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتى ئىلگىرىكى مۇۋەپپەقىيەتلىك تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەش ئاساسىدا، ستراتېگىيىلىك مۇھىم نۇقتىنى تەڭشەپ، ھەرىكەت مېخانىزمىنى يېڭىلاپ، دەسمايە سالمىقىنى چوڭايتىپ، باشقۇرۇش ۋە مۇلازىملىق سىستېمىسىنى كۈچەيتىپ كۈچلەندۈرۈشى كېرەك.

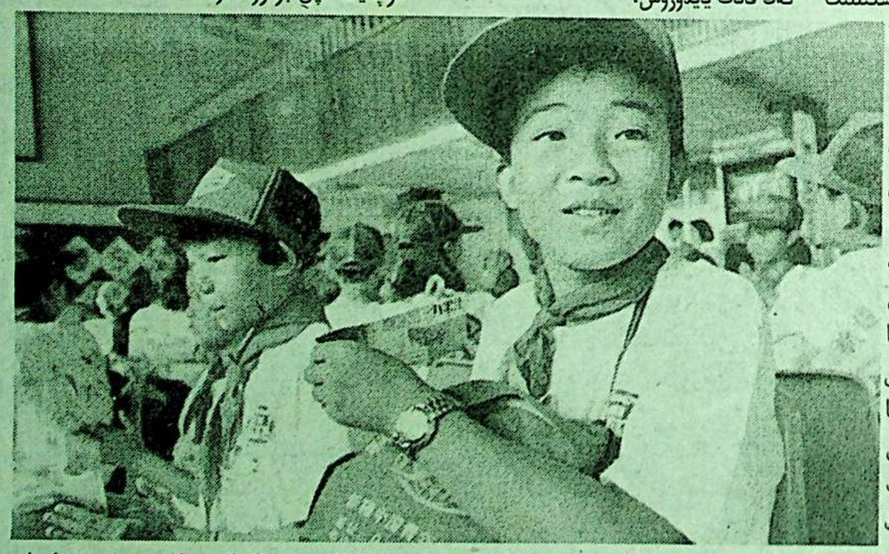

شىنجاڭ ھەر مىللەتتىن بولغان يۈز نەچچە مۇنەۋۋەر پىشۇنېرنى تەشكىللەپ، 7 - ئاينىڭ 6 - كۈنى «چوڭە بۇركۈتلەر ھەرىكىتى - 96»نامىلىق شىنجاڭ ئۇيغۇرلىرىنىڭ بېيجىڭ، تەيئەنجىنلەرگە يۇرۇش قىلىشىنىڭ ئاۋىئاتسىيە يازلىق لاگېر پائالىيىتىگە قاتناشتۇردى.

سۈرەتتە: ئۇرۇمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى 2 - باشلانغۇچ مەكتەپىنىڭ بۇ لاگېرغا قاتنىشىدىغان ئوقۇغۇچىلىرى يولغا چىقىشقا ھازىرلانماقتا.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى مۇخبىرى گەنۇەر فوتوسى

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报
（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش
نومۇرى: Z / 0002 — CN 65
（ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57）

1996 - يىل
ئىيۇل
22
دۈشەنبە

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشىر قىلدى （بۇ سان ئالتە بەت）

ئالاتاۋ ئېغىزىدا چېگرىدىن ئۆتكۈزۈلگەن مال كۆپەيدى

6 - ئاينىڭ 25 - كۈنگىچە چېگرىدىن ئۆتكۈزۈلگەن مال 1 مىليون تونناندىن ئېشىپ كەتتى

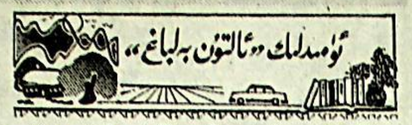

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **ئىسمائىل مۇھەممەت، ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم، مەۋلان سابىت** خەۋەر قىلىدۇ: فۇنكسىيىلىك تارماقلارنىڭ زىچ ماسلىشىپ رەسمىيەتلەرنى ئاددىيلاشتۇرۇشى نەتىجىسىدە، بۇ يىل ئالاتاۋ ئېغىزىدا چېگرىدىن ئۆتكۈزۈلگەن مال كۆپەيدى. 6 - ئاينىڭ 28 - كۈنگىچە چېگرىدىن ئۆتكۈزۈلگەن مال 1 مىليون 40 مىڭ تونناغا، مالىيە كىرىمى 5 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكى سەۋىيە بىلەن تەڭلەشتى.

ئالاتاۋ چېگرا ئېغىزىنى باشقۇرۇش كومىتېتى بۇ يىل چېگرىدىن مال ئۆتكۈزۈش سالمىقىنى يەنىمۇ ئاشۇرۇش ئۈچۈن تامۇژنا، ئاۋار تەكشۈرۈش، كارانتىن، تۆمۈر يول قاتارلىق تارماقلارنىڭ مۇناسىۋىتىنى ماسلاشتۇرۇشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى، ھەر ئايدا بىر قېتىم تارماقلار مەسئۇللىرىنىڭ باش قوشۇش يىغىنى ئېچىشنى تۈزۈملەشتۈرۈپ، تارماقلار ئارىسىدىكى زىددىيەت ۋە ساقلانغان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىپ، چېگرىدىن ئۆتكۈزۈلىدىغان

（ئاخىرى 4 - بەتتە）

مەنۇي مەدەنىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتى تېيانشاننىڭ جەنۇبى ۋە شىمالىدا ئومۇملاشماقتا

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئۈرۈمچى خەۋىرى. كۆپ خىللاشقان ئامىۋى خاراكتېرلىك مەنۇي مەدەنىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتى تېيانشاننىڭ جەنۇبى ۋە شىمالىدا كەڭ ئومۇملاشتى، بۇ يەردە 300 نەچچە مىڭ «ئون يۈلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»، 13 مىڭدىن كۆپرەك مەدەنىيەتلىك ئۇرۇن، 1000 دىن ئارتۇق لېي فېڭدىن ئۆگۈنىش ئىلغار كوللېكتىپ ۋە بىر تۈركۈم مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدا ئىلغار ئورۇن مەيدانغا كەلدى.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى مەنۇي مەدەنىيەت بەرپا قىلىش جەريانىدا بۇ ھەرىكەتنىڭ ئامىۋىلىقى، كەڭ دائىرىلىكلىكى، قاتنىشىچانلىقىنى كۈچەيدىلەندۈرۈپ، ئەلا مۇلازىملىقنى ئىشقا ئاشۇرۇش، يېڭىشى تەرتىپ ئورنىتىش، كۆزەل مۇھەت بەرپا قىلىش، لېي فېڭ روھىدىن ئۆگىنىشنى ئاساسىي مەزمۇن قىلىپ، مەدەنىيەتلىك ئۇرۇن قۇرۇش مۇسابىقىسىنى قانات يايدۇرۇدى، پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى، ج خ، سودا، سەھىيە، قاتناش، سودا-سانائەت، باج قاتارلىق سەككىز چوڭ سىستېمىدا «مەدەنىيەتلىك يېڭى ئىستىل بەرپا قىلىش، ئون ياخشى ئۆلگە باھالاش»، ھەربىيلەر بىلەن خەلق، ساقچى بىلەن خەلق، يەرلىك بىلەن بېكىتۈمەن ئارىسىدا كۆپ قېتىملىق مۇسابىقە ئېلىپ بېرىلدى.

ھەربىي خەلق ئىتتىپاقلىقى بويىچە «قوش نەمۇنە» ناھىيىدىن 51 ى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە لېي فېڭدىن ئۆگىنىش بويىچە 1300 دىن كۆپرەك ئىلغار كوللېكتىپ، ئىلغار شەخس مەيدانغا كەلدى. بۇ پائالىيەتكە 1 مىليوندىن كۆپرەك دېھقان قاتناشتى، 300 مىڭدىن كۆپرەك دېھقان-چارۋىچىنىڭ ئىشكىگە «ئون يۈلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە» دېگەن شەرەپ تاختىسى ئېسىلدى.

ھەر مىللەت ياشلىرىدا ۋەتەننى سۆيۈش، ئائىلىنى سۆيۈش، زاۋۇتنى سۆيۈش پەزىلىتى ۋە چېگرا رايوندا پىلانلىق تارىتىش، چېگرا رايونىنى گۈللەندۈرۈش ئىرادىسىنى يېتىلدۈرۈش ئۈچۈن، شىنجاڭ 1993 - يىلىدىن باشلاپ بىر نەچچە 100 مىڭ ياش ئىشچى - خىزمەتچى ئارىسىدا «مەدەنىيەتلىك ياشلار گۇرۇپپىسى»، «خىزمەت ئورنىدىكى ياش ماھىر» بولۇش مۇسابىقە پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلدى، ئاپتونوم رايون تەۋەسىدىكى ھەر مىللەت ياش، ئۆسمۈر ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدا «جۇڭخۇا ئېلىنى سۆيۈش، يۇرتنى سۆيۈش» كىتاب ئوقۇش، ئۆگىنىش پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلدى، بۇگۈنگە قەدەر 1 مىليون 200 مىڭدىن كۆپرەك ئۇيغۇر، خەنزۇ، قازاق قاتارلىق ھەر مىللەت ئوقۇغۇچىسى كىتاب ئوقۇش پائالىيىتىگە قاتناشتى.

ئىگىلىشىمچە، شىنجاڭدىكى ھەرقايسى ئورۇنلار ئۇيغۇر، خەنزۇ، قازاق يېرىقىدىكى ئوقۇشلۇقتىن 500 مىڭ پارچىدىن كۆپرەكنى تەرجىمە قىلىپ تۈزۈپ چىققان، 1 مىليوندىن كۆپرەك ھەر مىللەت كادىر، ئاممىنىڭ ئىجتىمائىي ئەخلاق، كەسىپ ئەخلاقى ۋە مەدەنىيەتلىك سۆز - ھەرىكەت ئۆلچىمى قاتارلىق مەزمۇندا سىستېمىلىق تەربىيىلىگەن، جايلار يەنە 10 مىڭ قېتىمدىن كۆپرەك «شىنجاڭلىقلارنىڭ يېڭى ئوبرازىنى تىكلەش» نۇتۇق سۆزلەش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزگەن، 30 مىڭدىن كۆپرەك كىشى بۇ پائالىيەتكە ئاكتىپ قاتنىشىپ نۇتۇق سۆزلىگەن، نۇتۇقنى بېڭىستە ئاڭلىغۇچىلار 850 مىڭدىن ئېشىپ كەتكەن.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى قۇياش ئېنېرگىيىسى فوتو ئېلېكتر ئۈلگە كەنتلىرى دۆلەتنىڭ تەكشۈرۈپ بېكىتىشىدىن ئۆتتى

قۇياش ئېنېرگىيىسى چۆل - جەزىرىدىكى كەنتلەرنى يورۇتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **لى جېپىڭ** خەۋەر قىلىدۇ: پېچان ناھىيىسى بازىرىدىن 40 كىلومېتر يىراقلىقتىكى باغمەھەللىسى كەنتى ھازىر ئېلىمىزنىڭ غەربىي شىمالىي رايونىدىكى ئەڭ چوڭ، ھەر خىل زەرەتلەش تېخنىكىسى ئەڭ مۇكەممەل قىلىنغان قۇياش ئېنېرگىيىسى ئىشلىتىلىدىغان فوتو ئېلېكتر ئۈلگە كەنتى بولۇپ قالدى. 7 - ئاينىڭ 5 - كۈنىدىن 7 - كۈنگىچە جۇڭگو فوتو ئېلېكتر تېخنىكىسى تەرەققىيات مەركىزى، ئاپتونوم رايونلۇق پەن - تېخنىكا كومىتېتى قاتارلىق ئورۇنلاردىكى مۇتەخەسسىسلەر گۇرۇپپىسىنىڭ تەكشۈرۈپ

（ئاخىرى 4 - بەتتە）

4 - قېتىملىق مەملىكەتلىك مۇھەت ئاسراش يىغىندا قىلىنغان سۆز

（1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 16 - كۈنى）

جياڭ زېمىن

بايا بىر نەچچە ئۆلكە مەسئۇلىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىدىم، ئۇلار ياماق ئەمەس سۆزلىدى. مۇھەت ئاسراش ناھايىتى مۇھىم، ئۇ ئېلىمىزنىڭ كەلگۈسى تەرەققىياتى ۋە ئومۇمىيلىقىغا مۇناسىۋەتلىك ستراتېگىيىلىك مەسىلە، مۇھەت ئاسراش سېپىدىكى يولداشلار ناھايىتى جاپا چېكىپ، خىزمەتتە كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. مەن بۇ يولداشلاردىن سەمىمىي ھال سورايمەن ۋە ئۇلارغا رەھمەت ئېيتىمەن!

سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى داۋامىدا سىجىل تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ۋە يولغا قويۇشنى باشتىن ئاخىر چوڭ ئىش سۈپىتىدە تۇتۇش كېرەك. سىجىل تەرەققىيات ئىدىيىسى ئەڭ بۇرۇن مۇھەت ئاسراشتىن كەلگەن بولۇپ، ئۇ ھازىر دۇنيادىكى نۇرغۇن دۆلەتلەرنىڭ ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتىغا يېتەكچىلىك قىلىشتىكى ئومۇمىي ستراتېگىيىسى بولۇپ قالدى. ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇشتا نوپۇس، مۇھىت، بايلىق مەنبەسىنى بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇشنى نەزەرگە ئېلىش كېرەك. ھازىرقى تەرەققىياتنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇپ قالماستىن كېيىنكى ئەۋلادلارنىمۇ ئويلاش، كەلگۈسىدىكى تەرەققىيات ئۈچۈن تېخىمۇ ياخشى شارائىت يارىتىش كېرەك، بايلىقنى ئىسراپ قىلىش، ئالدىدا بولغاچ، كېيىن تۇزۇش يولىغا مېڭىشقا ھەرگىز بولمايدۇ، ئاتا - بوۋىلىرىمىزنىڭ تەبىيارلاپ قويغىنىنى پەپ، كېيىنكى ئەۋلادلارنىڭ يولىنى ئۇزۇپ قويۇشقا تېخىمۇ بولمايدۇ.

ئېلىمىزنىڭ ئاھالىسى كۆپ، كىشى بېشىغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن توغرا كېلىدىغان بايلىق نىسپىي كەمچىل، پەن - تېخنىكا سەۋىيىسى يۇقىرى ئەمەس، ئىقتىساد، تېخنىكا ئاساسى بىر قەدەر ئاجىز، ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى قوغداش ۋەزىپىسى ئىنتايىن مۇشكۇل، شۇنىڭ ئۈچۈن، بىز ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات داۋامىدا مەلۇم ئاز كىتىدىغان، بايلىق سەرپىياتى ئاز بولۇشنى، ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئۈنۈم يۇقىرى بولۇشنى ئاساس قىلىپ، ئىقتىسادنى يۈكسەلدۈرۈش جەھەتتىكى خىزمەتنى تېرىشچانلىق بىلەن ئىشلىشىمىز كېرەك: 1. سۇ، يەر، ئېنېرگىيە، ماتېرىيال، ئاشلىق ۋە باشقا ھەر خىل بايلىقلارنى تېجەشنى چىڭ تۇتۇش، يېزا ئىگىلىكىدە يۇقىرى ھوسۇللۇق، سۈپەتلىك، ئۈنۈملۈك، تۆۋەن سەرپىيات يولىغا مېڭىش، سانائەتتە سۈپەتنى، تۆۋەن سەرپىياتنى، پايدىنى تەكتلەش، 3 - كەسىپ بىلەن 1-، 2 - كەسىپنى ماسلاشتۇرۇپ راۋاجلاندۇرۇش كېرەك؛ 2. نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى داۋاملىق تىزگىنلەپ، ئاھالىنىڭ ساپاسىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئۆستۈرۈشىمىز كېرەك؛ 3. ئىستېمال قۇرۇلمىسىنى مۇۋاپىقلاشتۇرۇپ، ئىستېمال شەكلىنى، مۇھىتنى ۋە بايلىقنى قوغداشقا پايدىلىق بولىدىغان قىلىش كېرەك. ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىيات سەۋىيىسىدىن چەتنەپ، بايلىقنى ئىسراپ قىلىۋېتىدىغان يۇقىرى ئىستېمال بىلەن شۇغۇللىنىشقا ھەرگىز بولمايدۇ؛ 4. مۇھىت ئاسراشنى كۈچەيتىش جەھەتتىكى تەشۋىقات، تەربىيىنى كۈچەيتىش، كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ئاڭلىق قوغداش ئېڭىنى كۈچەيتىش كېرەك؛ 5. بەزى جايلاردىكى بايلىقنى بۇزغۇنچىلىق قىلىش، ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى يامانلاشتۇرۇۋېتىش ئەھۋاللىرىنى قەتئىي چەكلەش كېرەك.

بەزى يولداشلا مۇھەت ئاسراش خىزمىتىگە سەل قاراۋاتىدۇ، ئالدى بىلەن ئىقتىسادنى يۈكسەلدۈرۈش كېرەك، مۇھىت ئاسراشنى ۋاقتىنچە تۇتىماسقىمۇ بولىدۇ، دەپ قاراۋاتىدۇ، بۇنداق تونۇش خاتا ۋە زىيانلىق، دۇنيا ئەرەققىياتىدىكى ئاچچىق ساۋاق شۇكى، ئىقتىسادى ئەرەققىي تاپقان نۇرغۇن دۆلەتلەر بايلىقنى ئېنىر دەرىجىدە ئىسراپ قىلىۋېتىش ۋە ئالدىدا بولغاچ، كېيىن تۇزۇش» يولىدا ماڭدى. نەتىجىدە دۇنيانىڭ بايلىقى ۋە ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ئېغىر زىيانغا ئۇچراتتى، بىزنىڭ مۇنداق يولدا مېڭىشىمىزغا ھەرگىز بولمايدۇ، بىز ئىقتىسادنى ۋە ئىجتىمائىي ئەرەققىياتنى كەسىپ قۇرۇلمىسىنى

ياشىش ئۇلكە ياماللاش». ھەربىلەر بىلەن خەلق، ساقچى بىلەن خەلق، يەرلىك بىلەن بىكتۇمن ئارىسىدا كۆپ خىل شەكىلدىكى ھىرلىكتە مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇلۇپ، كۆرۈنەرلىك ئۇنۇم ھاسىل قىلىندى. ھازىرغا قەدەر 13 شەھەر، 17 ناھىيە ئاپتونوم رايون بويىچە مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىشتىكى ئىلغار شەھەر، ئىلغار ناھىيە دېگەن نامغا ئېرىشتى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ئىلمىزنىك غەربىي شىمالىي رايونىدىكى ئەڭ چوڭ، ھەر خىل زەرەتلەش تېخنىكىسى ئەڭ تولۇق ئۇنۇملۇق پۈياش ئېنېرگىيىسى فوتو ئېلېكتر ئۇلكە كەنتىگە ئايلاندى.

8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى دۆلەتنىك نۇقتىلىق پەن - تېخنىكا ئۇنتكىلىگە ھۆجۇم قىلىش پىلانىدىكى مەخسۇس تېما «باغمەھەللىسى فوتو ئېلېكتر ئۇلكە كەنتى» كومىتېتى قاتارلىق ئورۇنلاردىكى مۇتەخەسسىسلەر گۇرۇپپىسىنىك تەكشۈرۈپ بېكىتىشىدىن ئۆتتى، مۇتەخەسسىسلەر بۇ نەتىجە دۆلىتىمىزدە ئىلغار سەۋىيىگە ئىگە، دەپ ھېسابلاشتى.

بۇ تۇر پېچان ناھىيىسى باغمەھەللىسى كەنتى ۋە خاندو كەنتىدە يېرىم يىل (ئاخىرى 4 - بەتتە)

بايلىق سەرپىياتى ئاز بولۇشنى، ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئۈنۈم يۇقىرى بولۇشنى، مۇھىت ئاسراش ياخشى بولۇشنى تەرشىپ ئىشقا ئاشۇرۇشىمز كېرەك، تەرەققىيات داۋامىدا مۇھىتنى ئاسراشقا ئەھمىيەت بەرمەسلىك ئېكولوگىيىلىك مۇھىت بۇزۇلغاندىن كېيىن، ئۇنى تۈزەيمىز ۋە ئەسلىگە كەلتۈرىمىز دېسەك تېخىمۇ ئېغىر چىقىم تارتىشقا توغرا كېلىدۇ، ھەتتا ئورنىنى تولدۇرۇۋالغىلى بولمايدىغان زىيان يۈز بېرىدۇ.

ئېلېمىزنىك ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلىپ سىجىل تەرەققىيات ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنى ئۇچراتتى، بىزنىك مۇنداق يولدا ماڭمىشىمىزغا ھەرگىز بولمايدۇ.

بىز ئىقتىسادنى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنى كەسىپ قۇرۇلمىسىنى ياخشىلاش ۋە ئىقتىسادنى، ئىجتىمائىي ئىشلارنى، مۇھىتنى ماسلاشتۇرۇش ئاساسىدا راۋاجلاندۇرۇشىمز كېرەك. ئوبېيكتىپ ئەمەلىيەت شۇنى چۈشەندۈرۈپ بەردىكى، مەبلەغ سېلىش كۆلىمىنى قارىغۇلارچە كېڭەيتىش، كەلسە - كەلمەس يايما يېيىش ئاساسىدا ئىقتىساد ئاشۇرۇلسا، ئاشۇرۇلۇش سۈرئىتى قانچىكى چوڭ بولسا، (ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاتاۋش شەھىرى جاڭجياگاڭنىڭ تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىشكە بىرلەشتۇرۇپ، «قوش نەمۇنە شەھەر» بەرپا قىلىش قەدىمىنى تېزلەتمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** خەۋەر قىلدۇ: ئاتاۋش شەھىرى يېقىندىن بۇيان ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىيىتىگە زىچ بىرلەشتۇرۇپ، جاڭجياگاڭنىڭ تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىش «قوش نەمۇنە شەھەر» بەرپا قىلىش قەدىمىنى تېزلەتمەكتە.

بۇ يىل ئاتاۋش شەھىرىنىڭ شەھەر بولۇپ قۇرۇلغانلىقىغا ئون يىل بولدى. شەھەر قۇرۇلغانلىقىنىڭ ئون يىللىق مەزگىلىدە كۆتۈرۈلۈش ھەم شەھەرنى «قوش نەمۇنە» شەھەر قىلىپ قۇرۇپ چىقىش ئۈچۈن، شەھەرلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى كادىرلار ۋە ئاممىنى جاڭجياگاڭنىڭ تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىشكە سەپەرۋەر قىلىپ، شەھەرنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈردى. بۇ ئىشنى مەخسۇس ئورۇنلاشتۇردى. «قوش نەمۇنە» شەھەر بەرپا قىلىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇردى، بۇنىڭ بىلەن شەھەردە جاڭجياگاڭنىڭ تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ئارمىيە، خەلق ئىتتىپاقلىقى ئاساس مەزمۇن قىلىنغان قوش تەلىم ئۇتۇق سۆزلەش، ھۆسن خەت يېزىش، ئەدەبىيات- سەنئەت نومۇرلىرىنى كۆرسىتىش، قارا دوسكا چېقىرىش قاتارلىق پائالىيەتلەر داغدۇغىلىق قانات يېيىپ كەتتى. شەھەر ئىچىدىكى ئاساسلىق ئىككى كوچا ئىش بېجىرىش باشقارمىسىغا قاراشلىق ئورۇنلاردا ئارمىيە - خەلق، ساقچى - خەلق بىرلىكتە مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش نۇقتىلىرى قۇرۇلۇپ، مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش كوچىسى بەرپا قىلىندى. يېزىلاردا مەدەنىيەتلىك يېزا، مەدەنىيەتلىك كەنت، مەدەنىيەتلىك ئائىلە قۇرۇش، ئون بۆلتۈزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە بەرپا قىلىش پائالىيەتلىرى قانات يايدۇرۇلدى. نۆۋەتتە بۇ خىزمەت چىڭ تۇتۇپ ئىشلەنمەكتە.

يەكەن ناھىيىسىنىڭ چارۋىچىلىقىدا بۆسۈش خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەش بولدى

سۈرەتلىك خەۋەر

يەكەن ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان چارۋىچىلىققا بولغان رەھبەرلىكنى قاتلامۇ قاتلام كۈچەيتىپ، بۆسۈش خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەش ھاسىل قىلدى، 1990 - يىلى ناھىيە بويىچە ئومۇمىي چارۋا مال 820 مىڭ تۇياق بولغان بولسا، ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرى قوتاندا ساقلانغان چارۋا مال 1 مىليون 200 مىڭ تۇياقتىن ئېشىپ كەتتى.

سۈرەتتە: مال سودىسىدىن كۆرۈنۈش.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت** خەۋىرى ۋە فوتوسى

ئاتلانتا ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ تۆنجى كۈندىكى مۇسابىقىسىدە سۇڭ فۇمىن، لې جىنيلار ئالتۇن مېدالغا ئېرىشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 20 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو ئايالار رۇداۋچە چېلىشىش كوماندىسىنىڭ ماھىرى سۇڭ فۇمىن بۇگۈن ئاتلانتا ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ تۆنجى كۈندىكى مۇسابىقىسىدە كۇبالىق داغلىق ماھىر ئى. رودېرىكسنى يېڭىپ، ئايالارنىڭ 72 كىلوگرامدىن يۇقىرى دەرىجىسى بويىچە ئالتۇن مېدالغا ئېرىشتى. بۇ جۇڭگو ئولىمپىك تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ ئېرىشكەن تۆنجى ئالتۇن مېدالى. سۇڭ فۇمىن مۇسابىقە ئىياغلاشقاندىن كېيىن مۇنداق دېدى: «مەن مۇسابىقىدە قىلچىمۇ جىددىيلەشمىدىم. بۇ ئالتۇن مېدالنى ئېلىشىم ئويلىغىنىمدەك بولدى.»

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 20 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو سۇئۇرۇش ماھىرى لې جىگىيى بۇگۈن كەچتە ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئايالارنىڭ 100 مېتىرغا ئېركىن ئۇرۇش بويىچە ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىسىدە 54 سېكۇنت 50 دەققە نەتىجە بىلەن ئالتۇن مېدالغا ئېرىشتى.

شىنجاڭنىڭ سايا‌ھەتچىلىكىنىڭ ئىستىقبالى زور

ـدۆلەت سايا‌ھەت ئىدارىسىنىڭ باشلىقى خې گۇاڭيېنى زىيارەت

ئۆز مۇخبىرىمىز **لى جېپىڭ**

مەن يېقىندا شىنجاڭنىڭ سايا‌ھەتچىلىكىنىڭ ئىستىقبالى قانداق؟ بۇ كەسىپنى قانداق قىلغاندا تېز ئىلگىرىلەتكىلى بولىدۇ؟ دېگەن مەسىلە تۇغرىسىدا دۆلەت سايا‌ھەت ئىدارىسىنىڭ باشلىقى خې گۇاڭيېنى زىيارەت قىلدىم.

خې گۇاڭيېنى ئاپتونوم رايونىمىزدا يېقىندا ئون نەچچە كۈن تەكشۈرۈشتە بولدى، ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: «تەكشۈرۈش ئارقىلىق شىنجاڭنىڭ سايا‌ھەت بايلىق مەنبەسىنىڭ ناھايىتى مول ئىكەنلىكىنى، بولۇپمۇ مىللىي ئۆرپ - ئادەتكە دائىر سايا‌ھەت بايلىق مەنبەسىنىڭ مەملىكەت ئىچى - سىرتىدا ئۆزگىچە ئۇستۇنلۇككە ئىگە ئىكەنلىكىنى چوڭقۇر ھېس قىلدىم. يېقىندا (يېپەك يولى خەلقئارا مۇھاكىمە يىغىنى) غا قاتناشقان ۋەكىللەر شىنجاڭدا سەيلى- سايا‌ھەتتە بولۇش جەريانىدا بۇنى چوڭقۇر ھېس قىلدى. ھازىر (يېپەك يولى) سايا‌ھەت لىنىيىسى دۆلەتنىڭ 9 - بەش يىللىق پىلانىغا كىرگۈزۈلدى. شىنجاڭنىڭ سايا‌ھەتچىلىكى ئېلىمىز سايا‌ھەتچىلىكىنىڭ ئارقا تەرەك بولۇشى ئارقىسىدا زور تەرەققىيات يوشۇرۇن كۆچىگە ئىگە بولىدۇ».

خې گۇاڭيېنى مۇنداق دېدى: شىنجاڭنىڭ سايا‌ھەتچىلىك كەسىپىدە يەنە نۇرغۇن ئاجىز ھالقا بار، ئالايلۇق، شىنجاڭنىڭ قاتناش شارائىتىنى ياخشىلاشقا، سايا‌ھەت نۇقتىلىرى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشكە، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشكە توغرا كېلىدۇ.

بۇنداق ئەھۋاللارنى قانداق ئۆزگەرتىش كېرەك؟ ئالدى بىلەن تونۇش مەسلىسىنى ھەل قىلىش كېرەك، شىنجاڭنىڭ سايا‌ھەتچىلىكى مەلۇم بىر تارماقنىڭ ئىشى ئەمەس. ئۇ ئىشكىنى سىرتقا ئېچىۋېتىش، شىنجاڭنى تەشۋىق قىلىشنىڭ مۇھىم كۆزنىكى، بۇ قېتىمقى «يېپەك يولى» سايا‌ھەت ۋەكىللەر ئۆمىكىدىكىلەر شىنجاڭنىڭ مىللىي ئۆرپ - ئادەتلىرىنى كۆرگەندىن كېيىن شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقى ئىناق، دوست ئۇتۇنۇۋېتىپتۇ، تۇرمۇشى خاتىرجەم، بەختىيار ئىكەن، دەپ ئىنكاس قىلدى ۋە ئۆز جايلىرىغا قايتقاندىن كېيىن شىنجاڭنى تەشۋىق قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈرۈشتى، سايا‌ھەتچىلىك ئۇنۇۋېرسال كەسىپ، سايا‌ھەتچىلىك ناھايىتى زور دەرىجىدە سودىگەر چاقىرىش، چەت ئەل مەبلىغىنى كىرگۈزۈشكە كۈچلۈك تۈرتكە بولالايدۇ. سايا‌ھەتچىلىك ئارقىلىق شىنجاڭنىڭ سۈپەتلىك، ئۇنۇملۇك دېھقانچىلىق، قوشۇمچە كەسىپنى، ئېچىلمىلىك مۇلازىملىقى كەسىپنى تېز تەرەققىي قىلدۇرغىلى بولىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، قاتناش شارائىتىنى تەرەققىي ياخشىلاش، بولۇپمۇ ئاۋىئاتسىيە قاتنىشى شارائىتىنى ياخشىلاش كېرەك. ئۇرۇمچى ئايرودرومى كېڭەيتىپ قۇرۇلۇۋاتىدۇ، ئۇ سىرت بىلەن بولغان ئالاقىنى كۈچەيتىش، خەلقئارا چوڭ يول بىلەن تۇتىشىش ئۈچۈن ياخشى شارائىت ھازىرلايدۇ، ئىلايەت، ئوبلاستلارمۇ ئىمكانىيىتى بولسا ئايرودرۇم ياسىشى كېرەك، تاشيول قۇرۇلۇشى سۈرئىتىنمۇ تېزلىتىشى كېرەك، سايا‌ھەتچىلىككە كۈچ مەبلەغ سالغاندىلا، زور ئۇنۇمگە ئېرىشكىلى بولىدۇ.

شىنجاڭ يول - كۆۋرۈك باش شىركىتىنىڭ كۆۋرۈك قۇرۇلۇش باشقارمىسى ياساشقا مەسئۇل بولغان ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ يېڭى غەربىي چوڭ كۆۋرۈكى مۇشۇ ئاينىڭ 13 - كۈنى سائەت توققۇزدىن 30 مىنۇت ئۆتكەندە (بېيجىڭ ۋاقتى) مۇۋەپپەقىيەتلىك توتاشتۇرۇلدى. بۇ كۆۋرۈك 8- ئاينىڭ 10 - كۈنىدىن بۇرۇن پۈتىدۇ.

ۋاڭ شىنبى فوتوسى

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادىرىسى
www.uyghurkitap.com

ئىلى ھاراق باش زاۋۇتى بازارنى ئەينەك قىلىپ، رىقابەت ئالدىدا پۇت تىرەپ تۇرماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئەيسا جان ئابدۇللا** خەۋىر قىلىدۇ: ئىلى ھاراق باش زاۋۇتى «بازارنى دېڭىز، سۈپەتنى كېمە، داڭلىق ماركىنى يەلكەن قىلىش» ستراتېگىيىسىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئاق ھاراق بازىرى رىقابىتى كۈنسايىن جىددىيلىشىۋاتقان پەيتته تۇرلۇك ئىقتىسادىي كۆرسەتكۈچلەرنى ئومۇمىيۈزلۈك ئاشۇردى.

ئىلى ھاراق باش زاۋۇتى دۆلەت ئىلكىدىكى چوڭ كارخانا، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ زاۋۇت ئىسلاھاتنىڭ چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ئېچىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، مەھسۇلات سۈپىتىگە ئەھمىيەت بېرىش، پەن - تېخنىكىغا مەبلەغ سېلىشنى كۆپەيتىش ئارقىلىق ھەر يىلى ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئاشۇرۇپ، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا مول نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. بۇ زاۋۇت بۇلتۇر يوشۇرۇن كۈچلەرنى قېزىش، ئۈنۈمنى يۇقىرى كۆتۈرۈش تەس بولۇشتەك قىيىنچىلىق ئالدىدا، ئالدى بىلەن گىدىيىۋېلىش، قانائەتلىنىشكە قارشى تۇرۇپ، ئۆزىنى پۈتۈن مەملىكەتتىكى ئوخشاش كەسىپتىكى ئىلغار كارخانىلار بىلەن سېلىشتۇرۇپ پەرقلەرنى تاپتى، يېتەرسىزلىكنى كۆردى. توغرا لىنىيىلىك سېلىشتۇرۇش ئارقىلىق، قارىغۇلارچە خۇشال بولۇپ كېتىش ئۈنۈمنى ئاشۇرۇپ، ئىككى مەدەنىيەت قولغا كەلتۈرۈش ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، جىددىي بازار رىقابىتى ئالدىدا، سۈپەتنى ئۆزلۈكسىز ئۆستۈرۈش، بازارغا ماسلىشىپ يېڭى مەھسۇلات يارىتىش، سېتىشتا پۈت تىرەپ تۇرۇش نىشانىنى بېكىتتى.

ئۇلار ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ سۈپەت ئېڭىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، 40 مىڭ خەتلىكتىن ئارتۇق، مەشغۇلات خاراكتېرى ئاھايىتى كۈچلۈك ماتېرىيال بىسىپ ئىشچىلارنىڭ قولىغا تارقىتىپ بەردى، 1000 دىن ئارتۇق ئىشچى - خىزمەتچى ئاڭلىق ھالدا سۈپەت ئۆتكىلىنى ياخشى تۇتتى. بۇلتۇر ئامبارىدا ساقلىنىپ قالغان، 2500 تونا يانچىلمىغان قوناق دۆۋىلەپ قويۇلغىنىغا ئۆزاق بولغاچقا، بۇ قوناقتا ھاراق ئىشلىسە سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلغىلى بولمايتتى، شۇڭا زاۋۇت رەھبەرلىكى بۇ قوناقنى ئايرىم بىر تەرەپ قىلدى. ھەر قايسى ھاراق ئىشلەپچىقىرىش شۆبە زاۋۇتلىرىدا يەنە «ئۇچتە ئۆگىنىش، ئۇچتە بەسلىشىش، ئوندا ياخشى» پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلۇپ، ھاراق ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمدە بەسلىشىش، داڭلىق ھاراق نىسبىتىدە بەسلىشىش، تەننەرخ سەرپىياتىنى تۆۋەنلىتىشتە بەسلىشىشتە ياخشى نەتىجە قولغا كەلتۈرۈلدى، بارلىق يوشۇرۇن كۈچلەر تولۇق ئىشقا سېلىندى.

كىشىلەرنىڭ ئىستېمال قارىشىنىڭ ئۆزگىرىشىگە ئەگىشىپ، ئاق ھاراقنىڭ گرادۇسى يۇقىرى دەرىجىدىن ئوتتۇرا، تۆۋەن دەرىجىگە، سۈپەتسىزلىكتىن ئەلا سۈپەتلىككە قاراپ يۈزلەندى. ئەلا سۈپەتلىك ھاراقنىڭ كۆپ خىل بولۇشىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلار ئىلگىرىكى مەھسۇلات تۈرى ئاساسىدا تەنقىد قىلىپ، 43 گرادۇسلۇق «ئىلى ئالاھىدە ھارىقى» ۋە 46 گرادۇسلۇق «ئىلىئ داچۇ» ھارىقىنى ئىشلەپ چىقاردى. بۇ ھاراقلار بازاردا ئىستېمالچىلارنىڭ قىزغىن قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى.

تىجارەت جەھەتتە، ئۇلار پۈتۈن شىنجاڭدىكى ئۈلگەتتىن يۇقىرى شېكەر، ھاراق شىركەتلىرىنى زىيارەت قىلىپ، زاۋۇت ۋە ماگىزىنلار ئارا قويۇق مۇناسىۋەت ئورناتتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، 1 مىليون 400 مىڭ يۆەن مەبلەغ سېلىپ، ساختا ماركىلارنىڭ ئالدىنى ئالدى، يالغان يۇقىرى گرادۇسلۇق ھاراقلارنى قاتتىق چەكلەپ، ساختا مەھسۇلاتلارنى ئۇنۇملۇك تىزگىنلىدى.

بۇلتۇر دۆلەت سۈپەتكە نازارەت قىلىش تارماقلىرىنىڭ تەكشۈرۈشى ئارقىلىق مەزكۇر زاۋۇتنىڭ مەھسۇلاتلىرىنىڭ لايىقەتلىك نىسبىتى 100 % كە يەتتى، ئەلا مەھسۇلات نىسبىتى 85 % تىن يۇقىرى بولدى؛ «ئىلى» ماركىلىق بىر يۈرۈش ھاراق بىر يىل ئىچىدە خەلقئارا ۋە دۆلەت ئىچىدىكى باھالاشتا سەككىز تۈردە ئالاھىدە شەرەپ مۇكاپاتىغا ئېرىشتى؛ يېقىندا جۇڭگو كارخانىلىرى ئوبرازىنى بېكىتىش يىغىندا بۇ زاۋۇت «A A A» دەرىجىلىك كارخانا دەپ قارالدى.

كەلگۈسىدە ناھىيىلىك دېھقانچىلىق ئىدارىسى پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى، ناھىيىلىك دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش مەركىزى پونكىتىنىڭ باشلىقى توختى موللەك خىزمەتكە قاتناشقان 30 نەچچە يىلدىن بۇيان ئىزچىل تۇردە يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى بىلەن شۇغۇللىنىپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىغا كۆرۈنەرلىك ھەسسە قوشقانلىقتىن، يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلارنىڭ كۆپ قېتىم تەقدىرلىشىگە ۋە دېھقانلارنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولدى.

سۈرەتتە: ئۇ (ئوتتۇرىدىكى كىشى) دېھقانلارغا لېكسىيە سۆزلىمەكتە.

تۇرسۇن قۇربان فوتوسى

سۈرەتلىك خەۋەر

قاغىلىق ناھىيىسىدە كېۋەز پەرۋىشى

بۇ يىل قاغىلىق ناھىيىسىنىڭ يامغۇر، بوران قاتارلىق تەبىئىي ئاپەتلەر كۆپ بولۇپ، كېۋەز مايسىلىرىغا ئېغىر تەسىر يەتكۈزدى. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن، ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئامىنى تەدبىر قوللىنىپ كېۋەزنىڭ ئالدىنقى ۋە ئوتتۇرا مەزگىللىك پەرۋىشىنى چىڭ تۇتۇپ، بۇ يىلمۇ كېۋەزدىن ئومۇمىيۈزلۈك مول ھوسۇل ئېلىشقا سەپەرۋەر قىلدى. بۇنىڭ بىلەن كادىرلار ۋە پاختىكارلار بۇ يىل 7 - ئاينىڭ ئوتتۇرىغا قەدەر ناھىيە بويىچە 250 مىڭ مو كېۋەزگە بىر قېتىمدىن ئىككى قېتىمغىچە بوي ئۆسۈشىنى كونترول قىلىش دورىسى ۋە يوپۇرماق گۈھىرى چېچىپ، 45 مىڭ مو كېۋەزگە بىر قېتىم قوشۇمچە ئوغۇت، 80 مىڭ مو كېۋەزگە ئىككى قېتىم قوشۇمچە ئوغۇت بېرىپ، تەبىئىي ئاپەت ئېغىر بولغان يىلدىمۇ كېۋەزدىن مول ھوسۇل ئېلىشقا پۇختا ئاساس يارىتىلدى.

سۈرەتتە: ناھىيىلىك دېھقانچىلىق ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ئابلىمىت ئىسلام (سولدىكى كىشى) كېۋەزنىڭ ئۆسۈش ئەھۋالىنى تەكشۈرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **جۇرئەت نىزامىدىن**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **غەيرەتجان ئوسمان** فوتوسى ۋە خەۋىرى.

ئاقسۇ شەھرى كېۋەز پەرۋىشنى چىڭ تۇتماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرنىياز روزى** خەۋىر قىلىدۇ، ئاقسۇ شەھرى بۇ يىلمۇ كېۋەزدىن مول ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن كېۋەز پەرۋىشنى تېخمۇ چىڭ تۇتماقتا.

ئاقسۇ شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىللىق دېھقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىش پىلانى ۋە تەدبىرلىرىنى ئەستايىدىل، پۇختا، ئىنچىكە تۈزۈپ، ھەرقايسى يېزا، مەيدانلار بىلەن توختام ئىمزالاپ، نىشانىنى ئايدىڭلاشتۇردى. يېزا، مەيدانلارمۇ كەنت، مەھەللە، گۇرۇپپا ۋە ئائىلىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۇرۇپ، يەر ئاغدۇرۇش، تېرىش، پەرۋىش، قىلىش، ئوغۇتلاشنى بىرلىككە كەلتۈردى. پەن- تېخنىكا خادىملىرى تېخنىكا جەھەتتىكى يېتەكچىلىكنى ئۈستىگە ئالدى. ئۇلار ئۆلچەملىك ئۇرۇقلۇق ئالماشتۇرۇش، ئۇرۇقنى ئەينەك قىلىپ، ئۇرۇقنى ئىسسىقتا ئىشلەش، ئۇرۇقنى دورىلاش

بالدۇرراق هاللىنىشىغا ئاكتىپ ياردەم بەردى.

بۇ بانكا تىجارەت پونكتى بۇل مۇئامىلە خادىملىرىنى سىياسىي ۋە كەسپىي جەھەتتە ياخشى تەربىيىلەش پىلان - كۆرسەتكۈچلەرنى ياخشى ئورۇندىشىنىڭ ئاساسى دەپ قاراپ، ئۇلارنىڭ ئىدىيىۋى تونۇشىنى ۋە كەسپىي سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈردى. دېھقانلارغا دۆلەتنىڭ تۈرلۈك پۇل مۇئامىلە سىياسەت، پرىنسىپلىرىنى چۈشەندۈرۈپ، ئۇلارنىڭ كۆپلەپ پۇل ئامانەت قويۇشىنى قولغا كەلتۈرۈپ، مەبلەغ مەنبەسىنى كۆپەيتتى. تەكشۈرۈپ تەنقىد قىلىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، مەبلەغنى دەل جايىغا ئىشلىتىشكە كاپالەتلىك قىلدى. قەرز پۇل بېرىشتە قەرز ئالغۇچىلارنىڭ مەقسەت-مۇددىئاسىنى ئىنچىكىلەپ تەكشۈردى. قەرز پۇل تارقىتىشتا يۇقىرىنىڭ مۇناسىۋەتلىك بەلگىلىمە، پرىنسىپلىرىغا قاتتىق ئەمەل قىلدى. بۆچۈش خاراكتېرىدىكى ئىشلەپچىقىرىش بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان ئائىلىلەرگە ئېتىبار بەردى. قەرز پۇل تارقىتىشتا يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنى 1 - ئورۇنغا قويۇپ، كەنت، مەھەللەرگىچە بېرىپ، دېھقانلار ئېھتىياجلىق مەبلەغ ئەھۋالىنى ئىگىلەپ، قانچىلىك قەرز پۇل بېرىش لازىملىقىنى ئالدىن ئېنىقلاپ چىقتى، شۇ ئاساستا ئۇلار مەبلەغنى ئالدىن پىلانلاپ، يېزا ئىگىلىكىگە دەل ۋاقتىدا مەدەت بېرىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، قەرز پۇل مەسئۇلىيەت تۇيغۇسى، كېپىللىك تۇيغۇسى بەلىش، ئورۇق - تۇغقانلىرىغا قالايمىقان قەرز پۇل بېرىپ، ئامانغا يامان تەسىر بېرىشتىن ساقلاندى. قەرز پۇلنىڭ ئۈنۈمىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن، قەرز پۇل بېرىشتىن بۇرۇن تەكشۈرۈش، قەرز پۇل بېرىش ۋاقتىدا تەكشۈرۈش، قەرز پۇلنى بەرگەندىن كېيىنكى ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى تەكشۈرۈشتىن ئىبارەت ئوچ تەكشۈرۈش تۈزۈمىنى كۆچەيتىپ، قەرز پۇللارنىڭ ھەقىقىي ئۈنۈمى بولۇشقا كاپالەتلىك قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ بانكا تىجارەت پونكتى يىلنىڭ بېشىدىن 7 - ئاينىڭ 5 - كۈنىگىچە بۇ يىزنىڭ يېزا ئىگىلىكىگە كېتەرلىك سۈلياۋ يوپۇق، ئورۇقلۇق چىگىت، قوناق، خميىۋى ئوغۇت قاتارلىق پېزا ئىگىلىك ماددىي ئەشيالىرىنى سېتىۋېلىشىغا 2 مىليون 300 مىڭ يۈەن، ئېچىش خاراكتېرىدىكى ئىشلەپچىقىرىش بىلەن شۇغۇللىنىپ بوز يەر ئېچىشقا 280 مىڭ يۈەن، بىلىقچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشقا 115 مىڭ يۈەن، دېھقانلارنىڭ باقمچىلىق ۋە بورداقچىلىق قىلىپ، ئائىلە ئىگىلىكىنى يۆكسەلدۈرۈشىگە 630 مىڭ يۈەن، دېھقانچىلىق ماشىنا - سايمانلىرىنى سېتىۋېلىشىغا 185 مىڭ يۈەن، دېھقانلارنىڭ سودا - سېتىتىق بىلەن شۇغۇللىنىشى ۋە ترانسپورت كەسپىنى راۋاجلاندۇرۇشقا 1 مىليون 855 مىڭ يۈەن، باغۋەنچىلىك ۋە ئورمانچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشقا 200 مىڭ يۈەن قەرز پۇل بېرىپ، يېزا ئىقتىسادىنىڭ يۆكسىلىشىگە ھەم دېھقانلارنىڭ ھاللىق سۈيىگە يېتىشىگە مەدەت بەردى.

يېزا ئىگىلىك 4 - شىسىغا قاراشلىق غەربىي رايون توقۇمىچىلىق زاۋۇتى چەت ئەلنىڭ ئىلغار تېخنىكىسىنى كىرگۈزۈپ، ئۇسكۇنىلەرنى يۇرۇشلەشتۈرۈشكە، ئىشچىلارنىڭ خىزمەت مۇھىتىنى ياخشىلاشقا ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، مەھسۇلات سۈپىتى ئۆسۈپ، بازار رىقابەتىدە پۇت تىرەپ تۇرماقتا.

سۈرەتتە: ئىشچىلار مەشغۇلات ئۇستىدە.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

قىسقاخەۋەرلەر

☆ ئاقتۇ ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ساختا تاۋارلارنى چەكلەش كۈرىشىنى تېخىمۇ چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، 100 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى ساختا تاۋارنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاپ كۆيدۈردى.

كۆرەش ھاشىم

☆ قەشقەر تاشيول باش ئۇچاسى تىكىسى پارتكومى پارتىيە قۇرۇلغانلىقىنىڭ 75 يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت يىغىنى ئېچىپ ۋە زېھىن سىناش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈپ، پىنسىيىگە چىققاندىمۇ يەنىلا تاشيول ئىشلىرىغا تۆھپە قوشۇۋاتقان پىشقەدەم پارتىيە ئەزالىرىنى، زېھىن سىناش مۇسابىقىسىدە نەتىجىگە ئېرىشكەنلەرنى مۇكاپاتلىدى.

ئوبۇلقاسىم

☆ لوپ ناھىيە سامپۇل يېزىلىق يەرلىك باج پونكتىنى ئالدىنقى يېرىم يىللىق باج يىغىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن يېرىم ئاي بۇرۇن ئاشۇرۇپ ئورۇنلىدى.

ئوبۇلھەسەن ئەيسا

☆ پىچان ناھىيىلىك يەرلىك باج ئىدارىسى بۇ يىلنىڭ دەسلەپكى بەش ئېيىدىلا يېرىم يىللىق باج يىغىش ۋەزىپىسىنى ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ بولدى.

ئەركىن ئابلىز

☆ قۇمۇل شەھىرىنىڭ شەھەر ئىچى ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى بۇ يىلنىڭ دەسلەپكى بەش ئېيىدا 4 مىليون 150 مىڭ يۈەن ئامانەت پۇل توپلاپ، يىللىق ۋەزىپىنى يەتتە ئاي بۇرۇن، 53 مىڭ 900 يۈەن ئاشۇرۇپ ئورۇنلىدى.

قادىر ئوسمان

تۇرپان ۋىلايەتلىك ھاۋا رايى ئىستانسىسى دېھقانلارغا ھاۋا رايىدىن ۋاقتىدا، توغرا مەلۇمات بېرىپ، يېزا ئىگىلىكىدىن ھەر يىلى مول ھوسۇل ئېلىشقا كاپالەتلىك قىلدى.

سۈرەتتە: ئىستانسا خادىمى مەشغۇلات ئۇستىدە.

مۇھەممەت راخمان فوتوسى

تىرىشقان ئوزار

تۇرغۇن ئوبۇل (ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىر)

ئايىرىم - ئايىرىم ھالدا 42.57 %، 51.5 %، 79.5 % ئاشتى. بۇ يىل 5 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە پايدا 92 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، يىللىق پايدا پىلانىنىڭ 56.8 پىرسەنتى ئورۇندىلىپ بولدى.

ئابدۇقادىر ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمى ئۆسكەندىن كېيىن، ئىشچىلارنىڭ ماتاشى، مۇكاپاتى، پاراۋانلىق ئىشلىرىنى ياخشىلدى. 1993 - يىلنىڭ ئاخىردا يىللىق مۇكاپاتنى كىشى بېشىغا 1000 يۈەندىن تارقاتقان بولسا 1994 - يىلى 1200 يۈەنگە، 1995 - يىلى 1500 يۈەنگە يەتكۈزدى. پاراۋانلىق پۇلى ۋە تارقىتىلغان بۇيۇملارنىڭ قىممىتىمۇ 31 مىڭ يۈەن، 44 مىڭ يۈەن ۋە 59 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈلدى، بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا 50 مىڭ يۈەن پاراۋانلىق پۇلى تارقىتىلدى.

ئۇنىڭ ئەجرىنى ئامما كۆردى، باھالىدى، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار ئۇنى قەدىرلىدى. ئابدۇقادىر ھوسەن 1995 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە ئاشلىق سىستېمىسىدىكى ئىلغار كارخانىچى بولۇپ باھالاندى، ئۇنىڭ ھۆددىگەرلىكىدىكى زاۋۇت ئوبلاست بويىچە ئىلغار كارخانا، ئاپتونوم رايون بويىچە «شىنجاڭنى ئېچىش قۇرۇلۇشىدىكى ئىلغار ئورۇن» باھالىنىپ تەقدىرلەندى.

ئاشلىق - يېغ بازىرى قويۇتبتلا گەندىن كېيىن، ئىلگىرى دۆلەتنىڭ يارىدەم پۇلىدىن بەھرىمەن بولۇپ كەلگەن ئاشلىق - يېغ كارخانىلىرى كۈچلۈك خىرىسقا دۇچ كەلدى، بەزىلىرى بازار رىقابىتىدە ۋەيران بولدى. ئاقتۇ ناھىيىلىك ئاشلىق ئىدارىسىنىڭ ئۈن - يېغ زاۋۇتى رىقابەت داۋامىدا روناق تېپىپ، قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى بويىچە كۈچلۈك كارخانا لارنىڭ بىرى بولۇپ قالدى. بۇ كارخانىنىڭ روناق تېپىشى پاراسەتلىك بىر كارخانىچىنىڭ «ئىچ ئات»لىق رولىنى جارى قىلدۇرغانلىقىدا، ئەلۋەتتە.

بۇ زاۋۇت كونا زاۋۇت بولۇپ، پىلانلىق ئىگىلىك شارائىتىدا «داش قازان تامىقى» بويىچە ئىش كۆرەتتى، دۆلەتنىڭ مۇقىم يارىدەم پۇلىغا تايىناتتى. پىلانلىق ئىگىلىكنىڭ ئورنىنى بازار ئىگىلىكى ئىگىلىگەن 1992 - يىلدىن باشلاپ، زاۋۇتنىڭ ئەھۋالى ناچارلاشتى، دۆلەت يارىدەم پۇلىنى توختاتتى، ئىشچىلار ئۇمىدسىزلىنىپ، كارخانا ۋەيران بولۇش گىردابىغا بېرىپ قالدى. 1993 - يىلنىڭ بېشىدا ئۈن زاۋۇتىدا ئىشلەۋاتقىنىغا ئانچە ئۇزاق بولمىغان ئابدۇقادىر ھوسەن ئۈن - يېغ زاۋۇتىنى بىرلەشتۈرۈپ ھۆددىگە ئالدى ھەمدە زاۋۇتنىڭ باشقۇرۇش تۈزۈلمىلىرىنى مۇكەممەللەشتۈردى، يوقلىما، ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۈزۈمى، بىخەتەرلىك، سۈپەت باشقۇرۇش تۈزۈلمىلىرىنى چىگىتىپ، ئۆزى باشلامچىلىق بىلەن ئەمەل قىلدى. ئىلگىرىكى باھانە - سەۋەب تېپىپ ئانچىكى ئىشلارغا رۇخسەت سورايدىغان، دوختۇرخانا بوسۇغىسىدىن كەلمەي، دەم ئېلىش قەغىزى تاشلاپ بېرىپ ئىشقا تەسىر يەتكۈزىدىغان ئەھۋاللارنى ئۆگىشىش، ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ھەربىر ئىشچى - خىزمەتچىگە 30 يۈەن تۇراقسىز ئىش ھەققى، 60 يۈەن مۇكاپات پۇلى ئاجرىتىپ، خىزمەتكە تولۇق قاتناشقانلارغا 90 يۈەننى تولۇق بەردى، ئوچ كۈندىن ئارتۇق رۇخسەت سورىغانلارغا ۋە رۇخسەتسىز بىر كۈن ئىش تاشلىغانلارغا 90 يۈەننى بەرمىدى. بۇنىڭ بىلەن ئىشچىلارنىڭ ئىشقا قاتنىشىش نىسبىتى يۇقىرى كۆتۈرۈلۈپلا قالماي، داۋالىنىش راسخوتىمۇ 1995- يىلى 1993 - يىلدىكىدىن 21 مىڭ يۈەن تۆۋەنلىدى.

مەھسۇلات سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش ئىشچىلارنىڭ تېخنىكا ساپاسىغا مۇناسىۋەتلىك. ئابدۇقادىر ھەسەن مەھسۇلات سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش ئوچۈن، ئالدى بىلەن، مەلىكىلىك ئىشچىلار قوشۇننىنى يېتىشتۈرۈشكە مەبلەغ سالدى. يىلىغا ئوچ - تۆت ئىشچىنى ئورۇمچى قاتارلىق جايلارغا ئوگىنىشكە ئەۋەتتى، لايىقەتلىك گۇۋاھنامىسى ئالغانلارنىڭ بارلىق چىقىمىنى ئاتىچوت قىلدى، لايىقەتلىك بولمىغانلارنىڭكىنى ئاتىچوت قىلمىدى. شۇڭا ئۆگىنىشكە بارغانلار بولسۇن ياكى ئۆز ئورنىدا ئۇستىلاردىن ئۆگەنگەنلەر بولسۇن، تىرىشچانلىقىنى كۆرسەتكەنلەرگە ئوبۇش - توبۇش مۇكاپات بېرىلىدى.

ئىشچىلار ئىچىدە ئۆتكۈر ئەقىل، ئىجادچانلىق بىلەن ئىشلەپ، ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمىنى ئاشۇرۇشقا ئۆلگە بولغان ئىشچىلار ئىچىدىن ئۆتكەن يىلى 10 نەپەر «ئەلا ئىشچى» ئىلغار ئىشچى» دەپ باھالاندى. ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمىنى ئاشۇرۇشقا ئۆلگە بولغان ئىشچىلار ئىچىدىن ئۆتكەن يىلى 10 نەپەر «ئەلا ئىشچى» ئىلغار ئىشچى» دەپ باھالاندى. ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمىنى ئاشۇرۇشقا ئۆلگە بولغان ئىشچىلار ئىچىدىن ئۆتكەن يىلى 10 نەپەر «ئەلا ئىشچى» ئىلغار ئىشچى» دەپ باھالاندى. ئۇلارنىڭ ئىچىدە

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

ئۈرۈمچى شەھىرىدە «ماتارىپ قانۇنى» ياخشى ئىزچىللاشتۇرۇلماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **گۈلى ئەمەت** خەۋىر قىلىدۇ: ئۈرۈمچى شەھەرلىك ماتارىپ كومىتېتى تەشۋىقات ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇپ، «ماتارىپ قانۇنى»نىڭ ئىزچىل ئىجرا قىلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

«ماتارىپ قانۇنى»نىڭ قىلىنغاندىن كېيىن، ئۈرۈمچى شەھەرلىك ماتارىپ كومىتېتى ھەرقايسى مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇنۇقۇچى، ئىشچى-خىزمەتچىلىرىنى كۆپ قېتىم «ماتارىپ قانۇنى»نى ئۆگىنىشكە ۋە مۇزاكىرە قىلىشقا تەشكىللىدى. مەخسۇس خادىم ئاجرىتىپ، جەمئىيەتتە «ماتارىپ قانۇنى»نى داغدۇغىلىق تەشۋىق قىلىپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ ماتارىپقا كۆڭۈل بۆلۈش ۋە ئۇنى قوللاش ئېڭىنى يۇقىرى كۆتۈردى. بۇ يىل 4 - ئايدا بۇ كومىتېت قانۇن، نىزام باشقارمىسى تەسىس قىلىپ، ماتارىپقا ئائىت قانۇنلارنىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالىنى تەكشۈرۈشنى كۆچەيتتى ھەمدە ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ «ئوتتۇرا-باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ، ئىقتىساد چىللىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇش ۋاقىتلىق چارىسى»، «ئوتتۇرا مەكتەپلەردە نىشانلىق باشقۇرۇشنى يولغا قويۇش توغرىسىدا قارار»، «ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ خادىملارنى تەكلىپ قىلىپ ئىشلىتىش ۋاقىتلىق چارىسى»، «ئوتتۇرا-باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ دۆلەتنىڭ تەنتەربىيە خىزمىتى نىزامىنى ئىزچىللاشتۇرۇش چارىسى» قاتارلىق قائىدە - نىزاملارنى تۈزۈپ چىقىپ، ماتارىپ خىزمىتىنىڭ ماس قەدەم بىلەن راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈردى. بۇ كومىتېت يەنە «ماتارىپ قانۇنى»غا خلاپ ھالدا ئوقۇغۇچىلاردىن قالايمىقان ھەق ئالغان بىر قىسىم مەكتەپلەرنى تەكشۈرۈپ چىقىپ، ئارتۇق يىغىۋېلىنغان پۇللارنى قايتۇرغۇزدى. ئىجتىمائىي كۆچلەر باشقۇرۇۋاتقان مەكتەپلەردىكى قالايمىقان گۇۋاھنامە تارقىتىش، قالايمىقان ھەق ئېلىش مەسىللىرىنمۇ تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىپ، «ماتارىپ قانۇنى»نىڭ ئىزچىل ئىجرا قىلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك 5 - ئوتتۇرا مەكتىپى ئوقۇغۇچىلارنىڭ قانۇن - تۈزۈم ئېڭىنى ئۆستۈرۈش ئۇچۇن، پىقىندا ئەدلىيە ئورۇنلىرىدىن ئادەم تەكلىپ قىلىپ، ئوقۇغۇچىلارغا قانۇن - تۈزۈم دەرسى ئۆتتى.

سۈرەتتە: ئوقۇغۇچىلار قانۇن - تۈزۈم دەرسى ئاڭلىماقتا.

ماموت بارات فوتوسى

شىنجاڭ ماھارەت تەنتەربىيىسى مەكتىپى ئالدىنقى پېرىم يىلدا كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرگە ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئىمىن ئۆمەر** خەۋىر قىلىدۇ: شىنجاڭ ماھارەت تەنتەربىيىسى مەكتىپى بۇلتۇر قىش كىرگەندىن بۇيان شىنجاڭنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئىگە نۇقتىلىق تەنھەرىكەت تۈرلىرىنى ئاساس قىلىپ، مەشقنى يەنمۇ كۆچەيتكەنلىكتىن، بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى پېرىمىدا ئاپتونوم رايون ۋە مەملىكەت بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن تۈرلۈك مۇسابىقىلەردە كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

بۇ مەكتەپتە پېرىم كۇن تەنتەربىيە دەرسى، پېرىم كۇن مەدەنىيەت دەرسى ئۆتىلەتتى. مەكتەپ رەھبەرلىكى بولتۇر قىش كىرگەندىن بۇيان، يېنىك ئاتلېتكا، مۇز تېبىلىش، بوكس، پۇتبول قاتارلىق تەنھەرىكەت تۈرلىرىنى نۇقتىلىق تۇتۇپ ئۇنۇم ھاسىل قىلدى. بۇ يىل 2 - ئايدا ئۈرۈمچى ناھىيىسىنىڭ شۇي شگۇ مۇز تېبىلىش مەيدانىدا ئۆتكۈزۈلگەن شىنجاڭ بويىچە تۆت مۇز تېبىلىش مۇسابىقىسىدە بۇ مەكتەپ تەنھەرىكەتچىلىرى 13 ئالتۇن مېدال ئېلىپ، ئومۇمىي نومۇردا 1- بولدى، بۇ قېتىمقى تۆت مۇز تېبىلىش مۇسابىقىسىدە بۇ مەكتەپنىڭ قىز ماھىرى سەي خۇڭ 50 مېتر ئارىلىققا تۆت تېبىلىش بويىچە ئاپتونوم رايونىنىڭ ئۆسمۈرلەر رېكورتىنى بۇزۇپ تاشلىدى، 6 - ئايدا جەنجۇدا ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكەتلىك ياشلار بوكس مۇسابىقىسىدە بۇ مەكتەپ تەنھەرىكەتچىسى ئەكرەم 60 كىلوگراملىقلار ئىچىدە 1- بولدى، ئابدۇرۇخمان 71 كىلوگراملىقلار ئىچىدە 3- بولدى، خەيرۇللا 63.5 كىلوگراملىقلار ئىچىدە 5- بولدى. 5 - ئايدا شىجياجۇاڭدا دۇنيا ئاتلېتىكا كۇنىنى خاتىرىلەش يۈرۈسىدىن ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكەتلىك ياشلار ئاتلېتىكا مۇسابىقىسىدە بۇ مەكتەپ تەنھەرىكەتچىسى لىيۇجې ئۇچ تاقلاپ ئۇزۇنغا سەكرەشتە 2- بولدى، ئۇزۇنغا سەكرەشتە 7- بولدى ۋە ئىككى تۈردە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چوڭلار رېكورتىنى بۇزۇپ تاشلىدى. 5 - ئايدا باۋدىڭدا ئۆتكۈزۈلگەن 1996 - يىللىق مەملىكەتلىك ياش - ئۆسمۈرلەر يېنىك ئاتلېتىكا مۇسابىقىسىدە بۇ مەكتەپ تەنھەرىكەتچىسى قەيسەر 200 مېتر ئارىلىققا ئاتلاپ يۈگۈرۈشتە 2- بولدى، تۆرسۇنگۈل قاتارلىقلار 400 مېتر ئارىلىققا كۆچ ئۇلاپ يۈگۈرۈشتە 4- بولدى. شاڭ فاڭجۇن دېسكا ئېتىشتا 8- بولدى. 4 - ئايدا نەنجىڭدا ئۆتكۈزۈلگەن 1996 - يىللىق مەملىكەتلىك ياشلار يېنىك ئاتلېتىكا مۇسابىقىسىدە بۇ مەكتەپ تەنھەرىكەتچىسى يۇ جۇن چويۇن توپ ئېتىشتا 7- بولدى. بۇ يىل 4 - ئايدا كۇيتۇن شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلگەن ئاپتونوم رايون بويىچە ئالتە تەنھەرىكەت مەكتىپىنىڭ 6 - نۆۋەتلىك يېنىك ئاتلېتىكا بويىچە يىغىن مەشقلەندۈرۈش مۇسابىقىسىدە بۇ مەكتەپ تەنھەرىكەتچىلىرى توققۇز ئالتۇن مېدال ئالدى، ئوغۇل، قىزلار بويىچە كوللېكتىپ 1-بولدى.

ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىدە نازارەت قىلغۇچى ۋە باھالىغۇچىلارنى تەكلىپ قىلىش تۈزۈمى يولغا قويۇلدى

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يېقىندا ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش بويىچە نازارەت قىلغۇچى ۋە باھالىغۇچىلارنى تەكلىپ قىلىش يىغىنى ئېچىپ، ھۆكۈمەت تارماقلىرى، خەلق قۇرۇلتىيى، سىياسىي كېڭەش، خەلق تەشكىلاتلىرى، كارخانىلار، دېموكراتىك پارتىيە- گۇرۇھلار، يەككە ئەمگەكچىلەر جەمئىيىتى قاتارلىق ئورۇنلاردىن ۋە دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان كادىرلاردىن 59 كىشىنى نازارەتچىلىككە، 48 كىشىنى باھالىغۇچىلىققا تەكلىپ قىلدى.

تەكلىپ قىلىنغان ئالاھىدە نازارەتچىلەر ۋە باھالىغۇچىلار ناھىيىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى ۋە مەمۇرىي تەپتىش ئىدارىسىنىڭ بىر تۇتاش رەھبەرلىكىدە، ھەرقايسى سىستېمىلاردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىنىڭ قانات يايدۇرۇلۇش ئەھۋالىنى ئىگىلەپ، نۇقتىلىق ھالدا كەسپىي ئورۇنلار ۋە تارماقلارنىڭ كەسپىي ئىستىلىنى نازارەت قىلدۇ ھەمدە كەسپىي ئىستىلىنىڭ ياخشىلىنىشىغا قارىتا باھالاش ئېلىپ بېرىپ، ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك قانات يايدۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ.

تەكلىپ قىلىش يېغىندا نازارەت قىلغۇچىلار ۋە كەسپىي ئىستىللارنى باھالىغۇچىلارنىڭ خىزمەت ۋەزىپىسى، پېتىدىغان نىشانى بەلگىلەپ بېرىلدى ھەمدە ئۇلارغا مەخسۇس نازارەتچىلىك كىنىشكىسى ۋە باھالىغۇچىلىق كارتۇچكىسى تارقىتىپ بېرىلدى.

ئۇلار ئىلغارلىقنى قانداق قولغا كەلتۈردى؟

روزىجان ئايىت

يېرۋەتسرەقەسىيات

مەكىت ناھىيە بازارلىق يەر باشقۇرۇش پونكتى قۇرۇلغان ئالتە يىلدىن بۇيان، دۆلەتنىڭ يەرگە ئائىت تۈرلۈك فاكتىجەن، سىياسەتلىرىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، يەر باشقۇرۇش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتكەنلىكتىن، يەرنى قالايمىقان ئىشلىتىش ئەھۋاللىرى تۈگىتىلىپ، 1995 - يىلى قەشقەر ۋىلايەتلىك يەر باشقۇرۇش باشقارمىسى تەرىپىدىن «ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىدىكى ئىلغار پونكىت»بولۇپ باھالاندى، 1990 - يىلىدىن بۇيان ھەر يىلى ناھىيىلىك يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى تەرىپىدىن «يەر باشقۇرۇش خىزمىتىدىكى ئىلغار پونكىت»بولۇپ باھالىنىپ كەلمەكتە. بۇ پونكىت يۇقىرىقىدەك شان - شەرەپلەرگە ئېرىشىشته ئاساسلىقى تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىدى:

1) بازارلىق ھۆكۈمەت ئورگىنىدا يەتتە كىشىلىك يەر باشقۇرۇش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، بىر نەپەر مۇئاۋىن بازار باشلىقىنى بۇ خىزمەتكە مەسئۇل قىلدى. ئۆز تەۋەلىكىدىكى يەتتە ئاھالىلەر كومىتېتىدا بەش كىشىلىك نازارەتچىلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، بازارلىق ھۆكۈمەت بىلەن ئاھالىلەر كومىتېتلىرى ئوتتۇرىسىدا ئىككى دەرىجىلىك نازارەتچىلىك تورىنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرگەن.

2) تۇرلۇك تەشۋىقات شەكىللىرىدىن پايدىلىنىپ خەلق ئاممىسىنىڭ «يەر باشقۇرۇش قانۇنى»غا بولغان تونۇشىنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرغان. ئالتە قارار ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىپ 360 ئادەم (قېتىم)نى يەر باشقۇرۇش بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلىگەن. 380 مىڭ ئادەم (قېتىم)نى «يەر باشقۇرۇش قانۇنى»دىن خەۋەردار قىلغان.

3) ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۈزۈمى ئورنىتىپ، يەرنى قانۇنلۇق باشقۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرغان. 1992 - يىلى ئومۇمىيۈزلۈك يەر ئىشلىتىش كارتوچكىسى تۇرغۇزۇپ، 4100 ئائىلىگە يەردىن پايدىلىنىش گۇۋاھنامىسى تارقىتىپ بەرگەن. كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر ۋاقىتلىق ئىشلىتىۋاتقان 3500 كۋادرات مېتر يەرنى قايتۇرۇۋالغان، 21 پارچە قانۇنسىز يەر ئىگىلەش مەسلىسىنى تەكشۈرۈپ، 2100 كۋادرات مېتر يەرنى ئەسلىگە كەلتۈرگەن. پەۋقۇلئاددە چوڭ 13 پارچە يەر ماجىراسىنى قانۇن بويىچە بىر تەرەپ قىلغان. 700 ئائىلىنىڭ ئۆي ئېلىم - سېتىم ئىشلىرىغا بۇاستە ئارىلىشىپ، دۆلەت ئىگە بولۇشقا تېگىشلىك 300 مىڭ يۇەننىڭ ئېقىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالغان، بۇنىڭ بىلەن يەر ئىشلەتكۈچى ئورۇن ۋە شەخسلەر ھۆكۈمەتنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزمەي تۇرۇپ، ئۆز مەيلىچە قانۇنسىز يەر ئىگىلەشتەك ئەھۋاللار كۆرۈنەرلىك ئازايغان.

4) خادىملارغا بولغان ئۆگىنىش ۋە كەسپىي خىزمەت چىڭ تۇتۇلۇپ، ھەر ھەپتىدە ئىككى قېتىم يېرىم كۇندىن كەسپىي ئۆگىنىش قىلىشنى داۋاملاشتۇرۇپ كەلگەن. ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىنى بۇسۇش ئېغىزى قىلىپ يەر باشقۇرۇش قانۇنىنىڭ ئىجرا قىلىنىش سالمىقىنى ئاشۇرغان. بۇنىڭ بىلەن 6000 يۇەن قىممەتلىدىكى پارا ۋە سوۋغات، 27 قېتىملىق مەقسەتلىك چاقىرىلغان مېھماندارچىلىق رەت قىلىنغان. ئاممىنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلىپ، ئۇلارنىڭ پىكىر - تەلەپلىرىنى ئائىلاپ قانۇنىنىڭ توغرا ۋە ئادىل ئىجرا قىلىنىشىغا پۇختا ئاساس سالغان.

تەنھەرىكەتچىسى ئەكرەم 60 كىلوگراملىقلار ئىچىدە
1- بولدى، ئابدۇراخمان 71 كىلوگراملىقلار ئىچىدە

توققۇز ئالتۇن مېدال ئالدى، ئوغۇل، قىزلار بويىچە كوللېكتىپ 1-بولدى.

تەشكىلاتلىرى، كارخانىلار، دېموكراتىك پارتىيە- گۇرۇھلار، يەككە ئەمگەكچىلەر

كومىتېتى ۋە مەمۇرىي تەپتىش ئىدارىسىنىڭ بىر تۇتاش رەھبەرلىكىدە، ھەرقايسى

سامېدىكى ناتوغرا ئىستاللارنى تۈزىتىش خىزمىتىنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك قانات

تارقىتىپ بېرىلدى.

ئابدۇكېرىم ئەبەي

گۈۋاھلىق ئورنىدا شەرەپ قۇچقان ئايال

— ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمەت گۈۋاھلىق ئورنىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى گۈلجامال مۇھەممەت توغرىسىدا

پراكتىكانت مۇخبىرىمىز مەرھابا ئابلىز

ئۇ ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى بېجىرىپ بېرىشنى تەلەپ قىلىپ يېزىلىغان بىر پارچە ئىلتىماسنى كۆرۈۋېتىپ، ئىختىيارسىز ھالدا قوشۇمسىنى تۇردى. ئۇنىڭ بىر جۈپ ئۆتكۈر كۆزى ئىسپاتقا ئۇرۇلغان تامغىغا تىكىلگەنىدى. بۇ بىر ئادەمنىڭ ئاۋسترالىيەگە چىقىش ئۇچۇن ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى بېجىرىپ بېرىشنى تەلەپ قىلىپ يازغان ئىلتىماسى بولۇپ، ئاق قەغەزگە ئىدارىسىنىڭ تامغىسىنى ئۇرغۇزۇۋېلىپ ئاندىن كېيىن ئۆزى ئىسپاتنى يېزىۋالغانىدەك قىلاتتى. ئۇ ئىنچىكىلىك بىلەن كۆزىتىپ، ئۆز گۇمانىنىڭ توغرىلىقىغا ئىشەندى. ئۇ كۆڭلىدە «بۇ ئادەمنىڭ بىرەر مەسلىسى بارمۇ قانداق؟» دەپ ئويلاپ، دەرھال ھېلقى ئادەمنىڭ ئىدارىسىگە تېلېفون بەردى. كېيىن بۇ ئىدارىگە بېرىپ تەكشۈرۈش ئارقىلىق بۇ ئادەمنىڭ جىنايى جازاغا تارتىلىپ، تۇرمىدە يېتىپ چىققانلىقى ئېنىقلاندى. ئادەتتە ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى بېجىرىشتە چەت ئەلگە چىقماقچى بولغان ئادەمنىڭ جىنايى جازاغا تارتىلغان - تارتىلمىغانلىقى سۈرۈشتۈرۈلىدۇ. ئەگەر جىنايى جازاغا تارتىلغان بولسا، شۇ ئادەمنىڭ چەت ئەلگە چىقىش گۈۋاھلىقى بېجىرىلمەيدۇ. شۇڭا گۈلجامال ھېلقى ئادەمنىڭ چەت ئەلگە چىقىش گۈۋاھلىقىنى بېجىرىپ بەرمىدى. لېكىن كىم بىلسۇن، ھېلقى ئادەم 2- كۈنى ئۈنى ئىزدەپ كەلدى.

— جېنىم سىڭلىم، سىزدىن ئۆتۈنۈپ قالاي، مېنىڭ مۇشۇ ئىشىمنى بېجىرىپ بەرگەن بولسىڭىز، چەت ئەلگە چىقىۋالغان بولسام، سىزنىڭ قانداق تەلىپىڭىز بولسا ئورۇنداپ بېرەتتىم، — دېدى ھېلقى ئادەم ئۈنىڭغا يالۋۇرۇپ.

— بىز دۆلەتكە ۋەكالىتەن ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى بېجىرىپ بېرىمىز، — دېدى گۈلجامال ئۈنىڭغا، — ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى بېجىرىشتە دۆلەتنىڭ بەلگىلىمىلىرى بار. ئەگەر جىنايى جازاغا تارتىلغان ئادەم بولسا، بىز ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى بېجىرىپ بەرمەيمىز! ئۇنىڭ بوش كەلمەيدىغانلىقىنى سەزگەن ھېلقى ئادەم سومكىسىدىن بىر باغلام پۇل ۋە ئالتۇن ئۈزۈكنى چىقىرىپ ئۈنىڭغا تەڭلىدى:

— ئەگەر سىزلا گۈۋاھلىقتىن ئۆتسىڭىز ھەممە ئىشىم ھەل بولغان بولاتتى. بۇنى ئاز بولسىمۇ بېنىڭىزغا سېلىپ قويۇڭ، بۇ ئىش ئىككىمىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىلا قالسۇن، مەنمۇ ھېچكىمگە تىنمايمەن، ئىشمنى ھەل قىلىپ بەرسىڭىز سىزنى كېيىن تېخىمۇ ئوبدان رازى قىلىمەن.

— بۇ نەرسىلىرىڭىزنى ئېلىپ كېتىڭ، بىز پرىنسىپ بويىچە ئىش قىلىمىز، بۇنداق قىلىشىڭىز بىكار ئاۋارىچىلىك، — دېدى گۈلجامال سوۋغاتلارنى ئېلىشنى قەتئىي رەت قىلىپ. ھېلقى ئادەم‌بىر قانچە قېتىم كېلىپ يالۋۇرغان بولسىمۇ، ئۇ پىسەنت قىلمىدى.

بۇ ئايال ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى ئورنىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى گۈلجامال مۇھەممەت ئىدى.

گۈلجامال 1983 - يىلى شىنجاڭ داشۇسىنىڭ جۇڭگو تىلى فاكۇلتېتىنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن، بۇ ئورۇنغا تەقسىم قىلىنغانىدى. ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى كەسپى يېڭىدىن گۇللىنىۋاتقان كەسىپ بولغاچقا، بۇ ھەقتە ئۇيغۇرچە ئوقۇشلۇقمۇ يوق ئىدى. ئۇ قەتئىي ئىرادىگە كېلىپ، ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقىغا دائىر بىلىملەرنى ئىستايىدىل ئۆگىنىش ئۈچۈن خەنزۇچە كىتابلارنى ئۇيغۇرچىغا تەرجىمە قىلدى. بۇ جەريانىدا ئۇنىڭ ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى جەھەتتىكى كەسپىي بىلىمىمۇ چوڭقۇرلاشتى. گۈلجامال خىزمەتكە چىقىپ ئەمدىلا ئىككى يىل بولغاندا، بىر كۈنى ئىدارە باشلىقى ئۈنىڭغا:

— گۈلجامال، قەشقەردە ئاز سانلىق مىللەت ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى خادىملىرىنى تەربىيەلەش كۇرسى ئاچماقچى بولدۇق، سىزنى دەرس ئۆتۈشكە بەلگىلىدۇق، - دېدى.

گۈلجامال بۇ گەپنى ئاڭلاپ چۆچۈپ كەتتى. ئەمدىلا بىر كەسپىكە قەدەم قويغان ئادەمگە نىسبەتەن ئوقۇتقۇچى سۈپىتىدە دەرس ئۆتۈش ئاسانمۇ؟ قانداق قىلىش كېرەك؟ ئىدىل رىدە ئۇنىڭدىن باشقا مۇۋاپىق كىشى يوق ئىدى، دەرس چوقۇم ئۇيغۇر تىلىدا ئۆتۈلۈشى كېرەك ئىدى، گۈلجامال بۇ ۋەزىپىنىڭ مۇھىملىقىنى ئويلاپ، چوقۇم بۇ ئىشنىڭ ھۆددىسىدىن چىقىشىلازىملىقىنى ھېس قىلدى ۋە قەتئىي ئىرادىگە كېلىپ، قەشقەرگە يۇرۇپ كەتتى. كۇرس ئېچىلىپ، دادىسى دېمەتلىك ئادەملەرنىڭ ئۆگىنىش كۇرسىغا قاتناشقانلىقىنى كۆرگىنىدە، ئۇ ۋەزىپىسىنىڭ ئىنتايىن ئېغىرلىقىنى ھېس قىلدى ۋە دەرسنى ياخشى ئۆتۈش ئۈچۈن دەرھال دەرسلىك تۈزۈشكە كىرىشتى. ئۆزى تەرجىمە قىلغان ماتېرىياللارنى رەتلەپ، ئەمەلىي مىساللارنى قوشۇپ دەرسلىككە كىرگۈزدى، ئۇ دەرسلىكنى تۈزۈپ بولغاندا تاك ئېتىپ قالغانىدى. شۇنداقتىمۇ كېچىچە تۈزۈپ چىققان دەرسلىكى ئاساسدا 1- سائەتلىك دەرسنى ئىنتايىن مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۆتتى. بۇنىڭدىن ئىلھاملانغان گۈلجامال مۇشۇنىڭغا ئوخشاش بىر قانچىلىغان كېچىنى قۇربان قىلىش بەدىلىگە، قەشقەردىكى ئۇگىنىش كۇرسىنى غەلىبىلىك تاماملىدى. ئۇ ئىدارە رەھبەرلىرىنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىپ، ئارقىدىنلا يەنە كۇچاغا ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىشقا ئەۋەتىلدى، كېيىن ئەدلىيە مەكتىپىدە ئېچىلغان بىلىم ئاشۇرۇش كۇرسىدا ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى

سۈرەتتە: گۈلجامال مۇھەممەت خىزمەت ئازاد يۈسۈپ فوتوسى ئۈستىدە.

خىل دەرسلىك تۈزۈپ، مىللىي يېزىقتىكى ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى بىلىملىرى جەھەتتىكى بوشلۇقنى تولدۇردى. ئۇ، ئون پارچىدىن ئارتۇق ئىلمىي ماقالە يېزىپ ئېلان قىلدى. ئۇچ پارچە كىتابنى تەرجىمە قىلىشقا قاتناشتى. 50 پارچىگە يېقىن نەزەريۋى ماقالىنى تەرجىمە قىلىپ ئېلان قىلدى. گۈلجامالنىڭ خىزمەتتىكى تىرىشچانلىقى، ئەستايىدىللىقى ۋە پاك - دىيانەتلىكلىكى ناھايىتى تېزلا ئىدارە رەھبەرلىرىنىڭ ئالقىشىغا سازاۋەر بولدى. 1989 - يىلى ئۇ شەرەپ بىلەن جۇڭگو كومموئىستىك پارتىيەسىگە كىردى ھەمدە 3- دەرىجىلىك ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى ئۈنۈانىنى ئالدى.

1993 - يىلى خۇڭيۈەن پاي چېكى سېتىۋېلىش قەغىزى تارقىتىلغان مەزگىلدە، ئورۇمچىدىكى ھەرقايسى بانكىلارنىڭ ئالدى ئادەم دېگىزغا ئايلانغانىدى. نەچچە مىڭلىغان ئادەم خۇڭيۈەن پاي چېكىنى سېتىۋېلىش ئۈچۈن كېچە - كېچىلەپ ئۆچىرەتتە تۇردى. مانا بۇ مەزگىلدە گۈلجامالمۇ دەم ئالماستىن، ئىدارىسىدىكى ئۈچ ئايال خىزمەتچى بىلەن بىرلىكتە نەچچە مىڭلىغان پاي چېكى سېتىۋېلىش قەغىزىنىڭ ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى خىزمىتىنى بېجىردى. كۆلىمى چوڭ بولغان «ئۇمىد قۇرۇلۇشى» خىزمىتىنىڭ ھۆكۈمەت بىلىملىرىدىن دەرس ئۆتتى. گۈلجامال بۇ جەريانىدا «ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى كەسپى توغرىسىدا ئۇمۇمىي بايان»، «چەت ئەلگە چىقىش ئۈچۈن ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى توغرىسىدا» قاتارلىق تەرجىمە ماقالىلەرنى ئېلان قىلدى. ئۇنىڭ بۇ ئىشى ئىدارە رەھبەرلىرىنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى. ئۇ ئىدارىنىڭ ئىلمىي ئىشچىلار قاتارىدىن ئورۇن ئالدى.

1993 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى قۇرۇلۇپ، گۈلجامال ئۇنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى بولۇپ تەيىنلەندى. ئۇ ئىدارىنىڭ ئىلمىي خىزمىتىنى ئاساسىي جەھەتتىن ئۈستىگە ئالدى. ئۇ ئىدارىنىڭ ئىلمىي خىزمىتىنى ئۈستىگە ئالغاندا، ئىدارىنىڭ ئىلمىي خىزمىتى ئاساسىي جەھەتتىن ئىلگىرى سۈرۈلگەن ئىلمىي خىزمەت ئىدىيىسىنى ئۆزگەرتىپ، ئىلمىي خىزمەتنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ئۆزىنىڭ ئالاھىدە ئىدىيىسىنى ئوتتۇرىغا قويدى. ئۇ ئىدارىنىڭ ئىلمىي خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ئالدى بىلەن ئىلمىي خىزمەتنىڭ ئىلمىي ئىدىيىسىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، ئىلمىي خىزمەتنىڭ ئىلمىي ئىدىيىسىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى ئىلمىي خىزمەتنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى دەپ قارىدى. ئۇ ئىلمىي خىزمەتنىڭ ئىلمىي ئىدىيىسىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ئىلمىي خىزمەتنىڭ ئىلمىي ئىدىيىسىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى ئىلمىي خىزمەتنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى دەپ قارىدى. ئۇ ئىلمىي خىزمەتنىڭ ئىلمىي ئىدىيىسىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ئىلمىي خىزمەتنىڭ ئىلمىي ئىدىيىسىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى ئىلمىي خىزمەتنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى دەپ قارىدى.

گۈۋاھلىقى خىزمىتىمۇ ئۆلارنىڭ قولىدا ئەمەلىيلىشىپ، ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى ئورنىغا شان - شەرەپ كەلتۈرۈلدى.

بىر قېتىم مەلۇم بىر نازارەتكە قاراشلىق بىر شىركەت مەلۇم ئاپتوموبىل زاۋۇتى بىلەن 50 دانە ماشىنا ئېلىپ - سېتىش ھەققىدە توختام تۈزۈپ، ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى بېجىرىپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلدى. گۈلجامال ئىلتىماسنى تاپشۇرۇپ ئالغاندىن كېيىن تەپسىلى كۆرۈپ چىقىپ، بىر ئاز گۇمانلىنىپ قالدى. كىچىككىنە بىر شىركەت بۇنچىۋالا جىق ماشىنىنى نېمە قىلىدىغاندۇ؟ گۈلجامال تەكشۈرۈپ بېقىش نىيىتىدە زاۋۇتقا بېرىپ، % 30پۇلنى ئالدىن بېرىش شەرتى بىلەن 50 ماشىنا ئېلىش ھەققىدە توختام تۈزۈگەنلىكىنى ئېيتقاندا، ئۇ ئىشەنمىدى. كېيىن يەنە شىركەتكە بېرىپ، ئەھۋالنى باش دىرېكتورغا ئېيتتى. باش دىرېكتور ئەھۋالنى ئۇقۇپ ئىنتايىن چۆچۈپ كەتتى. ئۇ:

— ھېنىڭ بۇ توختامنامىدىن زادىلا خەۋىرىم يوق، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇنداق ئىش ماشىنىنى سېتىۋالىدىغانغا بىزنىڭ ئىقتىسادىي كۈچىمىزمۇ يەتمەيدۇ، — دېدى. ئەسلىدە شۇ شىركەتكە قاراشلىق مەلۇم بۆلۈمنىڭ ئادەمى شىركەتنىڭ نامىدا بۇ توختامنامىنى تۈزگەنىكەن، شۇنىڭ بىلەن گۈلجامال بۇ ئىشقا ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى بېجىرىپ بەرمىدى. ھېلقى زاۋۇتنىڭ باشلىقى ئۆز زاۋۇتىنىڭ نۇرغۇنلىغان ئىقتىسادىي زىيىنىدىن ساقلاپ قېلىنغانلىقىدىن ئىنتايىن خۇشال بولۇپ:

— سىزگە كۆپتىن كۆپ رەھمەت، بىزنى كۆپ زىيىندىن ساقلاپ قالدىڭىز، سىز ھەقىقەتەن ئىنسان، — دېدى. گۈلجامال جامائەت گۈۋاھلىقى بېجىرگەندە ھېسسىياتقا بېرىلمەي، قەغەزدىكى دەلىل - ئىسپاتلارغا باغلىنىپ قالماي، ھەر ئىككى تەرەپنىڭ ئەھۋالىنى ئىنچىكىلىك بىلەن تەكشۈرۈپ، ئورۇنسىز زىيانىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، خەلقنىڭ، ئومۇمنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىدى. ئۇ يەنە ئۆزى ئۆگەنگەن رۇس تىلى ئاساسىدا، مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىگە چىقىدىغان كىشىلەرنىڭ گۈۋاھلىقنامىسىنىڭ قوشۇمچە نۇسخىسىنى رۇس تىلىدا بېجىرىپ، كىشىلەرگە ئاسانلىق يارىتىپ بەردى. 1993- يىلى 5 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق تەسىنات- سودا كوپېراتىپى بىلەن قازاقستان جۇمھۇرىيىتى ئىستىمالچىلار بىرلەشمە جەمئىيىتى بىرلىكتە ھەمكارلىشىپ، ئالمۇتىدا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق تەسىنات- سودا كوپېراتىپىنىڭ ئالمۇتىدا تۇرۇشلۇق سودا مۇلازىملىق ئورنى قۇرماقچى بولدى. گۈلجامال بۇ ئىشنىڭ ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقنامىسىنى ئۈستىگە ئالغاندىن كېيىن، «سودا مۇلازىملىق ئورنى قۇرۇش توغرىسىدىكى ئىلتىماس» قاتارلىق سەككىز خىل رەسمىيەتنى بېجىردى ۋە بۇ رەسمىيەتلەرنىڭ رۇسچە تەرجىمىسىنى ئۆزى قىلدى. دۆلەت ھالقىغان ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى خىزمىتى يېڭىدىن تەسىس قىلىنغان بولغاچقا، قىيىنلىق دەرىجىسى ئىنتايىن يۇقىرى، ۋاقىت خاراكتېرى كۆچلۈك، نازۇك خىزمەت ئىدى. گۈلجامال دەم ئېلىش كۈنلىرىدىمۇ دەم ئالماي، ئۇچ كۈن ئىچىدىلا بۇ ئىشنىڭ گۈۋاھلىق خىزمىتىنى بېجىرىپ بېرىپ، ئۆلارنىڭ ماختىشىغا سازاۋەر بولدى.

گۈلجامال ھەر يىلى 600دىن 700گىچە ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى خىزمىتىنى ئۈيغۇرچە، خەنزۇچە ۋە رۇسچە تىل - يېزىقتا بېجىرىپ، ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى خىزمىتىنىڭ تەرەققىياتىنى زور دەرىجىدە ئىلگىرى سۈردى.

تىرىشچانلىق، جاپالىق ئەمگەك گۈلجامالغا زور شان - شەرەپ ئاتا قىلدى، ئۇ، ئەدلىيە نازارىتى بويىچە مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسى بولۇپ باھالاندى، 1994 - يىلى 2 - دەرىجىلىك ھۆكۈمەت گۈۋاھچىسى دېگەن ئۇنۋانغا ئېرىشتى ھەمدە ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمەت گۈۋاھلىقى ئورنىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىقىغا تەينىلەندى. يېقىندا يەنە ئۇنىڭ ئىسىم- شەرىپى «جۇڭگو مۇتەخەسسىسلىرى ئىسملىكى لۇغىتى»گە كىرگۈزۈلدى.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

لى گۇيشيەن لياۋنىڭدا خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەنده هەر خىل ناتوغرا ئىستىللارنى قەتئىي تۈزىتىش كېرەك، دەپ تەكىتلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شېنياڭ، 18 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. دۆلەت ئىشلىرى كېڭىسىنىڭ لى گۇيشيەن يېقىندا لياۋنىڭدا خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەنده مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: هەر خىل ناتوغرا ئىستىللارنى قەتئىي تۈزىتىش- پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن بەلگىلىگەن هازىرقى چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۆرىشىنىڭ مۇهىم ۋەزىپىسى، پارتىيە، هۆكۈمەت بىلەن خەلق ئامميسىنىڭ ئالاقىسىنى قوييۇقلاشتۇرۇشتىكى مۇهىم تەدبىر، جايلاردىكى هەر دەرىجىلىك هۆكۈمەتلەر هەر خىل ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىنى كۈنتەرتىپكە كىرگۈزۈشى كېرەك. رەهبەرلىك ئەهمىيىتە بەرسە تەدبىر كۆچلۈك بولسا، ئۈسۈل توغرا بولسلا هەر خىل ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىده باسقۇچلۇق تەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگىلى بولىدۇ.

لى گۇيشيەن خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەنده لياۋنىڭ ئۆلكىسىنىڭ ساھەلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىده قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى. لى گۇشيەن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بۇ يىللىق ساھەلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىنىڭ مۇهىم نۇقتىسى مۇنۇلاردىن ئىبارەت: 1. تاشيوللاردىكى «ئۈچ قالايمىقان» مەسلىسىنى قەتئىي تۈزمەش، دۆلەت يولى، ئۆلكە يوللىرىدا قالايمىقان چازا قۇرۇش، قالايمىقان هەق ئېلىش، قالايمىقان جەريمانە قويۇش ئەهۋاللىرىنى نۇقتىلىق هەل قىلىش كېرەك؛ 2. خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى ئېنىقلاپ خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، قەتئىي تۈردە قانۇن بويىچە ئىش كۆرۈش ، هەر خىل خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ، هەر خىل ناملاردىكى «كىچىك خەزىنە»لەرنى «خام چوت قانۇنى» ۋە «مالىيە باشقۇرۇش نىزامى» قاتارلىق ئالاقىدار نىزاملار بويىچە ئېنىقلاش، قانۇنغا ئېغىر دەرىجىده خىلاپلىق قىلغانلار ۋە جىنايەت ئۆتكۈزگەنلەرنى قانۇن بويىچە قاتتىق بىر تەرەپ قىلىش كېرەك؛ 3. بەزى رايونلاردا ئوتتۇرىغا چىققان دېهقانلارنىڭ سېلىقى يەنە ئېغىرلىشىپ كېتىش ئەهۋالىغا جىددىي قارap، دېهقانلارنىڭ سېلىقىنى يېڭىلىتىش خىزمىتىنى داۋاملىق ياخشى تۇتۇش كېرەك ؛ 4. ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى قالايمىقان هەق ئېلىش مەسلىسىنى داۋاملىق تۈزەش كېرەك؛ 5. تىببىي دورا سودىسىدىكى شېرىنكانە مەسلىسىنى ئېنىقلاش، تەكشۈرۈش ۋە قۇرۇلۇش بازارلىرىنى تەرتىپكە سېلىش ۋە باشقۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىش كېرەك.

لى گۇشيەن مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: يۇقىرىدىكى مەسىلىلەرنى ياخشى هەل قىلىشنىڭ ئاچقۇچلۇق مۇهىم يولى يەنىلا ئىسلاهاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشتا، بۇنىڭدا ساھەلەردە ساقلىنىۋاتقان چوڭقۇر قاتلاملىقى مەسىلىلەرنى تەتقىق قىلىشقا ئەهمىيەت بېرىش، ئىشنى تۈزۈلمىنى ئىسلاھ قىلىشتىن باشلاش، بازار ئىگىلىكى قانۇنىيىتى بويىچە ئىش قىلىش، تۈزۈم قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، چەكلەش مېخانىزمى ۋە نازارەتچىلىك مېخانىزمىنى بەرپا قىلىش كېرەك، شۇنىڭ بىلەن بىللە، قانۇننى قاتتىق ئىجرا قىلىش، قانۇن، ئىنتىزامنى چېڭىتىش كېرەك، ئامما بىلەن بىۋاستە ئالاقىدار بولغان كەسىپ، ساھە باشقۇرۇش تارماقلىرى مەسئۇلىيەت هوقۇق چېكى، ئىش بېجىرىش تەرتىپىنى ئاشكارىلاپ ، ئاممىنىڭ نازارىتى ۋە جامائەتچىلىكنىڭ نازارىتىنى بۇياستە قوبۇل قىلىش كېرەك.

4 - قېتىملىق مەملىكەتلىك مۇهىت ئاسراش يىغىندا قىلىنغان سۆز

(بېشى 1 - بەتته)

بايلىق ئىسراپچىلىقى شۇنچە چوڭ بولىدۇ، مۇهىتنىڭ بۇزۇلۇشى شۇنچە ئېغىر بولىدۇ، تەرەققىياتنىڭ سىجىللىق ئىقتىدارىمۇ بارغانسېرى تۆۋەنلەپ كېتىدۇ. شۇڭا بۇ يولغا مىڭىشقا بولمايدۇ، مەن كۆپ قېتىم مۇنداق دېگەنىدىم: شەرت - شارائىتى بار جايلار، تېزرەك تەرەققىي قىلسا بولىدۇ. لېكىن ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇش داۋامىدا بايلىقنى ئىسراپ قىلماسلىققا ۋە مۇهىتنى قوربان قىلماسلىققا قەتئىي دىققەت قىلىشى لازىم. هەرقانداق جاي ئىقتىسادىي تەرەققىياتتا سۈپەت ۋە ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈشكە، قۇرۇلۇمنى ياخشىلاشقا ئەهمىيەت بېرىشى، ئېكولوگىيىلىك مۇهىتنا ياخشى خاراكتېرلىك ئايلىنىشنى ئاساس قىلىشتا چىڭ تۇرۇشى لازىم، مۇشۇنداق تەرەققىيات ساغلام ۋە سىجىل بولىدۇ.

نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى تىزگىنلەش ۋە ئېكولوگىيىلىك مۇهىتنى ئاسراش پۈتۈن پارتىيە ۋە پۈتۈن مەملىكەت خەلقى ئۈزاقتىنچە چىڭ تۇرۇشقا تېگىشلىك تۈپ دۆلەت سىياسىتى، پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 5 - ئومۇمىي يىغىنىدا ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ۋە ئىقتىسادنى يۆكسەلدۈرۈش ئۈسۈلىنى تۈپتىن ئۆزگەرتىش، پەن - تېخنىكا، مائارىپقا تايىنىپ دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش ستراتېگىيىسىنى ئىزچىل يولغا قويۇش قارارىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشتە ئومۇمىي يەنمۇ ئايدىڭلاشتۇرۇلدۇ، يەنى ئۆز رايونىنى خىمىيىۋى ئوغۇت بىلەن تەمىنلەشتە تەمىنلەش بىلەن تەلەپنىڭ ئومۇمىي مىقدارىنى تەگپۈڭلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش، ئىشلەپچىقىرىش، سېتىۋېلىش ۋە سېتىشنى پائال ئويۇشتۇرۇش، مەنبەنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش، زاپاس ساقلاش، بازارنى ياخشى باشقۇرۇش، باھانى تەگشەش - تىزگىنلەش، تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلىش قاتارلىق مەزمۇنلار ئايدىڭلاشتۇرۇلدۇ. 2. خىمىيىۋى ئوغۇتنى ماكرو جەهەتتىن تەگشەش- تىزگىنلەش سالمىقى كۆچەيتىلىدۇ. مەركەز مەلۇم مىقداردىكى خىمىيىۋى ئوغۇت مەنبەسىنى ئىگىلەپ ئۇنى بازارنى تەگشەش - تىزگىنلەشته ئىشلىتىدۇ، ئىشلەپچىقىرىش كارخانىلىرى بىر قىسىم خىمىيىۋى ئوغۇتنى ئۆزى ساتقاندىن باشقا قالغان قىسمى مەركەز ۋە يەرلىكنىڭ تەگشەش- تىزگىنلەش پىلانىغا كىرگۈزىلىدۇ. خىمىيىۋى ئوغۇتنى زاپاس ساقلاش ئىشلىرى مۇنداق بولىدۇ: مەركەز ۋە يەرلىكنىڭ ئوغۇت ئىشلەپچىقىرىش كارخانىلىرى ئىشلەپچىقارغان خىمىيىۋى ئوغۇتنىڭ 20 پىرسەنتىنى ئايرىپ، ئىشلەپچىقىرىش كارخانىلىرى ئىشلەپچىقارغان خىمىيىۋى ئوغۇتنى ئۆز ئالدىغا ساتالايدۇ، ئەمما ئۇنى ئىشلەپچىقىرىش كارخانىلىرى ئىشلەپچىقارغان خىمىيىۋى ئوغۇتنىڭ 80 پىرسەنتىنى ئىگىلەپ ئۇنى بازارنى تەگشەش - تىزگىنلەشته ئىشلىتىدۇ، يەنى ئۆز رايونىنى خىمىيىۋى ئوغۇت بىلەن تەمىنلەشته تەمىنلەش بىلەن تەلەپنىڭ ئومۇمىي مىقدارىنى تەگپۈڭلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش، ئىشلەپچىقىرىش، سېتىۋېلىش ۋە سېتىشنى پائال ئويۇشتۇرۇش، مەنبەنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش، زاپاس ساقلاش، بازارنى ياخشى باشقۇرۇش، باھانى تەگشەش - تىزگىنلەش، تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلىش قاتارلىق مەزمۇنلار ئايدىڭلاشتۇرۇلدۇ. 2. خىمىيىۋى ئوغۇتنى ماكرو جەهەتتىن تەگشەش- تىزگىنلەش سالمىقى كۆچەيتىلىدۇ. مەركەز مەلۇم مىقداردىكى خىمىيىۋى ئوغۇت مەنبەسىنى ئىگىلەپ ئۇنى بازارنى تەگشەش - تىزگىنلەشته ئىشلىتىدۇ، ئىشلەپچىقىرىش كارخانىلىرى بىر قىسىم خىمىيىۋى ئوغۇتنى ئۆزى ساتقاندىن باشقا قالغان قىسمى مەركەز ۋە يەرلىكنىڭ ئوغۇت

ئۇسۇلىنى تۇپتىن ئۆزگەرتىش، يەنى - تېخنىكا، مائارىپقا تايىنىپ دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش ستراتېگىيىسى ۋە سىجىل تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇش لازىم. بۇلار بىزنىڭ تەرەققىيات داۋامىدا ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ياخشى ئاسرىشىمىزنىڭ ئىشەنچلىك كاپالىتى دەپ ئېنىق ئوتتۇرىغا قويۇلدى.

تارىخىي تەجرىبىلەر بىزگە شۇنى ئۇقتۇردۇكى، مۇھىتنىڭ بىخەتەرلىكىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن بۇلغايدىغان ماددىلارنى قويۇپ بېرىشتە ئومۇمىي مىقدارىنى تىزگىنلەش كېرەك، 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ئېلېمىزنىڭ يىلىغا سەككىز پىرسەنت ئۆپچۆرىسىدە ئاشۇرۇش پىلانلاندى، 2000 - يىلىغا بارغاندا مۇھىتنىڭ بۇلغىنىشى ۋە ئېكولوگىيىنىڭ بۇغۇنچىلىقتا ئۈچرىشىنىڭ ئېغىرلىشىپ كېتىش ئەھۋالىنى ئاساسىي جەھەتتىن تىزگىنلەشنى قولغا كەلتۈرۈش، بىر قىسىم شەھەرلەر ۋە رايونلارنىڭ مۇھىت سۈپىتىنى ياخشىلاشنى مۇھىت ئاسراش پىلانى قىلىپ، بەلگىلىدۇق، بىز ئۇنى تېرىشچ ئورۇندىشىمىز كېرەك. نۆۋەتتە ئالدى بىلەن شەھەر - يېزىلارنىڭ مۇھىتىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش كېرەك، لېكىن ئەڭ ئاساسلىقى ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ۋە ئىقتىسادنى يۆكسەلدۈرۈش ئۇسۇلىنىڭ ئۆزگىرىشىگە تايىنىپ سۈرئەت بىلەن ئونۇمنى ئورگانىك ھالدا بىرلەشتۈرۈپ، مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتىدىكى بۇلغانغان ماددىلارنى قويۇپ بېرىش مىقدارىنى ۋە بايلىق ئېكولوگىيىسىنىڭ خوراش مىقدارىنى تۆۋەنلىتىش كېرەك. ئىقتىسادىي تەدبىر مۇھىتقا ئىنتايىن زور تەسىر كۆرسىتىدۇ، شۇڭا ئىشنى ئومۇمىي جەھەتتىن باشقۇرۇشتىن باشلاپ مۇھىت ۋە تەرەققىيات توغرىسىدا ئونۇمبرسال تەدبىر بەلگىلەش مېخانىزمىنى بەرپا قىلىش كېرەك. چوڭ - چوڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات سىياسەتلىرىنى تۈزۈش، مۇھىم بايلىقلارنى ئېچىشنى پىلانلاش ۋە مۇھىم تۈرلەرنى بەلگىلەشتە پايدا - زىيىنىغا تەرەققىيات بىلەن مۇھىت ئاسراشنى ئىلگىرى سۈرۈشنى نىسپىي بىرلىككە كەلتۈرۈش نۇقتىسىدىن قاراپ چىقىش ۋە مۇناسىپ تەدبىرلەرنى ئوتتۇرىغا قويۇش كېرەك، مۇشۇنداق قىلغاندا ئاندىن مۇھىتنىڭ بۇلغىنىشى ۋە ئېكولوگىيىنىڭ بۇزۇلۇشىغا باشتىن مۇداپىئە كۆرگىلى بولىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ھەر ساھە، ھەر كەسىپلەر، جەمئىيەتتىكى ھەرقايسى تەرەپلەر مۇھىت ئاسراشنى، مۇھىت باشقۇرۇشنى كۆچەيتىشى، ھەممەيلەن بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ ھەقىقىي تۇتۇپ ئەملىي ئىشلەپ بۇلغىغۇچى ماددىلارنىڭ قويۇپ بېرىلىش ئومۇمىي مىقدارىنى تىزگىنلەش نىشانىغا ئۈگۈشلۈق بېتىشكە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشىمىز كېرەك.

ئېلېمىزنىڭ مۇھىت ئاسراش خىزمىتىدە خېلى زور ئىلگىرىلەش بولدى، بۇنىڭدا ھەم قولغا كەلتۈرۈلگەن نەتىجىلەرنى مۇئەييەنلەشتۈرۈشىمىز، ھەم ھازىر ئېلېمىزنىڭ مۇھىت ۋەزىيىتىنىڭ يەنىلا خېلى جىددىي ئىكەنلىكىنى سەگەكلىك بىلەن كۆرۈشىمىز كېرەك. شەھەرلەردە مۇھىتنىڭ بۇلغىنىشى داۋاملىق ئېغىرلىشىۋاتىدۇ. شۇنداقلا دېھقانچىلىق رايونلىرىغا كېڭىيىۋاتىدۇ، ئېكولوگىيىنىڭ بۇزۇلۇش دائىرىسى كېڭىيىۋاتىدۇ. شۇنى كۆرۈشىمىز كېرەككى، مۇھىت ئاسراش ماھىيەتتە ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى قوغدىغانلىق، شۇڭا بۇ جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى داۋاملىق كۈچەيتىش كېرەك. مۇھىت ئېگىنىڭ ۋە مۇھىت سۈپىتىنىڭ قاندىق بولۇشى بىر دۆلەت ۋە مىللەتنىڭ مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆلچەيدىغان مۇھىم بەلگە، ھازىر مۇھىت مەسىلىسى خەلقئارا سىياسىي، ئىقتىساد، سودا، مەدەنىيەت قاتارلىق نۇرغۇن ساھەلەرگە چېتىلماقتا. بىز دۇنيانىڭ مۇھىتنى قوغداشقا ئىجابىي تۆھپە قوشۇشىنى خالايمىز، لېكىن، ئېلېمىزنىڭ تەرەققىيات سەۋىيىسىگە ماس كەلمەيدىغان مەجبۇرىيەتنى ئۈستىمىزگە ئېلىش توغرىسىدا ۋەدە

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئىگىۋ، 18 - ئىيۇل

خەۋىرى. بۈگۈن ئاياغلاشقان مەملىكەتلىك كۆچەتلەر قوشۇمچە يېمەكلىكلەر قۇرۇلۇشى سۆھبەت يىغىنىدا دۆلىتىمىزنىڭ كۆچەتلەر قوشۇمچە يېمەكلىكلەر قۇرۇلۇشى بويىچە 9- بەش يىللىق پىلانىنىڭ نىشانى بەلگىلەندى.

بۇ نىشان بويىچە 2000 - يىلىغا بارغاندا، مەملىكەت بويىچە گۆش ئومۇمىي مىقدارى 52 مىليون تونىنىغا يەتكۈزۈلۈپ كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان گۆش مىقدارى 41 كىلوگرامغا يەتكۈزۈلىدۇ؛ تۇخۇم 19 مىليون 300 مىڭ تونىنىغا يەتكۈزۈلۈپ، كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان توخۇم مىقدارى 15 كىلوگرامغا يەتكۈزۈلىدۇ؛ سۈت 9 مىليون تونىنىدىن 11 مىليون تونىنغىچە يەتكۈزۈلۈپ، كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان مىقدارى سەككىز كىلوگرامغا يەتكۈزۈلىدۇ؛ سۇ مەھسۇلاتلىرى ئومۇمىي مىقدارى 32 مىليون تونىنىغا يەتكۈزۈلۈپ، كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان مىقدارى 24 كىلوگرامغا يەتكۈزۈلىدۇ؛ كۆكتات تېرىلغۇ يەر كۆلىمى 145 مىليون موغا، ئومۇمىي مەھسۇلات مىقدارى 260 مىليون تونىنىغا يەتكۈزۈلۈپ، 1995- يىلىدىكىدىن 20 مىليون تونىنا ئاشۇرۇلۇپ، كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان مىقدارى 200 كىلوگرامغا يەتكۈزۈلىدۇ، كۆكتات، چارۋىچىلىق، سۇ مەھسۇلاتلىرى ئىشلەپچىقىرىشدا پەن تېخنىكىدىن پايدىلىنىش نىسبىتى % 45 تىن ئاشۇرىلىدۇ.

سودىلىشىش كۆلىمى چوڭ، مۇئەسسەسىلىرى مۇكەممەل مەملىكەت خاراكتېرلىك 60 نەچچە

(بېشى 1 - بەتتە)

مالالرنىڭ توسالغۇسىز بولۇشىنى كاپالەتكە ئىگە قىلدى، مال ئۆتكۈزۈۋېلىش - ئۆتكۈزۈش بېرىش ۋە تەكشۈرۈش نۇقتىلىرىدا كېچە - كۈندۈز نۆۋەتچى خادىم قويۇپ، چېگىردىن مال ئۆتكۈزۈش خىزمىتىنىڭ تېز، قولايلىق، بىخەتەر ۋە راۋان بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇردى. بولۇپمۇ تارماقالارنىڭ چېگىردىن مال ئۆتكۈزۈشىگە ئائىت بېجىرىسىمۇ، بېجىرمىسىمۇ بولىدىغان ئارتۇقچە رەسمىيەتلىرىنى ئىخچاملاپ ۋە ئادديىلاشتۇرۇپ، مالالارنىڭ چېگرا ئېغىزىدا بېسىلىپ قېلىشىنىڭ ئالدىنى ئالدى. شۇڭا بۇ يىل ئالتە ئاي ئىچىدە بىرمۇ قېتىمۇ مال بېسىلىپ قېلىش ھادىسىسى كۆرۈلمىدى.

بۇ باشقۇرۇش پونكتى يەنە چېگىردىن ئۆتكۈزۈلىدىغان مال مىقدارىنى تىرىشىپ كۆپەيتىشنى سۈپەتلىك مۇلازىملىق قىلىش بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، تېخىمۇ كۆپ خېرىدارنى ئۆزىگە جەلىپ قىلدى، بولۇپمۇ بۇلتۇر 12 - ئاينىڭ 20- كۈنى بۇ ئېغىزنىڭ تاشيول ترانسپورتى رەسمىي ئەسلىگە كەلگەندىن كېيىن، مال ئۆتكۈزۈش يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلدى، بۇ يىل ئالتە ئاي ئىچىدە تاشيول ئارقىلىق چېگىردىن ئۆتكۈزۈلگەن مال 12 مىڭ تونىنىدىن ئېشىپ كەتتى.

مەركىزىي توپ سېتىش بازىرى قۇرۇلۇپ، مەملىكەت بويىچە بىرلىككە كەلتۈرۈلگەن، تەرتىپلىك، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى توپ سېتىش بازار توري ھاسىل قىلىنىدۇ، كۆكتات - قوشۇمچە يېمەكلىك مەھسۇلاتلىرىنى ئىشلەپ چىقىرىدىغان، ساتىدىغان سودا - سانائەت- يېزا ئىگىلىكى بىر گەۋدىلەشتۈرۈلگەن بىر تۈركۈم تىجارەت تەشكىلاتلىرىغا مەدەت بېرىلىدۇ ۋە راۋاجلاندۇرۇلىدۇ.

قۇياش ئېنېرگىيىسى چۆل - جەزىرىدىكى كەنتلەرنى يورۇتتى

(بېشى 1 - بەتتە)

مۇۋەپپەقىيەتلىك يولغا قويۇلدى. تېما گۇرۇپپىسى قۇياش ئېنېرگىيىسى ئارقىلىق توك تارقىتىدىغان ئائىلىدە ئىشلىتىلىدىغان سىستېما، قۇياش ئېنېرگىيىسى سۇنئىي ھەمراھ تېلېۋىزور نومۇرلىرىنى قوبۇل قىلىش پونكتى، 2.5 كىلوۋاتلىق قۇياش ئېنېرگىيىسى سۇ ناسوسى سىستېمىسى قاتارلىق بەش چوڭ ۋەزىپىنى ئورۇندىدى، بۇ ئىككى كەنتتىكى ئاممىنىڭ توك ۋە سۇغا بولغان ئېھتىياجىنى ئاساسىي جەھەتتىن ھەل قىلىپ، ئېلېمىزنىڭ فوتو ئېلېكتر ئىشلىرىدا ئۆلكە كۆرسىتىشىنى ئومۇملاشتۇرۇشقا ئىجابىي تۆھپە قوشتى.

1995 - يىلى 10 - ئايدا دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتىنىڭ سانائەت مەھكىمىسى، جۇڭگو فوتو ئېلېكتر تېخنىكا تەرەققىيات مەركىزىنىڭ تۆر تۈرغۈزۈشى بىلەن شىنجاڭ ئاپتونوم رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا ℃ 18 — ℃ 29 بولىدۇ. ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بىرىگى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

4 - ئەۋلاد يۈقرى مولېكۇللىق ماتېرىيال

گاندۈڭيېت قاسىم

ئالىملار مۇشۇ ئەسىر كىرگەندىن بۇيان ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ نىلون، پولى ئېتىلېن ۋە ئورگانىك ئەينەكتىن ئىبارەت ئۈچ ئەۋلاد يۈقرى مولېكۇللىق ماتېرىيالنى تەتقىق قىلىپ ياساپ چىققاندى. يېقىندا ئامېرىكىلىق ئالىم رونالد تومالىيا ئۈزىنىڭ يۈقىرىدا تىلغا ئېلىنغان يۈقرى مولېكۇللىق ماتېرىياللارغا ئوخشىمايدىغان بىر خىل يېڭى تېپتىكى يۈقرى مولېكۇللىق ماتېرىيالنى تەتقىق قىلىشتا مۇۋەپپەقىيەت قازانغانلىقىنى ئېلان قىلدى. تەتقىقاتچىلار بۇنى 4 - ئەۋلاد يۈقىرى مولېكۇللىق ماتېرىيال دەپ قارىماقتا.

دوكتور تومالىيا مۇۋەپپەقىيەتلىك هالدا ۋۇجۇدقا كەلتۈرگەن بۇ يېڭى بىر ئەۋلاد يۈقرى مولېكۇللىق ماتېرىيال ئۈچ ئۆلچەملىك (ستېرېئولوق) تۈزۈلۈشكە ئىگە شەكلكە كىرىدىغانلىقىغا دىققەت قىلغان. شۇنىڭ بىلەن 70 - يىللارنىڭ بېشىدىن باشلاپ ئۇ مولېكۇلىنىمۇ مۇشۇ خىل شەكىلدە ئۆستۈرۈشنىڭ بىرەر ئامالىنى تېپىش ئۈستىدە ئىزدىنىشكە باشلىغان. 1979 - يىلى ئۇ ئۈچ خىل خىمىيىلىك بىرىكمىنى گۈرۈپپىلىغان (ئۈزئارا بىرىكتۈرگەن)دا ئادەتتىكىگە ئوخشىمايدىغان نەتىجىگە ئىگە بولغان: ئارىلاشمىدا ئۈچلۇق ئۈچى بار ئىككى تارماق زەنجىر شەكىللەنگەن. ئۇ بۇ خىل گۈرۈپپىلاش تەرتىپىنى تەكرار تەجرىبە قىلىپ، ئەڭ دەسلەپتە شەكىللەنگەن ئىككى تارماق زەنجىر ئۈچىدىن يەنە بىرگى تارماق زەنجىر شەكىللەنگەنلىكىنى، يەنى بەئەينى دەرەخ غولى شاخلىغاندەك، ئىككى زەنجىر تۆتەك، تۆت زەنجىر سەككىزگە... كۆپىيۋاتقانلىقىنى بايقىغان. بۇ تەجرىبىنى داۋاملاشتۇرغاندا نۇرغۇن تارماق زەنجىرلەر شەكىللىنىپ ھەم ئاساسىي زەنجىرنى چىرماپ، ئەڭ ئاخىردا ئىچى كاۋاك شارنى بارلىققا كەلتۈرگەن.

تەتقىقاتچىلار دەرەخسىمان پولىمېرلىق ماتېرىيالنىڭ غايەت زور ئىستىقبالى بار، چۈنكى بۇ ئىچى كاۋاك شار شەكىللىك سۇنئىي مولېكۇلنىڭ شەكلى بەئەينى بۇدۇشقاققا ئوخشاش بولۇپ، ئۇنىڭ سىرتقى يۈزى يېپىشقاقلىق خۇسۇسىيىتىگە ئىگە. ئۇنىڭ بۇ خۇسۇسىيىتىدىن پايدىلىنىپ مەلۇم خىلدىكى ئېرسىي ماددىلارنى، مەسىلەن: يۇرەك كېسەللىكى، راك كېسەللىكىنى داۋالايدىغان گېنىنى ئېچىپ ئۇنىڭ ئىچىگە داۋالاشتىكى رولى ئىنتايىن چوڭ بولغان دورا - دەرمەكلەرنى سېلىپ ئۇنى ئاستا - ئاستا ئېرىتىپ ئاجرىتىپ چىقىرىپ ئىشلىتىش ئارقىلىق ئاجايىپ ئىقتىدارلىق دورا تەييارلاشقا بولىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا، تەتقىقاتچىلارنىڭ پەرىزىچە، دەرەخسىمان پولىمېرلىق ماتېرىيال مولېكۇلىسىنىڭ ئىچى كاۋاك شارى ئىچىگە ئىككىلىك ساناق سىستېمىسىدىكى سانلىق مەلۇماتلارنى ساقلىيالايدىغان مېتال ئاتومى گۈرۈپپىسىنى تولدۇرۇپ قويغاندا، بىر مولېكۇلىنىڭ ئۇزۇنلا بىردانە كومپيۇتېرنىڭ رولىنى ئويناپ بېرەلەيدىغانلىقى ئېنىق. بۇنداق دەرەخسىمان پولىمېرلىق ماتېرىيال مولېكۇلىلىرىنى نۆۋەتتىكى كومپيۇتېر ئۈزىكىنىڭ ئۈچۈر بىرلىكىدىن كۆپ قىسقا بولغان ئارىلىققا قاتار تىزغىلى بولىدىغانلىقتىن، كومپيۇتېرنىڭ ئۈچۈر ساقلاش ئىقتىدارىنى زور دەرىجىدە ئاشۇرغىلى بولىدىكەن.

نۆۋەتتە دەرەخسىمان پولىمېرلىق ماتېرىيالنىڭ تەننەرخى ھايۋان تېنىدە دەرەخسىمان پولىمېرلىق ماددىدىن پايدىلىنىپ ئېرسىي ماددىلارنى ھۈجەيرىگە كىرگۈزۈش تەجرىبىسىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇش نىسبىتى 90 % كە يەتكەن. ئۇلارنىڭ مۆلچىرىچە، دەرەخسىمان پولىمېرلىق ماتېرىيالنى ھۈجەيرە ئىچىدە پارچىلىنىپ كېتىدىغان قىلىپ ياساشقا بولىدىكەن. دېمەك، دەرەخسىمان پولىمېرلىق ماتېرىيالنىڭ گېن ئارقىلىق داۋالاش ۋە دورىنى بۇاستە ھالدا كېسەللىك ئوچىقىغا يەتكۈزۈپ داۋالاشتىكى رولى ئىنتايىن چوڭ بولىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا، تەتقىقاتچىلارنىڭ پەرىزىچە، دەرەخسىمان پولىمېرلىق ماتېرىيال مولېكۇلىسىنىڭ ئىچى كاۋاك شارى ئىچىگە ئىككىلىك ساناق سىستېمىسىدىكى سانلىق مەلۇماتلارنى ساقلىيالايدىغان مېتال ئاتومى گۈرۈپپىسىنى تولدۇرۇپ قويغاندا، بىر مولېكۇلىنىڭ ئۇزۇنلا بىردانە كومپيۇتېرنىڭ رولىنى ئويناپ بېرەلەيدىكەن. يەنە دەرەخسىمان پولىمېرلىق ماتېرىيال مولېكۇلىلىرىنى نۆۋەتتىكى كومپيۇتېر ئۈزىكىنىڭ ئۈچۈر بىرلىكىدىن كۆپ قىسقا بولغان ئارىلىققا قاتار تىزغىلى بولىدىغانلىقتىن، كومپيۇتېرنىڭ ئۈچۈر ساقلاش ئىقتىدارىنى زور دەرىجىدە ئاشۇرغىلى بولىدىكەن.

نۆۋەتتە دەرەخسىمان پولىمېرلىق ماتېرىيالنىڭ گېن ئارقىلىق داۋالاش ۋە دورىنى بۇاستە ھالدا كېسەللىك ئوچىقىغا يەتكۈزۈپ داۋالاشتىكى رولى ئىنتايىن چوڭ بولىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا، تەتقىقاتچىلارنىڭ پەرىزىچە، دەرەخسىمان پولىمېرلىق ماتېرىيال مولېكۇلىسىنىڭ ئىچى كاۋاك شارى ئىچىگە ئىككىلىك ساناق سىستېمىسىدىكى سانلىق مەلۇماتلارنى ساقلىيالايدىغان مېتال ئاتومى گۈرۈپپىسىنى تولدۇرۇپ قويغاندا، بىر مولېكۇلىنىڭ ئۇزۇنلا بىردانە كومپيۇتېرنىڭ رولىنى ئويناپ بېرەلەيدىكەن. يەنە دەرەخسىمان پولىمېرلىق ماتېرىيال مولېكۇلىلىرىنى نۆۋەتتىكى كومپيۇتېر ئۈزىكىنىڭ ئۈچۈر بىرلىكىدىن كۆپ قىسقا بولغان ئارىلىققا قاتار تىزغىلى بولىدىغانلىقتىن، كومپيۇتېرنىڭ ئۈچۈر ساقلاش ئىقتىدارىنى زور دەرىجىدە ئاشۇرغىلى بولىدىكەن.

تومۇز كۈنلىرىدە ئىستېمال قىلىنىدىغان ھەر خىل ئېچىملىكلەرنىڭ ئۈزۈقلۇق تەركىبىنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى بىلەمسىز؟

كوكۇكولانىڭ قەھۋە تەركىبى بىر قەدەر يۇقىرى بولۇپ، دائىم ئىچىپ ھېرىلسە تاجىسمان يۇرەك كېسەللىكىنى كۆپ فىنول تۇرىدىكى 400 خىلدىن ئارتۇق ماددا بولۇپ، ئۇسسۇزلۇقنى بېسىش، سۈيدۈكنى راۋانلاشتۇرۇش ۋە ئىسسىق ئۆتۈپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈنۈمى بار.

بىر قەدەر قىممەت بولماقتا. چۈنكى ئۇنى بىرىكتۈرۈش تەس بولۇپ، ئۇنى شاخلىتىپ ئۆستۈرۈش ئۇچۇن ھەر بىر قېتىمدا ھەر بىر قەۋەتكە بىر نانومېتر قېلىنلىقتىكى قىستۇرما ماتېرىيال قىستۇرۇشقا توغرا كېلىدۇ. بۇنىڭ تېخنىكىلىق جەرياني بىر قەدەر مۇرەككەپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە، بۇ خىل پولىمېرلىق ماتېرىيالنى تولۇقسىز ئون تارماق زەنجىرھاسىل بولغىچە شاخلىتىپ ئۆستۈرۈشكە ئالتە ئاي ياكى ئۇنىڭدىنمۇ كۆپ ۋاقىت كېتىدۇ. شۇڭا ئۇنى قىسقا مۇددەت ئىچىدە تۈركۈملەپ ئىشلەپچىقىرىشتا تېخى قىينچىلىق مەۋجۇت. شۇنداق بولسىمۇ، دوكتور تومالىيا ئۈزى كەشپىياتىنىڭ ئىستىقبالىغا ئۈمىدۋار پوزىتسىيىدە بولماقتا.

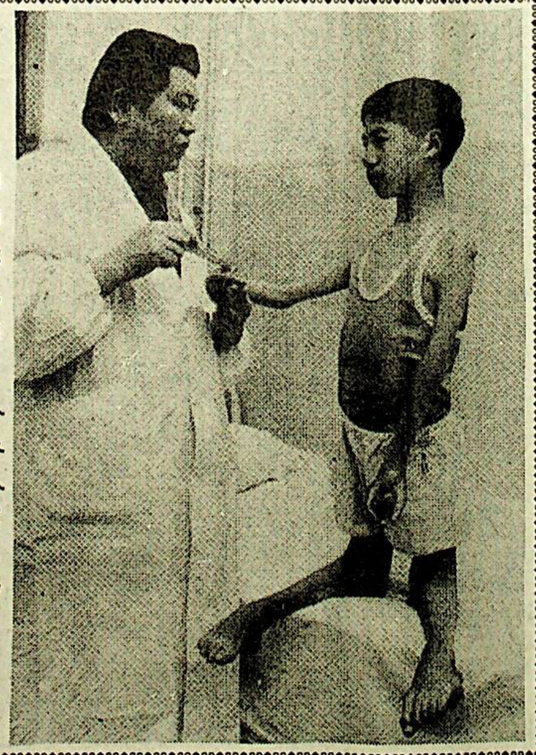

شاگىرتىدە غەلىتە بەدەن تۈزۈلۈشىنى تۈزىتىش ئوپېراتسىيىسى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئىشلەندى.

سۈرەتتە: كىچىك جاڭ شاۋمىڭنىڭ ئوپېراتسىيىسىدىن ئىلگىرىكى كۆرۈنۈشى.

شىنخۇا گا- گېنتلىق فوتوسى

پاختا ئوت ئاپىتى ۋە ئۇنىڭ ئالدىنى ئېلىش

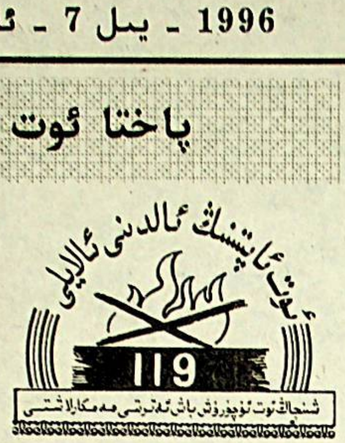

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزدا پاختىدىن يىلمۇيىل مول ھوسۇل ئېلىنىشى بىزا ئۇقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇپلا قالماي، دېھقانلارنىڭ ئەمەلىي كىرىمىنى ئاشۇردى. شۇڭا پاختىدىن ئىبارەت بۇ مېۋە يېلىمسىمان شىرنىسى بولۇپ، مىكرو ئورگانىزم ئۇلارنى قوبۇل قىلىش ۋە كۆپەيىش جەريانىدا ئىسسىقلىق ھاسىل قىلىدۇ. ئەمما پاختىنىڭ ئىسسىقلىق قايتۇرۇش ئىقتىدارى ناچار بولغاچقا، ئىسسىقلىق تارقىلىپ كېتەلمەي، تېمپېراتۇرىنىڭ تەدرىجىي ئۆرلىشى بىلەن ئىسسىقلىق توپلىشىپ تەبىئىي كۆيۈش يۈز بېرىدۇ.

پاختىلاردا يەنە يوشۇرۇن كۆيۈش يۈز بېرىدۇ. تايلانغان پاختا ئوت مەنبەسىگە ئۇچرىسا، ئوكسىگېن يېتىشمەي يوشۇرۇن كۆيۈش شەكىللىنىدۇ. بۇ چاغدا ئوت بېسىلغان پاختا تالالرىنى بويلاپ، پاختا تېپىنىڭ ئىچكى قىسمىدا ئەگرى - بۈگرى ھالدا كېڭىيىدۇ. ئوت ئۇچقۇنىنى ۋە ئىسسىق كۆرگىلى بولمايدۇ. شۇڭا يوشۇرۇن كۆيۈش ۋاقتى ئۇزۇن بولىدۇ. پاختا تېپىغا ئوت كەتكەندە سىرتقى يۈزى كۆيۈشكە باشلايدۇ. كۆيۈۋاتقان پاختا بىر قەۋەت ئايلانغاندا پاختا تالالىرىنىڭ كاۋاكچىلىرى ئازىيىپ، ئوت يالقۇنىنىڭ سىرتقا كېڭىيىشىنى توسۇۋالىدۇ. شۇڭا كىشىلەر پاختا تېيىدىن ئىس چىقمۇۋاتقانلىقىنى سېزىپ ئۆچۈرگەندە، ئوت ئۆچكەندەك قىلغىنى بىلەن داۋاملىق ئىچى تەرەپكە قاراپ كېڭىيىدۇ. ئەگەر تاينى بوشتىپ، سۇ كىرگۈزۈش تەدبىرلىرىنى قوللانمىغاندا، ئوت چۈنكى پاختا كاۋىكى كۆپ ئۆسۈملۈك تالاسى بولۇپ، ئادەتتىكى تالا تەركىبى 94.5 % كە يېتىدۇ. بۇ سېللۇلوزلارنىڭ ھەممىسى كاربون سۇ بىرىكمىلىرى بولۇپ، يېنىشچانلىقتا ئىگە. پاختا تالاسى ئىنچىكە ھەم ئۇنىڭدا نۇرغۇن كاۋاكچە بولغاچقا، ھاۋا تەركىبىدىكى ئوكسىگېن بىلەن ئۇچرىشىش ھەجمى چوڭ بولىدۇ، شۇڭا ئۇ بوش، يۇمشاق بولۇپ، كىچىككىنە ئوت ئۇچقۇنىغا ئۇچرىسا، ناھايىتى تېز ئوت ئالىدۇ ھەم تېز تارقىلىدۇ. پاختا تەركىبىدە 0.6 % شام ۋە ياغ كىسلاتاسى ھەم 1.2 % ئەتراپىدا مېۋە يېلىمسىمان شىرنىسى بولۇپ، مىكرو ئورگانىزم ئۇلارنى قوبۇل قىلىش ۋە كۆپەيىش جەريانىدا ئىسسىقلىق ھاسىل قىلىدۇ. ئەمما پاختىنىڭ ئىسسىقلىق قايتۇرۇش ئىقتىدارى ناچار بولغاچقا، ئىسسىقلىق تارقىلىپ كېتەلمەي، تېمپېراتۇرىنىڭ تەدرىجىي ئۆرلىشى بىلەن ئىسسىقلىق توپلىشىپ تەبىئىي كۆيۈش يۈز بېرىدۇ.

پاختىلاردا يەنە يوشۇرۇن كۆيۈش يۈز بېرىدۇ. تايلانغان پاختا ئوت مەنبەسىگە ئۇچرىسا، ئوكسىگېن يېتىشمەي يوشۇرۇن كۆيۈش شەكىللىنىدۇ. بۇ چاغدا ئوت بېسىلغان پاختا تالالرىنى بويلاپ، پاختا تېپىنىڭ ئىچكى قىسمىدا ئەگرى - بۈگرى ھالدا كېڭىيىدۇ. ئوت ئۇچقۇنىنى ۋە ئىسسىنى كۆرگىلى بولمايدۇ. شۇڭا يوشۇرۇن كۆيۈش ۋاقتى ئۇزۇن بولىدۇ. پاختا تېپىغا ئوت كەتكەندە سىرتقى يۈزى كۆيۈشكە باشلايدۇ. كۆيۈۋاتقان پاختا بىر قەۋەت ئايلانغاندا پاختا تالالرىنىڭ كاۋاكچىلىرى ئازىيىپ، ئوت يالقۇنىنىڭ سىرتقا كېڭىيىشىنى توسۇۋالىدۇ. شۇڭا كىشىلەر پاختا تېيىدىن ئىس چىقمۇۋاتقانلىقىنى سېزىپ ئۆچۈرگەندە، ئوت ئۆچكەندەك قىلغىنى بىلەن داۋاملىق ئىچى تەرەپكە قاراپ كېڭىيىدۇ. ئەگەر تاينى بوشتىپ، سۇ كىرگۈزۈش تەدبىرلىرىنى قوللانمىغاندا، ئوت

تەشكىلاتلىرىنى قۇرۇپ، ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ۋە بىخەتەرلىك مەشغۇلات قائىدىلىرىنى مۇستەھكەملەش كېرەك.

2. ئوت مەنبەسىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش كېرەك. ئالدى بىلەن ئوت مەنبەسىنى ئېنىقلاپ، تاماكا چېكىش، پوجاگىزا ئېتىشنى قاتتىق چەكلەش، پار قازانلىرىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، پاختائىسكىلاتى رايونىدا توكلۇق، گازلىق كەپشەرلەش مەشغۇلاتى قىلىشنى قاتتىق چەكلەش كېرەك.

3. توك مەنبەسىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش كېرەك. پاختا ئىسكىلاتىدا كابېلنى يەر ئاستىدىن تارتىش، تۇرمۇش رايونى بىلەن ئىشلەپچىقىرىش رايونىنىڭ توك يولىنى ئايرىپ قۇرۇش كېرەك. توك يولىنى ئاسراش، رېمونت قىلىشنى داۋاملىق ئىشلەش كېرەك. ئىشلەپچىقىرىش رايونىدىكى يورۇقتۇچى چىراغلارغا قوغداش قېپى ئورنىتىش، ئۇستى ئوچۇق مال مەيدانىدىكى يورۇقتۇچى چىراغلار بىلەن پاختا دۆۋىلىرىنىڭ ئارىلىقى ستولبىنىك 1.5 ھەسسىچىلىك بولۇشى كېرەك. ئىسكىلات ئېچىدىكى توك مەنبەسىگە تارماق ۋە باش ۋېكلىيوچاتىل قۇرۇش، ۋېكلىيوچاتىل ساندۇقى ئۆي سىرتىدا بولۇشى كېرەك.

4. ئوت ئۆچۈرۈش مۇئەسسەسلىرىنى ۋە سايمانلىرىنى سەپلەپ، تورلاشتۇرۇپ، ئۆلچەملەشتۈرۈش كېرەك.

5. پاختىنى مەخسۇس ئامبارىدا ساقلاش، باشقا نەرسىلەر بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ ساقلىماسلىق كېرەك. تايلانغان ساپ پاختىنى ئىسكىلاتقا كىرگۈزۈشتىن بۇرۇن 24 سائەتتىن ئارتۇق ۋاقىت كۆزىتىش، ئەستايىدىل تەكشۈرۈش كېرەك. ئەگەر نەملىشىش، سېسىش، ئۆزگىرىش، مايلىشىش ئەھۋاللىرى كۆرۈلسە ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلىش كېرەك. پاختىنىڭ تېمپېراتۇرىسى 38 ℃ تىن ئاشسا، ياكى چېكتىلىك پاختىنىڭ سۇ تەركىبى 12 % تىن ئاشسا

تاشلىغاندا، ھامان ئالدى بىلەن دەرەخ غولىدىن ئىككى يان شاخ ئۆسۈپ چىقىدىغانلىقى، ئاندىن كېيىن ھەر بىر يان شاختىن يەنە ئىككى يان شاخ ئۆسۈپ چىقىدىغانلىقى، بۇ خىل ئەھۋال كۆپ قېتىم تەكرارلىنىپ، ئەڭ ئاخىرىدا ئۇ دەرەخ ئۆزىنىڭ ئەڭ ئېگىز بويىغا يېتىدۇ.

ئەمما، بۇ خىل ئەھۋال ئەمەلىيەتتە ئۇنداق ئاسان ئەمەس. ئۇ ئۆسۈملۈكنىڭ ئۆسۈش جەريانىدا ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ئۇچ ئەتراپىدىكى ئۆسۈملۈكلەر ئۇنىڭ ئۈچۈن كۈچلۈك رەقىبلەر ھېسابلىنىدۇ. ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىنىڭ ئاساسلىق ئوزۇقلۇق مەنبەسى بولغان توپىدىكى ئوزۇقلۇقلارنى تالىشىدۇ. ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىنىڭ ئاساسلىق ياشاش مۇھىتى بولغان يورۇقلۇقنى تالىشىدۇ. ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىنىڭ ئاساسلىق ھاۋا ئالماشتۇرۇش مۇھىتى بولغان ھاۋانى تالىشىدۇ. ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىنىڭ ئاساسلىق ئۆسۈش بوشلۇقى بولغان ئورۇننى تالىشىدۇ. ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىنىڭ ئاساسلىق ياشاش مۇھىت

جۇڭگونىڭ ئامېرىكىدىكى ئەلچىخانىسى كاتتا كۆتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمكىنى قارشى ئالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 17- ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ ئامېرىكىدىكى ئەلچىخانىسى بۈگۈن كەچتە بۇ يەردە كاتتا كۆتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، 26- نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكىتى مۇسابىقىسىگە قاتنىشىشقا كەلگەن جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمكىنى قىزغىن قارشى ئالدى.

جۇڭگونىڭ ئامېرىكىدا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى لى- داۋيۈئالدى بىلەن سۆزلىدى. ئۇ جۇڭگونىڭ ئامېرىكىدىكى باش ئەلچىخانىسى ۋە بىرقىسىم تەشكىلات، كارخانىلارغا ۋەكالىتەن، جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمكىنى قىزغىن قارشى ئالىدىغانلىقىنى ۋە ئۇلارنى ئىلگىرىلەش روھىنى گەۋدىلەندۈرۈپ، ۋەتەن ئۈچۈن شان- شەرەپ كەلتۈرۈشكە ئىلھام بېرىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئۇ جۇڭگو ئولىمپىك كومىتېتى ۋە جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمكىنىڭ ئاتلانتا ئولىمپىك تەنھەرىكىتى مۇسابىقىسىدە جۇڭگو خەلقىنىڭ جاسارەت بىلەن ئالغا ئىلگىرىلەش روھىنى گەۋدىلەندۈرۈپ، ۋەتەن ئۈچۈن شان- شەرەپ كەلتۈرۈپ، خەلقىنىڭ ئۇمىدىنى يەرده قويمايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

خاتىرە ئىزناكلىرىنى ئالماشتۇرۇش، سېتىۋېلىش ئولىمپىك تەنھەرىكىتى مۇسابىقىسىدىكى ئاتلانتا ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ خاتىرە ئىزنىكىنى ئالماشتۇرۇش ۋە سېتىش ئۇقتۇرۇلمىدى. سۈرەتتە: توقۇز ياشلىق ئامېرىكىلىق ئوسمور بۇگۈن كۆپ ئىزناكقا ئېرىشكەنلىكىدىن خۇشال بولماقتا. شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئامېرىكا يەر ئاستى بىئو- خىمىيە ۋە يادرو قوراللىرى زاۋۇتىنى پاچاقلاپ تاشلايدىغان پارتلىتىش سىستېمىسىنى تەتقىق قىلىپ ياسىماقتا

شىنخۇا ئاگېنتلىقى ۋاشىنگتون، خەۋىرى. ئامېرىكىدا چىقىدىغان «مۇداپىئە خەۋەرلىرى» ھەپتىلىك ژۇرنىلىنىڭ ئەڭ يېڭى سانىدا، بىر مۇخبىرنىڭ ياخشى تەنتەربىيە ئەلچىسى بولۇپ، جۇڭگو، ئامېرىكا خەلقلىرى ئوتتۇرىسىدىكى دوستلۇقنى 1997 - يىلىنىڭ ئاخىرلىرى ياكى 1998- يىلىنىڭ باشلىرىدا پۈتۈشى مۇمكىن. پۈتكۈل قۇرۇلۇشقا بەش بۇرجەكلىك بىناغا قاراشلىق پەقەتلا دە مۇداپىئەلىنىش قوراللىرى مەكىمىسى ۋە ئامېرىكا

كۇبا زۇكتۇك ئۇكرائىنانىڭ تاشقى سىياسىتى ئۇستىدە توختالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كىيېۋ، 15 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئۇكرائىنا زۇكتۇكى كۇچما بۇگۈن كىيېۋدا مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: ئۇكرائىنا «ئەمەلىي بولۇش ۋە ئۆزىنىڭ مەنپەئىتىنى قوغداش» پرىنسىپى بويىچە تاشقى سىياستىنى تەڭشەپ، مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىدىكى دۆلەتلەر بىلەن بولغان ھەمكارلىق مۇناسىۋەتنى، ئالدى بىلەن روسىيە بىلەن بولغان ھەمكارلىق مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇشنى ئۇكرائىنانىڭ دىپلوماتىيە سىياسىتىدىكى ئەڭ مۇھىم تەرەپ قىلىدۇ.

كۇچما مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئۇكرائىنا دىپلوماتىيە سىياسىتىنىڭ يەنە بىر مۇھىم تەرىپى ئوتتۇرا، شەرقىي ياۋروپا دۆلەتلىرى بىلەن بولغان ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش، بولۇپمۇ ئۇكرائىنانىڭ ئوتتۇرا ياۋروپا ئەركىن سودا كېلىشىمىگە كىرىشى ئۈچۈن پائال خىزمەت ئىشلەشتىن ئىبارەت.

غەربىي ياۋروپا بىلەن بولغان مۇناسىۋەت ئۇستىدە توختالغاندا، بۇ دۆلەت باشلىقى مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: ئۇكرائىنا ياۋروپا ئىتتىپاقى بىلەن ئەركىن سودا رايونى قۇرۇش ئۈچۈن تىرىشىدۇ، شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى بىلەن «ئالاھىدە شېرىك مۇناسىۋەت» ئورنىتىش ئۇستىدە ئىزدىنىدۇ ھەم غەربىي ياۋروپا ئىتتىپاقىنىڭ «ھەمشىرە شېرىكلىك» ئورنىغا ئىگە بولۇش ئۈچۈن تىرىشىدۇ.

كۇچما يەنە ئامېرىكا بىلەن بولغان مۇناسىۋەتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا، لاتىن ئامېرىكىسى قاتارلىق رايونلاردىكى «ئۈچىنچى دۇنيا دۆلەتلىرى» بىلەن بولغان ھەمكارلىقنى كېڭەيتىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى.

سۈرىيە ئىسرائىلىيىنىڭ يەھۇدىيلار مەھەللىسىنى كېڭەيتىپ قۇرغانلىقىنى تەنقىدلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، دەمەشق، 16- ئىيۇل تېلېگراممىسى. سۈرىيە دەمەشق رادىئو ئىستانسىسى بۈگۈن ئۈبزور ئېلان قىلىپ، ئىسرائىلىيىنىڭ ئۆزى ئىشغال قىلىۋالغان ئەرەب زېمىنىدا يېڭىدىن يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇش ۋە كېڭەيتىپ قۇرۇش سىياسىتىنى داۋاملاشتۇرغانلىقىنى تەنقىد قىلىپ، ئىسرائىلىيىنىڭ بۇ سىياسىتى «تىنچلىق مۇساپىسىگە جەڭ ئېلان قىلغانلىق» دەپ قارىدى.

بۇ ھۆكۈمەت رادىئو ئىستانسىسىنىڭ ئۈبزوردا مۇنداق دېيىلدى: ئىسرائىلىيە ژۇڭلىسى نېتانياخۇ ھۆكۈمەتىنىڭ يەھۇدىيلار مەھەللىسىنى كېڭەيتىپ

كۇبا ئامېرىكىنىڭ خېلمس - ببرتون قانۇنىنىڭ قسمەن ماددىلىرىنى يولغا قويۇشنى ۋاقتىنچە كېچىكتۈرۈشنى قارار قىلغانلىقى، بۇ قانۇننىڭ قانۇنغا خىلاپ خاراكتېرىنى ئۆزگەرتەلمەيدۇ، دەپ ھېسابلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ھاۋانا، 16-ئىيۇل تېلېگراممىسى. كۇبا دىپلوماتىيە مىنىستىرى روۋائىنا مۇشۇ ئاينىڭ 16-كۈنى مۇنداق دېدى: ئامېرىكا زۇكتۇكى كلىنتوننىڭ خېلمس- ببرتون قانۇنىنىڭ قسمەن ماددىلىرىنى يولغا قويۇشنى كېچىكتۈرۈش توغرىسىدىكى قارارى خېلمس- ببرتون قانۇنىنىڭ «زېمىن سېرتى ھوقۇقى» خاراكتېرىنى يوقاتقىنى يوق.

روۋائىنا ئامېرىكىنىڭ قامال قىلىش سىياسىتى كۇبانىڭ ئىگىلىكىگە زور زىيان

كلىنتون خېلمس-ببرتون قانۇنىنىڭ بىر قىسىم ماددىلىرىنى يولغا قويۇشنى كېچىكتۈرۈشنى قارار قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 16-ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئامېرىكا زۇكتۇكى كلىنتون مۇشۇ ئاينىڭ 16-كۈنى بۇنىڭدىن كېيىنكى ئالتە ئاي ئىچىدە خېلمس- ببرتون قانۇنىنىڭ 3-بابىدا: 1959-يىلىدىكى كۇبا ئىنقلابىدىن كېيىن كۇبا ھۆكۈمىتى مۇسادىرە قىلغان مال-مۈلۈكلەرنى سېتىۋالغان، ئىشلەتكەن ياكى سانقان چەت ئەل شىركەتلىرى ئامېرىكا شىركەتلىرى، پۇقرالار ياكى ئامېرىكىدىكى كۇبا مۇھاجىرلىرىنىڭ ئەيىبلىشىگە ئۇچرىشى مۇمكىن دەپ بەلگىلەنگەنىدى. خەۋەرگە كۆتۈۋېلىش يىغىندا جاكارلىدى.

كلىنتون بۇ يىل 3-ئايدا ئىمزا قويغان خېلمس- ببرتون قانۇنىنىڭ 3-بابىدا: 1959-يىلىدىكى كۇبا ئىنقلابىدىن كېيىن كۇبا ھۆكۈمىتى مۇسادىرە قىلغان مال-مۈلۈكلەرنى سېتىۋالغان، ئىشلەتكەن ياكى سانقان چەت ئەل شىركەتلىرى ئامېرىكا شىركەتلىرى، پۇقرالار ياكى ئامېرىكىدىكى كۇبا مۇھاجىرلىرىنىڭ ئەيىبلىشىگە ئۇچرىشى مۇمكىن دەپ بەلگىلەنگەنىدى. خەۋەرگە قارىغاندا «زېمىن سېرتى ھوقۇقى» خاراكتېرىگە ئىگە بۇ بەلگىلىمە كەم دېگەندە چەت ئەللەرنىڭ 100 چوڭ شىركىتىگە بېرىپ تاقىلىدىكەن. ياۋروپا ئىتتىپاقى، كانادا ۋە مېكسىكا قاتارلىق دۆلەتلەر ئامېرىكا ھۆكۈمىتىگە كۆپ قېتىم قاتتىق نارازىلىق بىلدۈرگەن ھەم ئامېرىكا بۇ بەلگىلىمىنى رەسمىي يولغا قويغان ھامان ئۆزلىرىنىڭ قاتتىق ئۆچ ئېلىش تەدبىرىنى قوللىنىدىغانلىقىنى بىلدۈرگەن.

مىكورى مۇنداق دېدى: يۇقىرىدىكى بەلگىلىمىنى يولغا قويۇش كېچىكتۈرۈلىدىغان ئالتە ئاي ئىچىدە كلىنتون خېلمس-ببرتون قانۇنىدىكى تۆۋ پرىنسىپنى ساقلاپ قېلىشقا داۋاملىق تىرىشىدۇ.

ئامېرىكىنىڭ مۇئاۋىن دۆلەت كاتىپى تارنوۋ قاتارلىق يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارلار مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىندا مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: ئامېرىكا ھۆكۈمىتىنىڭ خېلمس-ببرتون قانۇنىدىكى ئالاقىدار بەلگىلىمىلەرنى يولغا قويۇشنى ۋاقتىلىق

بۇرۇندى ئافرىقا ناغرا ئەترىتى بۇرۇندىدىكى 23 مىڭ پېتىم بالىنى ئوقۇش پۇرسىتىگە ئىگە قىلىش ئۈچۈن، ب د ت ماۋارىپ، ئىلىم-پەن، مەدەنىيەت تەشكىلاتىنىڭ ياردىمىدە فرانسىيىگە ئويۇن قويۇشقا كەلگەنىدى. ئۇلار بۇ يەردە ئىككى ئاي ئويۇن قويۇپ، ئىنانە توپلايدۇ.

سۈرەتتە: بۇ ئەترەت مۇشۇ ئاينىڭ 12-كۈنى ب د ت ماۋارىپ، ئىلىم-پەن، مەدەنىيەت تەشكىلاتىنىڭ پارىژدىكى باش شتابىنىڭ ئالدىدا تۇنجى قېتىم ئويۇن كۆرسەتمەكتە. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

بەش بۇرچەكلىك بىنادىكى يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارلارنىڭ سۆزىدىن نەقىل ئېلىنىپ مۇنداق خەۋەر قىلىندى: ئامېرىكا دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىكى 45 مىليون دوللار مەبلەغ سېلىپ، ئوتتۇرا شەرق ۋە پارس قولتۇقى رايونلىرىدىكى يەر ئاستىغا قۇرۇلغان كەڭ كۆلەملىك قىرغىن قىلغۇچى قوراللار زاپاسىنى ساقلاش ئۈچۈن ئالاھىدە ئامبار ياسىماقچى.

خەۋەرده مۇنداق دېيىلگەن: بۇ تەرەققىيات قۇرۇلۇشى ئامېرىكا دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىكىنىڭ «يادرو قورالىرىنى كېڭەيتىشكە قارشى تۇرۇش تەسەۋۋۇرى ۋە تېخنىكىلارنى نامايەن قىلىش پىلانى» نىڭ بىر قىسمىغا كىرىدۇ. بۇ قۇرۇلۇش بۇ يىلنىڭ باشلىرىدا باشلاندى، مۇداپىئەلىنىش قورالىرى مەھكىمىسى ۋە ئامېرىكا ئارمىيەسىنىڭ ياۋروپادىكى قوماندانلىق شتابى مەسئۇل بولىدۇ.

تەرەققىيات باسقۇچىدا تۇرۇۋاتقان يېڭى پارتلىتىش سىستېمىسىنىڭ ئىشەنچلىكلىكىنى سىناش ئۈچۈن، ئامېرىكا دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىكى يېڭى مېكسكا شتاتىدىكى ئامېرىكا ھاۋا ئارمىيەسىنىڭ باشقۇرۇلىدىغان بومبا سىناق قىلىش بازىسىدا ئىككى بىنۇ - خميە ۋە يادرو قورالىرى زاپاسىغا ياسىماقچى. بەش بۇرچەكلىك بىناتەرەققىيات قۇرۇلۇشى مەلۇم باسقۇچقا بارغاندا، يېڭى پارتلىتىش سىستېمىسى بىلەن بۇ ئىككى تەقلىد قىلىپ ياسالغان مۇنەسسەسنى پاچاقلاپ تاشلاشنى سنايدۇ.

يەھۇدىيلار مەھەللىسىنى كېڭەيتىپ قۇرۇشتىكى مەقسىتى بېسۇبلىنغان زېمىنلارنىڭ چېگرا بەلگىسى ۋە ئەرەبلەر نوپۇسىنىڭ قۇرۇلمىسىنى ئۆزگەرتىش، يەنمۇ ئىلگىرىلەپ ئەرەبلەرنى قوغلاپ چىقىرىش ھەم ئۇلارنىڭ ئورنىغا يەھۇدىيلارنى دەسستىشتىن ئىبارەت.

ئوبزوردا ئامېرىكىنىڭ ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىگە كاپالەتلىك قىلىدىغان دۆلەتنىڭ مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئېلىپ، تىنچلىق مۇساپىسىنىڭ بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىشىنى توسۇشى مۇراجىئەت قىلىندى.

ئافغانستاندىكى بەش پارتىيە ھۆكۈمەتكە قارشى يېڭى ئىتتىپاق قۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پىشاۋۇر (پاكستان)، 17 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئافغانستان مەملىكەتلىك ئىسلام فرونتىنىڭ رەھبىرى گەيرانى بۈگۈن كەچتە بۇ يەردە ئافغانستاندىكى بەش پارتىيە - گۇرۇھنىڭ ئۆتكەن ھەپتە ئۆزبېكستاننىڭ پايتەختى تاشكەنتتە ھۆكۈمەتكە قارشى يېڭى ئىتتىپاق - ئافغانستان ئىسلام مىللىي تىنچلىق فرونتىنى قۇرغانلىقىنى جاكارلىدى.

بۇ ئىتتىپاققا قاتناشقان بەش پارتىيە- گۇرۇھ دوستام رەھبەرلىكىدىكى ئىسلام مىللىي ھەرىكىتى، گەيرانى رەھبەرلىكىدىكى ئافغانستان مەملىكەتلىك ئىسلام فرونتى، مۇقسىننى رەھبەرلىكىدىكى ئىسلام ھەرىكىتى پارتىيىسى، خېلىل رەھبەرلىكىدىكى ئىسلام ئىتتىپاقى پارتىيىسى ۋە قەندىھار ئۆلكىسىنىڭ باشلىقى قادىر ۋەكىللىكىدىكى شەرقىي ئافغانستان كۆچمەن ئىبارەت. بەش پارتىيە- ئىتتىپاقنىڭ باش شتابى قەندىھار ئۆلكىسىنىڭ مەركىزى، ئافغانستانىنىڭ شەرقىدىكى ئەڭ چوڭ شەھەر جالالئاباتتا. بەش پارتىيە ئىتتىپاقنىڭ رەئىسى پات ئارىدا سايلاپ چىقىلدۇ.

گەيرانى تاشكەنتتىن پىشاۋورغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىن مۇنداق دېدى: يېڭى ئىتتىپاق ئافغانستانىنى ئۇرۇشنىڭ ئازاب- ئوقۇبەتلىرىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن تىرىشىدۇ. بۇ ئىتتىپاق ھازىرقى زۇڭتۇڭ رابانىنى ھوقۇق تاپشۇرۇشقا مەجبۇرلاشنىڭ ئومۇمىي ستراتېگىيەسىنى تۇزۇۋاتىدۇ. ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: يېڭى ئىتتىپاق ئافغانستاندىكى باشقا گۇرۇھلار بىلەن پائال ئۇچرىشىپ، تېخمۇ كۆپ پارتىيە- گۇرۇھلارنىڭ قوللىشىنى قولغا كەلتۈرىدۇ ھەم ئۇلارنىڭ بۇ ئىتتىپاققا كىرىشىنى قارشى ئالىدۇ.

7-ئاينىڭ 15-كۈنى بىلگىيىنىڭ C - 130 بەلگىلىك تىرانسپورت ئايروپىلانى گوللاندىيىنىڭ ئۇندخوفن ھاۋا ئارمىيە بازىسىدا چۈشۈپ كېتىپ، ئاز دېگەندە 32 كىشى ئۆلدى، ئايروپىلاندا ئىتالىيە مۇزىكا بايرەمىدىن قايتقان گوللاندىيە قۇرۇقلۇق ئارمىيىسىنىڭ ھەربىي ئوركېستر ئەترەتىدىكىلەر بار ئىدى.

سۈرەتتە: ئايروپىلان چۈشۈپ كەتكەن جايدىن كۆرۈنۈش. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

غەرب دۆلەتلىرى ئامېرىكىنىڭ خېلمس - بېرتون قانۇنىنى يولغا قويۇشنى ۋاقتىنچە كېچىكتۈرگەنلىكىنى ئۆز پىكرىنى ساقلاپ قالغان ھالدا قارشى ئالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 17 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئاگېنتلىقمىزنىڭ غەربىي ياۋروپا بىلەن شىمالىي ئامېرىكىدا تۇرۇشلۇق مۇخبىرلىرى خەۋەر قىلىدۇ: ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون مۇشۇ ئاينىڭ 16 - كۈنى بۇنىڭدىن كېيىنكى ئالتە ئاي ئىچىدە خېلمس - بېرتون قانۇنىدىكى ئامېرىكا سوت مەھكىمىسىنىڭ چەت ئەل شىركەتلىرىنى ئەيىبلەش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىنى ۋاقتىنچە يولغا قويماسلىقنى قارار قىلدى. بۇنىڭغا كانادا ۋە ياۋروپا ئىتتىپاقىغا ئەزا دۆلەتلەر ئۆز پىكرىنى ساقلاپ قالغان ھالدا ئارقا - ئارقىدىن ئاكتىپ ئىنكاس بىلدۈردى.

كانادا دىپلوماتىيە مىنىستىرى ئاكسۇوش بىلەن خەلقارا سودا مىنىستىرى ئۇگىلتون شۇ كۈنى ئۆزلىرىنىڭ زۇڭتۇڭنىڭ بۇ قانۇننىڭ يەنىلا كانادانىڭ مەنپەئىتىگە تەھدىت سېلىۋاتقانلىقىغا كۆڭۈل بۆلىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى. ئۇلار مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: كلىنتوننىڭ قارارى كانادا شىركەتلىرىگە قارتىلغان تەھدىتنى ۋاقتىنچە ئازايتقان بولسىمۇ، لېكىن مەسىلە ھەل بولمىدى.

ياۋروپا ئىتتىپاقى كومىتېتىنىڭ رەئىسى سانت بىلەن مۇئاۋىن رەئىسى، قوشۇمچە ياۋروپا- ئامېرىكا مۇناسىۋىتى ھەم سودا مەسىلىسىگە مەسئۇل ئەزاسى بىرىتانىيە شۇ كۈنى كەچتە بايانات ئېلان قىلىپ، كلىنتوننىڭ ئالاقىدار قارارىنى ئالقىشلىدى. بىراق، ئۇلارمۇ خېلمس - بېرتون قانۇنىنىڭ «زېمىن سىرتى ھوقۇقى» خاراكتېرى ئۆزگەرمىدى، ياۋروپادىكى بەزى شىركەتلەر مۇشۇ سەۋەبتىن زىيانغا ئۇچرىدى، دەپ ئاگاھلاندۇردى. ئۇلار ياۋروپا ئىتتىپاقىنىڭ جەددىي ئويلىشىپ، ئەگەر مۇڭاپىق تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، ياۋروپا شىركەتلىرىنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئەنگلىيە دىپلوماتىيە ۋەزىرى رېۋكىند مۇشۇ ئاينىڭ 16 - كۈنى ئېلان قىلغان بايانىدا مۇنداق دېدى: ئەنگلىيە كلىنتوننىڭ ئالاقىدار قارارلىرىنى قارشى ئالىدۇ ھەم بۇنىڭدىن خۇشال بولىدۇ. بىراق، ئۇ بايانىدا كلىنتون ھۆكۈمىتىنىڭ خېلمس - بېرتون قانۇنىدىن ئىبارەت خەلقارا سودا مىزانىغا خىلاپ بولغان بۇ قانۇن لايىھىسىنى پۈتۈنلەي ئەمەلدىن قالدۇرمىغانلىقىدىن ئەپسۇسلىنىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئىسپانىيە دىپلوماتىيە ۋەزىرى مۇشۇ ئاينىڭ 16 - كۈنى ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە مۇنداق دېدى: ئامېرىكا زۇڭتۇڭىنىڭ قارارى ياۋروپا ئىتتىپاقىنىڭ يېقىندا جاكارلىغان قەتئىي مەيدانغا قارىتا بىلدۈرۈلگەن «ئاكتىپ ئىنكاس»، ئۇ ئالاقىدار دۆلەتلەرنى ئامېرىكا بىلەن «داۋاملىق سۆھبەت ئۆتكۈزۈپ»، «ھەر ئىككى تەرەپنى زىيانغا ئۇچرىتىش ئېھتىمالى بولغان توقۇنۇش» تىن ساقلىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدۇ.

فرانسىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى دېشارېت مۇشۇ ئاينىڭ 17 - كۈنى سۆھبەت بايان قىلىپ مۇنداق دېدى: كلىنتوننىڭ قارارى، شەك - شۇبھىسىزكى، ئىتتىپاقداشلىرى ئۈمىد قىلغان يۆنىلىشكە قاراپ تاشلانغان بىر قەدەم. بىراق ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: فرانسىيە خېلمس - بېرتون قانۇنىدىكى باشقا ماددىلارغا، بولۇپمۇ خادىملارنىڭ ئەركىن يۈرۈشىنى چەكلەشكە دائىر ماددىغا يەنىلا ئۆز پىكرىنى ساقلاپ قالغان ھالدا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلىدۇ، فرانسىيە بۇ ماددىنىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالىدىن ھوشيار بولىدۇ.

گېرمانىيە ئىقتىساد مىنىستىرلىكىنىڭ دۆلەت ئىشلىرى بۈيىچە كاتىپى شېمېرلوس كلىنتوننىڭ قارارىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، «بۇ كىشىنى خۇشال قىلىدىغان سىگنال» دېدى. بىراق، ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئامېرىكىنىڭ خېلمس - بېرتون قانۇنى خەلقئارا قانۇن مىزانىغا ۋە كۆپ تەرەپلىك سودا تۈزۈلمىسى پرىنسىپلىرىغا خىلاپ. بۇ يەردىكى ئاخبارات ساھەسىدىكىلەر ھەم كۆزەتكۈچىلەر ئومۇمىيۈزلۈك مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئامېرىكىنىڭ بۇ مۇرەسسەلىشىش قىياپىتى بۇ يەردىكى سىياسىي ساھەدىكىلەر بىلەن سودا - سانائەت ساھەسىدىكى ئەربابلارنىڭ كۆڭلىنى ئەمىن تاپقۇزدى، بىراق مەسىلە ھەل بولمىدى. خېلمس - بېرتون قانۇنى يەنىلا ياۋروپا ئۈچۈن تەھدىت. ياۋروپادىكى شىركەتلەر بىلەن كۆبىنىڭ سودا پائالىيەتلىرى يەنىلا «قانۇنسىز» دەپ قارىلىۋاتىدۇ، بۇنى ياۋروپا قوبۇل قىلالمايدۇ.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇڭ، پارچە باھاسى: 18 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报
（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش
نومۇرى: CN 65 — 0002 / Z
（ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57）
«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى　（بۇ سان ئالتە بەت）

1996 - يىل
ئىيۇل
23
سەيشەنبە

سانجى ئوبلاستىدىكى ئالتە ناھىيە، شەھەر كەلكۈن ئاپىتىگە ئۇچرىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **شي شۈيجياڭ، ۋۇيىن، شيي جۈنرېن** خەۋەر قىلىدۇ: 7 - ئاينىڭ 18 - كۈنىدىن 21 - كۈنى سەھەرگىچە سانجى ئوبلاستىدىكى سەككىز ناھىيە، شەھەردە ئومۇميۈزلۈك قاتتىق يامغۇر يېغىپ، قىيان كەلكىلىكتىن بىر مۇنچىلىغان سۇ ئامبارلىرى، دەريا ئېقىنلىرىدا كۆپ يىللاردىن بۇيان كۆرۈلۈپ باقمىغان خەتەرلىك ئەھۋال كۆرۈلدى.

سانجى ئوبلاستىدىكى ئالتە ناھىيە، شەھەر ئاپىتىگە ئۇچرىدى، ئۇلار ئېچىدە قۇتۇبى ناھىيىسى بىلەن مۇڭاك شەھىرى ئېغىر ئاپەتكە ئۇچرىدى. 7 - ئاينىڭ 21 - كۈنىدىكى تولۇقسىز مەلۇماتقا قارىغاندا، ئوبلاست بويىچە 60 مىڭ مودىن ئارتۇق كىشى، بۇغداي، كۆكتات قاتارلىق زىرائەتلەر ۋە بىر قانچە ئون مو يەردىكى ئوت-چۆپلۈكنى سۇ بېسىپ كەتكەن ياكى ۋەيران قىلىۋەتكەن. 1500 نەچچە مو بېلىق كۆلى زىيانغا ئۇچرىغان، بىر قىسىم چارۋا ۋە خميېۋى ئوغۇت، ئون قاتارلىق ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇش بۇيۇملىرىنى سۇ ئېقىتىپ كەتكەن. 360 نەچچە كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتىكى ناھىيە، يېزا تاشيوللىرى ۋە چارۋىچىلىق رايونلىرى يوللىرىنى سۇ بۇزۇۋەتكەن. دۆلەت تاشيولى «312»، «216» نىڭ بىر قانچە يېرىنى سۇ چېقىپ كېتىپ، قاتناش توختاپ قالغان. بىر سۇ ئامبىرنىڭ توسمىسىنى يار ئېلىپ كەتكەن. بىر قانچە كەلكۈن توسمىسى ۋە سۇچىلىق تۇگۈن قۇرۇلۇشىنى، 40 نەچچە كۆۋرۈك ، 50 نەچچە كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتىكى غول ئۆستەڭنى سۇ بۇزۇۋەتكەن. شەرقىي قىسمىدىكى تۆت ناھىيە، شەھەردە توك، پوچتا ئالاقىسى توختاپ قالغان، ئېغىر ئاپەتكە ئۇچرىغان فۇكاڭ قاتارلىق ناھىيە، شەھەرلەردىكى شەھەر، يېزا ئاھاللىرىدىن 2600 نەچچە ئائىلىنىڭ ئۆيىنى سۇ بېسىۋالغان، ئۇلارنىڭ ئىچىدە 350 نەچچە ئائىللىلىكنىڭ ئۆيى ئۇرۇلۇپ كەتكەن. 3500 دىن ئارتۇق كىشى ئاپەتكە ئۇچرىغان، نۇرغۇن ئاھالە ماكانسىز قالغان، دەسلەپكى تەكشۈرۈشكە قارىغاندا، 11 كىشى ئۆلگەن، 20 نەچچە كىشى يارىلانغان، بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ ئىز - دېرىكى يوق ئىكەن.

مۇشۇ ئاينىڭ 20 - كۈنى سائەت 12 دە كەلكۈن تەھدىتى ئېغىر بولغان يەيتتە، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن ئۇچ نەپەر سۇچىلىق مۇتەخەسسىسنى باشلاپ سانجى شەھىرىنىڭ سەنتۇنخې سۇ ئامبىرىغا كەلدى. سانجى ئوبلاستلىق پارتكومىنىڭ شۇجىسى خوجىيەن ئەتىگەن سائەت بەشتە بۇ يەرگە يېتىپ كەلدى. ۋاڭ لېچۈەن سانجى ئوبلاستى ۋە ئالاقىدار تارماقلاردىن سۇ ئەھۋالىدىكى ئۆزگىرىشنى يېقىندىن كۆزىتىپ، دېجورنىلىقنى كۈچەيتىپ، ئەھۋالنى ۋاقتىدا دوكلات قىلىپ، چوڭ كەلكۈندىن مۇداپىئەلىنىش تەييارلىقىنى ياخشى ئىشلەپ، بارلىق كۈچ بىلەن خەلق ئامماسىنىڭ ھاياتى ۋە مال - مۈلكىنىڭ بىخەتەرلىكىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى.

پەۋقۇلئاددە چوڭ كەلكۈن تەڭرىتېغىنىڭ جەنۇبى ۋە شىمالىغا زىيان سالدى

ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت قاتارلىق رەھبەرلەر 1 - سەپكە بېرىپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا قوماندانلىق قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **چىن يەن** خەۋەر قىلىدۇ: 7 - ئاينىڭ 22 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ئىشخانىسىنىڭ خىزمەتچىلىرى ئالدىراش ئىشلىدى، تېلېفون ئۇزۇلمەي كېلىپ تۇردى، ئەھۋال ناھايىتى جىددىي بولدى، بۇ يەردە قوماندانلىق قىلىۋاتقان ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ خېڭ ماڭا مۇنداق دېدى: 7 - ئاينىڭ 16 - كۈنىدىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىز تەۋەلىكىدىكى تەڭرىتېغىنىڭ ئىككى تەرىپىدە كەڭ دائىرىدە ئۇدا قاتتىق يامغۇر يېغىپ، بىر قانچە ئون دەريا ۋە بارلىق جىلغىلاردا بىر قانچە يۈز يىلدىن بۇيان كۆرۈلۈپ باقمىغان پەۋقۇلئاددە كەلكۈن ئاپىتى يۈز بەردى، جايلاردىكى ھەربىي ۋە خەلق كېچە-كۈندۈز جاسارەت بىلەن ئاپەتكە تاقابىل تۇرماقتا. ھاۋارايى تارماقلىرىنىڭ تەھلىل قىلىپ مۆلچەرلىشىچە، مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنىنىڭ ئالدى- كەينىدە ئاپتونوم رايونىمىزدا يەنە خېلى قاتتىق يامغۇر ياغدىكەن. جاڭ خېڭ جايلار، تەڭرىتېغىنىڭ ئىككى تەرىپىدە كەڭ دائىرىدە ئۇدا قاتتىق يامغۇر يېغىپ، بىر قانچە ئون دەريا ۋە بارلىق جىلغىلاردا بىر قانچە يۈز يىلدىن بۇيان كۆرۈلۈپ باقمىغان پەۋقۇلئاددە كەلكۈن ئاپىتى يۈز بەردى، جايلاردىكى ھەربىي ئورۇنلاشتۇرۇشنى، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئەڭ تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈرۈشنى تەلەپ قىلدى.

بۇ قېتىمقى يامغۇر خېلى قاتتىق ياغدى، ياغقان ۋاقتى ئۇزاق، دائىرىسى كەڭ بولدى. نەتىجىدە ئۇرۇمچى، تۇرپان، تارباغاتاي، سانجى، بايىنغولىن ۋە شىخەنزە قاتارلىق ئالتە ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرنىڭ 20 ناھىيە، شەھىرىدە ئېغىر ئاپەت يۈز بەردى، قۇتۇبى، توقسۇن ناھىيىلىرىنىڭ بازارلىرىغا، فۇكاڭنىڭ شەھەر ئىچىگە، نەنشەن كان رايونىغا سۇ كىرىپ كەتتى، بىر قانچە ئون يېزىنى سۇ بېسىۋالدى، بىر قانچە ئون مىڭ كىشى قاپسىلىپ قالدى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مۇھىم قاتناش توگۇنى - لەنجۇ- شىنجاڭ تۆمۈريولى، جەنۇبىي شىنجاڭ، شىمالىي شىنجاڭ تۆمۈريوللىرى، «216»، «217»، «218»، «32»، «314» دۆلەت تاشيوللىرى ۋە ئۇلاق تاشيوللىرى، ناھىيە، يېزا تاشيوللىرىنىڭ

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

خەلق ئەسكەرلىرى، ئاپاس قىسمىلار كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا پائال قاتناشماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ۋەن زۇگلىن، سۇڭ جىگلى،** قىسمىدا تۇرۇشلۇق مۇخبىرىمىز **ۋاڭ شيەنبن** خەۋەر قىلىدۇ: يېقىنقى كۈنلەردىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كەلكۈن ئاپىتى يۈز بەرگەن رايونلىرىدىكى ھەر دەرىجىلىك خەلق قوراللىق تارماقلىرى خەلق ئەسكەرلىرىنى كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا تېز تەشكىللىدى ۋە سەپەرۋەر قىلدى.

ئېغىر ئاپەت رايونى بولغان ئۇرۇمچىدە شۆبە ھەربىي رايوننىڭ قوماندانى لیۇبىڭيەن، سىياسىي كومىسسارى ۋاڭ ۋېيچىك ئورگان ۋە خەلق قوراللىق كۈچلىرى بىرلەشمىدىكى 100دىن ئارتۇق كومانىدىر - جەڭچىنى باشلاپ، 1000دىن ئارتۇق خەلق ئەسكىرىنى تەشكىللەپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ۋە قۇتقۇزۇش ئىشلىرىغا قاتناشتى. ئۇلار ئاپەت رايونىدا ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ۋە قۇتقۇزۇش ئىشلىرىنى ئىشەنچلىك ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ۋە قۇتقۇزۇش ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ۋە قۇتقۇزۇشقا قاتناشقان ئەسكەرلەرنىڭ ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ۋە قۇتقۇزۇشتىكى ئۈنۈملۈك ئىجادىيەتچانلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ۋە قۇتقۇزۇشتا ئۆلگە بولغان ئەسكەرلەرنى ئۈلگە قىلى

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشت قاتارلىق مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **چېن جيەن** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىز رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشت 7- ئاينىڭ 19- كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ئاپتونوم رايونلۇق تاشقى ئىشلار ئىشخانىسىنىڭ مېھمان كۈتۈش زالىدا ئاپتونوم رايونىمىزغا تەكشۈرۈش ۋە زىيارەتكە كەلگەن كانادا مىنكو كانېچلىق - مېتاللۇرگىيە شىركىتىنىڭ باش مۇدىرى سەي پېيدې ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بىلەن كۆرۈشتى.

كانادا مىنكو كانېچلىق - مېتاللۇرگىيە شىركىتى ھازىر ئىلىمىزنىڭ 16 ئۆلكىسىدە 70تىن كۆپرەك چارلاش - ئېچىش تۈرىنى باھالىدى ھەم دالادا نەق مەيدانىدا تۈرلەرنى تەكشۈردى. بۇ شىركەت بۇ قېتىم ئاپتونوم رايونلۇق گېئولوگىيە -قېزىلما بايلىقلار نازارىتى بىلەن «شىنجاڭنىڭ غەربىي تېيانشان تاغلىرىدا خەتەرلىك گېئولوگىيىلىك چارلاش ئىلىپ بېرىش كېلىشىمى»نى ئىمزالدى، بۇنى ئالاقىدار تارماقلار تەستىقلىغاندىن كېيىن، بۇ شىركەت ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ غەربىي تېيانشان تاغلىق رايونىدا كەڭ كۆلەملىك خەتەرلىك گېئولوگىيىلىك چارلاش ئىلىپ باردۇ.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشت كۆرۈشۈشتە مۇنداق دېدى: شىنجاڭنىڭ بايلىقى مول، بىز تېخىمۇ كۆپ دوستلارنىڭ دۆلەتنىڭ قانۇنى، قائىدە - نىزامى، سىياسەتلىرى رۇخسەت قىلغان دائىرىدە شىنجاڭغا كېلىپ مەبلەغ سېلىپ، خەتەرلىك گېئولوگىيىلىك چارلاش ئىلىپ بېرىشنى قارشى ئالىمىز، بىز «كىم كان تاپسا، شۇ مەنپەئەتلىنىش؛ كىم ئاچسا، شۇ پايدىسىنى كۆرۈش»سىياستىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىككى تەرەپنىڭ ئورتاق تەرەققىياتى ئۈستىدە ئىزدىنىمىز.

ياقا يېزىسىدىكى تۇرۇبا ئارقىلىق زىرائەت سۇغىرىش قۇرۇلۇشى تەكشۈرۈشتىن ئۆتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئۆمەر** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ ۋىلايىتى بويىچە كۆچا ناھىيىسىنىڭ ياقا يېزىسىدا تۇنجى قېتىم سىناق قىلىنغان زىرائەتلەرنى تۆۋەن بېسىملىق تۇرۇبا سۇيى ئارقىلىق سۇغىرىش قۇرۇلۇشى 21 - ئىيۇن ئاپتونوم رايونلۇق سۇچىلىق نازارىتىدىكى مۇتەخەسسىسلەرنىڭ تەكشۈرۈشىدىن ئۆتۈپ تاپشۇرۇۋېلىندى. بۇ قۇرۇلۇش ئاقسۇ ۋىلايىتىدە سۇ تېجەش تېپىدىكى يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ يېڭى باشلىنىش نۇقتىسى بولۇپ قالدى.

سىناق نۇقتىسى قىلىنغان ياقا يېزىسىدىكى بۇ قۇرۇلۇش تۇرىگە جەمئىي 323 مىك يۇمەن مەبلەغ سېلىندى، ئۇ ئۇزۇنلۇقى 5376 مېتر كېلىدىغان ئاساسىي تۇرۇبا يولى، توققۇز تارماق تۇرۇبا يولىنى ئۆز ئىچىگە ئالدۇ، ئىشلىتىلىش مۇددىتى 20 يىل بولۇپ، سۇغىرىش كۆلىمى 1000 مو كېلىدۇ، بۇ قۇرۇلۇش پۈتۈپ، سىناق قىلىش جەريانىدا بىر سوتكىدا سۇغىرىلغان يەر كۆلىمى 70 مودىن، پايدىلىنىش نىسبىتى 90% تىن كۆپرەككە يېتىپ، ئېرىقتا سۇغارغانغا قارىغاندا، سۇغىرىش كۆلىمى 20 نەچچە مو، سۇدىن پايدىلىنىش نىسبىتى بىر مەسسىدىن كۆپرەك يۇقىرى بولۇپ، لايىھىدىكى ئۆلچەمگە يەتكەنلىكى ئىسپاتلاندى.

ئۇرۇمچى شەھىرىدە ئىككى يىلدىن بۇيان ئامىۋى تېلېفون تېز كۆپەيمەكتە 2500 دىن ئاشتى. ئالاقىدار تارماقلار ھەق ئېلىش ئۆلچىمىنى ئۆستۇرۇۋېلىش ھادىسىلىرىنى قەتئىي توسۇپ، ئامىمنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: «قۇرۇلۇش» يولدىكى ئامىۋى تېلېفونلار.

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت مەمتىمىن** فوتوسى

گومىتېتنىڭ 22 - يىغىنى ئۆتكۈزۈلۈشكە باشلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىئاي ياقۇپ** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 22 - يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 22 - كۈنى ئۇرۇمچىدە ئېچىلدى.

بۇ قېتىمقى يىغىندا «ئاپتونوم رايونلۇق دەريا باشقۇرۇش نىزامى» (تۆۋەندە «دەريا نىزامى»)، «ئاپتونوم رايونلۇق مۇھىت ئاسراش نىزامى» (تۆۋەندە «مۇھىت نىزامى»)، «ئاپتونوم رايونلۇق يېزىلىق، مىللىي يېزىلىق، بازارلىق خەلق قۇرۇلتايلىرى خىزمەت نىزامىنىڭ تۆۋەندە «نىزامى»)، «ئاپتونوم رايونلۇق خەلق باشقۇرغان پەن-تېخنىكا كارخانىلىرى نىزامى» (ئايمە)، «ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ جۇغلىغۇچى خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەمۇرىي جازا قانۇنى، نى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى قارارى» (ئايمە)قارارلىرىنى چىقىرىش، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ھاۋالىسى بويىچە بەرگەن «ئاپتونوم رايونلۇق خەلق باشقۇرغان پەن-تېخنىكا كارخانىلىرى نىزامى» (ئايمە) ھەققىدىكى ئىزاھاتى؛ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ھامىدىن نىياز رىياسەتچىلىك قىلدى.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى قانۇنچىلىق كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ئابدۇقادىر ئۆمەرنىڭ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ھاۋالىسى بويىچە بەرگەن «ئاپتونوم رايونلۇق دەريا باشقۇرۇش نىزامى»نىڭ تۆزىتىلگەن لايىھىسى، «ئاپتونوم رايونلۇق مۇھىت ئاسراش نىزامى»نىڭ تۆزىتىلگەن لايىھىسى ھەققىدىكى دوكلاتى؛ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى ۋەكىللەر - كادىرلار خىزمىتى كومىتېتىنىڭ مۇدىرى لۇمەن جېنجۇڭنىڭ «ئاپتونوم رايونلۇق يېزىلىق، مىللىي يېزىلىق، بازارلىق خەلق قۇرۇلتايلىرى خىزمەت نىزامىنىڭ تۆزىتىلمىسى» (ئايمە) ھەققىدىكى ئىزاھاتى؛ ئاپتونوم رايونلۇق پەن- تېخنىكا كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى نەجمىدىن نىزامىدىننىڭ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ھاۋالىسى بويىچە بەرگەن «ئاپتونوم رايونلۇق خەلق باشقۇرغان پەن- تېخنىكا كارخانىلىرى نىزامى» (ئايمە) ھەققىدىكى ئىزاھاتى؛ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ باش كاتىپى مۇھەممەت ئىسمائىلنىڭ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى مۇدىرلارنىڭ يىغىنىنىڭ ھاۋالىسى بويىچە بەرگەن «ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ جۇغلىغۇچى خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەمۇرىي جازا قانۇنى، نى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى قارارى» (ئايمە) ھەققىدىكى ئىزاھاتى ئاڭلاپ ئۆتۈلدى.

چۈشتىن كېيىن يىغىن گۇرۇپپىلار بويىچە «ئاپتونوم رايونلۇق دەريا باشقۇرۇش نىزامى»نىڭ تۆزىتىلگەن لايىھىسىنى قاراپ چىقتى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىرىدىن شېيې فۇپىڭ، يۈسۈپ مۇھەممىدى، تۆرباير، شۇي پېڭ، ماسۇنلياڭ، ئامىنە غاپپار، قادىس، سۇي گۇاڭخۇا ۋە باش كاتىپ مۇھەممەت ئىسمائىل قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق مۇئاۋىن رەئىسى غوپۇر ئابدۇللا، ئاپتونوم رايونلۇق يۇقىرى خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ باشلىقى ئابدۇرېھىم قادىر، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ باش تەپتىشى مۇھەممەت يۈسۈپ، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى ماھمۇر قاسىم يىغىنغا سرتتىن قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى بەنگۆگتىنىڭ، تەكشۈرۈش - تەتقىق قىلىش ئىشخانىسىنىڭ، ھەرقايسى كومىتېتلىرىنىڭ مەسئۇللىرى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە بۇ ئاستە قاراشلىق نازارەت، ئىدارىلەرنىڭ، بىر قىسىم ئوبلاستلىق، شەھەرلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرىنىڭ، ۋىلايەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى خىزمىتى كومىتېتلىرىنىڭ مەسئۇللىرىمۇ يىغىنغا سرتتىن قاتناشتى.

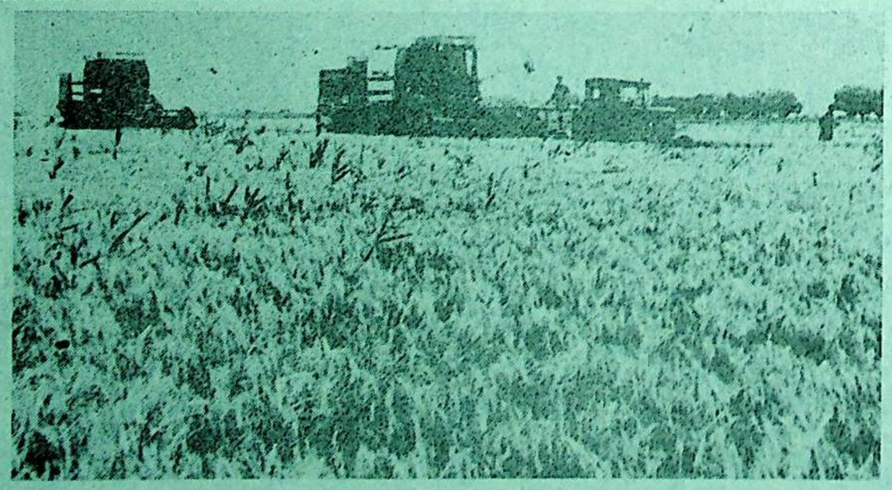

يېزا ئىگىلىك 6 - شىسى بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونىدا 400 مىك مودىن ئارتۇق يەردىكى بۇغدايىنى 7- ئاينىڭ 1- كۈنىدىن باشلاپ ئورۇ لۇشقا باشلىدى. ئورما بۇلتۇرقىدىن ئالتە كۈن بۇرۇن باشلاندى.

چالۇ چيالۇ فوتوسى

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

سۇ بايلىقىنى باشقۇرۇش قانۇنۇن ئىزىغا سېلىنىشى كېرەك

ئابدۇۋۇھىلى ماموت

سۇ - تەبىئەت، جەمئىيەت ۋە ئىنسانلارنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىنىڭ تۈپ مەنبەسى. شۇڭا كىشىلەر سۇنى ئاسراش، قەدىرلەش، تېجەپ ئىشلىتىشكە ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك. بىراق ھازىر كىشىلەردە سۇنى ئاسراش، قەدىرلەش، تېجەپ ئىشلىتىش ئېڭى تېخى شەكىللەنمىدى. بەزى ئورۇنلار سۇ كەسپىي ئەھلىلىرىنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشىغا قۇلاق سالماي، سۇ بايلىقىنى سۇ قانۇنىغا زىت ھالدا ئېچىپ پايدىلىنىۋاتىدۇ. دۆلىتىمىز سۇ بايلىقى مەنبەسى ناھايىتى ئاز دۆلەت. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سۇ بايلىقى مەنبەسى تېخىمۇ ئاز، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يەر ئۈستى سۇيى 79 مىليارد 300 مىليون كۇب مېتر بولۇپ، بۇنىڭغا 8 مىليارد 500 مىليون كۇب مېتر يەر ئاستى سۇيىنى قوشقاندىمۇ مەملىكىتىمىزدىكى ئوللكە، ئاپتونوم رايونلار ئىچىدە 12 - ئورۇندا تۇرىدۇ. ھۆل-يېغىن ئاز، سۇنىڭ پارغا ئايلىنىشى كۆپ‌ېرەك، تېرلىغۇ يەر ئاساسەن سۇغىرىشقا تايىنىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئوزلەكۇ رايونلاردىكى ئورمان، ئوتلاقلارمۇ سۇغىرىشقا ئېھتىياجلىق. ئومۇمىي يەر كوللىمى بويىچە ھېسابلىغاندا، ھەر 10 مىڭ كۋادرات كىلومېتر زېمىنىدىكى سۇ بايلىق مىقدارى جەھەتتە ئاپتونوم رايونىمىز مەملىكەت بويىچە كەينىدە تۇرىدۇ.

ئاپتونوم رايونىمىزدا سۇ بايلىقى ئاز بولغاچقا، يېزا ئىگىلىكىدە ھەر يىلى دېگۈدەك قۇرغاقچىلىق يۈز بېرىپ، يېزا ئىگىلىكىنى زور زىيانغا ئۇچرىتىپ تۇرىدۇ، چارۋىچىلىق، ئورمانچىلىقمۇ سۇ يېتىشمەسلىك سەۋەبىدىن چەكلىمىگە ئۇچراۋاتىدۇ، ئورۇمچى قاتارلىق شەھەرلەردە سۇ بىلەن تەمىنلەش يېتەرسىز بولغانلىقتىن، سانائەتنىڭ سۇغا بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرغىلى بولمايۋاتىدۇ، بەزى جايلاردا سۇنىڭ بۇلغىنىشى ئېغىر بولغاچقا، سۈدىن ئۇنۇملۇك پايدىلىنىشقا تەسىر يېتىۋاتىدۇ، يۇقىرىدىكى ئەھۋاللار بىزدىن سۇ بايلىقىنى قانۇن بويىچە بىر تۇتاش باشقۇرۇپ، بىر تۇتاش ئېچىشنى كۆچلۈك تەلەپ قىلماقتا.

يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، دۆلەتنىڭ «سۇ قانۇنى» ۋە «ئاپتونوم رايوننىڭ (سۇ قانۇنى)نى يولغا قويۇش چارىسى» ئېلان قىلىنىپ يولغا قويۇلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە قانۇن، نىزاملارغا ئاساسەن يەنە بىر يۇرۇش مەمۇرىي نىزام ۋە قائىدىلەر تۈزۈپ چىقىلىپ يولغا قويۇلدى ۋە قويۇلۇۋاتىدۇ. بۇ قانۇن، نىزاملارنى سۇ قوغدىلۇشى، سۇ بايلىقىنى باشقۇرۇش، سۇ بايلىقىنى ئېچىش - پايدىلىنىش، ئىشلىتىشكە دائىر مەزمۇنلار بىر قەدەر مۇكەممەل بەلگىلەندى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن، سۇ بايلىقىنى قانۇن بويىچە بىر تۇتاش باشقۇرۇش، ئېچىش، ئىشلىتىشتە قانۇن ۋاستىسىگە تايانغاندىن سىرت، يەنە مەمۇرىي تەشۋىق - تەربىيە ۋاستىسىگە تايىنىش لازىم. قانۇن، نىزاملاردىكى بەلگىلىمىلەرنى ئىجرا قىلىش، سۇ بايلىقىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش، ئېچىش ئۇچۇن، ئالدى بىلەن، تونۇشنى، كۆز قاراشنى، ھەرىكەتنى قانۇن، نىزاملارغا بويسۇندۇرۇش لازىم. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەت، ئالاقدار تارماقلار ھەم ئاپتونوم رايونىمىزدىكى بارلىق سۇ باشقۇرۇش ئورۇنلىرى «سۇ قانۇنى»، «سۇ قانۇنى»نى يولغا قويۇش چارىسى»دىكى بەلگىلىمىلەر، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئالاقدار مەمۇرىي قائىدىلىرىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۇرۇشى، سۇنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش بىلەن دەرىجىگە بۆلۈپ تارماقلار بويىچە باشقۇرۇشنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا تونۇشى ۋە توغرا بىر تەرەپ قىلىشى، سۇ ئىشلىرىنى ئاساسلىق باشقۇرغۇچى مەمۇرىي تارماقلارنىڭ شەھەر، يېزىلاردىكى سۇ بايلىقىنى قانۇن بويىچە بىر تۇتاش باشقۇرۇشىغا بويسۇنۇشى لازىم. سۇ ئىشلىرىنى ئاساسلىق باشقۇرغۇچى تارماق بىلەن مۇناسىۋەتلىك تارماقلار قانۇن، نىزاملاردا كىمگە قايسى ھوقۇق بېرىلگەن بولسا شۇ دائىرىدە ئىش كۆرۈشى، قايسى خىلدىكى مەجبۇرىيەت يۈكلەنگەن بولسا شۇ مەجبۇرىيەتنىلا ئادا قىلىشى لازىم، سۇ بايلىقىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش، پىلانلاش ۋە بۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلاردا قانۇن، نىزام، مەمۇرىي نىزاملارنى ئاساس قىلىش، ئادەت قارىشىنى قانۇن، نىزاملارغا بويسۇندۇرۇشى لازىم.

سۇ بايلىقىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش قانۇن ئىزىغا چۈشۈشكە باشلىغاندىن بۇيان، سۇ بايلىقى، بولۇپمۇ يەر ئاستى سۇ بايلىقىنى ئېچىپ پايدىلىنىشقا قارىتا مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار باشقۇرۇش، ئېچىپ پايدىلىنىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى ئوتتۇرىغا قويۇشتى. بۇنداق تەلەپنىڭ ئوتتۇرىغا قويۇلۇشى سۇ بايلىقىنى قانۇن بويىچە بىر تۇتاش باشقۇرۇشقا ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىشقا تەسىر كۆرسەتتى. يەنى بىر قانچە مۇناسىۋەتلىك ئورۇن سۇ بايلىقىنى باشقۇرۇشنى تالشىدىغان ئەھۋال كېلىپ چىقتى. سۇ بايلىقىنى قانۇن، نىزاملار بويىچە باشقۇرۇش ئۇچۇن، ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر مەمۇرىي ۋاستە ئارقىلىق تارماقلار ئوتتۇرىسىدىكى، رايونلار ئوتتۇرىسىدىكى سۇ بايلىقىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش جەريانىدا كېلىپ چىققان زىددىيەت ۋە مەسىلىلەرنى كېلىشتۇرۇپ ھەل قىلىپ، مۇناسىۋەتنى راۋانلاشتۇرۇشى، بۇ ئارقىلىق سۇ بايلىقىنى قانۇن، نىزام بويىچە باشقۇرۇش مەقسىتىگە يېتىش لازىم.

ئاقتۇ ناھىيىلىك سودا سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى كۆكتات، قوشۇمچە پىيمە كىلكىلەر بازىرىنى باشقۇرۇش تەدبىرلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش ئۈچۈن خادىملارنى باشقا ئورۇنلارنىڭ ئىلغار تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىشكە تەشكىللىدى.

سۆرەتتە: خادىملار قەشقەر شەھىرىنىڭ كۆكتات، قوشۇمچە پىيمە كىلكىلەر بازىرىنىڭ باشقۇرۇلۇش ئەھۋالىنى ئىگىلىمەكتە.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **كۆرەش ھاشىم** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان تۆت ئىشنى يەنى كەنتلەرنىڭ توك، تۇرۇبا سۇيى، تېلېفون سىمى ۋە قاتنىشىنى ھەل قىلىشنى چىڭ تۇتتى. ھازىرغا قەدەر 110 كەنتنىڭ توكى ھەل قىلىندى؛ 81 كەنت ئاھالىسى تۇرۇبا سۇيى ئېچىدىغان بولدى؛ 26 كەنتتە تېلېفون بار بولدى؛ 138 كەنتنىڭ قاتنىشى راۋانلاشتى.

1980 - يىلدىن باشلاپ بۇ ناھىيە يېزا، كەنتلەرنىڭ توك مەسلىسىنى ھەل قىلىش، قاتنىشنى راۋانلاشتۇرۇشنى ھەر يىلى ئاممىغا قىلىپ بېرىلىدىغان ئون چوڭ ئەمەلىي ئىش قاتارىغا كىرگۈزۈپ چىڭ تۇتتى. ناھىيە بويىچە توكنىڭ ئومۇملىشىش نىسبىتى % 74 كە يەتتى. توك مەسلىسى ھەل قىلىنغاندىن كېيىن ناھىيە بازىرى ئاھالىسى سىملىق تېلېۋىزىيە ئىستانسىلىرىنىڭ پروگراممىلىرىنى تولۇق كۆرەلەيدىغان بولدى. 1995 - يىلغا كەلگەندە ناھىيە بويىچە ھەر خىل ئۆلچەمدىكى يېزا، كەنت تاشيول ئومۇمىي لىنىيىسى 2520

غۇلجا ناھىيىسىدە تۆت ئىش ياخشى ئىشلەندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان تۆت ئىشنى يەنى كەنتلەرنىڭ توك، تۇرۇبا سۇيى، تېلېفون سىمى ۋە قاتنىشىنى ھەل قىلىشنى چىڭ تۇتتى. ھازىرغا قەدەر 110 كەنتنىڭ توكى ھەل قىلىندى؛ 81 كەنت ئاھالىسى تۇرۇبا سۇيى ئېچىدىغان بولدى؛ 26 كەنتتە تېلېفون بار بولدى؛ 138 كەنتنىڭ قاتنىشى راۋانلاشتى.

1980 - يىلدىن باشلاپ بۇ ناھىيە يېزا، كەنتلەرنىڭ توك مەسلىسىنى ھەل قىلىش، قاتنىشنى راۋانلاشتۇرۇشنى ھەر يىلى ئاممىغا قىلىپ بېرىلىدىغان ئون چوڭ ئەمەلىي ئىش قاتارىغا كىرگۈزۈپ چىڭ تۇتتى. ناھىيە بويىچە توكنىڭ ئومۇملىشىش نىسبىتى % 74 كە يەتتى. توك مەسلىسى ھەل قىلىنغاندىن كېيىن ناھىيە بازىرى ئاھالىسى سىملىق تېلېۋىزىيە ئىستانسىلىرىنىڭ پروگراممىلىرىنى تولۇق كۆرەلەيدىغان بولدى. 1995 - يىلغا كەلگەندە ناھىيە بويىچە ھەر خىل ئۆلچەمدىكى يېزا، كەنت تاشيول ئومۇمىي لىنىيىسى 2520 گە يەتتى. كىلومېتىرغا يېتىپ، ھەممە يېزا، كەنتلەرگە ئاپتوموبىل قاتنىيالايدىغان بولدى.

1990 - يىلدىن باشلاپ بۇ ناھىيە يەنە ئادەم ۋە چارۋا مالالرنىڭ ئېچىدىغان سۈيىنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىنى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر كۈنلۈك خىزمىتىنىڭ كۈنتەرتىپىگە قويىدى، ئۈچ تەرەپ مەبلەغ چىقىرىش، ئىشچى - خىزمەتچىلەر پۇل ئىئانە قىلىش يولى بىلەن مەبلەغ قېينىچىلىقىنى ھەل قىلىپ، ھازىرغا قەدەر 150 مىڭدىن كۆپرەك ئادەم پاكىزە سۇ ئېچىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىندى. بۇ، يېزا ئومۇمىي نوپۇسىنىڭ 50 پىرسەنتىنى ئىگىلىدى. يېقىنقى ئىككى يىلدا ناھىيە يەنە پوچتا - تېلېگراف ئەسلىھەلەر قۇرۇلۇشى تەرەققىيات نىشانىنى يېزىلارغا، ئاھالىلەرگە قارىتىپ، 1995 - يىللا بۇ قۇرۇلۇشقا 10 مىليون يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سالدى، بۇنىڭ بىلەن ئون يېزا - مەيدانىنىڭ پوچتا-تېلېگراف قۇرۇلۇشى يەنمۇ ياخشىلاندى. ھازىرغا قەدەر تېلېفون ئورنىتىلغان ئائىلىلەر 1500 گە يەتتى.

قورغاس ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇختەر نۇرھاشىم** خەۋەر قىلىدۇ: قورغاس ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان، يېزا ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا مەدەت بېرىش بىلەن بىللە، تىجارەت باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، تۇرلۇك ئىسلاھات تەدبىرلىرىنى قوللىنىپ، سودا بانكىسىغا ئۆتۈش قەدىمىنى يەنمۇ تېزلىتىپ، ياخشى ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ بانكا ئامانەت پۇل توپلاش خىزمىتىنى مۇھىم خىزمەت كۆلىتەرتىپىگە كىرگۈزۈپ، ئۇنى بانكىنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشنىڭ مەزمۇنى قىلىپ، تۇرلۇك تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، باشقۇرۇش خادىملىرىنى قىسقارتىپ، ئامانەت پۇل توپلاش قوشۇنىنى تولۇقلاش بىلەن بىللە، خېرىدارلارنىڭ ئىشك ئالدىغا بېرىپ مۇلازىملىق قىلىپ، ئامانەت پۇلىنى قەرز پۇلغا باغلاپ، ئامانەت پۇلىنى كۆپلەپ جەلپ قىلدى ھەمدە يېگىدىن توقۇز ئورۇندا ئامانەت پۇل توپلاش پونكىتى تەسىس قىلىپ، مەبلەغ مەنبەسىنى تېخىمۇ كېڭەيتتى. شۇنىڭدەك بۇ بانكا مەبلەغ باشقۇرۇش قائىدە - تۈزۈملىرىنى يەنمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈپ، سودا بانكىسىنىڭ تەلىپى بويىچە پۈتۈن ناھىيىدىكى يېزا ئىگىلىك بانكىسىدىن قەرز پۇل ئالغان 157 كارخانىنىڭ 8 مىليون 200 مىڭ يۈەن قەرز پۇلىنى قايتا تەكشۈرۈپ تەرتىپكە سېلىپ، رەسمىيەتلەرنى تولۇقلاپ، بۇ قەرز پۇللارنىڭ يېغۇزلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلدى. «ئىشچانلارنى مۇكاپاتلاش، ھورۇنلارنى جازالاش» پرىنسىپى بويىچە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىش ھەققىنى ئۇلارنىڭ خىزمەت ئۈنۈمى بىلەن باغلاپ، تۇرلۇك خىزمەت ۋەزىپىلىرىنى ھەر بىر تارماق، ھەر بىر ئىشچى - خىزمەتچىگىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئۇلارنىڭ خىزمەت ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. ئۇنىڭدىن باشقا يەنە مالىيىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، كىرىمنى ئاشۇرۇش، چىقىمنى تېجەش پائالىيەتىنى كەڭ قانات ياپدۇرۇپ، يۈتۈن بانكىنىڭ تىجارەت باشقۇرۇش

مارالبېشى ناھىيىلىك ئۈچاستنكىسى ئاچال 1-، 2- داۋېنى ئىشچىلىرىنىڭ تۇرمۇش شارائىتىنى ياخشىلاپ، ئۇلارنىڭ خىزمەت ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **داۋۇت مەممەت، ئابلىكىم مەھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: مارالبېشى ناھىيىلىك ئۈچاستنكىسى ئاچال 1-، 2 - داۋېنى ئىشچىلىرىنىڭ ياتاق، تاماق، مەدەنىيەت تۇرمۇش شارائىتلىرىنى ياخشىلاپ، ئۇلارنىڭ خىزمەت ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى.

بۇ ئۈچاستنكىنىڭ ئاچال 1-، 2 - داۋېنلىرى «314» دۆلەت ناھىيىلىك 90 كىلومېتر قىسمىنى ئاسراش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان بولۇپ، بۇ يەرنىڭ خىزمەت شارائىتى ئىنتايىن جاپالىق ئىدى. ئۈچاستكا رەھبەرلىكى مەخسۇس پۇل ئاجرىتىپ كاربۇات، قاتارلىق ياتاقلا لازىملىق نەرسىلەرنى تولۇقلاپ بەردى، ئۇلار يەنە ياتاقتا ياتىدىغان ئىشچىلارنىڭ يوتقان - كۆرپە، كىرلىكلىرىنى يۇيۇپ بېرىدىغان مەخسۇس ئادەم ئاجراتتى. ئۇلارنىڭ تېلېۋىزىيە نومۇرلىرىنى كۆرۈش، تەنتەربىيە پائالىيەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىش، گېزىت، كىتاب، ژۇرنال كۆرۈشمۇ كاپالەتكە ئىگە قىلىندى. بۇنىڭ بىلەن ئىشچىلار تۇرمۇشتا خاتىرجەم بولۇپ، پۈتۈن زېھنىنى ئىشلەپچىقىرىشقا قارىتتى. ئۇلار يول ياماش ۋەزىپىسىنى سۈپەتكە كاپالەتلىك

قىسقا خەۋەرلەر

△ ئاتۇش شەھىرى كاتتايلاق يېزىلىق سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش پونكىتى 7 - ئايغىچە 22 مىڭ يۈەن باشقۇرۇش ھەقىنى يىغىۋېلىپ، پىلاندىكىدىن 2200 يۈەن ئاشۇردى.

تۇرغۇن پەيزۇل، ئابلىز ئابلەت

△ گۈما ناھىيىسىنىڭ كۆكتېرەك يېزىسىدىكى دېھقانلار 7 - ئاينىڭ 8 - كۈنىگىچە دۆلەتكە 27 تونىنا پىلە غوزىسى سېتىپ بەردى. بۇ، ئۇنىڭدىن يىلىنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن ئىككى پىرسەنت كۆپ.

ئابدۇلئەھەت ئالىم

△ قاراقاش ناھىيىسىنىڭ قويچى يېزا كونىئېرىق كەنت 1 - مەھەللىسىدىكى مەتىمىن ھاجىم يېقىندا ئۆز يېنىدىن 2800 يۈەن سەرپ قىلىپ، مەھەللىسىدىكىلەرگە چوڭ تېپتىكى باسما قۇدۇقتىن بىرنى قازدۇرۇپ بەردى.

جاپپار ئۆمەر

△ گۈما ناھىيىسىنىڭ باشلەنگەر يېزىسىدىكى خوتەن شەھىرى 31 مىڭ مو يەردىكى يازلىق بېغىم - تېرىم ۋەزىپىسىنى ئايا‌غلاشتۇرغاندىن كېيىن ئاساسىي كۆچىنى كۆزلۈك زىرائەت پەرۋىشگە قارىتىپ، 29 مىڭ مو يەردىكى قوناقنى بىر قېتىم، 10 مىڭ مو يەردىكى كېۋەزنى ئىككى قېتىم ئوغۇتلاپ، دورا چېچىپ، سۇغىرىپ بولدى.

سۆرەتتە: گۈجەنباغ يېزىسىدىكى دېھقانلار كېۋەز مايسىلرىنىڭ تۆۋشىنى يۇمشاتماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن** فوتوسى

كادىرلار ۋە دېھقان، چارۋىچىلار نامرات ئائىلىلەرگە 7615 كىلوگرام ئاشلىق، 37 قۇر كىيىم - كېچەك، 6.5 تونىنا ئوتۇن، 7300 يۈەن نەق پۇل ياردەم قىلدى.

ئابدۇلئەھەت ئالىم

△ بۇ يىل 6 - ئايدىن ئىلگىرى باغراش ناھىيىسىدىكى بەش دېھقان ئائىلىسى «شىنجاڭ- 2» تېپلىق كومبايىن سېتىۋالدى.

كېرەم نىياز

△ توقسۇ ناھىيىسىنىڭ تاشئېرىق يېزىسى خېنەن ئۆلكىسىنىڭ لويې ناھىيىسى بىلەن بىرلىشىپ، يىلىغا 10 مىليون دانە پىششىق خىش ئىشلەپ چىقىرالايدىغان خىش زاۋۇتى قۇردى.

نىياز ساتتار

△ بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى تەنقىق قىلىش ئورنى بىلەن شىنجاڭ «قىزىل بايراق» ماشىنىزاۋۇتى زاۋۇتى بىرلىشىپ ياسىغان «2 BMJ - 4 A» تېپلىق كەڭ ئەنلىك سۈلياۋ يوپۇق يېپىش ماشىنىسى باھالاپ بېكىتىشتىن ئۆتتى.

رۇقىيە مەخمۇت

△ قاراقاش ناھىيىسىنىڭ پۇرچاقچى يېزىسىدىكى دېھقانلار 6 - ئاينىڭ 21 - كۈنىگە قەدەر دۆلەتكە 30 تونىنا 100 كىلوگرام پىلە غوزىسى سېتىپ بەردى.

ئەخمەتنىياز ياقۇپ

△ 5 - ئايدا شىنجاڭ 4- ترانسپورت گۇرۇھى شىركىتىنىڭ ئورۇندىغان ترانسپورت ئوبوروت مىقدارى 16 مىليون 400 مىڭ تونىنا - كىلومېتر‌غا يېتىپ، 1995- يىلىنىڭ شۇ مەزگىلىدىن % 23.7 ئاشتى.

مەتمىن ئابىت

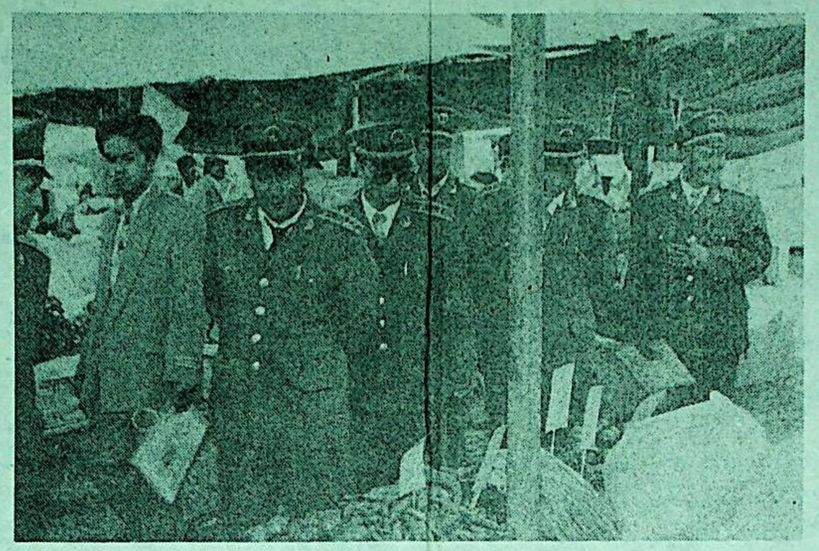

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **كۆرەش ھاشىم** فوتوسى

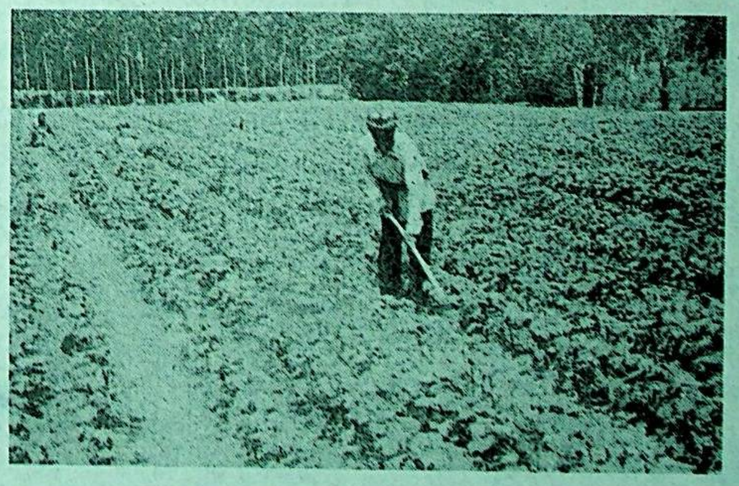

زەھەرلىك ئوت - چۆپلەرنىڭ زىيىندىن ساقلىنىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش توغرىسىدا

رىپېئت ئىمىن

ساۋاتلار

زەھەرلىك ئوت - چۆپلەرنىڭ تاشقى شەكلى ۋە ئىچكى تۈزۈلۈشى ئونىڭ ئۆسۈش موھىتى بىلەن مۇناسىۋەتلىك. شۇڭا زەھەرلىك ئوت- چۆپلەرنىڭ ئۆسۈش ئالاھىدىلىكىنى تەتقىق قىلغاندا، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنى ئۇلارنىڭ زىيىنىدىن ساقلىنىش، ئۇنۇملۇك يوقىتىش ئۇسۇلىنى تېخمۇ ئىشەنچلىك ئىلمىي ئاساس بىلەن تەمىنلىگىلى بولىدۇ. زەھەرلىك ئوت - چۆپلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئونى يوقىتىشتا تۆۋەندىكى تەدبىرلەرنى قوللىنىش كېرەك.

1. زەھەرلىك ئوت - چۆپلەرنى كارانتىن قىلىش لازىم. بۇنىڭ ئۈچۈن ئورۇقچىلىق خىزمىتى بىلەن ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىنى ماسلاشتۇرۇپ ياخشى ئىشلەش كېرەك، ئاشلىق توشۇشتا بۇ خىزمەتكە ئورۇقلۇق باشقۇرغۇچى تېخنىكلار ۋە ئوتلاق خادىملىرى مەسئۇل بولۇپ، كۆپ ئۇچرايدىغان زەھەرلىك ئوت - چۆپ بىلەن ئورۇقنىڭ سىرتقى كۆرۈنۈش ئالاھىدىلىكىنى ياخشى ئىگىلەۋېلىش، ئاشلىق ۋە سورتلۇق ئوت - چۆپ ئورۇقلۇقىنى تەكشۈرۈشكە دىققەت قىلىش لازىم. مەسىلەن: غەيرىي زەھەرلىك ئوت - چۆپ كۆرۈلگەن ھامان كارانتىن قائىدىسى بويىچە تەكشۈرۈپ ئېنىقلاپ، تازىلىۋېتىلگەندىن كېيىن ئورۇقلۇقنى داۋاملىق ئىشلىتىش كېرەك.

2. زەھەرلىك ئوت - چۆپلەرنى سۈنئىي ئۇسۇل بىلەن يوقىتىش لازىم. زەھەرى كۈچلۈك، زىيىنى چوڭ ئوت - چۆپلەرنى يىلتىزى بىلەن كولاپ يوقىتىش كېرەك. مەسىلەن: تاران ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش زەھەرى كۈچلۈك، زىيىنى چوڭ ئوت - چۆپلەرنى يىلتىزى بىلەن قوشۇپ چېپىۋېتىش، كولانغان ئورەككە ئەلا سورتلۇق ئوت - چۆپ ئورۇقنى تولۇقلاپ تېرىش، ئونى ئورۇق پىششىتىن بۇرۇن يۇلۇۋېتىپ، ئۇلارنىڭ چاچلىشىۋېلىشىدىن ساقلىنىش كېرەك. بەزى زەھەرلىك ئوت - چۆپلەرنىڭ كېسەلگە شىپالىق دورىلىق قىممىتىمۇ بار. شۇڭا ئۇلارنى يوقاتماڭ، ئۇسۇلۇك دورىلىرىنى يىغىۋېلىش بىلەن بىرلەشتۇرۇپ، قىزىۋېتىلگەن زەھەرلىك ئوت- چۆپلەرنى دورا ياسىغۇچى ئورۇنلارغا سېتىپ بېرىش كېرەك.

3. خىمىيىۋى ئۇسۇل بىلەن يوقىتىش، بۇنىڭ ئونۇمى يۇقىرى بولۇپ، بەزى زەھەرلىك ئوت - چۆپلەرنى ئۇزۇل - كېسىل يوقاتقىلى بولىدۇ. ئوت - چۆپنىڭ تۇرىگە قاراپ، خىمىيىۋى دورىنى چېچىش لازىم. كۆزلىگەن مەقسەتكە يېتىش ئۈچۈن، دورا پۈركۈش جەريانىدا تۆۋەندىكىلەرگە دىققەت قىلىش لازىم:

1) تەلۈە چۆپكە شاخلىنىشتىن بۇرۇن دورا چېچىش لازىم. چۈنكى بۇ ۋاقىتتا تەلۈە چۆپنىڭ غول، يوپۇرماقلىرى يۇمران، تۈپى شالاڭ ياكى پاكار بولغانلىقتىن، دورىغا بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ. 2) ھاۋا تېمپېراتۇرىسى بىلەن ھاۋانىڭ نەملىك دەرىجىسى ناترىيلىق تۇز ئېرىتمىسىنىڭ ئۆسۈملۈك تېنىگە كىرىشگە ناھايىتى زور تەسىر قىلىدۇ. شۇڭلاشقا ھاۋا تېمپېراتۇرىسى تۆۋەنرەك ۋاقىتتا (ئەتىگەن ياكى كەچتە)، ھاۋا ئوچۇق ئەمما شامال يوق كۈنى پۈركۈلسە ئەڭ ئۈنۈملۈك بولىدۇ. 3) دورىنىڭ قويۇقلۇق دەرىجىسى مۇۋاپىق بولۇشى، تەكشى پۈركۈلۈشى، دورا ئېرىتمىسى يوپۇرماق يۈزىگە چاپلىشىشى ۋە يېتەرلىك مىقداردا دورىغا كېپىللىك قىلىنىشى لازىم. 4) زەھەرلەنگەن چارۋا ماللارنى ياخشى بېقىش لازىم. 5) ئوت- چۆپلەردىن پايدىلىنىش ۋاقتىنى تەگشەش، كېرەك. چارۋا ماللارنى بېقىش مەزگىلىدە، ئالدى بىلەن چوڭ چارۋا ماللارنى، كېيىن ئۇششاق چارۋا ماللارنى يايلىتىش، زەھەرلىك ئوت - چۆپلەر دان تۇتۇشتىن ئىلگىرى يايلىتىش كېرەك. شۇنداق قىلغاندا زەھەرلىك ئوت - چۆپلەرنىڭ چارۋا ماللارنى جاراھەتلەندۈرۈپ قويۇشىدىن ساقلىغىلى بولىدۇ. يۇڭنى كۆپ مىقداردا ئېلىۋالىدىغان، مېۋىلىرىدە تىكەنى بار ئوت - چۆپلەر كۆپ مەيدانلاردا چارۋا مال بېقىش توغرا كەلگەندە، مۇۋاپىق تەگشەش، يەنى زىيانغا ئۇچرىشى بىر قەدەر يېنىك چارۋا ماللارنى، مەسىلەن: ئات، كالا ۋە ئۆچكە قاتارلىقلارنى ئالدى بىلەن يايلاتقۇزۇش كېرەك.

زەھەرلىك ئوت - چۆپلەرنىڭ زىيىنى بولسىمۇ ئەمما مېدىتسىنادا ئىنسانلارنىڭ سالامەتلىكىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشتە كەڭ دائىرىدە، ئىشلىتىلمەكتە. شۇنداقلا ئۇ يېزا ئىگىلىكىدىمۇ خېلى زور پايدىلىق ئۇنۇم ياراتماقتا. مەسىلەن: ئېيىق تاپان ئائىلىسىدىكى بەزى ئوت - چۆپ، كۈنلۈكسمان گۈللۈكلەر ئائىلىسىدىكى بەزى ئوت - چۆپلەرنى مسالغا ئالساق، بۇلارنىڭ بەزىلىرى يېزا ئىگىلىكىدە ھاشارات يوقىتىش دورىسى سۈپىتىدە ئىشلىتىلمەكتە. سۈتلىگەن، مارال قۇلاق قاتارلىقلارنىڭ زەھەرى كۆچلۈك بولسىمۇ، ئەمما بۇنىڭدىن تەننەرجى تۆۋەن، ئۇنۇمى يۇقىرى، بۇلغىنىشى يوق، يېزا ئىگىلىك دورىسى ياسىغىلى بولىدۇ.

يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى تەبىئىي ئۆسۈۋاتقان دورا ئۆسۈملۈكلىرى بولۇپ، ئونىڭدىن تولۇق پايدىلىنىش لازىم.

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بېكى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

قەشقەر شەھرى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە تەرەققىياتى بويىچە ئولگىلىك ئورۇن بەرپا قىلدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **توختىھاجى تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر شەھرى «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى» پائالىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە تەرەققىياتى بويىچە ئولگىلىك ئورۇن بەرپا قىلىپ ئەمەلىي ئونۇمگە ئېرىشتى.

قەشقەر شەھرى بۇ يىلدىن باشلاپ ئۇچ يىل ئىچىدە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى نەمۇنىچى ئورۇنلارنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈشنى ئوتتۇرىغا قويىدى ھەمدە بۇ يىل شەھەر رايونىدىكى ئاپتونوم رايون بويىچە مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولغان 29 ئورۇننى ئاساس قىلغان ھالدا، نەتىجىسى گەۋدىلىك بولغان بىر قىسىم ئورۇنلارنى يېڭى تۈزۈلگەن بۆلۈمدىن بويىچە قاتنىق تەكشۈرۈپ، شەھەر رايونىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە تەرەققىياتىدا ئولگە بولالايدىغان بىر قەدەر شەھەر بويىچە 60 تىن ئارتۇق ئورۇن تەشەببۇسكارلىق بىلەن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە تەرەققىياتى بويىچە ئۆلچەمگە يەتكەن ئورۇن بولۇشقا ئىلتىماس سۇندى. ۋىلايەتلىك پارتكوم ئورگىنى، يېزا ئىگىلىك 3 - شى ئورگىنى، قەشقەر مەركىزىي يولۇچىلار بېكىتى قاتارلىق ئورۇنلار ئولگىلىك ئورۇن بەرپا قىلىش پائالىيىتىگە كىرىشىپ كەتتى. قەشقەر شەھىردىكى ھەرقايسى كوچا ئىش بېجىرىش باشقارمىلىرى دەسلەپكى تەكشۈرۈپ ئوتكۈزۈۋېلىش خىزمىتىنى باشلىۋەتتى.

تۈركۈم ئورۇنلارنى باھالاپ چىقىپ، ئومۇميۈزلۈك قانات يايدۇرۇلۇش ئالدىدا تۇرغان مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە تەرەققىياتى بويىچە نەمۇنە ئورۇن بەرپا قىلىش پائالىيىتى ئۆچۈن تەجرىبە توپلىدى. شەھەرلىك مەنتۇى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش كومىتېتى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى نەمۇنە ئورۇنلارنى تەكشۈرۈپ ئوتكۈزۈۋېلىش تەرتىپىنى قېلىپلاشتۇردى. 6 - ئاينىڭ ئاخىرىغا

نىيە ناھىيىسىدە دىنىي پائالىيەتلەرنى باشقۇرۇش كۈچەيتىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **قاھار مەتروزى** خەۋەر قىلىدۇ: نىيە ناھىيىسى ھەر مىللەت خەلق ئاممىسىنىڭ دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكىنى قانۇن بويىچە قوغداش بىلەن بىرگە، بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ دىنىي تونغا ئورۇنسۈپلىپ، دىن ۋە دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرىدىن پايدىلىنىپ قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىشىنى چەكلەپ، مۇقىم بولغان ئىجتىمائىي مۇھىت يارىتتى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى 47 كىشىدىن تەركىب تاپقان دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرىنى باشقۇرۇش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسىدىن يەتتىنى، مەسچىت باشقۇرۇش ھەيئىتىدىن 62نى قۇرۇپ، بۇ خىزمەتنى كۈچلۈك تەشكىلىي كاپالەتكە ئىگە قىلدى. دىنىي زاتلارنى ھەر ئايدا بىر قېتىم مەركەز ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ بىرلىك سەپ، دىن، مىللىي ئىشلارغا دائىر تۈرلۈك فاكىجەن، سىياسەتلىرى، قائىدە-نىزاملىرىنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇردى. نىيە ناھىيىسىدە قەدىمكى نىيە خارابىسى ۋە قەدىمكى «پادىشايىم» مازىرى بولغاچقا، مەملىكىتىمىزنىڭ ئىچى - سىرتىدىن ھەر يىلى 10 مىڭدىن ئارتۇق تاۋاپ قىلغۇچى ۋە ساياھەتچى بۇ ناھىيىگە كېلىپ دىنىي پائالىيەت بىلەن شۇغۇللىنىدۇ ۋە ساياھەت شۇغۇللىنىشىنى قوغداش ئۈچۈن، «پادىشايىم» دا ساياھەت، تاۋاپ قىلىش ئىشلىرىنى باشقۇرۇش كومىتېتى قۇرۇپ، باشقۇرۇشنى قېلىپلاشتۇرۇپ، ساغلام دىنىي پائالىيەت تەرتىپىنى قوغدىدى. بۇ ناھىيە يەنە ھەر يىلى دىنىي زاتلار ۋە دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرىنى سېلىشتۇرۇپ باھالاشنى يولغا قويىدى.

نەتىجىدە ناھىيىلىك پارتكوم بىرلىك سەپ بۆلۈمى خوتەن ۋىلايىتى تەرىپىدىن 1995 - يىلى بىرلىك سەپ، مىللەتلەر ئىشلىرى خىزمىتىدىكى «ئىلغار كوللېكتىپ» بولۇپ باھالاندى. تۆت دىنىي زات «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئۈلگە»، ئىككى بىرلىك سەپ كادىرى «بىرلىك سەپ خىزمىتىدىكى ئىلغار شەخس»، 48- دىنىي زات «بەشتە ياخشى» دىنىي زات، 25 مەسچىت «بەشتە ياخشى» مەسچىت بولۇپ باھالىنىپ ۋىلايەت ۋە ناھىيە بويىچە تەقدىرلەندى. بۇنىڭ بىلەن ناھىيىنىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقى كۈچلۈك ئىلگىرى سۈرۈلدى.

خوتەندە تۇرۇشلۇق ئازادلىق ئارمىيە، قوراللىق ساقچى قىسمىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن يەرلىكنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىغا ئاكتىپ ياردەم بېرىپ، ئارمىيە بىلەن يەرلىكنىڭ، ئارمىيە بىلەن خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈردى.

سۈرەتتە: قوراللىق ساقچى قىسمىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر يول ئۇسۇندىكى ئېخلەتلەرنى تازىلىماقتا.

مۇخبىر توختى تونىسى

ئىتتىپاقلىقنى كۈچەيتىپ، مۇقىملىق ۋە تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈش

- خوتەن ناھىيىسىدىكى توسالغۇ يېزىسىنىڭ ھەربىي - خەلق ئىتتىپاقلىقى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتكەنلىكى توغرىسىدا

ئۇز مۇخبىرىمىز ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن

خوتەن ناھىيىسىنىڭ توسالغۇ يېزىسى - خوتەن ناھىيىسىنىڭ جەنۇبىي قىسمىغا جايلاشقان بولۇپ ، ئۇيغۇر، خەنزۇ، خوتەن قاتارلىق مىللەتلەر ئارىلىشىپ ئولتۇراقلاشقان. يېزا تەۋەسىگە خوتەن ئاۋىئاتسىيە پونكىتى، خەنزۇ باشلانغۇچ مەكتەپ، ھاۋا ئارمىيىسىنىڭ مەلۇم قىسمى، قوراللىق ساقچى قىسىم ھەمدە خوتەندىكى بىر قىسىم ئىدارە - ئورگانلارنىڭ دېھقانچىلىق، باقمىچىلىق مەيدانلىرى جايلاشقان. بۇ ئەھۋالغان ئاساسەن يېزىلىق پارتكوم ئارمىيە- خەلق ئىتتىپاقلىقى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىشنى پارتكوم-مىنىڭ كۈندىلىك ئىشلار قاتارىغا كىرگۈزۈپ، مۇقىملىق ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈردى.

ئۇلار ئارمىيە - خەلق ئىتتىپاقلىقى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىشتە مۇھىمى تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى چىڭ تۇتتى:

- مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ھەربىي بىلەن خەلق، يەرلىك بىلەن قىسىم ئىتتىپاقلىقىنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، بۇ ئىشلارغا بولغان تەشكىلىي رەھبەرلىكنى كۈچەيتتى. پارتكوم ھەيئەتلىرى ھەر ئايدا ئىككى قېتىم مۇنتىزىم ئۆگىنىش تۈزۈمىنى يولغا قويىدى. يېزا رەھبەرلىرى نۆۋەتلاپ بويىچە مەسئۇل بولۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىغا يېتەكچىلىك قىلدى. خىزمەت ئورۇنلاشتۇرغاندا، تەكشۈرگەندە، ھەربىي - خەلق ئىتتىپاقلىقى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى مۇھىم بىر مەزمۇن قىلدى. ئىلغار كوللېكتىپ، ئىلغار شەخسلەرنى باھالاشتا ھەربىي - خەلق ئىتتىپاقلىقى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى مۇھىم نۇقتا قىلدى. ھەربىي - خەلق ئىتتىپاقلىقى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى «بەشتە ياخشى» مەسچىت، «بەشتە ياخشى» دىنىي زاتلارنى باھالاشنىڭ ئاساسىي مەزمۇنلىرى قاتارىغا كىرگۈزۈپ، ئۇلارنىڭ «ئىككى ئىتتىپاقلىقا» ئەھمىيەت بېرىش ئاڭلىلىقىنى ئۆستۈردى.

- «ئىككى ئىتتىپاقلىق» تەربىيىسىنى داۋاملىق چوڭقۇر ئېلىپ بېرىپ، ئاممىنىڭ بۇ جەھەتتىكى ئاڭلىلىقىنى ئۆستۈردى. ھەر يىلى 5 - ئايدا ھەربىي - خەلق ئىتتىپاقلىقى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئېيى پائالىيىتى ئېلىپ بارىدى. ھەر يىلى ئۇچ قارار كۇرس ئېچىپ كەنت دەرىجىلىك كادىرلار، پارتىيە، ئىتتىپاق ئەزالىرى، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنى ماركسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتى بويىچە 4600 ئادەم (قېتىم) تەربىيىلىدى. يېزىدىكى 117 دىنىي زاتنى ئومۇميۈزلۈك تەربىيىلەپ، ئۇلارنىڭ ۋەتەننى بىرلىكنى قوغداش ئاڭلىلىقىنى ئۆستۈردى.

- پارتىيە، ئىتتىپاق ئەزالىرىنىڭ دېموكراتىك تۇرمۇش يىغىنىغا بىرلەشتۈرۈپ، ئۇلارنى ھەربىي- خەلق ئىتتىپاقلىقى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش ۋە كۈچەيتىشنىڭ باشلامچىلىرىدىن بولۇشقا يېتەكلىدى. مەكتەپلەردە ۋەتەنپەرۋەرلىك، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ئەخلاق تەربىيىسى ئېلىپ باردى. 1990 - يىلىدىن بۇيان يېزا بويىچە ئون قېتىم مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى بويىچە دوكلات بېرىش ھۆكۈمىتى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ھەربىي بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنى چىڭ تۇتقانلىقتىن يەرلىك قىسىملارغا، قىسىملار يەرلىككە ياردەم بېرىپ، مىللەتلەر ئۆزئارا بىر - بىرىگە كۆيۈنۈشتەك ياخشى كەيپىيات بارلىققا كەلدى. يېزىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ ھاۋا ئارمىيىسىنىڭ مەلۇم قىسىم ئاپتوموبىل لىيىنى بىلەن دوستلۇق مۇناسىۋىتى ئورناتتى. مەكتەپ بىلەن قىسىم ھەر يىلى ئاز دېگەندە بىر نەچچە قېتىم تەنتەربىيە دوستلۇق مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى، كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىنى ئۇيۇشتۇردى، قىسىم مەكتەپلەرنىڭ ھەربىي تەلىم - تەربىيە مەشغۇلىغا ئوقۇتقۇچى چىقىرىپ ياردەملەشتى. ھاۋا ئارمىيە قىسمى رەھبەرلىكى مەكتەپتىكى ئوقۇتقۇچىلارنىڭ قىسىم دوختۇرخانىسىدا داۋالىنىشىغا قولايلىق يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن مەخسۇس داۋالىنىش كىنىشكىسى تارقىتىپ بەردى. ھەر يىلى ئوقۇتقۇچىلارنىڭ سالامەتلىكىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈپ داۋالىدى. قاتچى كەنت پارتىيە ياچېيكىسى قىسىم رەھبەرلىرىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن قىسىم گازارمىسى ئالدىدىن ئالتە مو يەر ئاجرىتىپ قىسمىنىڭ دوختۇرخانا سېلىشىغا ياردەم بەردى. قاتچى، پۇتلاش، ماجا كەنتلىرى ھەر يىلى 400دىن كۆپرەك ئەمگەك كۈچى ئاجرىتىپ خەنزۇ ئەترەت ۋە قىسىم لىيەندۇيلىرىگە سۇ بارىدىغان ئېرىق - ئۆستەڭلەرنى رېمونت قىلىپ، يۇرۇشلەشتۇرۇپ بەردى. ئەتىيازدىكى سۇ جەددىي ۋاقىتلاردا دېھقانلار قىسىملارنىڭ كۆكتات ئېتىزلىرىغا ئالدى بىلەن سۇ بېرىپ قىسمىنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى، قىسمىنىڭ 240 مېتر ئۇزۇنلۇقتىكى ھويلا تېمىنى ھەقسىز رېمونت قىلىپ بەردى. قىسىم رەھبەرلىكى كەنتتىكى دېھقانلارنىڭ توكقا بولغان ئېھتىياجىنى بىلگەندىن كېيىن، بىردانە ترانسپورماتور ۋە 2000 مېتر يۇقىرى بېسىملىق توك سىمىنى كەنتكە ھەقسىز ياردەم قىلدى. توسالغۇ يېزىسى ئېتىز - ئېرىق ئاساسىي قۇرۇلۇشى ئېلىپ بارغاندا ھاۋا ئارمىيىسىنىڭ مەلۇم قىسمى 250 ئاپتوموبىل (قېتىم) تاش، شېغىل يۆتكەپ بەردى. ئۆتكەن يىلى

باللار بىلەن ئۆتكەن 25 يىل

زۆلپىيە ھېيت (ئۇز مۇخبىرىمىز)

بۇلتۇر ئەتىياز كۆنلىرىنىڭ بىرى ئىدى، رەھىمە ياسىننىڭ پوتى تۆيۇقسىز كۆيۈپ قېلىپ، ئاغرىق ئازابىدا دەسسىيەلمەي قالدى. دوختۇرلار ئۇنىڭغا بىر مەزگىل دوختۇرخانىدا يېتىپ داۋالىنىش توغرىسىدا تەكلىپ بەردى. لېكىن رەھىمە مۇئەللىمنىڭ خىيالى يەنىلا سىنىپتا، باللاردا بولغاچقا، مەكتىپىمىزنىڭ داۋالىنىش راسخوتى يېتىشمەيدۇ، پىشقەدەم ئوقۇتقۇچىلار ئىچىدە كېسىلى ھېنىڭكىدىنمۇ ئېغىرلار بار، ئالدى بىلەن شۇلار داۋالىنىشى كېرەك، مەن پۈتۈمنى تاڭغۇزۇۋالساملا بولدى، ئاستا - ئاستا يېخشى بولۇپ كېتىدۇ، دەپ ئويلىدى-دە، ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ يارىدىمىدە مەكتەپكە بېرىپ دەرس ئوتۇۋۇەردى. ئۇ پۈتى ساقايغىچە بولغان بىر يېرىم ئاي ئىچىدە بىرمۇ سائەتلىك دەرسكىمۇ تەسىر يەتكۈزمىدى.

رەھىمەنىڭ 1971 - يىلى موڭغۇلكۇرە ناھىيىسىدە تۇنجى قېتىم دەرس مۇنبىرىگە چىققاندىكى تەسىراتى ھازىرقىدەكلا ئېسىدە ئىدى. شۇ چاغدا ئۇ ئۆزىگە تەكلىگەن 40 نەچچە جۇپ كۆز ئالدىدا سەل تارتىنغان بولسىمۇ ئىنتايىن ھاياجانلانغانىدى. ئۇ: ساۋاقداشلار! سىلەر بوگۈندىن باشلاپ ئوقۇغۇچى بولدۇڭلار، سىلەر ۋەتىنىمىزنىڭ ئىلغار ئەتىياز كۆنلىرىنىڭ بىرى ئىدى، رەھىمە ياسىننىڭ پوتى تۆيۇقسىز كۆيۈپ قېلىپ، ئاغرىق ئازابىدا دەسسىيەلمەي قالدى. دوختۇرلار ئۇنىڭغا بىر مەزگىل دوختۇرخانىدا يېتىپ داۋالىنىش توغرىسىدا تەكلىپ بەردى. لېكىن رەھىمە مۇئەللىمنىڭ خىيالى يەنىلا سىنىپتا، باللاردا بولغاچقا، مەكتىپىمىزنىڭ داۋالىنىش راسخوتى يېتىشمەيدۇ، پىشقەدەم ئوقۇتقۇچىلار ئىچىدە كېسىلى ھېنىڭكىدىنمۇ ئېغىرلار بار، ئالدى بىلەن شۇلار داۋالىنىشى كېرەك، مەن پۈتۈمنى تاڭغۇزۇۋالساملا بولدى، ئاستا - ئاستا يېخشى بولۇپ كېتىدۇ، دەپ ئويلىدى-دە، ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ يارىدىمىدە مەكتەپكە بېرىپ دەرس ئوتۇۋۇەردى. ئۇ پۈتى ساقايغىچە بولغان بىر يېرىم ئاي ئىچىدە بىرمۇ سائەتلىك دەرسكىمۇ تەسىر يەتكۈزمىدى.

رەھىمەنىڭ 1971 - يىلى موڭغۇلكۇرە ناھىيىسىدە تۇنجى قېتىم دەرس مۇنبىرىگە چىققاندىكى تەسىراتى ھازىرقىدەكلا ئېسىدە ئىدى. شۇ چاغدا ئۇ ئۆزىگە تەكلىگەن 40 نەچچە جۇپ كۆز ئالدىدا سەل تارتىنغان بولسىمۇ ئىنتايىن ھاياجانلانغانىدى. ئۇ: ساۋاقداشلار! سىلەر بوگۈندىن باشلاپ ئوقۇغۇچى بولدۇڭلار، سىلەر ۋەتىنىمىزنىڭ قىلمىغانلىقىنى تونۇپ يەتتى. شۇنىڭدىن كېيىن رەھىمە بەزىدە ئۇنىڭ ئۆيىگە بېرىپ، بەزىدە ئۇنى ئۆز ئۆيىگە ئەكىلىپ دەرس تەكرار قىلىپ بېرىپ، ئۇنىڭ كەم قالغان دەرسلىرىنى تولۇقلۇۋېلىشىغا ياردەم بەردى. ئازراق ئالغا باسسىلا ئۇنى تەقدىرلىدى. بۇنىڭ بىلەن ھېلىقى بالا تېز ئىلگىرىلەپ سىنىپتا ئالدىنقى قاتاردىكى ئوقۇغۇچىلاردىن بولۇپ قالدى.

رەھىمەنىڭ دەرستە ئارقىدا قالغان، كېسەللىك ۋە باشقا سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن دەرسكە كېلەلمىگەن ئوقۇغۇچىلارغا تەكرار قىلىپ بېرىدىغان ۋاقتى ئادەتتە يىلدا 300 سائەتتىن ئېشىپ كېتىدۇ. ئۇ ئايرىم دەرس تەكرار قىلىپ بېرىش پۇرستىدىن پايدىلىنىپ ئوقۇغۇچىلار بىلەن سىردىشىدۇ، ئۇلارغا ئىلھام بېرىدۇ، ئوقۇغۇچىلارمۇ رەھىمە مۇئەللىمنىڭ ئۆزىگە كۆيۈنۈۋاتقانلىقىنى ھېس قىلىپ، ئۇنىڭغا ھۆرمەتلەيدىغان، ئۇنىڭغا كۆڭلىدىكىنى ئېيتىدىغان بولدى. رەھىمە ئوقۇغۇچىلار بىلەن سىردىشىش، دوستلىشىش جەريانىدا ئۇلارنىڭ ئەھۋالىنى ئىگىلىدى، قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم قىلدى. ئۇ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارنىڭ 250 يۈەن ئوقۇش پۇلىنى ئۆز يېنىدىن تۆلىدى. يېتىم- يېسىر ئوقۇغۇچىلارغا تاماق پۇلى ياردەم قىلدى، 150 پارچە كىتاب سېتىۋېلىپ، سىنىپتا قۇرۇلغان كىچىك قىرائەتخانىغا تەقدىم قىلدى. ئۇ يەنە 150 گالستۇك سېتىۋېلىپ ئۆزئارا دوستلۇق ئورناتقان شەھەرلىك 3- ۋە 6 - باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى خەنزۇ ساۋاقداشلارغا تەقدىم قىلدى. ئۇنىڭ بۇنداق ئىشلار ئۈچۈن ئۆز يېنىدىن چىقارغان پۇلى بىر نەچچە يۈز يۈەندىن ئاشىدۇ.

رەھمە ياسىن گەۋدىلىك نەتىجىلىرى بىلەن مەكتەپ، ساياياغ رايونى، ئۇرۇمچى شەھىرى تەرىپىدىن كۆپ قېتىم ئىلغار تەربىيىچى، مۇنەۋۋەر سىنىپ مۇدىرى، ئۇلكىلىك ئوقۇتقۇچى، ئىلغار خىزمەتچى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى نەمۇنىچىسى بولۇپ باھالاندى. بۇلتۇر ئۇ يەنە ئاپتونوم رايون بويىچە مۇنەۋۋەر ئوقۇتقۇچى بولۇپ باھالىنىپ مۇكاپاتلاندى، ئۇنىڭ ئوقۇتۇش تەتقىقاتى توغرىسىدىكى سەككىز پارچە ماقالىسى مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ياردىمىدە مەكتەپكە بېرىپ دەرس ئوتۇۋۇەردى. ئۇ پۈتى ساقايغىچە بولغان بىر يېرىم ئاي ئىچىدە بىرمۇ سائەتلىك دەرسكىمۇ تەسىر يەتكۈزمىدى.

رەھىمەنىڭ 1971 - يىلى موڭغۇلكۇرە ناھىيىسىدە تۇنجى قېتىم دەرس مۇنبىرىگە چىققاندىكى تەسىراتى ھازىرقىدەكلا ئېسىدە ئىدى. شۇ چاغدا ئۇ ئۆزىگە تەكلىگەن 40 نەچچە جۇپ كۆز ئالدىدا سەل تارتىنغان بولسىمۇ ئىنتايىن ھاياجانلانغانىدى. ئۇ: ساۋاقداشلار! سىلەر بوگۈندىن باشلاپ ئوقۇغۇچى بولدۇڭلار، سىلەر ۋەتىنىمىزنىڭ قىلمىغانلىقىنى تونۇپ يەتتى. شۇنىڭدىن كېيىن رەھىمە بەزىدە ئۇنىڭ ئۆيىگە بېرىپ، بەزىدە ئۇنى ئۆز ئۆيىگە ئەكىلىپ دەرس تەكرار قىلىپ بېرىپ، ئۇنىڭ كەم قالغان دەرسلىرىنى تولۇقلۇۋېلىشىغا ياردەم بەردى. ئازراق ئالغا باسسىلا ئۇنى تەقدىرلىدى. بۇنىڭ بىلەن ھېلىقى بالا تېز ئىلگىرىلەپ سىنىپتا ئالدىنقى قاتاردىكى ئوقۇغۇچىلاردىن بولۇپ قالدى.

رەھىمەنىڭ دەرستە ئارقىدا قالغان، كېسەللىك ۋە باشقا سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن دەرسكە كېلەلمىگەن ئوقۇغۇچىلارغا تەكرار قىلىپ بېرىدىغان ۋاقتى ئادەتتە يىلدا 300 سائەتتىن ئېشىپ كېتىدۇ. ئۇ ئايرىم دەرس تەكرار قىلىپ بېرىش پۇرستىدىن پايدىلىنىپ ئوقۇغۇچىلار بىلەن سىردىشىدۇ، ئۇلارغا ئىلھام بېرىدۇ، ئوقۇغۇچىلارمۇ رەھىمە مۇئەللىمنىڭ ئۆزىگە كۆيۈنۈۋاتقانلىقىنى ھېس قىلىپ، ئۇنىڭغا ھۆرمەتلەيدىغان، ئۇنىڭغا كۆڭلىدىكىنى ئېيتىدىغان بولدى. رەھىمە ئوقۇغۇچىلار بىلەن سىردىشىش، دوستلىشىش جەريانىدا ئۇلارنىڭ ئەھۋالىنى ئىگىلىدى، قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم قىلدى. ئۇ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارنىڭ 250 يۈەن ئوقۇش پۇلىنى ئۆز يېنىدىن تۆلىدى. يېتىم- يېسىر ئوقۇغۇچىلارغا تاماق پۇلى ياردەم قىلدى، 150 پارچە كىتاب سېتىۋېلىپ، سىنىپتا قۇرۇلغان كىچىك قىرائەتخانىغا تەقدىم قىلدى. ئۇ يەنە 150 گالستۇك سېتىۋېلىپ ئۆزئارا دوستلۇق ئورناتقان شەھەرلىك 3- ۋە 6 - باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى خەنزۇ ساۋاقداشلارغا تەقدىم قىلدى. ئۇنىڭ بۇنداق ئىشلار ئۈچۈن ئۆز يېنىدىن چىقارغان پۇلى بىر نەچچە يۈز يۈەندىن ئاشىدۇ.

رەھمە ياسىن گەۋدىلىك نەتىجىلىرى بىلەن مەكتەپ، ساياياغ رايونى، ئۇرۇمچى شەھىرى تەرىپىدىن كۆپ قېتىم ئىلغار تەربىيىچى، مۇنەۋۋەر سىنىپ مۇدىرى، ئۇلكىلىك ئوقۇتقۇچى، ئىلغار خىزمەتچى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى نەمۇنىچىسى بولۇپ باھالاندى. بۇلتۇر ئۇ يەنە ئاپتونوم رايون بويىچە مۇنەۋۋەر ئوقۇتقۇچى بولۇپ باھالىنىپ مۇكاپاتلاندى، ئۇنىڭ ئوقۇتۇش تەتقىقاتى توغرىسىدىكى سەككىز پارچە ماقالىسى مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

بۇلتۇر ئەتىياز كۆنلىرىنىڭ بىرى ئىدى، رەھىمە ياسىننىڭ پوتى تۆيۇقسىز كۆيۈپ قېلىپ، ئاغرىق ئازابىدا دەسسىيەلمەي قالدى. دوختۇرلار ئۇنىڭغا بىر مەزگىل دوختۇرخانىدا يېتىپ داۋالىنىش توغرىسىدا تەكلىپ بەردى. لېكىن رەھىمە مۇئەللىمنىڭ خىيالى يەنىلا سىنىپتا، باللاردا بولغاچقا، مەكتىپىمىزنىڭ داۋالىنىش راسخوتى يېتىشمەيدۇ، پىشقەدەم ئوقۇتقۇچىلار ئىچىدە كېسىلى ھېنىڭكىدىنمۇ ئېغىرلار بار، ئالدى بىلەن شۇلار داۋالىنىشى كېرەك، مەن پۈتۈمنى تاڭغۇزۇۋالساملا بولدى، ئاستا - ئاستا يېخشى بولۇپ كېتىدۇ، دەپ ئويلىدى-دە،

خوتەن شەھىرىدە يەككە ئىگىلىكتىكى ئەلشىپا بەش ئەزا كېسەللىكلىرى دوختۇرخانىسى قۇرۇلدى

سۈرەتلىك خەۋەر

داڭلىق كۆز دوختۇرى ئابدۇراخمان ئابدۇللا ئۆز يېنىدىن 800 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، خوتەن شەھىرىدە ئەلشىپا بەش ئەزا كېسەللىكلىرى دوختۇرخانىسى قۇرۇپ ئامما مىنىڭ داۋالىنىشىغا قولايلىق يارىتىپ بەردى. بۇ دوختۇرخانا ئۈچ قەۋەتلىك بولۇپ، ئومۇمىي كۆلىمى 1226 كۋادرات مېتر كېلىدۇ. دوختۇرخانىدا كېسەل كۆرۈش ئۆيى، 40 كارىۋاتلىق كېسەلخانا، زامانىۋى ئۈسكۈنىلەر ئورنىتىلغان ئوپېراتسىيە ئۆيى بار. دوختۇرخانا ئىشقا كىرىشكەن ئۈچ ئايدىن بۇيان خوتەن ۋىلايىتىدىكى يەتتە ناھىيە، بىر شەھەر، چەرچەن، قەشقەر، يەكەن ۋە پاكستاندىن كەلگەن بىمارلار داۋالاندى. ئېيغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 250 كىشى ئوپېراتسىيە قىلىنىپ، ساقىيىش نىسبىتى% 90تىن ئاشتى. 3000دىن كۆپرەك كىشىنىڭ كېسىلىنى كۆرۈپ ئامبۇلاتورىيەدە داۋالىدى، ئاجىز، ھېيىپلەرنىڭ كېسىلىنى ھەقسىز داۋالىدى.

سۈرەتتە: ئابدۇراخمان ناھىدىكى ئەلشىپا بەش ئەزا كېسەللىكلىرى دوختۇرخانىسىنىڭ سىرتقى كۆرۈنۈشى. ئۇز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن** خەۋىرى ۋە فوتوسى

مەلۇم قىسمى 250 ئاپتوموبىل (قېتىم) تاش، شېغىل يۆتكەپ بەردى. ئۇنىڭغا يىلى 5 - ئايدا تۆيۇقسىز كەلگەن كۆلۈن مەلىكاۋات غول ئۆستىگىنى بۇزۇپ تاشلاپ يېزىدىكى 20 مىڭ مودىن كۆپرەك بۇغداي مايسىلىرى ئېغىر قۇرغاقچىلىق تەھدىتىگە ئۇچرىغانىدى. شۇ جايدا تۇرۇشلۇق قوراللىق ساقچى قىسىم چوڭ ئەترىتىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر ئاپەت يۈز بەرگەن رايونغا بېرىپ، 24 سائەت ئىچىدە ئۆستەڭنى رېمونت قىلىپ سۇغىرىشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە ياردەملەشتى. ھاۋا ئارمىيە رەھبەرلىكى ئۇنىڭغا يىلى يېزىلىق ياشانغانلار ساناتوريىسىنىڭ سۇ، توك ئىشلىرىدا قىينىچىلىقتا ئۇچرىغانلىقىدىن خەۋەر تېپىپ، 8500 يۈەن قىممەتلىدىكى بىردانە ترانسپورماتورنى ياردەم قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ساناتوريىنىڭ قىينىچىلىقى ھەل بولۇپلا قالماي ئەتراپتىكى 80 دىن كۆپرەك دېھقان ئائىلىسىنىڭمۇ توك، سۇ قىينىچىلىقى ھەل بولدى. قىسىم ئەترايغا جايلاشقان كەنتلەردىكى دېھقانلار سىرتقى جايلارغا سۇ قۇرۇلۇشىغا بارغاندا قىسىم ئاپتوموبىل چىقىرىپ ئۇلارنى ئىش ئورنىغا ئاپىرىپ، ئەكىلىپ قويۇشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ كەلدى. ھاۋا ئارمىيىسىنىڭ ماشىنا لىيەندىكى كوماندىر - جەڭچىلەر قاتىچى كەنتىدىكى 75 ياشلىق قارىغۇچىسى يوق ئىمىننىياز ئاكىنى يوقلاش، تۇرمۇشىغا ياردەم بېرىشنى 19 يىل ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ، ئۇنىڭغا مىللەتلەر چوڭ ئائىلىسىنىڭ ئىللىقلىقىنى يەتكۈزدى.

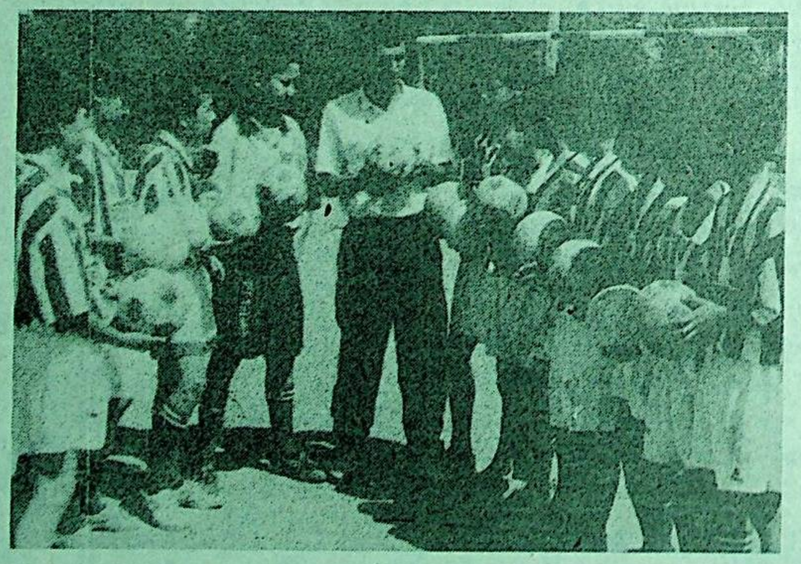

غۇلجا شەھەرلىك 6 - باشلانغۇچ مەكتەپ پۇتبول كوماندىسى قەرەللىك مەشق قىلىشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرغاچقا، غۇلجا شەھىرى بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن پۇتبول مۇسابىقىلىردە 14 قېتىم 1 - لىككە، ئىككى قېتىم 2 - لىككە ئېرىشىپ مۇكاپاتلاندى. سۈرەتتە: كوماندا ئەزالىرى مەشق ئۇستىدە. **كامال جامال** فوتوسى

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بېكى ئادىرىسى
www.uyghurkitap.com

مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى، مەملىكەتلىك باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى بىرلىكتە دوكلات يىغىنى ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 19 - ئىيۇل تېلېگرامىمىسى. پارتىيىنىڭ جان - دىل بىلەن ئىشچىلار سىنىپىغا تايىنىش ئۇپ بېتەكچى فاكتورىنى يەنمۇ ئىزچىللاشتۇرۇش، ئىممەلىيەشتۈرۈش ئۈچۈن، مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى بىلەن مەملىكەتلىك باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى بۈگۈن بېيجىڭدا جان - دىل بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە تايىنىپ، كارخانىنى ياخشى باشقۇرغان پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئىشچىلار ئۇيۇشمىلىرىنىڭ مۇنەۋۋەر كادىرلىرىنىڭ ئىش - پائالىيەتلىرىنى دوكلات قىلىش يىغىنى ئۆتكۈزدى.

مەملىكەتلىك باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى يىقىندا پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئىشچىلار ئۇيۇشمىلىرىنىڭ جان - دىل بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە تايىنىپ، كارخانىنى ياخشى باشقۇرغان ئون مۇنەۋۋەر كادىرنى باھالاپ چىقىقانىدى، ئۇلار: جياڭشى گۇيشى ئوت ئېلېكتر ئىستانسىسى پارتكومىنىڭ شۇجىسى جېك گۇاڭلى، خېبېي خەندەن پولات - تۆمۈر گۇرۇھى چەكلىك شىركىتىنىڭ باش مۇدىرى لىۋ خەنجاڭ، خاڭجۇ «خۇاۋېك» قەغەزچىلىك چەكلىك شىركىتى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى يەن چاڭگېن، شاڭخەي 1 - پولات - تۆمۈر گۇرۇھى چەكلىك شىركىتى پارتكومىنىڭ شۇجىسى ۋاڭ خۇڭئې، ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونى ئېردوس قوي تېتىكى گۇرۇھىنىڭ زۇڭسەيى ۋاڭ لىنشياڭ، خۇنەن جۇجۇ مېتالچىلىق زاۋۇتىنىڭ باشلىقى زېڭ ۋېيلۇن، جۇڭگو بىناكارلىق 3 - قۇرۇلۇش ئىدارىسىنىڭ باشلىقى خۇك كېجۇ، شاڭخەي «سەنچياڭ» گۇرۇھى چەكلىك شىركىتىنىڭ باش مۇدىرى سۇ شۇنەن، گۇىياڭ پاراۋوز - ۋاگون زاۋۇتىنىڭ باشلىقى خۇجىنگېن، گۇاڭدۇڭ دۇڭگۇەن تەيپىڭ پورتى تۇرۇبا سۇيى شىركىتىنىڭ باش دىرېكتورى تەن شەنخۇي.

دوكلات يىغىنى ئۆتكۈزۈلۈشتىن ئىلگىرى ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، شۇجىچۇنىڭ شۇجىسى، مەملىكەتلىك باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى ۋېي جيەنشىك، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋېيىۋەنجاڭى نى جىفۇ «خەلق» ساربيدا بىر قىسىم مۇنەۋۋەر پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى كادىرلىرى بىلەن كۆرۈشتى. مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى شۇ گۇاڭچۇن دوكلات يىغىنغا رياسەتچىلىك قىلدى ۋە سۆز قىلدى.

ئازادلىق ئارمىيە باش سىياسىي بۆسى ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى:

كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشنى سىياسىي ۋەزىپە قىلىش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ئازادلىق ئارمىيە باش سىياسىي بۆسى يىقىندا ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، ئاپەت بولغان رايونلاردا تۇرۇشلۇق قىسىملاردىن پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ يولىورۇقلىرىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، قىسىملارنى كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىگە قاتنىشىشقا سەپەرۋەر قىلىپ ۋە ئۇيۇشتۇرۇپ، قىسىملارنىڭ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشى داۋامىدىكى سىياسىي خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدى: ئېلىمىزنىڭ كۆپ قىسىم رايونلىرى كەلكۈن مەزگىلىگە قەدەم قويىدى. كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش ۋەزىيىتى جىددىي، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش ۋەزىپىسى ئېغىر. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتى بۈنىڭغا يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بەرمەكتە، باش شۇجى جياڭ زېمىن يىغىنغا بىۋاستە رياسەتچىلىك قىلىپ، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتىنى ئورۇنلاشتۇردى. باش شۇجى جياڭ زېمىن مۇنۇلارنى ئېنىق تەلەپ قىلدى: كەلكۈنگە قاتابىل تۇرۇش، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشنى ھازىرقى مۇھىم ۋەزىپە قىلىش كېرەك، پارتىيە، ھۆكۈمەت، ھەربىي، خەلق بىردەك ئىتتىپاقلىشىپ، پۈتۈن كۈچ بىلەن ئاتلىنىپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشنىڭ غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشى كېرەك. قىسىملار ئومۇمىيلىق قارىشىنى تۇرغۇزۇپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا قاتنىشىشنى مۇھىم سىياسىي ۋەزىپە قىلىشى كېرەك. دەريا، كۆللەرنىڭ بويلىرىدىكى كەلكۈندىن نۇقتىلىق مۇداپىئە كۆرۈلىدىغان رايونلاردا تۇرۇشلۇق قىسىملار دۆلەت كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش - قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇش باش قوماندانلىق شتابى ۋە ئوچ باش بۇنىڭ تەلىپىنى ئەستايىدىل ئەملىيلەشتۈرۈپ، يۈكسەك دەرىجىدە ھوشيار بولۇپ، ئاپەت كۆرۈلسىلا، تاقابىل تۇرۇش، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىگە ئاتلىنىشقا كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: قىسىملار جەڭچىلەرگە ئارمىيىنىڭ خاراكتېرى، مەقسىتى، ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈش شەرەپلىك ئەنئەنىسى توغرىسىدا چوڭقۇر تەربىيە بېرىپ، كوماندىر - جەڭچىلەرنى خەلقنى سۆيۈش، تۆھپە قوشۇش، جاپا - مۇشەققەتتىن، قۇربان بېرىشتىن قورقماسلىق روھىنى تىكلەشكە يېتەكلىشى كېرەك.

ئېلىمىزدە ئەمگەك كۈچى بازىرى تۇزۇلمىسى دەسلەپكى قەدەمدە شەكىللەندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. نىسبىتى % 75.1 كە يەتتى.

بىر ۋاقىتتا، چەت ئەل سودىگەرلىرى تۇز ئالدىغا

دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى قاتارلىق ئورۇنلار تېلېگرامما ئەۋەتىپ، تاك لىنشىڭنىڭ ئالتۇن مېدالغا ئېرىشكەنلىكىنى ھەمدە دۇنيا رېكورتىنى يۈزۈپ تاشلىغانلىقىنى تەبرىكلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 21 - ئىيۇل تېلېگرامىمىسى. جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئومىكى بۈگۈن دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى، جۇڭخۇا مەملىكەتلىك تەنتەربىيە باش جەمئىيتى ۋە جۇڭگو ئولىمپىك كومىتېتى ئەۋەتكەن تەبرىك تېلېگرامىسىنى تاپشۇرۇپ ئالدى، تېلېگرامىدا تاك لىنشىڭنىڭ 59 كىلوگراملىق ئېرلەرنىك ئېغىرلىق كۆتۈرۈش مۇسابىقىسىدە ئالتۇن مېدالغا ئېرىشكەنلىكىنى ھەمدە دۇنيا رېكورتىنى يۈزۈپ تاشلىغانلىقىنى تەبرىكلەندى.

تېلېگرامىمدا مۇنداق دېيىلگەن: «تاك لىنشىڭ نۇرغۇن دۇنياۋى كۆچلۈك ماھىرلار ئالدىدا باتۇر، قەيسەر بولدى، تەربىيلىگۈچىلىرىنىڭ ئەۋەتكەن تەبرىك تېلېگرامىسىنى تاپشۇرۇپ ئالدى، تېلېگرامىدا تاك لىنشىڭنىڭ 59 كىلوگراملىق ئېرلەرنىك ئېغىرلىق كۆتۈرۈش مۇسابىقىسىدە ئالتۇن مېدالغا ئېرىشكەنلىكى، ئۇنىڭ يېقىندىن ماسلىشىپ ئاستا - ئاستا ئېخىنكا، تاكتىكا سەۋىيىسىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، دۆلىتىمىز ئۈچۈن يەنە بىر ئالتۇن مېدالى ئالدى. بۇ نەتىجىنىڭ قولغا كەلتۈرۈشى مەملىكىتىمىزدىكى ئېغىرلىق كۆتۈرۈش ماھىرلىرىنىڭ ئۈستىپاقلىشىپ كۈرەش قىلىپ، جاپاغا چىداپ مەشق قىلغانلىقىنىڭ نەتىجىسى بولۇپ، ئۇنىڭغا مەملىكىتىمىزنىڭ ئېغىرلىق كۆتۈرۈش ساھەسىدىكى بارلىق خادىملارنىڭ يۈرەك قېنى سىڭگەن.

جۇڭگو ماھىرى تاك لىنشىڭ 59 كىلوگراملىق ئېرلەرنىڭ ئېغىرلىق كۆتۈرۈش مۇسابىقىسىدە ئالتۇن مېدالغا ئېرىشتى ھەم دۇنيا رېكورتىنى يۈزۈپ تاشلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 21 - ئىيۇل تېلېگرامىمىسى. جۇڭگو ماھىرى تاك لىنشىڭ بۈگۈن ئاتلانتا ئولىمپىك تەنتەربىيە مۇسابىقىسىنىڭ 59 كىلوگراملىق ئېرلەرنىك ئېغىرلىق كۆتۈرۈش مۇسابىقىسىدە 307.5 كىلوگراملىق ئومۇمىي نەتىجە بىلەن ئالتۇن مېدالغا ئېرىشتى ھەم بۇ تۈرنىڭ دۇنيا رېكورتىنى يۈزۈپ تاشلىدى.

يۈزۈنچى دۇنيا رېكورتى 305 كىلوگرام بولۇپ، ئۇنى يۇلغاريە ماھىرى پاساروۋ 1993 - يىلى يارىتىلغان.

ۋاك جۈنشيا قاتارلىقلار ئاتلانتاغا ئامان-ئېسەن يېتىپ باردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 21 - ئىيۇل تېلېگرامىمسى. جۇڭگونىڭ يېنىك ئاتلېتىكا ماھىرلىرىدىن ۋاك جۈنشيا، گاۋ خۇگمياۋ قاتارلىقلار بۈگۈن چوشتىن كېيىن ئاتلانتادىكى خاسھېلد ئايرودرومىغا ئامان - ئېسەن يېتىپ باردى.

بۈگۈن ئاتلانتاغا يېتىپ بارغانلار جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئومىكىنىڭ 3 - تۈركۈم ئەزالىرى بولۇپ، ئۇلار جەمئىي 33 كىشى. يېنىك ئاتلېتىكا كوماندىسىنىڭ قىسمەن تېرىشچىلىرى ۋە تەنھەرىكەتچىلەرنى باشقا سۈزغا سەكرەش كوماندىسى ۋە ئوقيا ئېتىش كوماندىسىنىڭ ئەزالىرىمۇ شۇ ئايروپىلان بىلەن ئاتلانتاغا كەلدى. جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئومىكىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى سۈي دالىن قاتارلىق كىشىلەر ئايرودرومىغا چىقىپ، ياخشى نەتىجىگە ئېرىشىش ئېھتىمالى بولغان بۇ تەنھەرىكەتچىلەرنى كۈتۈۋالدى.

تەنتەربىيە مۇنبىرىدە

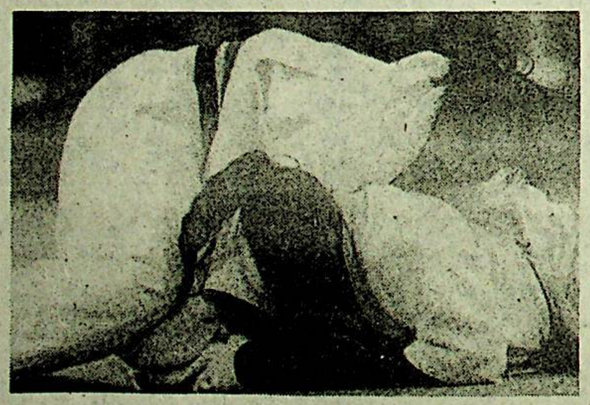

سۈرەتتە: جۇڭگونىڭ ئاياللار رۇداۋچە چېلىشىش ماھىرى سۈك فۇمىن 7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى كۈبانىڭ داڭلىق ماھىرى ئې. رودېرىگېس بىلەن مۇسابىقىلىشىپ، 72 كىلوگراملىقلاردىن يۇقىرى دەرىجىلىكلەر بويىچە چېمپىيونلۇققا ئېرىشىپ، ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىدە جۇڭگو ئۈچۈن تۇنجى ئالتۇن مېدالى ئالدى.

سۈرەتتە: جۇڭگو سۇ ئۇزۇش ماھىرى لى جىنبىي ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئاياللار 100 مېتىرغا ئەركىن ئۇزۇشى بويىچە ھەل قىلغۇچ مۇسابىقە قىسىدە 54 سېكۇنت 50 دەقىقە نەتىجە بىلەن ئالتۇن مېدالغا ئېرىشتى.

«ئەمگەك قانۇنى» ۋە ئۇنىڭغا يانداشما قانۇن-نىزاملارنىڭ ئىلان قىلىنىشى ۋە يولغا قويۇلۇشىغا ئەگىشىپ، ئىلمىزنىڭ ئەمگەك كۆچى بازىرى تەۋرۈلمىسى قۇرۇلۇشى ۋە تەۋرۈمنى يېڭىلاش جەھەتتە زور ئىلگىرىلەش بولدى. ھازىر مەملىكەت بويىچە ئەمگەك كۆچى بازىرى تەۋرۈلمىسى دەسلەپكى قەدەمدە شەكىللەندى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئىلمىزدە كەسىپ تونۇشتۇرۇش مۇلازىملىقى ئاپپاراتلىرى خېلى تېز تەرەققى قىلىپ، ئەمگەك كۆچلىرىنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىشى ۋە يۆتكىلىپ تۇرۇشى ئىلگىرى سۈرۈلدى. ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرىغا قەدەر مەملىكەت بويىچە ھەر دەرىجىلىك كەسىپ تونۇشتۇرۇش ئاپپاراتلىرى ئاز كەم 30 مىڭغا يەتتى، ئۇلارنى ئاساسەن ئەمگەك تارماقلىرى قۇردى. لېكىن تارماقلار، كارخانىلار ۋە شەخسلەر قۇرغان كەسىپ تونۇشتۇرۇش ئورۇنلىرىمۇ مۇھىم رول ئوينىدى. 1995 - يىلى ھەر دەرىجىلىك كەسىپ تونۇشتۇرۇش ئورۇنلىرى كۇتۇۋالغان ئەمگەك كۆچى تېپىپ بېرىشنى تەلەپ قىلغۇچىلار ۋە ئىشقا ئورۇنلىشىشنى تەلەپ قىلغۇچىلار 67 مىليون 742 مىڭ ئادەم (قېتىم)گە، تەلىپى قاندۇرۇلغانلار 50 مىليون 869 مىڭغا يەتتى، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇلغانلارنىڭ ئەمگەك كۆچى بازىرى تەۋرۈلمىسى دەسلەپكى قەدەمدە شەكىللەندى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئىلمىزدە كەسىپ تونۇشتۇرۇش مۇلازىملىقى ئاپپاراتلىرى خېلى تېز تەرەققى قىلىپ، ئەمگەك كۆچلىرىنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىشى ۋە يۆتكىلىپ تۇرۇشى ئىلگىرى سۈرۈلدى. ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرىغا قەدەر مەملىكەت بويىچە ھەر دەرىجىلىك كەسىپ تونۇشتۇرۇش ئاپپاراتلىرى ئاز كەم 30 مىڭغا يەتتى، ئۇلارنى ئاساسەن ئەمگەك تارماقلىرى قۇردى. لېكىن تارماقلار، كارخانىلار ۋە شەخسلەر قۇرغان كەسىپ تونۇشتۇرۇش ئورۇنلىرىمۇ مۇھىم رول ئوينىدى. 1995 - يىلى ھەر دەرىجىلىك كەسىپ تونۇشتۇرۇش ئورۇنلىرى كۇتۇۋالغان ئەمگەك كۆچى تېپىپ بېرىشنى تەلەپ قىلغۇچىلار ۋە ئىشقا ئورۇنلىشىشنى تەلەپ قىلغۇچىلار 67 مىليون 742 مىڭ ئادەم (قېتىم)گە، تەلىپى قاندۇرۇلغانلار 50 مىليون 869 مىڭغا يەتتى، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇلغانلارنىڭ 7.1 % ئۇرلىدى. بۇنىڭ ئىچىدە 6 - ئايدا 5.9 % ئۇرلىدى؛ ئايرىم ئۇلكىلەرنى ھېسابقا ئالمىغاندا، مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا تاۋارلارنىڭ پارچە سېتىلىش باھاسىنىڭ ئۆرلىش ھەجمى ئۇن پىرسەنت ئىچىدە چۈشتى. بۇلار بۇ يىل باھانى تەگشەش- تىزگىنلەش نىشانىنىڭ ئىشقا ئېشىشى ئۈچۈن ياخشى ئاساس سالدى.

پۈل پاخاللىقىنى تىزگىنلەشتە ئۇنۇم ھاسىل قىلىندى، بۇنىڭدا ئاساسەن ئۈچ سەۋەب بار: 1. ماكرولۇق ئىقتىسادىي مۇھىت كۇندىن - كۇنگە ياخشىلىنىپ، ئىشلەپچىقىرىش، مەبلەغ سېلىش، ئىستېمال، مالىيە، پۈل مۇئامىلە ۋە خەلقئارا كرىم-مەبلەغ سالغان، شېرىكلەشكەن، برلىشىپ ياشقۇرغان ئىقتىسادىي تېپتىكى ئورۇنلارنىڭ ئىشچى- خىزمەتچىلىرى بەش يىلدا تۆت ھەسسە كۆپەيگەن.

تونۇشتۇرۇلۇشچە، ئەمگەك توختامى تۈزۈمى ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇلغانلىقتىن، كارخانا ۋە ئەمگەكچىلەرنىڭ بازار سۈبيېكتىپلىق ئورنى تېخىمۇ گەۋدىلەنگەن. «ئەمگەك قانۇنى» نىڭ يولغا قويۇلۇشى، زامانىۋى كارخانا تۈزۈمىنىڭ پەيدىنپەي بەرپا قىلىنىشى، ئەمگەك توختامى تۈزۈمىنىڭ پۈتۈن مەملىكەتتە ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇلۇشىغا بۈگۈنگىچە، كارخانىلار ئۆز ئالدىغا ئادەم ئىشلىتىدىغان ۋە ئەمگەكچىلەر ئۆز ئالدىغا كەسىپ تاللايدىغان پېتچە ئىشچى ئىشلىتىش تۈزۈمى پەيدىنپەي بەرپا قىلىنغان. ئۆتكەن يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر مەملىكەت بويىچە توختاملىق ئىشچى - خىزمەتچى 60 مىليون 962 مىڭغا يېتىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئومۇمىي سانىنىڭ 40.9 پىرسەنتىنى ئىگىلىگەن، 1990 - يىلىدىكىدىن 3.6 ھەسسە كۆپەيگەن. بۇنىڭ ئىچىدە 1995- يىلدا كۆپەيگەن ئىشچى- خىزمەتچى 22 مىليون 570 مىڭغا يېتىپ، 1994- يىلدىكىدىن % 58.8 كۆپ بولغان.

مال باھاسىنى مۇقىملاشتۇرۇش ئۈچۈن تىرىشايلى

«خەلق گېزىتى» ئوبزورچىسى

بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا ئىلمىز پۈل پاخاللىقىنى يەنمۇ تىزگىنلەشتە كۆرۈنەرلىك ئۇنۇم ھاسىل قىلدى، شەھەر، يېزا بازارلىرى مۇقىملىشىپ، باھانىڭ ئۆرلىش ھەجمى داۋاملىق تۆۋەنلىدى. مەملىكەت بويىچە تاۋارلارنىڭ پارچە سېتىلىش باھاسىنىڭ ئومۇمىي سەۋىيىسى بۇلتۇرقى ئوخشاش مەزگىلدىكىگە سېلىشتۇرغاندا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 7.1 % ئۆرلىدى. بۇنىڭ ئىچىدە 6 - ئايدا 5.9 % ئۆرلىدى؛ ئايرىم ئۇلكىلەرنى ھېسابقا ئالمىغاندا، مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا تاۋارلارنىڭ پارچە سېتىلىش باھاسىنىڭ ئۆرلىش ھەجمى ئون پىرسەنت ئىچىدە چۈشتى. بۇلار بۇ يىل باھانى تەگشەش- تىزگىنلەش نىشانىنىڭ ئىشقا ئېشىشى ئۈچۈن ياخشى ئاساس سالدى.

پۈل پاخاللىقىنى تىزگىنلەشتە ئۇنۇم ھاسىل قىلىندى، بۇنىڭدا ئاساسەن ئۈچ سەۋەب بار: 1. ماكرولۇق ئىقتىسادىي مۇھىت كۇندىن - كۇنگە ياخشىلىنىپ، ئىشلەپچىقىرىش، مەبلەغ سېلىش، ئىستېمال، مالىيە، پۈل مۇئامىلە ۋە خەلقئارا كرىم-چەقىم قاتارلىقلار ئاساسىي جەھەتتىن ماكرولۇق تەگشەش- تىزگىنلەش تەلىپىگە ئۇيغۇنلىشىپ، ئىجتىمائىي ئومۇمىي تەمىنلەش بىلەن تەلەپنىڭ تەگىپۈكلۈقى ئاساسىي جەھەتتىن ساقلاپ قېلىندى؛ 2. يېزائىگىلىكىگە قارىتىلغان تەدبىرلەرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش كۈچەيتىلدى. يازلىق ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىندى، ئاشلىق، ياختا، ياغلىق-دان، گۆش قاتارلىق ئاساسلىق يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى بىلەن تەمىنلەش يېتەرلىك بولدى. شۇڭا باھا مۇقىم بولدى؛ 3. جايلار گورۇپپىمىز يىل بېشىدا بەلگىلىگەن بۇ يىللىق مال باھاسىنى تەگشەش- تىزگىنلەش نىشانى، مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ئىستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈردى، باھانى تەگشەش- تىزگىنلەش سالمىقى ياخشى ئىگىلەندى. باھانى نازارەت قىلىش- باشقۇرۇش خىزمىتى كۈچەيتىلدى، بازار تەرتىپى قېلىپلاشتۇرۇلدى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا باھا ئۆزگىرىشى خېلى ياخشى بولغان بولسىمۇ، پۈل پاخاللىقىنى تىزگىنلەش خىزمىتىنى ھەرگىز بوشاشتۇرۇپ قويۇشقا بولمايدۇ، جايلار تىرىشىپ خىزمەت ئىشلىشى، تەبىئىي ئاپەت پەيدا قىلغان تۆرلۈك قىينىچىلىقلارنى يېڭىپ، بۇ يىلقى يېزا ئىگىلىكىدىن ياخشى ھوسۇل ئېلىشنى قولغا كەلتۈرۈشى كېرەك؛ دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنى ھەقىقىي ياخشىلاپ، كارخانىلارنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمى تۆۋەنلەپ كېتىش ئەھۋالىنى تىرىشىپ ئۆزگەرتىپ، باھانىڭ ئۆرلەپ كېتىشىگە سەۋەبچى بولغان تەننەرخ بېسىمىنى پەسەيتىش كېرەك؛ پۇلنى مۇۋاپىق قىسىش سىياسىتىنى داۋاملىق ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىجتىمائىي تەمىنلەش بىلەن تەلەپنىڭ ئومۇمىي مىقدارىنىڭ ئاساسىي جەھەتتىن تەگىپۈك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش لازىم. مال باھا خىزمىتىدىكى بەل قويۇپ بېرىش ئەھۋالىنى تۈگىتىپ، بازاردىكى باھاغا نازارەتچىلىك قىلىش ۋە باشقۇرۇشنى داۋاملىق كۈچەيتىپ، پۈتۈن يىللىق باھانى تەگشەش - تىزگىنلەش نىشانىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. باھانىڭ ئۆرلەش ھەجمىنى ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە تۆۋەنلىتىپ، كېلەر يىلى ۋە پۈتكۈل 9- بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە پۈل پاخاللىقىنى ئۇنۇملۇك تىزگىنلەشكە تېخىمۇ پايدىلىق شارائىت ھازىرلاش لازىم.

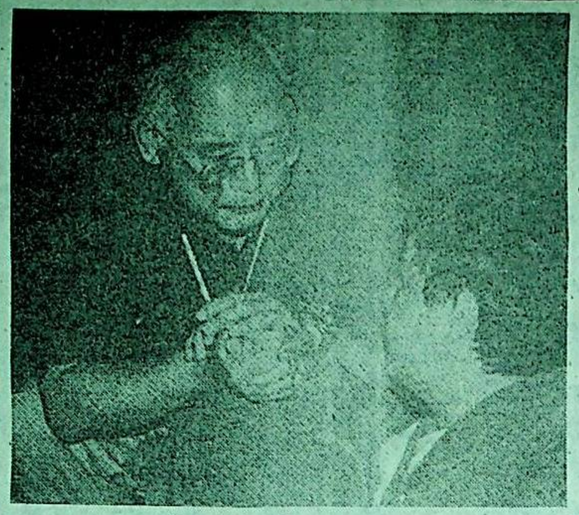

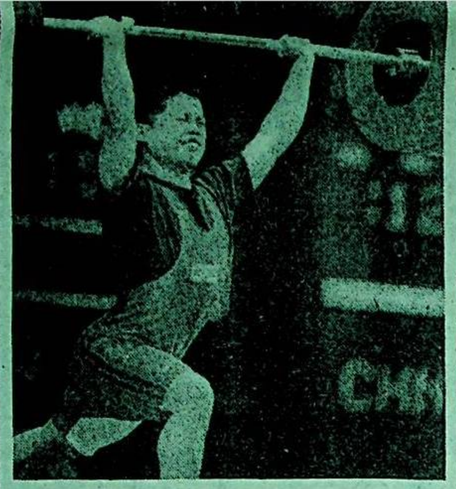

سۈرەتتە: جۇڭگو تەنھەرىكەتچىسى جاڭ شياڭسىن 54 كىلوگراملىقلار مۇسابىقىسىدە 280 كىلوگراملىق ئومۇمىي نەتىجە بىلەن كۇماۋش مېدالغا ئېرىشتى.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

سۈرەتتە: جۇڭگو تەنھەرىكەتچىسى جاڭ شياڭسىن 54 كىلوگراملىقلار مۇسابىقىسىدە 280 كىلوگراملىق ئومۇمىي نەتىجە بىلەن كۇماۋش مېدالغا ئېرىشتى.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

پەۋقۇلئاددە چوڭ كەلكۈن تەگرىتېغىنىڭ جەنۇبى ۋە شىمالىغا زىيان سالدى

(بېشى 1 - بەتتە)

بىرمۇنچە جايلىرىنى سۇ چىقىپ كەتتى، جەنۇبىي شىنجاڭ، شىمالىي شىنجاڭ تۆمۈرىيوللىرى ۋە غول تاشيوللىرىنىڭ ھەممىسىدە قاتناش توختاپ قالدى. شىنجاڭ بويىچە كۆپ جايدىكى كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش مۇئەسسەسىلىرى ۋە بىر قانچە ئون نۇقتىلىق سۇ قۇرۇلۇشلىرىنى نەچچە يۈز يىلدىن بۇيان كۆرۈلۈپ باقمىغان پەۋقۇلئاددە زور كەلكۈن ئېقىتىپ كەتتى. تەگرىتېغىنىڭ شىمالىدىكى قاپتىلىدىكى ئون نەچچە چوڭ، ئوتتۇرا سۇ ئامبارلىرىدا سۇ ئېھتىياتى سىزىقىدىن ئېشىپ كەتتى. مۇشۇ ئاينىڭ 21- كۈنى كەچكە قەدەر 16 كىشى ئۆلدى، 21 كىشى يوقاپ كەتتى.

بۇ قېتىمقى ھاۋارايى يۈز بېرىشتىن ئىلگىرى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى جىددىي يىغىن ئېچىپ، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش تەدبىرلىرىنى مۇزاكىرە قىلىپ ئورۇنلاشتۇرغاندى. ئاپەت يۈز بەرگەندىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى كۆپ قېتىم يىغىن ئېچىپ، دوكلاتلارنى ئاڭلىدى، ئەھمىيەتلىك تەدبىرلەرنى سۇ چىقىپ كەتكەن جايلارغا ئەۋەتىپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ۋە ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا رەھبەرلىك قىلدى. 7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن يامغۇرغا قارىماي سەنتۇنخي سۇ ئامبىرىغا بېرىپ، سانجى ئوبلاستلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى مۇتىنىڭ رەھبەرلىرى بىلەن كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش تەدبىرى توغرىسىدا مەسلىھەتلەشتى؛ ئاپتونوم رايونىنىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرىشت 7 - ئاينىڭ 19 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئۇلانباي سۇ ئامبىرىغا قۇيۇلدىغان «ياشلار» ئۆستەڭىنىڭ بېشىغا بېرىپ، يامغۇرغا قارىماي نەق مەيدانىدا ئەھۋالنى ئىگىلەپ، كەلكۈن ئەھۋالىدىكى ئۆزگىرىشنى يېقىندىن كۆزىتىپ، سۇ ئامبىرىدىن كەلكۈننى بىخەتەر ئۆتكۈزۈشكە كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى. ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لى دۆگخوي مۇشۇ ئاينىڭ 21 - كۈنى كورلا شەھىرىگە بېرىپ، جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈرىيولىدىكى كەلكۈن بۇزۇۋەتكەن جايلارنى تېز يېتىشقا قوماندانلىق قىلدى. ئاپتونوم رايونىنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى ۋە ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىرلەشمە تۈزۈمىنىڭ رەھبەرلىرى جايلارغا يېتىپ بېرىپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا قوماندانلىق قىلدى.

جايلاردىكى ھەربىي ۋە خەلق بارلىق كۈچى بىلەن ئاتلىنىپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، ئۆزىنى قۇتقۇزۇپ، كەينى - كەينىدىن يۇز بەرگەن خەتەرلىك ئەھۋاللارنى يېڭىپ، ئون نەچچە چوڭ، ئوتتۇرا سۇ ئامبىرى ۋە شەھەرنى قوغدىدى. لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈرىيول بويلىرىدا توختاپ قالغان 10 مىڭغا يېقىن يولۇچى مۇۋاپىق تارقاقلاشتۇرۇلدى.

ھاۋارايى تارماقلىرىنىڭ مۆلچەرلىشچە، مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنىنىڭ ئالدى - كەينىدە ئاپتونوم رايونىمىزدا يەنە قاتتىق يامغۇر يېغىپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى تېخىمۇ زورايتىۋېتىدىكەن. جايلار كەلكۈننى بىر تەرەپ قىلىشنى تېزلىتىپ، توسمىلارنى مۇستەھكەملەپ، چوڭ سۇ ئامبارلىرى ۋە غول ئۆستەڭلەردىن كەلكۈننى بىخەتەر ئۆتكۈزۈشكە كاپالەتلىك قىلىشى لازىم.

ئۇرۇمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى بۇلۇتلۇق بەزىدە ئوچۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا 17 ℃ - 27 ℃ بولىدۇ.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بېكى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

بېيجىڭدىكى دوكتور ئابدۇرېشىت ئىسرائىل بىلەن سۆھبەت

چىڭ بو

دېمەك، «سودا ئارقىلىق دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش» سىياسىتى توغرا ۋە ئاقىلانە بولغاچقا، ياپونىيە يېرى ئاز، ئاھالىسى كۆپ، بايلىقى كەمچىل بولۇش ئاجىزلىقىنى تۈپتىن تۈگىتىپ، ناھايىتى تېزلا ئاسىيا بويىچە ئەڭ باي دۆلەتكە ئايلاندى.

سىنگاپور ئەمەلىيەتتە سىنگاپور شەھىرى،شەھەر ئەتراپى رايونى ۋە ئەتراپتىكى كىچىك ئارالالاردىن تەركىب تاپقان شەھەر دۆلىتى. شۇڭا ئۇنىڭ ھېچقانداق تەبىئىي بايلىقى يوق، ھەتتا خەلقىنىڭ تۇرمۇش لازىمەتلىكلىرىدىمۇ ئىمپورتقا تايىنىدۇ. ئىقتىسادىي تەرەققىياتقا كېرەكلىك خام ئەشيا ۋە ئېنېرگىيىنىمۇ يۈزدە - يۈز ئىمپورت قىلىدۇ. دېمەك، سىنگاپورنىڭ تەرەققىياتى دۇچ كەلگەن كرىزىس ياپونىيىنىڭكىدىنمۇ ئېغىر.

سىنگاپور 60-يىللاردا مۇستەقىل بولغاندا ئەڭ جىددىي ھەل قىلىشقا تېگىشلىك بولغىنى ئېغىر ئىشسىزلىق ۋە ئولتۇراق تۈزى مەسىلىسى بولۇپ، مەملىكەت بويىچە نوپۇسنىڭ خىزمەت ئورنى ۋە ئولتۇراق تۈزىگە يوق ئىدى. سىنگاپور خەلق ھەربىكتى پارتىيىسى سايلامدا غەلبە قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزگەندىن كېيىن، لى گۇاڭياۋنىڭ رەھبەرلىكىدە «سانائەتلەشتۈرۈش پىلانى» ۋە «ئاھالىلەرنى ئولتۇراقلاشتۇرۇش پىلانى»نى تۈزۈپ يولغا قويىدى. ئالدىنقى پىلان سىنگاپورنىڭ سانائىتىنى يوقلۇقتىن بارلىققا كەلتۈردى، 70- يىللارنىڭ ئوتتۇرىلىرىدا ئومۇمىي خەلقنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىشى ئاساسەن ئەمەلگە ئاشتى؛ كېيىنكى پىلان مەملىكەت بويىچە 92% ئاھالىنى ئولتۇراق ئۆيدە ئولتۇرۇش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى، ئوتتۇرا ھېساب بىلەن كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان ئولتۇراق ئۆيى كۆلىمى 15 كۋادرات مېترغا يېتىپ، دۇنيا بويىچە ئولتۇراق ئۆيى مەسلىسىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ھەل قىلغان ئۈلگە بولۇپ قالدى.

سىنگاپورنىڭ ئۈستۈنلۈكى ياۋروپادىن پاراخوتنىڭ كۆپ توختىشى جەھەتتە دۇنيا بويىچە 1- ئورۇندا تۇرىدۇ.

سىنگاپوردا ئىككى چوڭ خەلقئارا ئايرودروم بار، بىر يىلدا كىرىپ-چىقىدىغان يولوچى 18 مىليونغا يېتىدۇ، ئۇ ئاسىيا بويىچە ئەڭ ئاۋات ئايروپورت ھېسابلىنىدۇ.

سىنگاپوردا بانكا، سۇغۇرتا، ئاكسىيە شىركەتلىرى 500 دىن ئاشىدۇ، ئۇ دۇنيا بويىچە 5- چوڭ پۇل مۇئامىلە مەركىزى. سىنگاپور يەنە دۇنيا بويىچە 3-چوڭ نېفت ئايرىش مەركىزى بولۇپ، يىللىق نېفت ئايرىش ئىقتىدارى 50 مىليون تونىغا يېتىدۇ، بۇ جۇڭگونىڭ يىللىق نېفت مەھسۇلاتىنىڭ يېرىمىغا باراۋەر.

شۆبىتسارىيە ياۋروپا قىتئەسىنىڭ ئوتتۇرا قىسمىغا جايلاشقان كىچىك ئىچكى قۇرۇقلۇق دۆلىتى شۇنداقلا تاغلىق دۆلەت بولۇپ، ئۇنى گېرمانىيە، فرانسىيە، ئىتالىيە ۋە ئاۋسترىيىدىن ئىبارەت تۆت دۆلەت ئوراپ تۇرىدۇ. شۆبىتسارىيە 6 مىليون 500 مىڭ ئاھالىسى بار. ئومۇمىي يېرى ئاز، ئاھالىسى كۆپ، بايلىقى كەمچىل دۆلەت.

شۆبىتسارىيىلىكلەرنىڭ ئەڭ قىللىقلىقى ئۇلارنىڭ ئوبيېكتىپ مۇھىتنى سوغۇققانلىق بىلەن كۆزىتىپ، ئۆزىنىڭ بايلىقى كەمچىل كىچىك دۆلەت ئىكەنلىكىنى؛ ئۇنىڭ ئۇستىكە چوڭ، كۆچلۈك دۆلەتلەرنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئېتىراپ قىلغانلىقىدا ھەمدە چىقىش يولى تېپىش جەھەتتە سوغۇققانلىق بىلەن كاللا ئىشلەتكەنلىكىدە.

ئالدى بىلەن ئۇلار پەن- تېخنىكا ئىگىلىگەن ئادەمنىڭ كىشى بايلىقىدىنمۇ قىممەتلىك ئىگە‌لىكىنى، تېخنىكا ئىگىلىگەن ئادەمنىڭ خام ئەشيانى تۇجۇپلەپ پىششىقلاپ، ئۇنىڭ قىممىتىنى ئاشۇرالايدىغانلىقىنى تونۇپ يەتتى. شۇڭا ئۇلار ئۆز دۆلىتىنىڭ تەبىئىي بايلىقى كەمچىل بولۇش ئاجىزلىقىنى تولۇق تەسەۋۋۇر قىلىپ، ماھىرلىق بىلەن ئۇنى ئەۋزەللىككە ئايلاندۇرۇپ، ئۇنىڭ ئارقىسىدا ئۆزىنىڭ ئالاھىدىلىكىنى شەكىللەندۈرگەن. ئۇلار ئۆزىنىڭ ئاز سانلىق مىللەت ئەمەسلىكى، ئاز نوپۇسلۇق بولۇشى، ئىچكى بازارنىڭ چوڭ بولماسلىقى قاتارلىقلارنى ئەڭ ياخشى ئىمكانىيەت دەپ قارىغان ھالدا، ئۆزىنىڭ ئالاھىدە ئەۋزەللىكىنى ئىزدەپ تاپقان ھەمدە ئۇنى ئىزچىل ساقلاپ كەل

ئاۋۋالقى سانائەت سىنئىسى تەرىپىدىن يېتىشتۈرگەن زور تۈركۈمدىكى تېخنىك خادىملار ۋە تېخنىك ئىشچىلارنىڭ بىردىنبىر بايلىق ئىكەنلىكىنى، ئۇلار ئىگىلىگەن تېخنىكا ۋە قېپقالغان سانائەت سىنئىمىسىدىن پايدىلىنىپ، چەت ئەللەردىن خام ئەشيا ئىمپورت قىلىپ پىششىقلاپ ئىشلەپ، قىممىتى ئاشقاندىن كېيىنكى مەھسۇلاتلارنى ئېكسپورت قىلىپ، نۇرغۇن بايلىق توپلىغىلى بولىدىغانلىقىنى تونۇپ يەتتى. ياپونىيە مۇشۇنداق دۆلەت سىياسىتىنىڭ يېتەكچىلىكىدە 10 ـ 20 يىل ۋاقىت سەرپ قىلىپلا ئۇرۇش جاراھەتلىرىنى ساقايتىپ، خەلق ئىگىلىكىنى ئەسلىگە كەلتۈردى.

60ـيىللاردىن باشلاپ ياپونىيەنىڭ ئىقتىسادى تېز ئۆرلەش باسقۇچىغا قەدەم قويىدى. ياپونىيە ھۆكۈمىتى دادىللىق بىلەن كەسىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەشكە كىرىشىپ، ئەمگەك كۆپ تەلەپ قىلىنىدىغان بىر مۇنچە كەسىپلەرنى مەسلەن، توقۇمىچىلىق، يېنىك سانائەت، يېمەك ـ ئىچمەك سانائىتى قاتارلىقلارنى ئەمگەك كۆچى ئەرزان ئەللەرگە يۆتكىدى؛ دۆلەت ئىچىدە تېخنىكا كۆپ تەلەپ قىلىنىدىغان كەسىپلەرنى مەسلەن، ئېلېكترون، كېمىسازلىق، ئىمپورت، ئىپتومۇبىل، نېفىت خىمىيە سانائىتى، ئائىلە ئېلېكتر ئۈسكۈنىلىرى سانائىتىنى زور كۆچ بىلەن راۋاجلاندۇردى. 70ـيىللارنىڭ ئاخىرىغا كەلگەندە، ياپونىيە كونا سانائەت دۆلەتلىرى ـ ئەنگلىيە، گېرمانىيە، فرانسىيەلەرنى خېلىلا ئارقىدا قالدۇرۇپ، ئىقتىسادىي كۆچ جەھەتتە ئامېرىكىدىن قالسلا دۇنيا بويىچە 2ـ ئورۇنغا ئۆتتى.

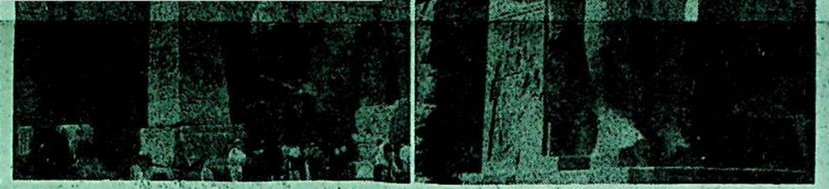

مىسىرنىڭ قەدىمكى يادىكارلىقلىرى دۇنياغا مەشھۇر.

سۈرەتلەردە: مىسىر 19 ـ خانلىقنىڭ پادىشاھى ـ لامىس ـ I نىڭ ھەيكىلى ۋە كاناكا ئىبادەتخانىسى ئالدىدىكى مۇنار.

ئاپتومۇبىلنىڭ تارىخى ئانچە ئۇزۇن بولمىسىمۇ، ئۇنىڭ تەرەققىياتى ئادەتتە تېز بولدى. مۇتەخەسسىسلەر 21ـئەسىر ئاپتومۇبىل جەمئىيىتى بولىدىغانلىقىنى ئالدىن مۆلچەرلىدى. 21ـئەسىردە ئاپتومۇبىل سانائىتىدە پۈتۈنلەي يېڭىچە ئۆزگىرىشلەر بارلىققا كېلىدۇ.

ماتېرىيالى يېنىكلەشتۈرۈلىدۇ

ھازىر، بىر ئاپتومۇبىل ياساشقا كېرەكلىك پولات ماتېرىيالى شۇ ئاپتومۇبىلغا كېتىدىغان بارلىق ماتېرىيالنىڭ 65 پىرسەنتىنى، سۈلياۋ 11 پىرسەنتىنى، ئالیۇمىن ئاران ئۆت پىرسەنتىنى ئىگىلەيدۇ. ئاپتومۇبىلنى يېنىكلەشتۈرۈش ئۈچۈن، دۇنيا ئاپتومۇبىل سانائىتىدە بىر قېتىملىق «سۈلياۋ ئىنقىلابى» ئېلىپ بېرىلماقتا.

دۇنيادىكى ئاپتومۇبىل ئىشلەپ چىقىرىدىغان ئاساسلىق دۆلەتلەردىكى 20 ئاپتومۇبىل شىركىتى ئاپتومۇبىل ئىشلەپچىقىرىش داۋامىدا ئالیۇمىن ئىشلىتىش مىقدارىنى كۆپەيتىمەكتە. ئامېرىكىنىڭ ئاپتومۇبىل شىركەتلىرى يېقىنقى ئون يىلدىن بۇيان ئالیۇمىن سەرپىياتىنى 1.75 ھەسسە ئاشۇردى، ئامېرىكىدىكى ئۇچ چوڭ ئاساسلىق ئاپتومۇبىل شىركىتى كەلگۈسى ئون يىل ئىچىدە ئاپتومۇبىللارنى يېنىكلىتىش پىلانىنى بېكىتتى. ياپونىيە ھەر بىر ئاپتومۇبىلغا ئىشلىتىلىدىغان ئالیۇمىن مىقدارىنى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ھەسسە ئاشۇردى. ياۋروپا 2006ـيىلغا بارغاندا ئاپتومۇبىل سانائىتىدە ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ھەر بىر ئاپتومۇبىلغا ئىشلىتىلىدىغان ئالیۇمىن مىقدارىنى 1990ـيىلدىكى 55 كىلوگرامدىن 98 كىلوگرامغا يەتكۈزىدۇ، پولات ماتېرىيالىنىڭ ئاپتومۇبىل ياساشتا ئىگىلەيدىغان نىسبىتىنى % 65 تىن % 30 كە چۈشۈردۇ. ئامېرىكا ئالیۇمىنچىلىق جەمئىيىتىنىڭ مۆلچەرلىشىچە، 2005ـيىلغا بارغاندا يەر شارى بويىچە ئاپتومۇبىللارغا سەرپ قىلىنىدىغان ئالیۇمىن مىقدارى 10 مىليون تونناغا يېتىدىكەن.

مۇھىت ئاسرايدىغان ئېنېرگىيە ئىشلىتىلىدۇ

بۈگۈنكى دۇنيادا مۇھىت ئاسراشقا ئەھمىيەت بېرىش، تەبىئەتكە ماس تەرەققىيات يولى ئۇستىدە ئىزدىنىش خەلقئارا كارخانا ساھەسىنىڭ ئورتاق تونۇشىغا ئايلاندى. ئاپتومۇبىل ئىنسانىيەت مەدەنىيىتىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا زور ئىلگىرىلەشلەرنى ئېلىپ كەلگەن كەشپىيات بولسىمۇ، ئاتموسفېرا مۇھىتىغا ئەكس تەسىر كۆرسەتتى شۇنداقلا «زامانىمىزدىكى غەلىتە مەخلۇق» دېگەن بەتنامغا قالدى، شۇڭا مۇھىتنى ئانچە بۇلغىمايدىغان، ئېنېرگىيىنى ئاز سەرپ قىلىدىغان ئاپتومۇبىل ئىشلەپچىقىرىش كەلگۈسى ئاپتومۇبىل سانائىتى تەرەققىياتىنىڭ مۇھىم يۆنىلىشى بولۇپ قالدى.

بۇلتۇر ياپونىيەنىڭ چېۋتەن شەھرىلىك ئالىم شىركىتى بىر خىل كارىيۇراتور قۇرۇلمىسنى تەتقىق قىلىپ مۇۋەپپەقىيەت قازانغانلىقىنى ئېلان قىلدى؛ ئاپتومۇبىلغا بۇ خىل قۇرۇلما ئورنىتىلغاندىن كېيىن، يېقىلغۇنى % 15 ـ % 30 كىچە تېجىگىلى ھەمدە كېرەكسىز گازلارنىڭ قويۇپ بېرىلىش مىقدارىنى ئازايتقىلى بولىدۇ. «ۋۇشلىك» شىركىتى يەنە بىر خىل توك بىلەن ھەرىكەتلىنىدىغان ئاپتومۇبىلنى تەتقىق قىلىپ ياساپ مۇۋەپپەقىيەت قازاندى، بۇ خىل ئاپتومۇبىلنىڭ بۇغۇلۇق كۆتۈرۈش مىقدارى ئىككى تونىنا بولۇپ، سائىتىگە 150 كىلومېتر يول يۈرەلەيدۇ، قارا ئىس چىقارمايدۇ، كاربون چالا ئوكسىدى، قويۇپ بېرىش مىقدارى ھېنزىننىڭ 1/ 10 گە ۋە نىترات قويۇپ بېرىش مىقدارى ھېنزىننىڭ 1/ 20 گە تۇغرا كېلىدۇ. ئەنگلىيە «خوردىن» ترانسپورت شىركىتى دېۋىن ئايمىقىدا بىر خىل يېڭى تېپتىكى توك بىلەن ھەرىكەتلىنىدىغان ئاپتوبۇسنى سىناق قىلىپ ياساپ چىقتى. ئامېرىكىنىڭ قوشما شتاتلار قانۇنىدا 2000ـ يىلغا بارغاندا ئامېرىكىدىكى ھەر ئون يېڭى ئاپتومۇبىلنىڭ بىرى توك بىلەن ھەرىكەتلىنىدىغان ئاپتومۇبىل بولۇشى كېرەكلىكى بەلگىلەندى. ياپونىيە، گېرمانىيە ۋە ھىندىستان قاتارلىق دۆلەتلەرمۇ قۇياش ئېنېرگىيىلىك ئاپتومۇبىلنى تەتقىق قىلىپ ياسىدى، ئامېرىكا تەتقىق قىلىپ ياسىغان قۇياش ئېنېرگىيىلىك مۇسابىقە ئاپتومۇبىلىغا ئايروپىلان تەقلىد قىلىنغان بولۇپ، ئاپتومۇبىل ماگنىتلا قاناتنىڭ كۆتۈرۈلۈش كۈچى ئارقىلىق ئاپتومۇبىلنىڭ ئېغىرلىقى يېنىكلەيدۇ. ئالدىن مۆلچەرلەشكە بولىدۇكى، ھەم ئېنېرگىيە تېجەيدىغان، ھەم مۇھىت بۇلغىمايدىغان بۇ خىل يۇقىرى ئىقتىدارلىق قۇياش ئېنېرگىيىلىك ئاپتومۇبىللارنىڭ تەرەققىيات ئىستىقبالى ئىنتايىن پارلاق.

ئاپتومۇبىل ھەيدەش بىخەتەرلىشىدۇ

21ـئەسىر ئاپتومۇبىللىرى ئىسمى جىسمىغا لايىق ئاپتومۇبىلاتلاشقان ئاپتومۇبىللار بولىدۇ. «بىخەتەر ئاپتومۇبىل ھەيدەش» كىشىلەرنىڭ كەلگۈسى ئاپتومۇبىللار توغرىسىدىكى ئۇقۇمىنىڭ مۇھىم بىر مەزمۇنى.

ئاپتوماتلاشقان ئاپتومۇبىللار پۈتۈنلەي كومپيۇتېر ئارقىلىق باشقۇرۇلىدۇ. كومپيۇتېر تىل ئارقىلىق شوپۇرلارغا قايسى ۋاقىتتا قايسى يانغا ئايلىنىش، قايسى ۋاقىتتا سۈرئىتنى تېزلىتىش كېرەكلىكىنى ئۇقتۇرىدۇ. مۇبادا شوپۇر يولدا مۇگدەپ قالسا، كومپيۇتېر ئاگاھلاندۇرۇش بېرىدۇ، ئەگەر شوپۇر خاتالىشىپ تاسادىپىي ئەھۋال يۈز بېرىش ئېھتىمالى بولسا، كومپيۇتېر يەنە ئاپتومۇبىلغا ئاپتوماتىك تورموز بېرىپ، بىخەتەرلىك تاسىمىسنى چىڭىتىدۇ. ئاپتومۇبىل زاپچاسلىرىدا مەسىلە كۆرۈلسە، كومپيۇتېر ئۇنى رېمونت قىلىشنى ئەسكەرتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئاپتومۇبىل باشتىن ئاخىر ياخشى ھالەتتە تۇرىدۇ. بۇ ئاپتومۇبىل يەنە ئالاھىدە لايىھىلەنگەن تاشيوللاردا ئاپتوماتىك يۈرەلەيدۇ. لېكىن بۇنداق تاشيولغا سېزىش ئەسۋابى ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى، ئاپتومۇبىل سېزىش ئەسۋابى تارقاتقان سىگنالنى قوبۇل قىلىپ، مۇناسىپ ئاپتوماتىك مەشغۇلات ئېلىپ بېرىشى كېرەك، ئەلۋەتتە.

ھازىر دۇنيادىكى ھەرقايسى چوڭ ئاپتومۇبىل شىركەتلىرى مۇشۇنداق بىخەتەر ئاپتوماتىك ئاپتومۇبىللارنى پائال تەتقىق قىلىپ ياسىماقتا. «كرىسلېر» شىركىتى ئاپتومۇبىلغا يەنە بىخەتەرلىك گاز قېپى ئورۇنلاشتۇرغاندىن باشقا، بالىلار ۋە ياشانغانلار ئۈچۈنمۇ مەخسۇس بىخەتەر ئورۇن ھازىرلىغان ھەمدە ئاپتومۇبىللارنى توغرىسىدىكى ئۇقۇمىنىڭ مۇھىم بىر قىسمى قىلىپ ئاپتومۇبىل ئىچكى قىسمىنى لايىھىلىگەن. ئاپتومۇبىل ئىچكى قىسمىنى ئەڭ ياخشى ھالەتتە ساقلاش ئۈچۈن، بۇ خىل ئاپتومۇبىللاشقان ئاپتومۇبىلنىڭ بىخەتەرلىك سىستېمىسىغا يەنە ماتورنى بىخەتەر ئاسرايدىغان قۇرۇلما ئورۇنلاشتۇرۇلغان.

كەلگۈسىدىكى ئاپتومۇبىل ۋېلىسىپىت ھەيدەشتىنمۇ ئاسان ۋە ناھايىتى بىخەتەر بولغان بىر خىل يۇقىرى سۈرئەتلىك قاتناش قورالى بولۇپ قالىدۇ.

تۇرغۇن ئەنۋەر تەرجىمىسى

21 ـ ئەسىردىكى ئاپتومۇبىللار

زې ۋېيجۇئ

دۇنيا بويىچە مال باھاسى ئەڭ يۇقىرى دۆلەت

بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ياۋروپا ئىقتىسادىي كومىتېتى يېقىندا ئېلان قىلغان تەكشۈرۈش دوكلاتىدا مۇنداق دەپ كۆرسەتىلدى: ياپونىيەنىڭ مال باھاسى دۇنيادىكى دۆلەتلەرنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، يەر شارى بويىچە مال باھاسى ئەڭ يۇقىرى دۆلەتكە ئايلاندى. شۇنداق بولسىمۇ، مال باھاسى ياپونىيەدىن قالسلا 2ـ ئورۇندا تۇرىدۇ. مال باھاسى ئەڭ تۆۋەن دۆلەت بېلورۇسىيە.

بۇ تەكشۈرۈش دوكلاتىدا 39 دۆلەتنىڭ مال باھاسىنىڭ تەكشۈرۈلگەنلىكى ئوتتۇرىغا قويۇلغان. ئۇنىڭدا ئاۋسترالىيەنىڭ مال باھاسى ئۆلچەم قىلىنىپ، 100 سانلىق كۆرسەتكۈچ بەلگىلىنىپ، ھەر بىر دۆلەتنىڭ 1993ـيىلى ئېھتىياجلىق بولغان يەرلىك پۇلىنى سېلىشتۇرۇپ 100 ئاۋستىرىيە شىللىڭىگە (تەخمىنەن 8.6 دوللارغاتەڭ) قانچىلىك تاۋار سېتىۋالغىلى بولىدىغانلىقىنى ياكى قانچىلىك مۇلازىملىق قىلغىلى بولىدىغانلىقىنى تەكشۈرۈش ئارقىلىق يەكۈن چىقىرىلغان. تەكشۈرۈش نەتىجىسىدە، ياپونىيەنىڭ مال باھاسى كىشىنى چۆچۈتىدىغان دەرىجىدە يۇقىرى بولۇپ، كوپ ئەھمىيەتلىك 139 غا يەتكەن. شۇنداق بولسىمۇ 121 گە يەتكەن. دانىيە، گېرمانىيە، شۋېتسىيە، نورۋېگىيەنىڭ ئايرىم ـ ئايرىم ھالدا 113، 106 ۋە 105 بولغان. ئامېرىكىنىڭ مال باھاسى بىر قەدەر تۆۋەن بولۇپ، كوپ ئەھمىيەتلىك 84 بولغان. سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى دۆلەتلىرىنىڭ مال باھاسى ئىنتايىن تۆۋەن بولۇپ، بېلورۇسىيەنىڭ كوپ ئەھمىيەتلىك يەتتە، مولداۋىيەنىڭ 12، ئوكرائىنا ۋە لىتۋانىڭ 15 ۋە 17 بولغان.

تۇرسۇنجان ئابدۇللا (ت)

641 ـ سان

تامغىنى تۇردى قادىر نازىرى ئىشلىگەن

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بېكى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

چەن چېچەن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ ئالاھىدە يىغىنىغا قاتنىشىش ئۈچۈن جاكارتىغا بارىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا، 21 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو كوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دېپلوماتىيە مىنىستىرى چېەن چېچەن ئۆتكۈزۈلمەكچى بولغان 3 - نۆۋەتلىك شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ رايون مۇنبىرى يىغىنى ۋە شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى بىلەن سۆزلىشىش ئۇلىپەتلىرى يىغىنىغا قاتنىشىش ئۈچۈن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن بۇ يەرگە كەلدى.

ھىندونېزىيە دېپلوماتىيە مىنىسترلىكىنىڭ باش كاتىپى يېرسات قاتارلىق ھىندونېزىيە ھۆكۈمىتىنىڭ ئەمەلدارلىرى ۋە جۇڭگونىڭ ھىندونېزىيىدە تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى جۇگالۇ ئايرودرومغا چىقىپ، چېەن چېچەن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى كۈتۈۋالدى.

چېەن چېچەن پاپۇئا يېڭى گۋىنېيسى، فىجى ۋە غەربىي ساموئا قاتارلىق جەنۇبىي تىنچ ئوكيان دۆلەتلىرىدە زىيارەتتە بولغاندىن كېيىن بۇ يەرگە كەلدى.

خەلقارا يېزا ئىگىلىك ۋە بىئولوگىيە مەركىزى يېزا ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشتا مۇھىم ئاساسنىڭ ئەھمىيىتى بېرىشنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لوندون، 17 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. خەلقارا يېزا ئىگىلىك ۋە بىئولوگىيە مەركىزى بۈگۈن بۇ يەردە ئۆتكۈزۈلگەن 13 - نۆۋەتلىك ئەلەشش يىغىنىدا دۇنيادىكى ھەرقايسى دۆلەتلەرنىڭ يېزا ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇش بىلەن بىللە مۇھىتنى ئاسراشقا ئەھمىيەت بېرىشنى مۇراجىئەت قىلدى.

بۇ مەركەز مۇنداق دەپ قارىدى: يېزا ئىگىلىكنىڭ سىجل تەرەققىياتى تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەر ئۈچۈن ئېنىقاندا، ئىنتايىن مۇھىم. تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەر يېزا ئىگىلىك تېخنىكىسىنى تەتقىق قىلغاندا، كىرگۈزگەندە ۋە تاللىغاندا چوقۇم مۇھىت ئاسراش ئاممىلىرىنى نەزەردە تۇتۇشى، يېزا ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇش بىلەن بىللە، ئۆز يېرىدىكى جانلىقلارنىڭ كۆپ خىللىقىنى، سۇ بايلىقى ۋە ئورمان قاتارلىقلارنى ئاسرىشى كېرەك.

جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكى خەلقارا يېزا ئىگىلىك ۋە بىئولوگىيە مەركىزى يىغىنىنىڭ ئېچىلىشى مۇراسىمىدا دوكلات بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لوندون، 17 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. خەلقارا يېزا ئىگىلىك ۋە بىئولوگىيە مەركىزىنىڭ 13 - نۆۋەتلىك ئەلەشش يىغىنى ئېچىلىش مۇراسىمىدا جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ سۆزىنى ئېچىلىش مۇراسىمىدىكى نۇقتىلىق دوكلات قىلدى.

جۇڭگو يېزا ئىگىلىك مىنىسترلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى جياڭ يەنشى ئېچىلىش مۇراسىمىدا «جۇڭگو يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكىسىنىڭ تەرەققىياتى ۋە ئۇنىڭغا نەزەر» دېگەن تېمىدا نۇتۇق سۆزلىگەندە مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەن ئون نەچچە يىلدىن بۇيانقى يېزا ئىگىلىكىدە پۈتۈن دۇنيانىڭ دىققىتىنى تارتقان مۇۋەپپەقىيەتلەر قولغا كەلتۈرۈلدى. بۇلتۇر ئاشلىق ھوسۇلى 460 مىليون تونىغا يەتتى. «جۇڭگو دۇنيا بويىچە يەتتە پىرسەنتنى ئىگىلەيدىغان تېرىلغۇ يەر بىلەن دۇنيا ئاھالىسىنىڭ يىگىرمە ئىككى پىرسەنتىنى بېقىپ، ئىنسانىيەت تەرەققىياتىغا غايەت زور تۆھپە قوشتى».

جياڭ يەنشى مۇنداق قارىدى: جۇڭگونىڭ يېزا ئىگىلىكىدە مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشتىكى سەۋەب توغرا يېزا ئىگىلىك سىياسىتى بولغاندىن سىرت، يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكىسىنىڭ راۋاجلىنىشى ۋە ئۇنى قوللىنىشى مۇھىم رول ئويناندى. جۇڭگو شالغۇتلاشتۇرۇلغان شالنى تېرىشنى كېڭەيتىپ، شالنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى 50-يىللاردىكىدىن بىر ھەسسە ئاشۇردى. سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىش تېخنىكىسىنى قوللىنىپ زىرائەتلەرنىڭ ھوسۇلىنى% 30تىن % 50 كىچە ئاشۇردى، ھازىر بۇ تېخنىكا 6 مىليون گېكتاردىن ئارتۇق يەردە كېڭەيتىلدى.

مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىردا ئاشلىقنى 50 مىليارد كىلوگرام، گۆشنى 10 مىليون تونىا، سۇ مەھسۇلاتلىرىنى 10 مىليون تونىا ئاشۇرۇش نىشانىغا يېتىش ئۈچۈن، جۇڭگو يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىدۇ. مۇشۇ ئەسرنىڭ ئاخىرىغا ۋە كېيىنكى ئەسرنىڭ 20 - يىللىرىغا قەدەر جۇڭگو يېزا ئىگىلىك تەبىئىي بايلىقىنى مۇۋاپىق ئېچىپ پايدىلىنىدۇ ۋە قوغدايدۇ، يېمەكلىك مەنبەسىنى كېڭەيتىدۇ، سورتلۇق ئورۇق يېتىشتۇرۇش سىستېمىسىنى بەرپا قىلدۇ ۋە مۇكەممەللەشتۈرىدۇ، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق، بېلىقچىلىق مەھسۇلاتلىرىنى ئونئۇچىرسال ئاشۇرۇش تېخنىكىسىنى راۋاجلاندۇرۇپ، يېزا ئىگىلىكنى رايونلارغا ئايرىپ سىجل راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ئونئۇچىرسال تېخنىكا سىستېمىسىنى بەرپا قىلدۇ ۋە باشقىلار.

خەلقارا يېزا ئىگىلىك ۋە بىئولوگىيە مەركىزى دۇنيا بويىچە ئەڭ چوڭ يېزا ئىگىلىك ئۇچۇر ۋە تەتقىقات تەشكىلاتى بولۇپ، ھازىر ئونئىگا 40 دۆلەت ئەزا، جۇڭگو 1995 - يىلى 8 - ئايدا ئەزا بولغان.

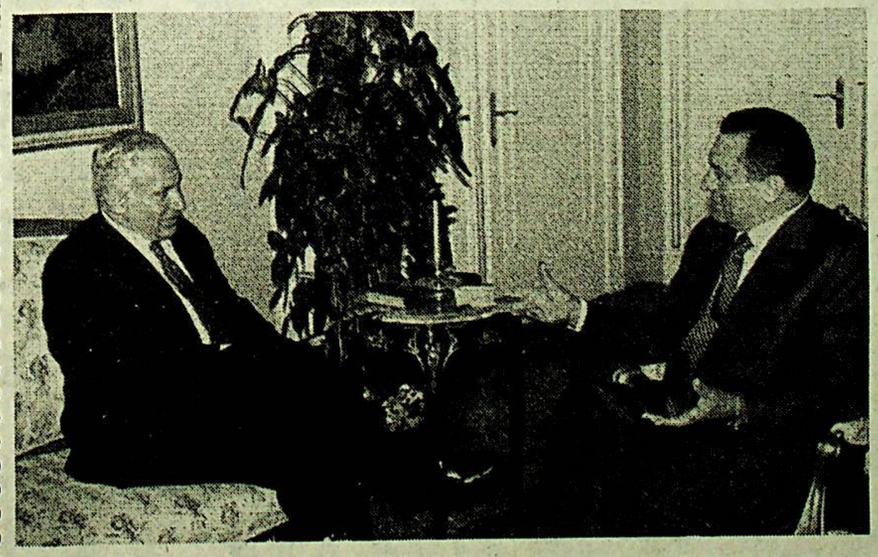

مىسىر زۇڭتۇڭى مۇبارەك (ئوڭدا) مۇشۇ ئاينىڭ 18 - كۈنى قاھىرە زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە بۇ يەرگە زىيارەتكە كەلگەن ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى نېتانىياخۇ بىلەن ئۈچرىشىپ، مىسىر-ئىسرائىلىيە مۇناسىۋىتى، ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتى قاتارلىق مۇھىم مەسىلىلەر توغرىسىدا پىكىر ئالماشتۇردى.
(شىنخۇا ئاگېنتلىقى)

نېتانىياخۇ ئۈنجى قېتىم مىسىردا زىيارەتتە بولدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، قاھىرە، 18 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيە سۆھبەتداشى قانداق قىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈش ھەمدە ئىككى تەرەپ مۇناسىۋىتىنى ياخشىلاش توغرىسىدا سۆھبەتلەشكەن بولسا، مىسىر تاشقى ئىشلار مىنىستىرلىقى مەسئۇلى ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ 242 - سانلىق قارارىنى ئاساس قىلىپ ئىسرائىلىيە بىلەن پەلەستىن ئارىسىدىكى مەسىلىنى ھەل قىلىشنى تەلەپ قىلدى.

ئوتتۇرا شەرقنىڭ ۆەزىيىتى تېخىمۇ مۇرەككەپلىشىپ كەتتى

ئىسرائىلىيە ۋەزىرى بايان

ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى نېتانىياخۇنى ئاقسارايغا تەكلىپ قىلىشتا قاتتىق مەيدان تۇتۇش بىلەن تونۇلغان لىكۇد گۇرۇھىنىڭ بۇ رەھبىرىنى ئۆز سىياسىتىنى تەڭشەپ، ئوتتۇرا شەرقنىڭ تىنچلىق تەرەققىياتىغا ماسلاشتۇرۇشقا دەۋەت قىلماقچى ئىدى، لېكىن كلىنتون كۈتكەن ئۇمىدنىڭ يېتەلمىدى.

ئىككى سائەتكە يېقىن سۆھبەتتە، نېتانىياخۇ كلىنتون ئوتتۇرىغا قويغان «زېمىن بەدىلىگە تىنچلىققا ئېرىشىش» تىن ئىبارەت ماھىيەتلىك مەسىلىدىن ئۆزىنى قاچۇرۇپ، ئاۋۋال مۇش ئېتىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، تېررورلۇقنى قاتتىق سۆكتى ۋە ھازىر «زېمىن بەدىلىگە تىنچلىققا ئېرىشىش» ئۈستىدە گەپ قىلىدىغان ۋاقىت ئەمەس، ھازىرقى ئەڭ مۇھىم مەسىلە «خەۋپسىزلىك كاپالىتىگە ئىگە تىنچلىقتىن ئىبارەت» دەپ قارىدى.

كلىنتون: لېيبورىستلار پارتىيىسى ھۆكۈمىتى بىلەن پەلەستىن رەھبەرلىرى تىنچلىق توغرىسىدا مەلۇم كېلىشىملەرنى ھاسىل قىلدى، نېتانىياخۇ ۋاقىرىس سۆپىتىدە بۇ كېلىشىملەرنى ئىجرا قىلىشى كېرەك، دەپ كۆرسەتكەندە، بۇ يېڭى زۇڭلى مەجبۇرىيەتنى ئادا قىلمىشىمىز كېرەك، ئەمما ئەرەب دۆلەتلىرى ئالدى بىلەن ئىسرائىلە يىنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىدىغانلىقى توغرىسىدا ۋەدە بېرىشى كېرەك، دېدى.

نېتانىياخۇ ئامېرىكا دۆلەت مەجلىسىدە نۇتۇق سۆزلەش پۇرسىتىدىن پايدىلىنىپ، ئۆزىنىڭ كلىنتون ھۆكۈمىتىنىڭكىگە ئوخشمايدىغان سىياسىتىنى ئومۇمىيۈزلۈك شەرھلەپ ئوتتى. كلىنتون نېتانىياخۇنى ئېراپات بىلەن بىۋاستە سۆھبەتلىشىشكە دەۋەت قىلغاندا، نېتانىياخۇ ئىسرائىلىيىنىڭ مەنپەئىتىگە ئويغۇن كەلگەن چاغدىلا، ئاندىن بۇ ئىش ئوستىدە توختالغاندا، نېتانىياخۇ سۆرىيىنى ئىسرائىلىيىگە دۈشمەنلىك ھەرىكىتى قوللاندى، دەپ ئەيىبلىدى. ھېبروندىن قوشۇن چېكىندۈرۈش ئىشىنى ئۇ ئۆزىنىڭ كۈنتەرتىپىگە تېخىمۇ كىرگۈزمىدى، چۈنكى ئۇ: بىزگە يېقىن بۇ جاينىڭ ئىسرائىلىيىگە بولغان تەھدىتى بەك چوڭ، دېگەن گەپنى قىلدى. پىرۇسالىم مەسىلىسى توغرىسىدا، ئۇ كلىنتون ھۆكۈمىتىنىڭ پىرۇسالىمنىڭ ئىسرائىلىيىنىڭ پايتەختى ئىكەنلىكىنى بېتىراپ قىلمايدىغانلىقىنى بىلىپ تۇرۇپ، پارلامېنت مۇنبىرىدىن پايدىلىنىپ، پىرۇسالىم ئىسرائىلىيىنىڭ پايتەختى، دەپ جۆيلىدى.

نېتانىياخۇنىڭ ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى بولغاندىن كېيىن تۇنجى قېتىم ئامېرىكىنى زىيارەت قىلغان چاغدىكى پائالىيەتلىرىدىن قارىغاندا، كلىنتون ھازىرقى لىكود گۇرۇھى ھۆكۈمىتىنىڭ قاتتىق مەيدانىنى بىلگەندىن باشقا، ھېچقانداق مەقسەتكە يېتەلمىدى.

كىشىلەر ئەسلىدە كلىنتوننىڭ بۇ قاتتىق قوللۇق ئەربابىنىڭ مەيدانىنى يۇمشىتىپ، ئوتتۇرا شەرقنىڭ تىنچلىق تەرەققىياتىنى قوتقۇزۇۋالالايدىغان - قوتقۇزۇۋالالمايدىغانلىقىغا قاراپ باقماقچى بولغاندى. ئەمما كلىنتون زىيارەتكە كەلگەن مېھمانىنى قايىل قىلالمىدى، ئەكسىچە مېھمان ساھىبخانىنى ئىسرائىلىيە يېڭى ھۆكۈمىتىنىڭ ئالدىنقى نۆۋەتلىك لېيبورىستلار ھۆكۈمىتىنىڭكىگە ئوخشمايدىغان سىياسىتىگە لايىقلىشىۋاتىدۇ، دېدى. بۇنىڭدىن ئوتتۇرا شەرقنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى ۋەزىيىتىنىڭ تېخىمۇ مۇرەككەپلىشىپ تۇرىدىغانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

شنخۇا ئاگېنتلىقى، قاھىرە، 18 ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى نېتانياخۇ بۈگۈن قاھىرەگە بېرىپ مىسىردىكى بىر كۈنلۈك زىيارىتىنى باشلىۋەتتى. بۇ ئۇنىڭ بۇ يىل 5 ـ ئاينىڭ ئاخىرىدا ئۇمۇمىي سايلامدا غەلبە قازانغاندىن كېيىن، تۇنجى قېتىم ئەرەب دۆلىتىدە زىيارەتتە بولۇشى. نېتانياخۇ قاھىرەگە بارغاندىن كېيىن دەرھال مىسىر زۇڭتۇڭى مۇبارەككە ئىسرائىلىيە يېڭى ھۆكۈمىتىنىڭ ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتىغا تۇنقان سىياستىنى تونۇشتۇردى؛ مۇبارەكمۇ ئەرەب دۆلەتلىرىنىڭ بۇ مەسىلىدىكى مەيدانىنى شەرھلىدى، ئىككى رەھبەر ئىسرائىلىيە ئۇمۇمىي سايلىمىدىن كېيىنكى ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتىنىڭ ئەڭ يېڭى تەرەققىياتى ۋە ئەرەب ـ ئىسرائىلىيە سۆھبىتىنى قانداق قىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈش ھەمدە ئىككى تەرەپ مۇناسىۋەتىنى ياخشىلاش قاتارلىق مەسىلىلەر توغرىسىدا پىكىر ئالماشتۇردى.

مۇبارەك بىلەن نېتانياخۇ سۆھبەت ئايالغىلاشقاندىن كېيىن بىرلىكتە مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يېغىنى ئۆتكۈزدى. مۇبارەك ئۆزىنىڭ نېتانياخۇ بىلەن ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتى مەسىلىسىنى مەركەزلىك مۇزاكىرە قىلغانلىقىنى ئېيتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: سۆھبەت ئايالغىلاشقاندىن كېيىن، مەن تىنچلىق تەرەققىياتىنىڭ داۋاملىق يۈكسىلىشگە قارىتا ئۈمىدلەندىم ھەم زور ئۈمىد باغلىدىم.

مۇبارەك ئەرەب ـ ئىسرائىلىيە سۆھبىتىنى تىزرەك ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن مۇۋاپىق كەيپىيات يارىتىش كېرەك، دەپ تەكتلىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئەرەپ ـ ئىسرائىلىيە سۆھبىتىنى قانداق قىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈش ھەمدە ئىككى تەرەپ مۇناسىۋەتىنى ياخشىلاش قاتارلىق مەسىلىلەر توغرىسىدا پىكىر ئالماشتۇردى.

مۇبارەك بىلەن نېتانياخۇ سۆھبەت ئايالغىلاشقاندىن كېيىن بىرلىكتە مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يېغىنى ئۆتكۈزدى. مۇبارەك ئۆزىنىڭ نېتانياخۇ بىلەن ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتىغا تۇنقان سىياستىنى تونۇشتۇردى؛ مۇبارەكمۇ ئەرەب دۆلەتلىرىنىڭ بۇ مەسىلىدىكى مەيدانىنى شەرھلىدى، ئىككى رەھبەر ئىسرائىلىيە ئۇمۇمىي سايلىمىدىن كېيىنكى ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتىنىڭ ئەڭ يېڭى تەرەققىياتى ۋە ئەرەب ـ ئىسرائىلىيە سۆھبىتىنى قانداق قىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈش ھەمدە ئىككى تەرەپ مۇناسىۋەتىنى ياخشىلاش قاتارلىق مەسىلىلەر توغرىسىدا پىكىر ئالماشتۇردى.

مۇبارەك بىلەن نېتانياخۇ سۆھبەت ئايالغىلاشقاندىن كېيىن بىرلىكتە مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يېغىنى ئۆتكۈزدى. مۇبارەك ئۆزىنىڭ نېتانياخۇ بىلەن ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتىغا تۇنقان سىياستىنى تونۇشتۇردى؛ مۇبارەكمۇ ئەرەب دۆلەتلىرىنىڭ بۇ مەسىلىدىكى مەيدانىنى شەرھلىدى، ئىككى رەھبەر ئىسرائىلىيە ئۇمۇمىي سايلىمىدىن كېيىنكى ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتىنىڭ ئەڭ يېڭى تەرەققىياتى ۋە ئەرەب ـ ئىسرائىلىيە

سۇرىيە، لۇئان زۇڭتۇڭلىرى ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسى توغرىسىدا سۆھبەتلەشتى

شنخۇا ئاگېنتلىقى، دەمەشق، 17 ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى. سۇرىيە زۇڭتۇڭى ئاساد زىيارەتكە كەلگەن لۇئان زۇڭتۇڭى ھېراۋى بىلەن بۈگۈن بۇ يەردە ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىنىڭ ئەڭ يېڭى تەرەققىياتى توغرىسىدا سۆھبەتلەشتى.

سۆزىنىڭ ھەممىدىن خەۋەردار ئەربابىنىڭ ئاشكارىلىشىچە، ئىككى دۆلەت زۇڭتۇڭلىرى ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىنىڭ ئەڭ يېڭى تەرەققىياتى، ئوتتۇرا شەرق رايونىنىڭ ۋەزىيىتى، ئىسرائىلىيىنىڭ تىنچلىق مۇساپىسىگە قارىتان سىياستىدىكى ئۆزگىرىش ھەمدە ئىككى دۆلەتنىڭ ئەرەب دۇنياسى ۋە خەلقئارا جەمئىيەت بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى قاتارلىق مەسىلىلەر ئۈستىدە پىكىرلەشكەن.

ئىككى تەرەپ يەنە ئەرەب دۆلەتلىرىنىڭ پەۋقۇلئاددە باشلىقلار يىغىنىنىڭ قارارىنى ئىجرا قىلىپ، ئەرەب دۆلەتلىرىنىڭ ئورتاق ھەرىكىتىنى كۈچەيتىپ، ئادىل، ئۇمۇمىيۈزلۈك تىنچلىقنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن تىرىشىدىغانلىقىنى تەكتلىگەن.

ئىئوردانىيە باش ۋەزىرى بىلەن ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى تىنچلىق مۇساپىسىنى مۇزاكىرە قىلدى

شنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالىم، 16ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئىئوردانىيە باش ۋەزىرى كابارىت بۈگۈن كەچتە تېل ـ ئاۋىۋدا مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى نېتانياخۇ ماڭا ئىسرائىلىيە يېڭى ھۆكۈمىتىنىڭ پەلەستىنگە بېرىلگەن ۋەدىگە ئەمەل قىلىدىغانلىقى ھەمدە رايون تىنچلىقى ئۈستىدە داۋاملىق ئۇزدىنىدىغانلىقى توغرىسىدا ۋەدە بەردى.

كابارىت ئۆزىنىڭ ۋە نېتانياخۇنىڭمۇ ئىسرائىلىيە بىلەن ئىئوردانىيە، پەلەستىن ۋە مىسىر ئوتتۇرىسىدا ئىمزالانغان بىرلىكتە ئۆتكۈزگەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يېغىنىدا بۇ سۆزنى قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: نېتانياخۇ ماڭا ئىسرائىلىيىنىڭ پەلەستىن تەرەپ بىلەن ئىمزالىغان كېلىشىملەرگە رىئايە قىلىدىغانلىقى ھەمدە بۇ كېلىشىملەرنى سەممىي ئىجرا قىلىدىغانلىقى توغرىسىدا ۋەدە بەردى.

كابارىت ئۆزىنىڭ ۋە نېتانياخۇنىڭمۇ ئىسرائىلىيە بىلەن ئىئوردانىيە، پەلەستىن ۋە مىسىر ئوتتۇرىسىدا ئىمزالانغان كېلىشىملەرگە رىئايە قىلىش كېرەك، دەپ قارىغانلىقىنى ئېيتتى.

نېتانياخۇ مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىندا: ئىسرائىلىيىنىڭ ۋە ئىئوردانىيىنىڭ مىسىر ۋە مىسىر زۇڭتۇڭى مۇبارەك ئەرەب دۇنياسىنىڭ تىنچلىقىدا مۇھىم رول ئويناپىدۇ، دەپ قارىغانلىقىنى ئېيتتى.

ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتى

كۇندۇز زۇڭلىسى بۇ قېتىم جۇڭگوغا قىلغان زىيارىتىنى تەتجىلىك بولدى دېدى

شنخۇا ئاگېنتلىقى، ئابىجان، 20 ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى. بۈگۈن جۇڭگودىن قايتىپ كەلگەن كوتدىۋا زۇڭلىسى دۇنكان جۇڭگودىكى زىيارىتىنىڭ مول نەتىجىلىك بولغانلىقىنى، كوتدىۋا بىلەن جۇڭگونىڭ ھەمكارلىشىش ساھەسىنىڭ كۆپ تۈكەنلىكىنى ئېيتتى.

دۇنكان يېتىپ كەلگەندىن كېيىن ئايرودرومدا مۇخبىرلارغا سۆھبەت بايان قىلىپ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىم جۇڭگودىكى زىيارىتىمىزدە كوتدىۋا بىلەن جۇڭگو ئوتتۇرىسىدىكى ھەمكارلىشىش ساھەسىنىڭ كۆپ تۈكەنلىكىنى بايقىدىم، ئافرىقا بىلەن ئاسىيا ھەمكارلىقىنى تېخىمۇ كۈچەيتىشى ۋە كېڭەيتىشى كېرەك.

ئۇ ئىزاھلاپ مۇنداق دېدى: ئاسىيانىڭ تەرەققىيات شەكلى ۋە تېخنىكىسى ئافرىقىغا ئەڭ مۇۋاپىق كېلىدۇ، شۇڭا ئافرىقا بىلەن ئاسىيانىڭ ھەمكارلىشىشى ئافرىقا ئۈچۈن تېخىمۇ پايدىلىق، ئافرىقا ياۋروپا قاتارلىق جايلار بىلەن بولغان ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىش بىلەن بىللە، ئاسىيا دۆلەتلىرى بىلەن بولغان ھەمكارلىقنى تېخىمۇ كۈچەيتىشى كېرەك.

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بۇ قېتىمقى زىيارەت ئىنتايىن نەتىجىلىك بولدى، زىيارەتتە بىر قاتار كېلىشىم، مۇددىئانامە ئىمزالاندى، كوتدىۋا، جۇڭگو ئوتتۇرىسىدىكى سودا مۇناسىۋىتى كۈچەيدى، دۆلەت ئىگىلىكىدىكى ھەمكارلىق شېرىكلىرى كۆپەيدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە يەنە خۇسۇسىيلار ساھەسىدە ھەمكارلىشىدىغان بىر مۇنچە شېرىكلەر تېپىلدى.

كارادىچ بارلىق ۋەزىپە ۋە ھوقۇقلىرىدىن ۋاز كەچكەنلىكىنى جاكارلىدى

شنخۇا ئاگېنتلىقى، بېلگراد، 19 ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئامېرىكا زۇڭتۇڭىنىڭ پەۋقۇلئاددە ئەلچىسى خولبروئوك بۈگۈن يۇگوسلاۋىيىنىڭ پايتەختى بېلگرادتا: كارادىچ 7 ـ ئاينىڭ 19 ـ كۈنىدىن باشلاپ بوسنىيە ـ گېرتسېگوۋىنا سېربىيە جۇمھۇرىيىتىنىڭ زۇڭتۇڭلىقىدىن ۋاز كەچتى، ئاشكارا سىياسىي پائالىيەتلىرىنى توختاتتى، سېربىيە دېموكراتلار پارتىيەسىنىڭ رەئىسلىك ۋەزىپىسىدىنمۇ بوسنىيە ـ گېرتسېگوۋىنادا ئۇمۇمىي سايلام ئۆتكۈزۈلۈشتىن بۇرۇن توختايدۇ، دەپ جاكارلىدى.

خەۋەرلەرگە قارىغاندا، كارادىچ، بوسنىيە ـ گېرتسېگوۋىنا سېربلار پارلامېنتىنىڭ باشلىقى كرايىشنىك، مۇۋەققەت زۇڭتۇڭ پراۋشىچ ۋە دىپلوماتىيە مىنىستىرى بىخامۇ شۇ كۈنى بايانات ئېلان قىلىپ كارادىچنىڭ بۈگۈندىن تارتىپ بوسنىيە ـ گېرتسېگوۋىنا سېربىيە جۇمھۇرىيىتىنىڭ زۇڭتۇڭلىقى ۋەزىپىسىدىن ھەمدە بارلىق ھوقۇقىدىن ۋاز كەچكەنلىكىنى جاكارلىغان. بايانىتا ئۇمۇمىي سايلامدا يېڭى زۇڭتۇڭ سايلاپ چىقىلىشتىن بۇرۇن، بوسنىيە ـ گېرتسېگوۋىنا سېربىيە جۇمھۇرىيىتىنىڭ زۇڭتۇڭلىقىنى پراۋشىچ تۇرىدۇ، سېربىيە دېموكراتلار پارتىيەسىنىڭ رەئىسلىكىنى بىخا ئۈستەيدۇ، دەپ كۆرسىتىلدى.

شنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 19ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئامېرىكا گوۋۇيۈەننىڭ بايانات چىسى خولبروك بۈگۈن: ئامېرىكا بوسنىيە ـ گېرتسېگوۋىنا سېرب رەھبىرى كارادىچنىڭ بارلىق سىياسىي ۋەزىپىلىرىدىن ئىستېپا بېرىشكە قوشۇلغانلىقىنى قارشى ئالىدۇ ھەم بۇنى «بوسنىيە ـ گېرتسېگوۋىنا تىنچلىق كېلىشىمى» نى ئۈزۈل ـ كېسىل يولغا قويۇشتا تاشلانغان «مۇھىم بىر قەدەم» دەپ قارايدۇ، دېدى.

ئامېرىكىلىك بولۇچىلار ئامېرىۋىلاندىن چاتاق چىقتى

شنخۇا ئاگېنتلىقى، نيۇ ـ يورك، 18ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئامېرىكا يەر شارى ئاۋىئاتسىيە شىركىتىنىڭ «بوئىڭ ـ 747» بەلگىلىك بىر يولۇچىلار ئايروپىلانى بۈگۈن نيۇ ـ يوركتىكى كېننېدى خەلقئارا ئايرودرومىدىن كۆتۈرۈلگەندىن كېيىن پارتلاپ كەتتى، ئايروپىلاندىكىلەرنىڭ بىرنەمۇ ساق قالمغان بولۇشى مۇمكىن.

فرانسىيىنىڭ پارىژ شەھىرىگە قاراپ ئۇچقان بۇ ئايروپىلاندا 212 يولۇچى ۋە 37 نەپەر ئايروپىلان خادىمى بار ئىدى.

تۈركىيە ئۈز قوشنىلىرىنىڭ ھۆكۈمەتكە قارشى قوزاللىق كۈچلەرتى قوللىماسلىقىنى ھۆججەت قىلدى

شنخۇا ئاگېنتلىقى، ئەنقەرە، 17 ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى. تۈركىيە زۇڭتۇڭى دەمىرەل بۈگۈن قوشنىلىرىنىڭ تۈركىيىدىكى ھۆكۈمەتكە قارشى كورت ئىشچىلار پارتىيىسىنى قوللىماسلىقىنى قاتتىق مۇجادىلەت قىلدى.

دەمىرەل زۇڭتۇڭ تۈركىيە بىلەن ئىران چېگرىسىدىكى بىر ھەربىي قاراۋۇلخانىنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە يۇقىرىدىكى مۇجادىلەتنامىنى چىقاردى. ئېيتىلىشىچە، كورد ئىشچىلار پارتىيىسىنىڭ پارتىزانلىرى ئۆتكەن ھەپتە ئىران چېگرىسىدىن ئۆتۈپ بۇ قاراۋۇلخانىغا ھۇجۇم قىلىپ، بەش ئەسكەرنى ئۆلتۈرگەن، ئىككى ئەسكەرنى يارىلاندۇرغان.

دەمىرەل ئۆزىنىڭ بۇ قاراۋۇلخانىدىكى زىيارىتىنى «ئالاھىدە ئەھمىيەتكە ئىگە» دېدى. ئۇ بۇ يەردە ئاشۇ زىمىنىنىڭ تۈركىيىنىڭ زېمىنى ئىكەنلىكىنى، ھازىر مۇشۇنداق، كەلگۈسىدىمۇ شۇنداق بولىدىغانلىقىنى جاكارلىدى.

بۇ قېتىمقى ھۇجۇم ئىران تۈركىيىنى ئىرانىنىڭ چېگرا رايونىدىكى كەنتلەرگە ئايروپىلان بىلەن ھۇجۇم قىلدى، ئۇ ئۆلۈم ـ يېتىم پەيدا قىلدى، دەپ ئەيىبلىگەندىن كېيىن يۈز بەردى. تۈركىيە تەرەپ ئىرانىنىڭ ئەيىبلىشىنى رەت قىلدى.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، يائۇنجياڭ كوچىسى 1 ـ نومۇر، تېلېفون باش ئاپپارانى: 5818200، ئىلان بۆلۈمى: 5850783، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇڭ، پارچە باھاسى: 18 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېگانە ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

شنجاڭ گېزىتى

新疆日报
（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۆتاش
نومۇرى: CN 65 — 0002 / Z
（ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57）
«شنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى　（بۇ سان ئالتە بەت）

1996 - يىل
ئىيۇل
24
چارشەنبە

مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۇرۇش دېھقان، چارۋىچىلارغا مەنسۈي ئوزۇق بەخش ئەتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردى خەۋەر قىلىدۇ: يېقىندا ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتى تەشكىللىگەن مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۇرۇش گۇرۇپپىسى بايىنغولىن ئوبلاستى ۋە ئالتاي ۋىلايەتلىرىدە 43 مەيدان ئويۇن قويۇپ، شۇ جايدىكى دېھقان، چارۋىچىلارغا مەنسۈي ئوزۇق بەخش ئەتتى.

بۇ يىل يىل بېشىدا ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتى تەشكىللىگەن مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۇرۇش گۇرۇپپىسى بايىنغولىن ئوبلاستىنىڭ لوپنۇر، چەرچەن، چاقلىق ناھىيىلىرى ۋە يېزا (مەيدان) لىردا 16 مەيدان ئويۇن قويدى. ئۇلار ئورۇندىغان مول مەزمۇنلۇق ناخشا - ئۇسسۇل شۇ جايدىكى دېھقان، چارۋىچىلارغا مەنسۈي ئوزۇق ئاتا قىلدى.

يەنە بىر گۇرۇپپا ئالتاي ۋىلايىتىنىڭ چىڭگىل، كۆكتوقاي ناھىيىلىرى ۋە ھەرقايسى يېزا (مەيدان) لىردا 27 مەيدان ئويۇن قويدى، ئويۇن كۆرگۈچىلەر 35 مىڭ كىشىگە يەتتى.

جايلار چاقماق تېزلىكىدە ئىش كۆرۈپ، مالىيە ئىنتىزامىنى چىڭىتماقتا

— «5 - ئىيۇل» تېلېفون يىغىنىنىڭ «ئالتە تۈرلۈك مەنئى قىلىش بۇيرۇقى»نىڭ ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈش ئەھۋالىدىن خاتىرە

ئاپتونوم رايون 7 - ئاينىڭ 5- كۈنى مالىيە ئىنتىزامىنى چىڭىتىش، كىرىمنى ئاشۇرۇش - چىقىمنى تېجەش خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا تېلېفون يىغىنى چاقىرىپ، ئالتە تۈرلۈك تەدبىرنى ئوتتۇرىغا قويغانىدى. ھازىرغىچە ئون نەچچە كۈن ئۆتتى. جايلار ۋە تارماقلارنىڭ بۇ «ئالتە تۈرلۈك مەنئى قىلىش بۇيرۇقى»نى قانداق ئەمەلىيلەشتۈرگەنلىكى كىشىلەر كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان تېما بولۇپ قالدى. مۇخبىرلار بۆلۈمسىز مۇشۇ مۇناسىۋەت بىلەن 7 - ئاينىڭ 18 - كۈنى ئالتە مۇخبىرنى ئىز قوغلاپ زىيارەت قىلىشقا ئەۋەتتى.

مۇخبىرلىرىمىز بارغانلىكى يەردە جايلار ۋە تارماقلارنىڭ چاقماق تېزلىكىدە ھەرىكەتكە كېلىپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ «ئالتە تۈرلۈك مەنئى قىلىش بۇيرۇقى»نى ئۆز جايىي، ئۆز تارمىقىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا بىرلەشتۈرۈپ، باشقۇرۇش مىزانلىرىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، قىل دېگەندىنى قىلىپ، قىلما دېگەندىن قىلمىغانلىقىنى، ئاممىنىڭ بۇ ئىشتىن خۇشال بولغانلىقىنى كۆرگەن. يەنە بىر قىسىم كىشىلەر غەم - ئەندىشىدىن خالى ئەمەس، ئۇلار بەزى جايلار ۋە تارماقلارنىڭمۇ ھەقىقىي ئىش قىلىشىنى ئۈمىد قىلىۋاتىدۇ.

ھەرقايسى ۋىلايەت، ئوبلاستلار چاقماق تېزلىكىدە ھەرىكەتكە كەلگەن

مۇخبىرىمىز چىن جيەن جايلارنىڭ «5- ئىيۇل» تېلېفون يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئەھۋالىنى ئىگىلەش ئۈچۈن 7 - ئاينىڭ 18 -كۈنى چوشتىن ئىلگىرى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم نازارەت قىلىش - تەكشۈرۈش باشقارمىسىغا باردى، باشقارما باشلىقى خې شىنلىيەندىن ئىلى، تارباغاتاي، قەشقەر، قىزىلسۇ ئوبلاستى قاتارلىق جايلاردىن كەلگەن ئۇچۇرلارنى ئىگىلىدى، بۇ جايدىكىلەر چاقماق تېزلىكىدە ھەرىكەتكە كېلىپ، قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلارنى قىلىپ، چەكلەنگەن ئىشلارنى قەتئىي توسقان.

سوزمىغان

بورتالا ئوبلاستلىق پارتكوم يىغىن ۋە كۆتۈۋېلىش چىقىمىنى زور كۈچ بىلەن قىسىش، پارتىيە قۇرۇلتىيى، خەلق قۇرۇلتىيىدىن باشقا ئادەتتىكى يىغىنلارنى بىر كۈندىلا تۈگىتىشنى قارار قىلغان.

قەشقەردە بىر ئورۇن يىلدا بىرلا قېتىم يىغىن ئاچىدىغان بولغان

قەشقەر ۋىلايەتلىك پارتكوم ئون تۈرلۈك تەدبىر تۈزدى، بۇنىڭ ئىچىدە بىر ئورۇن يىلدا بىرلا قېتىم خىزمەت يىغىنى ئاچىدۇ، دېگەن بەلگىلىمە بار.

خوتەن سۆلەتۇازلىق قىلىشنى كۆتۈرەلمەيدۇ

مۇخبىر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ ئىشكى ئالدىدا خوتەن ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ياڭ جاۋجىنى ئۇچرىتىپ، ئۇنىڭدىن: خوتەن ۋىلايەتلىك پارتكوم نېمە ئۈچۈن تېلېفون يىغىنى ئېچىلىشتىن ئىلگىرى 1 -بولۇپ كۆچمە تېلېفوننى يىغىپ تاپشۇرۇش قارارىنى چىقاردى؟ دەپ سورىغاندا، ياڭ جاۋجى مۇنداق دەپ جاۋاب بەردى: بۇ بىزنىڭ ئاكتىپلىق قىلغىنىمىز ئەمەس، ۋىلايىتىمىز ھەقىقەتەن نامرات رايون، كۆچمە تېلېفوننى كۆتۈرۈپ يۈرۈش سالاھىيىتىمىزگە ماس كەلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە، بىزنىڭ ئۇنداق سۆلەتۇازلىقنى كۆتۈرگۈچىلىكىمىز يوق، كادىرلار خىزمەت ئىستىلىنى قانداق ئۆزگەرتىشى كېرەك، قانداق قىلغاندا ئاممىنى قەلبىدە تۇتقان بولىدۇ؟ بۇ ئىشتا كادىرلار ئىشنى ھەممىدىن ئاۋۋال ئۆزىدىن باشلىشى كېرەك.

سانجىدا كۆچمە تېلېفونلار پېچەتلەندى

سانجى ئوبلاستىدىكى بەش بەنزە رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى ۋە ھەرقايسى تېلېفون ئىدارىلىرىنىڭ مەسئۇللىرى تېلېفون يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىل ئىگىلەپ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم نازارەت قىلىش - تەكشۈرۈش باشقارمىسىغا بارىدى، باشقارما باشلىقى خې شىنلىيەندىن ئىلى، تارباغاتاي، قەشقەر، قىزىلسۇ ئوبلاستى قاتارلىق جايلاردىن كەلگەن ئۇچۇرلارنى ئىگىلىدى، بۇ جايدىكىلەر چاقماق تېزلىكىدە ھەرىكەتكە كېلىپ، قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلارنى قىلىپ، چەكلەنگەن ئىشلارنى قەتئىي توسقان.

ھوكۈمەت ئىشى بىلەن ئۆزۈن يوللۇق تېلېفون بەرگەندە تىزىملىتىشنى يولغا قويدى

مۇخبىرىمىز جاڭ يۈي ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى ھوكۈمەت ئىشى بىلەن ئۆزۈن يوللۇق تېلېفون ئىشخانىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى پېك لۇپېڭنى تېلېفوندا زىيارەت قىلدى، پېك لۇپېڭ مۇنداق دېدى: «پارتكۇرۇپېمىز 7 - ئاينىڭ 5- ۋە 7 - كۈنى دېموكراتىك تۇرمۇش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، ھەر ئايدا بىر نەچچە مىڭ يۈەن ھەق تۆلىنىۋاتقان، ئاممىنىڭ ئىنكاسى كۆچلۈك بولۇۋاتقان ئائىلىگە ئورنىتىلغان ئىككى خەلقئارالىق بۇاسىتە تېلېفوننى ئەمەلدىن قالدۇردى. ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىرى ئىككى كۆچمە تېلېفوننى تەشەببۇسكارلىق بىلەن تاپشۇردى، يەنە بۇنىڭدىن كېيىن ھوكۈمەت ئىشى بىلەن ئۆزۈن يوللۇق تېلېفون بېرىدىغانلارنىڭمۇ تىزىمغا ئالدۇرۇشىنى بەلگىلىدى.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاپتونوم رايونىمىزدا ئوتلاقلاردا ئوت ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتى ياخشى ئىشلەنمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز ھۇنەۋۋەر ئابدۇرېشىت خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدا ئوتلاقلاردا ئوت ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ساۋاتلىرىنى تەشۋىق قىلىش ۋە ئوت ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش بويىچە تېخنىكا جەھەتتىن تەربىيەلەش خىزمىتى كۆچەيتىلگەنلىكتىن، ئوتلاقلاردا ئوت ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىدە كۆرۈنەرلىك نەتىجە قولغا كەلتۈرۈلدى.

1992 - يىلى 4 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ئوتلاقلاردا ئوت ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش ئىشخانىسى قۇرۇلدى. ئوتلاقلاردا ئوت ئاپىتى كۆپ يۈز بېرىدىغان جايلار كەسپىي ۋە يېرىم كەسپىي ئوت ئۆچۈرۈش قوشۇنى قۇرۇپ، ئوتلاقلاردا ئوت ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئاساسىي ئىسلاھەلرىنى، ئوت ئۆچۈرۈشتە كېرەكلىك قاتناش ۋە ئالاقە ئۇسكۇنىلىرىنى تولۇقلاپ، ئوتلاقلاردا ئوت ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش، تىزگىنلەش ۋە ئوت ئاپىتىدىن قۇتقۇزۇش ئىقتىدارىنى ئاشۇردى.

ھازىر ئاپتونوم رايونىمىز ئوتلاقلىردا يۈز بېرىدىغان ئوت ئاپىتى يىلىغا ئوتتۇراھىساب بىلەن ئون قېتىمدىن 20 قېتىمغىچە ئازايدى. ئاپەتكە ئۇچرايدىغان ئوتلاق كۆلىمى 37 مىڭ مو ئەتراپىدا، ئىقتىسادىي زىيان 1 مىليون 730 مىڭ يۈەن ئەتراپىدا ئازايتىلدى.

لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈريولىنى كەلكۈن ئۇزۇۋۈەتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ۋاڭ جۈيى، ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز جاۋ يۈگاڭ خەۋەر قىلىدۇ: 7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى سەھەردە لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈريولىنىڭ داۋانچېڭدىن سەنگىجۋاڭغىچە بولغان ئارىلىقى كەلكۈننىڭ ھۇجۇمىغا ئۇچرىدى، چوڭ-ئىشى ئىلگىرى سائىمە ئوندىن ئون مىنۇت ئۆتكەندە، لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈريولى ئۇزۇلدى، ئارقىدىنلا ئالاقە لىنىيىسىمۇ ئۇزۇلدى، 7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى ئۇرۇمچىگە يېتىپ كېلىدىغان يولۇچىلار پويىزلىرى ئەرشىلىدەن پويىز ئىستانسىسى، پېچان پويىز ئىستانسىسى ۋە تۇرپان پويىز ئىستانسىسىدا قامىلىپ قالدى.

ئاپەت يۈز بەرگەندىن كېيىن ئۇرۇمچى تۆمۈريول ئىدارىسى پارتكومنىڭ شۇجىسى گوھېيجې، مۇئاۋىن شۇجىسى لى گۇاڭچېڭ ۋەقە يۈز بەرگەن مەيدانغا يېتىپ كېلىپ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا قوماندانلىق قىلدى.

تۇرپان ۋىلايىتىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا ئېغىر كەلكۈن ئاپىتى يۈز بەردى

ھەر مىللەت خەلقى ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىگە جىددىي كىرىشىپ كەتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز ساتتار رېپقېم خەۋەر قىلىدۇ: 7 - ئاينىڭ 19- ، 20 - كۈنلىرى سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسى ۋەيران بولدى. ناھىيە تەۋەسىدە قاتناش، خەۋەرلىشىش، ئېلېكتر تەمىنلەش قاتارلىق ئاساسىي ئىنژېنېرلىق ئىنشائاتلار ئېغىر دەرىجىدە بۇزۇلدى. ناھىيە تەۋەسىدىكى 7 يېزا (مەيدان) دىكى 3 مىڭ 600 ئائىلە 12 مىڭ 600 نوپۇس ئالاقىسىنى ئۈزدى. ناھىيە تەۋەسىدىكى 3 مىڭ 600 گېكتار پاختا، 1 مىڭ 200 گېكتار ئۈزۈم، 1 مىڭ 300 گېكتار ئالما، 1 مىڭ 200 گېكتار ئانار، 1 مىڭ 200 گېكتار ئۆرۈك، 1 مىڭ 200 گېكتار ئەنجۈر، 1 مىڭ 200 گېكتار ئاق ئېرىك، 1 مىڭ 200

تېگىشلىك ئىشلارنى قىلىپ، چەكلەنگەن ئىشلارنى قەتئىي توسقان.

بورتالا ئوبلاستى ئادەتتىكى يىغىنلارنى ئەتىگە

«كۆك قالقان» فوندى جەمئىيىتى قەھرىمانلارنى مۇكاپاتلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز خەن ئەيمەن خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ «كۆك قالقان» فوندى جەمئىيىتى 7 - ئاينىك 6 - كۈنى ئۈرۈمچىدە تۇنجى قېتىم مۇكاپات تارقاتتى.

قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشىدە قەھرىمانلارچە قۇربان بولغان بىگتۈمەن 7 - شىسى ج خ باشقارمىسىنىڭ باشلىقى لىيۇ دېچۈمەن، قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى ج خ ئىدارىسى ئارال يېزىلىق پەيچۇسوسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ئابلىمىت ئىبراھىم، ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسى چېگرا مۇداپىئە دادۇيى بوزدۆڭ چېگرا مۇداپىئە پەيچۇسوسىنىڭ يېتەكچىسى لىيۇ شىنلەي، كەسپىي ساقچى ساۋ شىچاڭ قاتارلىق تۆت يولداشنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا 20 مىڭ يۈەندىن كۆك قالقان نەيزىقە پۇلى بېرىلدى.

قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى داۋامىدا شەرەپ بىلەن يارلانغان ج خ نازارىتى 7 - باشقارمىسى 1 - بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ياڭ يافېي، قوراللىق ساقچى قىسىملىرى خەن ئەيمەن خەۋەر قىلىدۇ: 5 - جەدۋىيى موتسكلىست جۇڭدۇيى 1 - بەنىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى خۇ شۆفېڭ، قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى ئارال يېزىلىق پەيچۇسوسىنىڭ باشلىقى ئۆمەر مەمەتئەرگە 10 مىڭ يۈەندىن كۆك قالقان مۇكاپات پۇلى بېرىلدى؛ ئۈرۈمچى يېڭىشەھەر رايونى ج خ ئىدارىسى جىنايى ئىشلار ساقچى ئەترىتى 2 - جۇڭدۇيىنىڭ يېتەكچىسى، جۇڭدۇي باشلىقى ۋاڭ خاڭ، مالچۇن قاتارلىق ئۇچ كادىر - ساقچىنمۇ 5000 يۈەندىن كۆك قالقان مۇكاپات پۇلى بېرىلدى.

قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى باشلانغاندىن بۇيان، بۇ يولداشلار ۋەھشىي جىنايەتچىلەرگە قارشى قەيسەرلىك بىلەن كۈرەش قىلىپ، ئۆزىنىڭ ھايات - ماماتى بىلەن ھېسابلاشماي، خەلق ساقچىلىرىنىڭ قەھرىمانلىق جاسارىتىنى نامايان قىلغانىدى.

كېرىيە ناھىيىسى ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى يولغا قويۇپ، دېھقانلارنى سۇ، تۇپراقتىن پايدىلىنىشقا ئىلھاملاندۇردى. بۇ يىل بوزىيەر ئېچىپ تېرىلغان شال كۆلىمى 30 نەچچە مىڭ موغا يەتتى.

ئۆز مۇخبىرىمىز لى پېيفېڭ فوتوسى

سانجى ئوبلاستىدىكى بەش بەنزە رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى ۋە ھەرقايسى تارماقلار ئىشلىتىۋاتقان كۆچمە سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسى ۋەيران بولدى. ناھىيە تەۋەسىدە قاتناش، خەۋپرلىشىش، سۇ، توك بىلەن تەمىنلەش ئۆزۈلۈپ قالدى. جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولى ۋە تاشيولىدا قاتناش ئۈزۈلۈپ، 1000 دىن ئارتۇق ئاپتوموبىل ۋە 10 مىڭدىن ئارتۇق يولۇچى توقسۇندا تۇرۇپ قالدى.

ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە 22 - ئىيۇل مەخسۇس يىغىن ئېچىپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىنى ئورۇنلاشتۇردى، جايلاردىن دەرھال ھەركەتكە كېلىپ ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۆرىشىگە ئاتلىنىشنى، ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىنىڭ تۇرمۇشىنى ئورۇنلاشتۇرۇش، كەلكۈن بوزۇڭۇەتكەن تۇرلۇك ئەسلىھەلەرنى تېزدىن ئەسلىگە كەلتۈرۈش، قاتناش، خەۋپرلىشىش، سۇ، توك بىلەن تەمىنلەشنى تېزدىن ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى. ۋىلايەت دەسلەپكى قەدەمدە 1 مىليون يۈەن ئاجرىتىپ توقسۇن ناھىيىسىگە ئۇقتىلىق يارداەم بېرىشنى قارار قىلدى.

ھازىر بۇ ۋىلايەتتىكى ھەربىي، خەلق ۋە ھەر ساھە، ئىممىنىڭ تولۇق ھەركەتكە كېلىشى بىلەن ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتى جىددىي ئىشلەنمەكتە.

«312» دۆلەت تاشيولىنىڭ خۇگۇ بۆلىكى كەلكۈن ئاپىتىدە ئېغىر بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىدى، قاتناش پوتۇنلەي ئۈزۈلۈپ قالدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇكېرىم سېيىتنىياز خەۋەر قىلىدۇ: «312» دۆلەت تاشيولىنىڭ خۇگۇ بۆلىكى تارىختا ئاز كۆرۈلىدىغان ئېغىر كەلكۈن ئاپىتىنىڭ زەربىسىدە ئېغىر بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىغانلىقتىن، بۇ بۆلەكتە 7 - ئاينىڭ 19 - كۈنى كەچتىن ئېتىبارەن قاتناش پوتۇنلەي ئۈزۈلۈپ قالدى. تۇرپان - ئۈرۈمچى - داخۇاڭشەن ئالىي دەرىجىلىك تاشيولىنىڭ 2-، 3 - توختام بۆلەكلىرىنىڭ قۇرۇلۇش ۋەزىپىسىنى ھۆددىگە ئالغان تۆمۈريول مېنىستىرلىكى 1 - قۇرۇلۇش ئىدارىسى 1-، 5 - قۇرۇلۇش باشقارمىلىرىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرمۇ قېيىن ئەھۋالدا قالغان، بۇ قۇرۇلۇش باشقارمىلىرىنىڭ نۇرغۇن توپا كولاش ماشىنىسى، توپا ئىتتىرىش ماشىنىسى ۋە باشقا ئۇسكۇنىلىرى كەلكۈندە غەرق بولۇپ كەتكەن. دەسلەپكى مەلۇماتقا قارىغاندا، بۇ باشقارمىنىڭ ماشىنا - ئۇسكۇنىدىن تارتقان زىيىنىلا 10 مىليون يۈەندىن ئېشىپ كەتكەن.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاپەت رايونىدىن كەلگەن خەۋەرلەر

يېقىنقى كۈنلەردىن بۇيان، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشتا شىنجاڭ ھەربىي رايونى مەلۇم قىسىم 60 قېتىمدىن كۆپرەك ئايروپىلانىنى ئىشقا سېلىپ، 100 سائەتتىن كۆپرەك ئۇچۇپ، بەلكىلەنگەن ئورۇنغا ھاۋادىن 40 تونناغدىن كۆپرەك تۇرلۇك جىددىي قۇتقۇزۇش ماددىي ئەشيالىرىنى تاشلىدى، ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىدىن 500 نەچچىنى يۆتكىدى ۋە قۇتقازدى.

فېي چۈن فوتوسى

قاتناش سىستېمىسىدىكىلەر ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، قاتناشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە تىرىشماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز لى چۈن خەۋەر قىلىدۇ: يېقىنقى بىر نەچچە كۈندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى «312»، «314»، «216»، «217» دۆلەت تاشيول لىنىيىسى كەلكۈننىڭ ھۇجۇمىغا ئۇچراپ، نۇرغۇن جايدىكى تاشيول كۆۋرۈكلىرى ۋەيران بولدى. ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتىنىڭ رەھبەرلىرى 1- سەپكە بېرىپ ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش- ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا قوماندانلىق قىلدى، 10 مىڭغا يېقىن ئىشچى- خىزمەتچى كەلكۈن بۇزۇۋەتكەن جايلاردا كېچە - كۈندۈز كۆرەش قىلماقتا.

خەۋەرلەرگە قارىغاندا، 7 - ئاينىڭ 22 - كۈنىگىچە بەزى يول ئۇچاستىكىلىرىدا كەلكۈن يانغان، شىمالىي شىنجاڭنىڭ ماگىستىرلىق قاتناش ۋاستىلىرى قۇتۇبى ناھىيە بازىرىنى ئايلىنىپ ھېچىشقا باشلىغان، توقسۇندىن ئېۋىرغولغا تۇتىشىدىغان تاشيولدا قاتناش ئەسلىگە كەلگەن، خۇشيادىن «سەكرەپ ئىلگىرىلەش» پولات- تۆمۈر زاۋۇتىغا تۇتىشىدىغان يولمۇ رېمونت قىلىنىپ، قاتناش باشلانغان.

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بېكى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

جۇشقۇن كۈيلەر مەڭگۈ ياڭرىسۇن

- مەملىكەت بويىچە «ئىلغار كارخانىچى» تۇرسۇن توختى توغرىسىدا

سەلىمە كامال (ئۆز مۇخبىرىمىز)

يېگىتلىك ئادەمنىڭ ئەڭ جۇشقۇن چاغلىرى. بۇ چاغدىكى غەيرەت - شىجائەتكە ھېچنەرسە تەڭ كېلەلمەيدۇ. ئەي يېگىتلەر ئېيتىڭلارچۇ، غەيرىتىڭلارنى دەل جايىغا ئىشلىتىپ، يېگىتلىك بۇرچىڭلارنى ئادا قىلالىدىڭلارمۇ - يوق؟!

× × ×

— بىر يىلدا زاۋۇتنى ئوڭشاپ، 300 مىڭ يۈەن پايدا يارىتىمەن.

— زاۋۇتنى تېز رونەق تاپقۇزىمەن، يىلىغا 300 مىڭ يۈەن پايدا يارىتىمەن.

ئالدىنقى ئىككى ھۆددىگەر پىلانى، تەسەۋۋۇرلىرىنى تەپسىلىي ئوتتۇرىغا قويدى. ئۇچىنچى قېتىمدا قويۇق قوشۇلما قاشلىرىنى چىڭ ھىمرەگەن تۇرسۇن توختى كۆپىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، ئېغىر - ېپسىقلىق بىلەن سۆزلىدى:

— زاۋۇتتا ئىشچىلار قۇرۇلتىيى تۈزۈمىنى يولغا قويىمەن، چۈنكى دائىم بىر كىشىنىڭ پىكرىنىڭ توغرا بولۇشى مۇمكىن ئەمەس. كارخانىمىز كوللېكتىپ ئىلكىدىكى كونا كارخانا، ئاساسىي ئاجىز، پىنسىيىگە چىققانلار 30غا بارىدۇ. ئۇلارنىڭ تۇرمۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ كىرىمىنى كۆپەيتىش ئۈچۈن مىللىي چالغۇ ئەسۋابلارنىڭ سۈيىتىنى ياخشىلاپ، بازار رىقابىتىدە ئۇزۇپ چىقىشقا تىرىشىمەن، ئۆز ئورنى مەسئۇلىيىتە تۈزۈمىنى ئىشچىلار، پىشقەدەم تېخنىكلار بىلەن مەسلىھەتلىشىپ تۈزۈپ يولغا قويىمەن، يىلىغا 200 مىڭ يۈەن ساپ پايدا يارىتىشقا كاپالەتلىك قىلىمەن.

ئۇنىڭ ھۆددىگەرلىك پىلانىنى ئىشچىلارمۇ، يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلارمۇ ماقۇل كۆردى، چەككەن ئىشچىلارغا ئاۋۋال تەربىيە بېرىش، تۈزەلمىگەنلىرىنى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى مۇزاكىرە قىلىش، ئىشچىلار قۇرۇلتىيى قارار قىلىش، ئەڭگەك ئىدارىسىگە تەستىقلىتىش ئارقىلىق ئىشتىن توختاتتى، ئىش ئۇنۇمىگە يارىشا ئىش ھەققى تارقىتىشتا، مۇكاپات- جازادا ئاشكارا بولدى. بىخەتەرلىك تەدبىرلىرىنى كۈچەيتتى، سۈپەت جەھەتتە ئاسانلا كاشىلا چىقىدىغان گىتار ئىشلەش گۇرۇپپىسىدا مەھسۇلات سۈپەت ئۆتكىلىنى چىڭ ئىگىلەش ئۈچۈن، سۈپەتلىك مەھسۇلات ئىشلەپ چىقارغان، ئىش نورمىسىنى ئورۇندىغانلارغا ئېيىغا 28 يۈەندىن مۇكاپات بەردى، سۈپەت ئۆلچىمىگە يەتمىگەن مەھسۇلات ئىشلىگەنلەرگە قارتا ئايلىق مۇكاپات پۇلىدىن تۆتۈپ قېلىش چارىسىنى قوللاندى. پىشقەدەم ئىشچى غوپۇرنى باش تېخنىك قىلدى، توققۇزاقتىن بەش ئۇستىنى تەكلىپ قىلىپ، تۇرلەر بويىچە ئىشلەپچىقىرىشقا مەسئۇل قىلدى.

مىللىي چالغۇ ئەسۋابلارنىڭ سۈيىتىنى قانداق قىلغاندا ھەقىقىي تۇرىدە ياخشىلىغىلى بولىدۇ؟ ياغاچ چوگىراق بولسا، چوڭ دۇتار، ياكى تەمبۇر، كىچىكرەك بولسا كىچىك دۇتار، ئەمبۇر ياساپلا ئۆتىمزمۇ؟ ياكى يۇقىرى، ئوتتۇرا، تۆۋەن ئاۋازلىق چالغۇ ئەسۋابلىرىنى خەلقئارالىق ئۆلچەمگە چۈشۈرۈپ ياساپ، يېڭىلاپ، تەرەققىي قىلدۇرىمزمۇ؟

تۇرسۇن توختى كېيىنكى يولنى تاللىدى. بۇ يولدا ئوڭۇشلۇق مېڭىش ئۈچۈن، ئۇ ئىشچىلار، تېخنىكلارغا خەلقئارا بەش سىزىقلىق نوتا بىلدۇرۇش لايىھىسىنى ئوتتۇرىغا قويدى، لايىھە تەستىقلانغاندىن كېيىن، مۇقام ئانسامبىلىدىن ئوقۇنقۇچى تەكلىپ قىلىپ، ئىشتىن سىرتقى نوتا دەرسىنى باشلىۋەتتى، دەرس باشلانغان كۈنى ئۇ قولىغا قەغەز، قەلەم ئېلىپ قاتارغا قوشۇلدى. شۇنداق قىلىپ ھەر كۈنى كەچتە ئوخشايدۇ. ئۇچقۇن ئۆچۈپ قېلىشمۇ، ئولغىيىشمۇ مۇمكىن. ئۇچقۇننى ئۆچۈرمەسلىكنىڭ يولىنبرلا - مېھنەت.

تۇرسۇن توختى مېھنەت بىلەن چوڭ بولغان، مېھنەت بىلەن يۇز تاپقان كىشى. ئۇ كىچىك چېغىدا ئاتىسى ئۇنىڭغا: «بالام، ئەقىل ئايغا چىقارسا، ھۇنەر كۆككە چىقىرىدۇ» دېگەنىدى. تۇرسۇن توختى ئاتىسىنىڭ ھۇنىرىنى مېھنەت بىلەن كۆكلىتىپ، ئۇچقۇننى ئولغايتقانىدى، مانا ئەمدى كارخانا مەسئۇللۇقى زىممىسىگە ئارتىلغاندىن كېيىن جىسمانىي مېھنەتتىن باشقا ئەقلىي مېھنەت ئۇچۇنمۇ زور كۈچ سەرپ قىلىشقا توغرا كەلدى. بازار رىقابىتى دېگەن نېمە؟ بازار ئۇچۇرى دېگەن نېمە؟ گىتار، ئېلېكترونلۇق گىتار، ئېلېكترونلۇق رويالل بازارلارنى ئەسىر قىلىۋالغان بۇگۈنكى كۇندە قانداق قىلغاندا دۇتار، تەمبۇر بازىرىنى ئاۋاتلاشتۇرغىلى بولىدۇ؟ تۇرسۇن توختى كارخانا باشقۇرۇشقا ئالىت، ئىقتىسادقا، بازارغا ئالىت ماتېرىياللارنى ئۆگىنىشكە كىرىشتى، ئەمما بۇ ماتېرىياللارنىڭ كۆپىنچىسى خەنزۇ يېزىقىدا ئىدى. تۇرسۇن توختى بەش يىللىق خەنزۇ تىلى كەچكۈرسىغا ئۆگىنىشكە كىردى. ئۇ بىر تەرەپتىن، كارخانىنى كېڭەيتىپ قۇرۇش، ياغاچ قويىدىغان مەيدان، ئامبار ياسىتىش، كۇندىلىك خىزمەتلەرنى رەت- رېتى بىلەن ئورۇنداشقا تىرىشسا، يەنە بىر تەرەپتىن، ئۆگىنىش قاينىمىغا غەرق بولدى.

«سۇدىن قورقمىغان دەريادىن ئالتۇن سۈزەر» دېگەندەك ئەقلىي جەھەتتە پۇختا ئاساس سالغان، تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلىگەن، پىشقان كارخانىچى بولۇپ يېتىلگەن تۇرسۇن توختى 1990 - يىلى نەزەرىنى دادىللىق بىلەن ئوتتۇرا ئاسىيا بازارلىرىغا تىكتى. شىركەت نامىدىن قازاقىستان، ئۆزبېكستان، روسىيىلەر بىلەن سودا توختامنامىلىرىنى ئىمزالاپ، تاشكەنتتە «ئۇزات» ئېلېكترونلۇق رويال ئىشلەپچىقىرىش شىركىتى قۇردى، قازاقىستاندا مىللىي چالغۇ ئەسۋابلار زاۋۇتى قۇرۇپ، ئۇ يەردىكى ئۇيغۇر، قازاق خەلقىنىڭ 50 - يىللار ئەسۋابلار ئىشلەپ چىقىرىلدى، ئوندىن ئارتۇق ئۇستا شىركەت خىراجىتى بىلەن خەنزۇ تىلى، ئىنگلىزچا باشقۇرۇش، چالغۇ ئەسۋاب ياساش تېخنىكىسى بويىچە بىلىم ئاشۇردى، پىتانىنو تەڭشەش، رېمونت قىلىش بويىچە ئۇستىلار پېتىشىپ چىقتى. ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئوتتۇرىچە مائاشى 500 يۈەن ئەتراپىغا، تېخنىكلارنىڭ 800 - 1000 يۈەنگە ئۆستى، 80% تىن ئارتۇق ئىشچى - خىزمەتچى بىنا ئۆيىلەرگە كۆچتى. تۇرسۇن توختى ئەجرىگە يارىشا ئەتۇلارلاندى، 1989 - يىلى مەملىكەت بويىچە «ئاز سانلىق مىللەت ئىلغار كارخانىچى» باھالىنىپ تەقدىرلەندى، 1993- يىلى يەنە مەملىكەت بويىچە «ئىلغار كارخانىچى» بولۇپ باھالىنىپ، كۆكرىكىگە قىزىل گۈل تاقاپ 2 - قېتىم سەھنىگە چىقتى.

ئەمدى تۇرسۇن توختىغا ياستۇق تاشلاپ، ئارام ئېلىش نۆۋىتى كەپتۇ - دە، دەۋاتامسىز؟ ياق!

ئۇ ياش ئەۋلادلارنىڭ مىللىي چالغۇ ئەسۋابلارنى تونۇپ تۈسۇشى، ئۆگىنىشكە يارىدەمى بولسۇن ئۈچۈن، 70 مىڭ يۈەن قىممەتلىدىكى بالىلار دۇتار، تەمبۇر، راۋاب، داپ...لارنى 20 - 5 - 14 - ئوتتۇرا مەكتەپلەرگە سوۋغات قىلغاندىن كېيىن، «سوۋغات» ئۇستىدە يېڭى پىكىرگە كەلدى. بالىلارغۇ بالىلارغا خاس چالغۇ ئەسۋابلارنى سوۋغا قىلدۇق، دۆلەت ئىچى- سىرتىدىن كەلگەن سايامەتچىلەرگە، كەسىپداشلارغا رەسمىي دۇتار، تەمبۇرنى سوۋغات قىلغاندا ئېلىپ مېڭىشقا ئەپسىز بولدۇ، قانداق قىلغاندا ھەم ئىخچام، ھەم نەپىس مىللىي چالغۇ ئەسۋابلارنى ھەممە جايغا تارقاتقىلى، بۇ ئارقىلىق ھەم ئىجتىمائىي، ھەم ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ؟!

بىر قېتىملىق ئايروپىلان سەپىرى ئۇنىڭ بۇ جەھەتتە ئىزدىنىشى ئۈچۈن ئۈچۈر بەردى. شىنجاڭدىكى چەت ئەل ۋە ئىچكى ئۆلكە ئايروپىلانلىرىدا تارقىتىلىۋاتقان گۈزەل- سەنئەت خاتىرە بۇيۇملىرىنىڭ ئۆزىگە خاس يەرلىك ئالاھىدىلىكى بار ئىدى، سىناپ بېقىش كېرەك! تۇرسۇن توختى قەتئىي قارارغا كەلدى، ئېسىل ياغاچلاردىن دۇتار، تەمبۇر، راۋاب، چاڭ، ناغرا، داپلارنىڭ ئەسلى ھەجمىدىن 10 - 15 ھەسسە كىچىكلىتىپ ياسالغان ناھايىتى نەپىس گۈزەل سەنئەت بۇيۇمى تەييار بولدى، تەننەرخىنى

ئاقسۇ شەھىرىدە ئېگىز تېزلىغۇ سۈرئىتى تېز بولماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇنىياز روزىنىڭ** خەۋىرى قىلىشچە، ئاقسۇ شەھىرى بۇ يىل ئاشلىقتىن ئومۇمىيۈزلۈك مول ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن «يازىنىڭ ئۇچ ئىشى»غا بىرلەشتۈرۈپ، ئېگىز تېزلىغۇ سۈرئىتىنى تېزلەتكەن.

ئاقسۇ شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىل ئاشلىقتىن 105 مىڭ تونىنا، كېۋەزدىن 35 مىڭ تونىنا، ياغلىق دانىدىن 1500 تونىنا ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن، پىلان كۆرسەتكۈچلىرىنى ئەتراپلىق، پۇختا، ئىنچىگە تۈزۈپ، ھەرقايسى يېزا، مەيدانلارنىڭ مەسئۇللىرى بىلەن توختام ئىمزالغان. ئىلايەت بىلەن تۈزگەن «ئۇچ 1 مىليونلۇق» ۋەزىپىنى ئورۇندىشقا ئەسۋابلار ئىشلەپ چىقىرىلدى، ئوندىن ئارتۇق ئۇستا شىركەت خىراجىتى بىلەن خەنزۇ تىلى، ئىنگلىزچا باشقۇرۇش، چالغۇ ئەسۋاب ياساش تېخنىكىسى بويىچە بىلىم ئاشۇردى، پىتانىنو تەڭشەش، رېمونت قىلىش بويىچە ئۇستىلار پېتىشىپ چىقتى. ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئوتتۇرىچە مائاشى 500 يۈەن ئەتراپىغا، تېخنىكلارنىڭ 800 - 1000 يۈەنگە ئۆستى، 80% تىن ئارتۇق ئىشچى - خىزمەتچى بىنا ئۆيىلەرگە كۆچتى. تۇرسۇن توختى ئەجرىگە يارىشا ئەتۇلارلاندى، 1989 - يىلى مەملىكەت بويىچە «ئاز سانلىق مىللەت ئىلغار كارخانىچى» باھالىنىپ ئەقىدىرلەندى، 1993- يىلى يەنە مەملىكەت بويىچە «ئىلغار كارخانىچى» بولۇپ باھالىنىپ، كۆكرىكىگە قىزىل گۈل تاقاپ 2 - قېتىم سەھنىگە چىقتى.

ئەمدى تۇرسۇن توختىغا ياستۇق تاشلاپ، ئارام ئېلىش نۆۋىتى كەپتۇ - دە، دەۋاتامسىز؟ ياق!

بۇ ياش ئەۋلادلارنىڭ مىللىي چالغۇ ئەسۋابلارنى تونۇپ تۈسۇشى، ئۆگىنىشكە يارىدەمى بولسۇن ئۈچۈن، 70 مىڭ يۈەن قىممەتلىدىكى بالىلار دۇتار، تەمبۇر، راۋاب، داپ...لارنى 20 - 5 - 14 - ئوتتۇرا مەكتەپلەرگە سوۋغات قىلغاندىن كېيىن، «سوۋغات» ئۇستىدە يېڭى پىكىرگە كەلدى. بالىلارغۇ بالىلارغا خاس چالغۇ ئەسۋابلارنى سوۋغا قىلدۇق، دۆلەت ئىچى- سىرتىدىن كەلگەن سايامەتچىلەرگە، كەسىپداشلارغا رەسمىي دۇتار، تەمبۇرنى سوۋغات قىلغاندا ھەم ئىخچام، ھەم نەپىس مىللىي چالغۇ ئەسۋابلارنى ھەممە جايغا تارقاتقىلى، بۇ ئارقىلىق ھەم ئىجتىمائىي، ھەم ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ؟!

بىر قېتىملىق ئايروپىلان سەپىرى ئۇنىڭ بۇ جەھەتتە ئىزدىنىشى ئۈچۈن ئۈچۈر بەردى. شىنجاڭدىكى چەت ئەل ۋە ئىچكى ئۆلكە ئايروپىلانلىرىدا تارقىتىلىۋاتقان گۈزەل- سەنئەت خاتىرە بۇيۇملىرىنىڭ ئۆزىگە خاس يەرلىك ئالاھىدىلىكى بار ئىدى، سىناپ بېقىش كېرەك! تۇرسۇن توختى قەتئىي قارارغا كەلدى، ئېسىل ياغاچلاردىن دۇتار، تەمبۇر، راۋاب، چاڭ، ناغرا، داپلارنىڭ ئەسلى ھەجمىدىن 10 - 15 ھەسسە كىچىكلىتىپ ياسالغان ناھايىتى نەپىس گۈزەل سەنئەت بۇيۇمى تەييار بولدى، تەننەرخىنى

پىچان ناھىيىسىدە ئېگىز ئورنى قونىقى تېرىلىپ بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سىيىتنىياز سايىم** خەۋىر قىلدىكى: بۇ يىل پىچان ناھىيىسىنىڭ بىر قىسىم يېزا - بازارلىرىدا ئارقا - ئالدىن يۇز بەرگەن بوران، يامغۇر، قۇرغاقچىلىق ۋە زىيانداش ھاشارات ئاپىتى يازلىق زىرائەتكە زور تەسىر يەتكۈزگەنىدى. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن، ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يازلىق ئاشلىقنىڭ كېمىنى كۆزلۈك ئاشلىق بىلەن تولدۇرۇش، تېرىلغۇ يەرلەردىن ئۇنۇملۇك پايدىلىنىپ، ئاشلىقتىن ئومۇمىيۈزلۈك مول ھوسۇل ئېلىش شوئارىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئېگىز ئورنى تېرىلغۇ تەييارلىقىغا بالدۇر تۇتۇش قىلدى. دېھقانلار كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، شەھەرگە قاراشلىق ئالتە رەھبەرلىك بەنزىدىكى رەھبەرلەر ھەرقايسى يېزا، مەيدانلارنى ھۆددىگە ئالغان، شۇنىڭ بىلەن يەنە 66 ئىدارە، ئورۇن، يەتتە يېزا، بىر مەيدانىنىڭ ئىشلەپچىقىرىشىغا پۈل، ئادەم ۋە ماددىي بۇيۇم ياردەم قىلىش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان. تەدبىر كۆچلۈك، باشقۇرۇش ياخشى بولغانلىقتىن، بۇ يىلقى بۇغدايلار ياخشى ئوخشىغان. «يازنىڭ ئۈچ ئىشى»غا جىگىمۇ ۋاقتىدا باشلانغان. نەتىجىدە، 7 - ئاينىك 2 - كۈنىگە قەدەر بۇ يىل تېرىلغان 136 مىڭ 583 مو بۇغدايىنىڭ 136مىڭ 60 موسى ئورۇلۇپ، خامانغا توشۇلۇپ، 26 مىڭ 160 مو بۇغدايىنىڭ خامىنى ئېلىنىپ بولغاندىن باشقا، 125 مىڭ مو ئېگىز قونىقى تېرىش ۋەزىپىسىنىڭ 118 مىڭ مودىن كۆپرەكى ئورۇندىلىپ بولغان. سۇلياۋ يوپۇق ئېپىپ تېرىش ۋەزىپىسى پلاندىكىدىن 9000مودىن كۆپرەك ئاشۇرۇپ ئورۇندالغان.

چىرا ناھىيىلىك ئاشلىق ئىدارىسى نامرات كەنتلەرگە ئەمەلىي ئىش قىلىپ بەردى

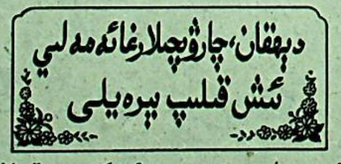

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەركىن مەتساۋۇر** خەۋىر قىلدۇ: چىرا ناھىيىلىك ئاشلىق ئىدارىسى يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان، ئاشلىق - ياغ سودىسى، ئاشلىق- ياغ، يەم - خەشەك سانائىتى ئاساسىي كەسىپ قىلىنغان ئاشلىق ئىدارىسى ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىپ، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئاشۇرۇپ، ئاشلىق ئىدارىسىنىڭ ئومۇمىي كىرىمىنى ئاشۇرۇپ، ئاشلىق ئىدارىسىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالىنى ياخشىلاشقا ئالاھىدە كۈچ چىقارغان. ئاشلىق ئىدارىسى ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئاشۇرۇپ، ئاشلىق ئىدارىسىنىڭ ئومۇمىي كىرىمىنى ئاشۇرۇپ، ئاشلىق ئىدارىسىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالىنى ياخشىلاشقا ئالاھىدە كۈچ چىقارغان. ئاشلىق ئىدارىسى ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئاشۇرۇپ، ئاشلىق ئىدارىسىنىڭ ئومۇمىي كىرىمىنى ئاشۇرۇپ، ئاشلىق ئىدارىسىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالىنى ياخشىلاشقا ئالاھىدە كۈچ چىقارغان. ئاشلىق ئىدارىسى ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئاشۇرۇپ، ئاشلىق ئىدارىسىنىڭ ئومۇمىي كىرىمىنى ئاشۇرۇپ، ئاشلىق ئىدارىسىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالىنى ياخشىلاشقا ئالاھىدە كۈچ چىقارغان.

يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلارمۇ ماقۇل كۆردى، زاۋۇت تۇرسۇن توختىغا ھۆددىگە بېرىلدى.

تۇرسۇن توختى 20 يىل ئىلگىرى بۇ زاۋۇتنىڭ ئىشچى بولۇپ كىرگەن، ئۇ ئۆزى ئۆلچەپ، سىزىپ ياسىغان چاك بىلەن شىنجاڭدا چاك ياسالماسلىق تارىخىغا خاتىمەن بەرگەن؛ راۋاب، تەمبۇر، دۇتارلار ئۈچۈن قاپ لايىھىلەپ تىكىپ، «كېلەڭسىز» دەپ قارالغان بۇ ئەسۋابلارنىمۇ ئەتىۋارلىنىپ ساقلىنىش ئىمكانىيىتىگە ئېرىشتۈرگەن، تۆھپىلىرى بىلەن ئىشچىلارنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشكەن كىشى ئىدى.

ئەمما ئەينى ۋاقىتتا، بانكىدا ئاران 200 يۈەن نەق پۇلى بار، يېڭى سېلىنغان ئۈچ قەۋەتلىك بىنانىڭ پەقەت بىر ئېغىزلىق چوڭراق خانىسىگلا ئىگىدارچىلىق قىلالايدىغان، پىشقەدەم ئۇستىلار زاۋۇتنى تاشلاپ چىقىپ كەتكەن... قىسقىسى، ۋەيران بولۇش ئالدىدىكى زاۋۇتقا باشلىق بولۇش دېگەن ئونچۇالا كۆڭۈللۈك ئىش بولمىسا كېرەك!

تۇرسۇن توختى ۋەدىسىدە تۇردى، ئىشچىلار ئۈيۇشمىسىنى رەتلەپ، خىزمەتلېرىنى راۋانلاشتۇردى، ئىشچىلار قورۇلتىيى كېڭىشىدىن ئۆتكۈزۈپ، مەسئۇلىيەت تۇزۇمى، زاۋۇتنى روناق تاپقۇزۇشنىڭ پىلان، كۆرسەتكۈچلىرىنى ئەمەلىي تۈزدى، يالغۇز چالغۇ ئەسۋاب ئىشلەپچىقىرىش بىلەنلا ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى تېز ئاشۇرغىلى بولمايدىغانلىقىنى ئەزەردە تۇتۇپ، يۇقىرىنىڭ قوللىشى بىلەن زاۋۇت بىناسىنى قايتۇرۇۋېلىپ، بىر قىسمىنى بانكا قاتارلىق ئورۇنلارغا ئىجارىگە بەردى، 3 - قەۋەتنى مېھمانخانا قىلدى، تېخنىكا ئۆگەنمىگەن، كارخانا تۈزۈمىنى، جەمئىيەت تەرتىپىنى بۇزغان، زەھەرلىك چېكىملىك قوشۇلدى. شۇنداق قىلىپ ھەر كۈنى كەچتە ئادەتتە كۆزگە ئانچە چېلىقىپ كەتمەيدىغان بۇ ئۇددىي بىنادىن يېقىملىق نوتا كۈيى ياڭرايدىغان بولدى.

بىر مەزگىللىك ئۆگىنىشتىن كېيىن نوتا ئىگىلىگەن ئىشچىلار، تېخنىكلار دۇتار، تەمبۇر، راۋابلارنىڭ ھەر بىر تارىنى، بارمانچۇقلۇق مۇزىكىلارنىڭ ھەر بىر تىلىنى، ئاھاڭ ئۆلچىمىگە مۇۋاپىق ئىشلەشتە يېڭى سەۋىيە يارىتتى. مەسئۇلات سۈپىتى يۇقىرى كۆتۈرۈلدى، ئۆلچەم ئىدارىسىنىڭ ھەمكارلىشىشى بىلەن يۇقىرى، ئوتتۇرا، تۆۋەن ئاۋازلىق تەمبۇر، خۇشتار، دۇتار، ھەتتا دومبىرىلار مۇۋاپىقسىزلىقتىن ئىشلەپ چىقىرىلدى. ئەرلەرگە، ئاياللارغا، بالىلارغا خاس تۇرلەر بار بولدى. قىلىپلاشقان نوتا ئاساسىدا تەڭشىلىپ ياسالغان مىللىي چالغۇ ئەسۋابلار كەسىپ مۇتەخەسسىسلىرىنىڭ، چەت ئەللىك مۇزىكانتلارنىڭ ئېتىراپ قىلىشىغا ئېرىشتى، ئۇيغۇر چالغۇ ئەسۋابلىرى تارىخىدا ھەقىقەتەن بىر مۆجىزە بارلىققا كەلدى.

زاۋۇت گەرچە بازار رىقابىتىنىڭ دولقۇنىدا خۇددى كىچىك قېيىقتەك بەزىدە دولقۇنلار ئۈستىدىن ئۆتۈپ، بەزىدە قىڭغىيىپ قالسىمۇ ئۇرۇلمىدى. 1989 - يىلى تۇرسۇن توختى كارخانىنى مىللىي چالغۇ ئەسۋابلار سانائىتى- سودا شىركىتىگە ئۆزگەرتىپ، ئىشلەپچىقىرىش بىلەنتېجەل رەتنى بىرلەشتۈرۈش يولىغا قەدەم تاشلىدى.

ئىنسانىنىڭ تەبىئىي تالانتى گويا ئۇچقۇنغا ياغ، يەم - خەشەك سانائىتى ئاساسىي كەسىپ قىلىنغان كۆپ خىل ئىگىلىكنى يولغا قويۇپ، كارخانىنى روناق تاپقۇزۇش ئاساسىدا نامرات كەنتلەرگە ئىقتىسادىي جەھەتتىن ياردەم بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئەمەلىي قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىپ بەردى.

1995 - يىلى چاقار يېزىسىنىڭ سېرىقچان كەنتى بىلەن گۈلاخما يېزىسىنىڭ شاپتۇللۇق كەنتى ناھىيىلىك

ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىدە 49 نامرات كەنت ھۆددىگە بېرىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **قادىر مەگىت** خەۋەر قىلدۇ: ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ناھىيە تەۋەسىدىكى 57 ئىدارە (ئورۇن)غا 49 نامرات كەنتنى ئۇچ يىل ئىچىدە نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشنى ھۆددىگە بەردى.

بۇ ناھىيىدىكى ئىدارە (ئورۇن)لار ئۆزلىرى ھۆددىگە ئالغان كەنتلەرگە بېرىپ، كەنتنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ تەنقىق قىلىپ، شۇ كەنتنىڭ ئەھۋالىغا ماس كېلىدىغان نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش پىلان، تەدبىرلەرنى تۈزۈپ چىقتى. شۇ ئاساستا ئۇلارنى تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى پائال تەڭشەپ، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشقا كاپالەتلىك قىلىش ئاساسىدا، پاختىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش تەدبىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش كەسىپ، چارۋىچىلىق، ئورمانچىلىق، پىلچىلىك، كۆكتاتچىلىق، باقمىچىلىق كەسىپنى يولغا قويۇشقا يېتەكلىدى، پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ئىلمىي تېرىقچىلىق قىلىش، كۆپ خىل كەسىپلەرنى پائال راۋاجلاندۇرۇشقا قوماندانلىق قىلدى. يەنە بىر تەرەپتىن، سەنئەت بۇيۇمى تەييار بولدى، تەنتەرخىنى ھېسابلاپ كۆرۈۋېدى، 150 - 200 يۈەنگە يەتكەنلىكى مەلۇم بولدى.

تەننەرخى ئېشىپ كەتتى، قانداق قىلغۇلۇق؟ تۇرسۇن توختى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئىشداشلىرى بىلەن بۇ مەسىۋلات ئۈستىدە داۋاملىق ئىزدىنىپ، ئاخىرى ئەقىل تاپتى: «سۈلياۋدىن چالغۇ ئەسۋابلار ئۇچۇن ئايرىم- ئايرىم قېلىپ قۇيغۇزۇش لازىم. شۇ چاغدا تەننەرخى تۆۋەنلەيدۇ، ئېلىپ يۈرۈشكە قولايلىق بولىدۇ، ئىقتىسادىي ئۈنۈم ئاشىدۇ»، ئۇ شۇنداق قىلدى.

- مانا ئەمدى سەلكىن شامال ئۈيغۇر چالغۇ ئەسۋابلىرىنىڭ جۇشقۇن كۈيلىرىنى دۇنياغا تەبخىمۇ كەڭرى تارقىتدۇ- دەيدى ئۇنىشدا شلىرىغا ئىشەنچ بىلەن، — بۇ كۈيلەر مەڭگۈ ياڭرايدۇ.

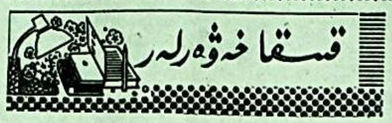

قىسقا خەۋەرلەر

△ قۇمۇل شەھەرلىك بېزا ئىگىلىك بانكىسى يېقىندا قۇمۇل شەھىرىگە قاراشلىق ئون چارۋىچىلىق رايونى، دېھقانچىلىق ۋە چارۋىچىلىق بىرلەشتۈرۈلگەن رايونلارنىڭ چارۋىچىلىق ئىشلىرىغا 900 نەچچە مىڭ يۈەنلىك ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش قەرز پۇلى مەبلىغى تارقىتىپ بېرىپ، چارۋا ماللارنى ئاپەتتىن قوتقۇزۇش خىزمىتىگە ياردەم بەردى.

ئابلىز ئابدۇللا

△ قاراقاش ناھىيە قوچى يېزا زىيۋا كەنتىدىكى 90 نامرات ئائىلىدىن ئىبارەتتىكى 3240 يۈەنلىك ئۈچ خىل باج

دۇنيا بانكىسىنىڭ 97 مىليون 607 مىڭ شۆھبتسارىيە فرانىك قەرز پۇلى بىلەن قۇرۇلغان بىگتۈمن قورغاس ئۇرۇقچىلىق پونكتى ئىلى ۋىلايىتىدىكى سەككىز ناھىيە، بىر شەھەر ۋە 4 - شىنىگە قاراشلىق تۆمن - مەيدانلارنى 120 خىلغا يېقىن سۈپەتلىك ئۇرۇقلۇق بىلەن تەمىنلىدى.

سۈرەتتە: 64 - تۆەننىڭ تېخنىكىلىرى بۇ پونكىت بېگىدىن يېتىشتۇرگەن بۇغداي سورتىنى تەكشۈرمەكتە.

تۇرغان ئۆمەر فوتوسى

كەچۈرۈم قىلىندى.

تۇرانىيازخان مەجىت

△ يەكەن نا ھىيە ئېگەرچى بازارلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپىنىڭ ئېگەرچى تارماق شۆبە كوپېراتىپى خادىملىرى ماخمۇت سەيپۇللا، تۇرسۇن ئەبەيدۇللا ئەلا مۇلازىملىقنى يولغا قويۇپ، 5 - ئاينىڭ 21 - كۈنىگىچە 3 مىليون 850 مىڭ يۈەن ئامانەت توپلاپ، بۇ يىللىق ئامانەت پۇل توپلاش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن يەتتە ئاي بۇرۇن 350 مىڭ يۈەن ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

تۇرغۇن تۇرسۇن

△ توقسۇن ناھىيە يىلانلىق يېزىلىق تەمنات - سودا كوپېراتىپى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، دېھقانلارنى 900 تونىنا خىمىيىۋى ئوغۇت، ئۇچ تونىنا دېھقانچىلىق دورىسى بىلەن تەمىنلىدى.

ئەخمەتجان تاشتۆمۇر

△ پەيزاۋات ناھىيە قوشئاۋات يېزىسىنىڭ بىنام كەنتى 4 - مەھەللىسىدىكى ياش دېھقان ئابدىلىم نۇر بۇلتۇر 11 - ئايدىن بۇيان بوردا قچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىپ 15 مىڭ 500 يۈەن ساپ كىرىم قىلدى.

ئابدۇكېرىم ئىمىن

قىزىلئوبا ئوبلاستلىق پارتكوم كېچىك ماشىنا ئەترىتىنىڭ شوپۇرى ئابدۇرېھىم سۈپۈرگى ماشىنا ھەيدىگەن 18 يىلدىن بۇيان 544 مىڭ كىلومېتر يولنى بىخەتەر يۈرۈپ، تەشكىلنىڭ ۋە كەسپىداشلىرىنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى. ئۇ ماشىنا ئەترىتىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا بويسۇنۇپ ئۆز ۋەزىپىسىنى ياخشى ئورۇندىدى. ماشىنىنى كۆز قارىچۇقىنى ئاسرىغاندەك ئاسرىدى. بۇ يىل ئۇ جۇڭگو كومپارتىيىسىنىڭ پارتىيەسىگە شەرەپ بىلەن ئەزا بولۇپ كىردى.

سۈرەتتە: ئۇ ماشىنا تازىلىماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **نىجات سابىت** فوتوسى

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېگى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

سەئەت خەلق ئىچىدىلا مەشغۇ ياشىنايدۇ

مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش پائالىيىتىنى ئۇزۇملەشتۈرۈش لازىم

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى داۋەن توغخۇا

كۆچەيتىپ، ئۇزلۇكسىز تۇرده ئاممىنىڭ ئېھتىياجىغا لايىقلىشىشىمۇ ناھايىتى تەخىرسىز ۋەزىپە، ئەدەبىيات - سەنئەت خادىملىرىنىڭ ئىدىيىنى ئۆزگەرتىپ تۇرۇشى يېقىنقى بىر مەزگىلده ئانچە تەكىتلەنمىدى. بۇنىڭ بىلەن خېلى كۆپ ئادەم ئۇزۇقلىنىش پۇرسىتىدىن مەھرۇم بولۇپ قالدى، ئىدىيىسى قۇرۇقدىلىپ، ئاممىدىن ئايرىلىپ قالدى. تۆۋەنگە چۈشكەنلەر بىلەن چۈشمىگەنلەرنىڭ ھېسسىياتى ھەرگىز ئوخشىمايدۇ. بۇ قېتىمقى پائالىيەتتە تۆۋەنگە چۈشكەن ئارتىسلار ھەققەتەن ناھايىتى چوڭقۇر تەسىراتقا ئىگە بولدى. ئۇلار مەدەنىيەت ئۇنتۇلۇپ قالغان جايلارنىڭ يەنىلا نۇرغۇنلۇقىنى، بىر ئۆمۈر ياشاپمۇ شەھەردىن كەلگەن ئارتىسلارنىڭ قويغان ئۈيۇنىنى كۆرمىگەن ئادەملەرنىڭ يەنىلا بارلىقىنى كۆرۈپ ھەيران قېلىشتى. ئۇلار دەسلەپ قاتتىق ئازابلاندى، ھېسسىيات جەھەتتە بىر دەمدىلا ئاما بىلەن بولغان يىراقلىقنى تۇگەتتى. بەزىلەر ئىختىيارسىز ھالدا يىنىغا سىلىۋالغان پۇللىرىغا كىتاب ۋە مەدەنىيەت بۇيۇملىرىنى سېتىۋېلىپ يەرلىك ئاممىغا سوۋغا قىلدى، لېكىن ئۇلار يەنىلا ئۆزلىرىنى نېمىگىدۇر قەرزدارده‌ك ھېس قىلىشتى. بارلىق مەدەنىيەت خادىملىرىنىڭ بۇنداق تۆۋەنگە چۈشۈش پۇرسىتى بولۇشى لازىم، بەلكى بۇ خىل پائالىيەت تۇزۇملىشىشى كېرەك. مەدەنىيەت خادىملىرى تۆۋەنگە چۈشمىسە بولمايدۇ. شۇنداق بولغاندىلا، مەدەنىيەت قوشۇنى تۇپتىن ئۆزگىرەلەيدۇ، شۇنداق بولغاندىلا، «ھەممە ئېقىملار بەس- بەستە سايراش»، «ھەممە گۈللەر تەكشى ئېچىلىش» ئىدىيىسى ئەمەلگە ئاشىدۇ. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى داۋەن توغخۇا مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش پائالىيىتىنى ئېلىپ بېرىش ناھايىتى زۆرۈر. بۇ قېتىم ئاپتونوم رايونىمىز ئۈيغۇرغان مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش پائالىيىتىده بىز دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مەدەنىي تۇرمۇشقا ئىنتىزار ئىكەنلىكىنى بىۋاسته هېس قىلدۇق. مەدەنىيەتسىزلىك تەرەققىياتى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئېھتىياجىغا لايىقلىشىشتىن ناھايىتى يىراقتا بولۇۋاتىدۇ، مەدەنىيەت ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەش ۋەزىپىمىز ناھايىتى مۇشكۈل بولۇۋاتىدۇ. ئاساسىي قاتلامدا بىز نۇرغۇن جايلارنىڭ مەدەنىيەت ئۆيلىرى بولسىمۇ، ناھايىتى ئاددىيلىقىنى، قۇپقۇرۇق تۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇق. بۇ بىر نەچچە يىلدا بىزنىڭ مەدەنىيەتنىڭ ئاساسىي قاتلام ئۇچۇن مۇلازىملىق قىلىدىغانلىقى توغرىسىدىكى ئېڭىمىز بىر قەدەر تۆۋەن بولدى، مەدەنىيەت جەھەتته يېڭا - قىشلاقلار ئۇچۇن مۇلازىملىق قىلىشىمىز لازىم، بەلكى بۇ خىل پائالىيەت تۇزۇملىشىشى كېرەك. مەدەنىيەت خادىملىرى تۆۋەنگە چۈشمىسە بولمايدۇ. شۇنداق بولغاندىلا، مەدەنىيەت قوشۇنى تۇپتىن ئۆزگىرەلەيدۇ، شۇنداق بولغاندىلا، «ھەممە ئېقىملار بەس- بەستە سايراش»، «ھەممە گۈللەر تەكشى ئېچىلىش» ئىدىيىسى ئەمەلگە ئاشىدۇ. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى داۋەن توغخۇا

مۇھەررىردىن: مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى قاتارلىق بۆلۈم، كومىتېتلارنىڭ ئۇقتۇرۇشىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونىمىز بۇ يىلنىڭ دەسلەپكى يېرىمىدا ئىككى قېتىم مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش پائالىيىتىنى ئۇيۇشتۇردى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى بىلەن مەدەنىيەت نازارىتىنىڭ رەھبەرلىرى مەدەنىيەت خادىملىرىنى باشلاپ جەنۇبىي ۋە شىمالىي شىنجاڭغا بېرىپ، تۇرمۇشقا، ئاساسىي قاتلامغا چوڭقۇر چۆكۈپ، دېھقان، چارۋىچىلارغا مۇلازىملىق قىلدى. ئۇلار نەگىلا بارسا قىزغىن قارشى ئېلىندى. گېزىتىمىز 7 - ئاينىك 9 - كۈنى بۇ قېتىمقى مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش پائالىيىتىگە قاتناشقان بىر قىسىم ئارتىسلار ۋە تەشۋىقات، مەدەنىيەت تارماقلىرىنىڭ ئاساسلىق مەسئۇللىرى بىلەن مۇناسىۋەتلىك زاتلارنى مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش توغرىسىدىكى سۆھبەت يىغىنىغا تەكلىپ قىلدى. يىغىنغا قاتناشقۇچىلار ھاياجانلانغان ھالدا بەس - بەستە سۆز قىلدى. ئۇلار بىردەك سەنئەت پەقەت خەلق ئاممىسى ئارىسىغا بارغاندىلا، ھاياتىي كۈچكە ئىگە بولالايدىكەن، دېيىشتى. بىز تېخىمۇ كۆپ مەدەنىيەت خادىملىرىنىڭ دىققىتىنى مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش، دېگەن بۇ مەسىلىگە تارتىش ئۈچۈن، بۇ قېتىمقى يىغىندا پىكىر بايان قىلغۇچىلارنىڭ سۆزلىرىنىڭ قىسقارتىلمىسىنى گېزىتكە بېرىدۇق.

بىر قانچە مۇناسىۋەتنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش كېرەك

ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتى سەنئەت باشقارمىسىنىڭ كادىرى ئانارگۈل مەمەت

ھېنىگىچە ئەدەبىيات - سەنئەت خىزمەتچىلىرى نۆۋەتته جىددىي ھەل قىلىشقا تېگىشلىك مەسىلىلەر ناھايىتى كۆپ. تۆۋەندە بۇ ھەقتىكى بىر قانچە تۇرلۇك قارىشىمنى ئوتتۇرىغا قويىمەن.

بىرىنچى، مۇنەۋۋەر ئەسەرلەر بولمىسا يېتەكلەش بولمايدۇ. مۇنەۋۋەر ئەسەر بىر دەۋرنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت سەۋىيىسىنىڭ مەركەزلىك ئىپادىسى بولۇپ، مەنىۋى مەھسۇلاتلارنىڭ مەيدانغا كېلىشىده مۇھىم ئۇلكىلىك ۋەتەسىر چانلىق رولىنى ئويناپدۇ. ئەدەبىيات - سەنئىتىنى گۈللەندۈرۈشنى قايتا - قايتا تەكىتلەش ھەرگىزمۇ ئادەتتىكى ئاددىي ئەسەرلەرنى كۆپلەپ سەھنىگە ئېلىپ چىقىش بولماستىن، بەلكى ئومۇمىيۈزلۈك گۈللەندۈرۈش ئاساسىدا ئۇلۇغ دەۋرىمىزگە مۇناسىپ مۇنەۋۋەر ئەسەرلەرنى ئۇزلۇكسىز بەدىئىيلىك ئۇرتاقلىق بىلەن مۇكەممەللىكنىڭ بىرلىكى بولۇپ، خەلق ئاممىسى ياقتۇرۇپ كۆرىدىغان ئەسەرلەردىن ئىبارەت؛ مۇشۇنداق ئەسەرلەرلا كۆچلۈك جەلپ قىلىش ۋە تەسىر كۈرسىتىش كۈچىگە ئىگە بولالايدۇ، مەدەنىيەت بازارلىرىدىكى رىقابەتته ئۇستۇنلۇككە ئېرىشەلەيدۇ.

ئۇچىنچى، رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش بىلەن كونكرېت خىزمەت قىلىشنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش كېرەك. ماكرولۇق مەنىدىن ئالغاندا، رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش - ئاساسلىقى سىياسىي ئىدىيە ۋە تەشكىلىي جەھەتتىكى رەھبەرلىكنى كۈرسىتىدۇ. ئەمما ئەدەبىيات - سەنئەت ئەسەرلىرى سەنئەتكارنىڭ شەخسىي ئىجادىيىتى بولۇپ، بىر خىل مۇرەككەپ مەنىۋى ھادىسە بولغاچقا، ئۇنى ئاددىي ھالدا سىياسىي ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەشكە بولمايدۇ. ئەگەر ئۇنى ئاددىي ھالدا سىياسىي ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەيدىغان بولساق، ئۇنداقتا ئۇ ئەسەرنىڭ ئەدەبىي قىممىتى ئەمەس، بەلكى سىياسىي قىممىتى ئاساسىي ئورۇندا تۇرىدۇ. ئۇنداقتا ئۇ ئەسەر ئەدەبىيات ئەسىرى بولماي، بەلكى سىياسىي ماقالىگە ئايلىنىپ قالىدۇ. ئۇنداق بولغاندا ئۇ ئەسەرنىڭ ئەدەبىي قىممىتى بولمايدۇ. ئەدەبىيات - سەنئەت ئەسەرلىرىنىڭ ئەدەبىي قىممىتى ئاساسىي ئورۇندا تۇرىدۇ. ئۇنداقتا ئەدەبىيات - سەنئەت ئەسەرلىرىنىڭ ئەدەبىي قىممىتى نېمىدە؟ ئۇ ئەسەرنىڭ ئەدەبىي قىممىتى ئۇنىڭ ئىدىيىۋى مەزمۇنى بىلەن بەدىئىي شەكلىنىڭ مۇكەممەل بىرلىكىدە ئىپادىلىنىدۇ. ئەدەبىيات - سەنئەت ئەسەرلىرىنىڭ ئىدىيىۋى مەزمۇنى ئۇنىڭ ئىجادىيەتچىسىنىڭ دۇنيا قارىشى، ھاياتلىققا بولغان قارىشى، ئەخلاق قارىشى، ئېستېتىك قارىشى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئەدەبىيات - سەنئەت ئەسەرلىرىنىڭ بەدىئىي شەكلى ئۇنىڭ ئىدىيىۋى مەزمۇنىنى ئىپادىلەشنىڭ ۋاسىتىسى بولۇپ، ئۇ ئەسەرنىڭ ئىدىيىۋى مەزمۇنىنى ئىپادىلەشنىڭ ئەڭ ئاساسىي ئامىلى ھېسابلىنىدۇ. ئەدەبىيات - سەنئەت ئەسەرلىرىنىڭ ئەدەبىي قىممىتى ئۇنىڭ ئىدىيىۋى مەزمۇنى بىلەن بەدىئىي شەكلىنىڭ مۇكەممەل بىرلىكىدە ئىپادىلىنىدۇ. ئەدەبىيات - سەنئەت ئەسەرلىرىنىڭ ئىدىيىۋى مەزمۇنى ئۇنىڭ ئىجادىيەتچىسىنىڭ دۇنيا قارىشى، ھاياتلىققا بولغان قارىشى، ئەخلاق قارىشى، ئېستېتىك قارىشى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئەدەبىيات - سەنئەت ئەسەرلىرىنىڭ بەدىئىي شەكلى ئۇنىڭ ئىدىيىۋى مەزمۇنىنى ئىپادىلەشنىڭ ۋاسىتىسى بولۇپ، ئۇ ئەسەرنىڭ ئىدىيىۋى مەزمۇنىنى ئىپادىلەشنىڭ ئەڭ ئاساسىي ئامىلى ھېسابلىنىدۇ.*

مەدەنىيەت ئىشلىرىنى يۆكسەلدۈرۈش ئۈچۈن، مەدەنىيەت خادىملىرى تۆۋەنگە چۈشۈشى كېرەك

ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتى بارلىكورۇپىسىنىڭ شۇجىسى ۋاڭ جۇڭجۇن

بۇ يىل باھار بايرىمىدىن ئىلگىرى مەن 20 نەچچە كىشىلىك مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش ئەترىتى بىلەن بىرگە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ھاۋالىسىنى ئېلىپ بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىغا بېرىپ، ھەر مىللەت دېھقان، چارۋىچىلىرىغا ناخشا - ئۇسسۇل، مۇزىكا، ئېپىزوت ئورۇنداش ۋە مىللىي تىلدىكى كىنو، كىتابلارنى سوۋغا قىلىشنى ئاساس قىلغان يېزىلارغا مەدەنىيەت يەتكۈزۈش پائالىيىتىگە قاتناشتىم.

بىزنىڭ مەدەنىيەت «كاروان»نىمىز تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ شەرقىدىن يولغا چىقىپ، لوپنور، چاقىلىق، چەرچەن ناھىيىلىرىنى ئايلىنىپ، قۇملۇق تاشيولى ئارقىلىق ئوتتۇرا تارىم نېفىتلىكى ۋە بۈگۈر ناھىيىسى بىلەن قايتىپ كەلدى، 18 كۈن جەريانىدا 3000 كىلومېتردىن ئارتۇق يول يۈرۈپ، 12 يېزا، كەنتلەرگە بېرىپ، دېھقان، چارۋىچىلارغا 16 مەيدان ئويۇن قويۇپ بەردۇق. بۇنىڭ ئىچىده تۆت مەيدان ئويۇن نۆلدىن تۆۋەن 20 گرادۇسلۇق سوغۇقتا، ئوستى ئوچۇق مەيداندا ئوينالدى. ئويۇننى كۆرگەن تاماشىبىنلار 6000 ئادەم (قېتىم)دىن ئاشتى. بۇ جەريانda نېفت ئىشچىلىرى بىلەن بىرلەشمە كۆگۈل ئېچىش پائالىيىتى ئۇتكۈزدۇق. بارغانلا بولدۇ.

ئىككىنچى، مەدەنىيەت ئىشلىرىنى يۆكسەلدۈرۈش ئۈچۈن، مەدەنىيەت خادىملىرى تۆۋەنگە چۈشۈشى كېرەك. ئەدەبىيات - سەنئەت خىزمەتچىلىرى ئاساسىي قاتلامغا، تۇرمۇشقا چۆككەندىلا مول مەزمۇنلۇق ئىجادىيەت ماتېرىيالى توپلاپلا قالماي، بەلكى يەنە ئۆزىنى چېنىقتۇرۇپ، كەسپىي ئىقتىدارىنى ئۆستۈرەلەيدۇ.

ئۈچىنچى، سەنئەتنىڭ جېنى خەلق ئارىسىدا، سەنئەتكارنىڭ قىممىتى خەلق ئاممىسى ئۈچۈن ئىجاد قىلىش ۋە مۇلازىملىق قىلىشتا. ئارتىسلىرىمىز مۇنداق دېيىشتى: ھەر بىر مەيدان ئويۇندا نەچچە مىڭلىغان دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ، ئۇمىدلىك كۆزلىرىنىڭ بىزگە تىكىلىۋاتقانلىقىنى كۆردۇق. بىز نۇرغۇن ئالقىشلارغا سازاۋەر بولغان، لېكىن ئۇ ئالقىشلار تۆۋەنگە چۈشۈپ ئويۇن قويۇپ بېرىشكەن ئالقىشلارغا يەتمەيدۇ. ئاساسىي قاتلامدا ئويۇن قويۇش ئەرزىيدىغان ئىش. ئۇ بىزنىڭ مەجبۇرىيىتىمىز. بىز ئەڭ ئالدىي پوقرالار ئۈچۈن مۇلازىملىق قىلالساق، ئاندىن ئۆزىمىزنىڭ قىممىتىنى ساقلاپ قالالايمىز.

تۆتىنچى، مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش ئەترىتىمىز جاپا - مۇشەققەتكە چىدايدىغان، ئىنتىپاقلاشقان قوشۇن. ئۇلار قۇم- بورانلارنىڭ زەربىسىگە ئۇچراپ ئاغرىپ قالغاندىمۇ، قېينىچىلىقنى يېڭىپ، ئۆز ئارا ياردەم بېرىپ، ئۆزلىرىنى چېنىقتۇردى.

بەشىنچى، ھەر بىر مەدەنىيەت خىزمەتچىسى يېزىلارغا چۈشۈپ پائالىيەت قىلغاندا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مەنىۋى ئوزۇقىغا تولمۇ تەشنا ئىكەنلىكىنى، چوڭقۇر ھېس قىلدۇق. چەرچەن ناھىيىسىنىڭ تەكەدوۋاق يېزىسىدىكى 79 ياشلىق

مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش پائالىيىتنى داۋاملىق ئېلىپ بېرىش كېرەك

ئاپتونوم رايونلۇق شنخۇا كىتابخانىسى پارتكومىنىڭ شۇجىسى **ماۋبېئاۋ**

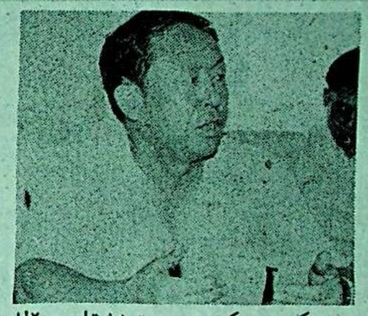

ئاساسي قاتلام ئورۇنلىرىغا سوۋغا قىلدۇق.

بىزنىڭچە مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش چېگرا رايونىنى مۇستەھكەملەش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، جەمئىيەت مۇقىملىقى ۋە ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئىقتىساد، مەدەنىيىتىنى راۋاجلاندۇرۇشتا چوڭقۇر ئەھمىيەتكە ئىگە. بۇنىڭدا دىققەت قىلىدىغان مەسىلە شۇكى، مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈشنى شەكىلگە ئايلاندۇرۇۋالماي، داۋاملىق ئېلىپ بېرىپ، تۇرمۇشلەشتۈرۈش كېرەك. مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش ھەرقايسى ئورۇنلارنىڭ ئورتاق ھەمكارلىششىغا، ئورتاق ئىشلىشگە موھتاج. بۇ قېتىمقى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى تەشكىللىگەن مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش پائالىيىتىنىڭ مەقسىتى قىلىش، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىقتىساد، مەدەنىيەت ئالاھىدىلىكىگە بىرلەشتۈرۈپ، كۆرگەزمە قىلىش بىلەن كىتاب سۈۋغا قىلىشنى بىرلەشتۈرۈش ئۈسۇلىنى قوللىنىپ، سەييارە كىتاب سېتىش، بازار كۆنى يېزىلارغا چۈشۈپ تەشۋىق قىلىش قاتارلىق پۈرسەتلەردىن پايدىلىنىپ قاراتمىلقى بولغان ھالدا يېزا - قىشلاقلار ۋە نامرات رايونلارنىڭ مەدەنىيەت تۈرمۇشىنى جانلاندۇرۇپ، ياخشى ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ يىلقى مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش پائالىيىتى داۋامىدا، بىز نەشرىيات ئىدارىسى بىلەن خىزمەت ئەترىتى تەشكىللەپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تۆت نەشرىيات ۋە ئاپتونوم رايونلۇق، شەھەرلىك شنخۇا كىتابخانىسىغا ۋەكالىتەن قىممىتى 23 مىڭ يۈەنلىك 120 خىل (تەخمىنەن 11 مىڭ نۇسخا قازاق يېزىقىدىكى) كىتابنى ئالتاينىڭ يېزا - قىشلاقلىرىدىكى مەكتەپ، مەدەنىيەت ئۆيى، كۆتۈپخانا ۋە چېگرا مۇداپىئە لەيدۇيى قاتارلىق 60 نەچچە ئىسلەر بىزگە دەل ۋاقتىدا كىتاب يەتكۈزۈپ بېرىپ، بىزنىڭ پەن-تېخنىكا، مەدەنىيەت ۋە چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشى جەھەتتىكى تېخنىكىغا بولغان ئېھتىياجىمىزنى قاندۇرىدۇ. ئىلار.

بىز بىر تۈركۈم ئۆسمۈر، باللار ئوقۇشلۇقىنى كۆكتوقاي ناھىيىسىنىڭ قارا بولغىن يېزىسىدىكى ياتاقلىق مەكتەپكە ئېلىپ بارغىنىمىزدا، بىر توپ سەبىي ئوقۇغۇچىلار خۇشاللىقىدىن ئۇسسۇل ئويناپ، ناخشا ئېيتىپ بىزنى قارشى ئالدى.

بىز نەگىلا بارمايلى، چارۋىچىلارنىڭ پەن - تېخنىكا بىلىملىرىگە بولغان ئېھتىياجىنىڭ نەقەدەر يۇقىرى ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدۇق. كىتاب تارقىتىش خىزمىتى دېھقان، چارۋىچىلاردىن ئايرىلمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن دېھقان، چارۋىچىلار ئۈچۈن ئەڭ ياخشى مۇلازىملىق قىلىش كىتاب تارقىتىش خىزمىتىنىڭ يۈنىلىشىدۇر.

بىز ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەت ۋە تەشۋىقات، مەدەنىيەت ئورۇنلىرىدىن ئاساسىي ئېھتىمىنى زور كۈچ بىلەن تەشەببۇس قىلىپ، سوتسىيالىستىك ئىدىيە، مەدەنىيەت بازىسىنى ئىگىلەپ، شۇنىڭ بىلەن بىللە ئاكتىپ ئۇنۇملۇك تەدبىر قوللىنىپ، قانۇنسىز نەشر بۇيۇملىرىنى قەتئىي چەكلەپ، ئۇن - سىن، كىتاب توپ تارقىتىش بازارلىرىنى رەتلەپ، ئىلمىي، مەدەنىيەتلىك، ساغلام، پايدىلىق بولغان ئىجتىمائىي مەدەنىيەت مۇھىتىنى يارىتىپ، ھەر مىللەت خەلق ئامىمىنىڭ تۇرمۇشىنى تېخىمۇ بېيتىشنى ئۈمىد قىلىمىز.

كىتاب تارقىتىش خىزمىتىنىڭ يۆنىلىشى

ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات، نەشرىيات ئىدارىسى كىتاب تارقىتىشنى باشقۇرۇش باشقارمىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى **داناگۈل ساۋدانبەك**

ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات، نەشرىيات ئىدارىسى بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق شنخۇا كىتابخانىسى تەشكىللىگەن كىتابنى يېزىلارغا يەتكۈزۈش ئەترىتى ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەتنى يۆزلەندۈرۈش ھەيئىتى بىلەن بىرلىكتە 5 - ئاينىڭ 23 - كۈنىدىن 6 - ئاينىڭ 13 - كۈنىگىچە ئالتاي ۋىلايىتىدە چارۋىچىلىق رايونلىرىغا كىتاب يەتكۈزۈش پائالىيىتى ئېلىپ بېرىپ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېزا - قىشلاقلىرى چەت، يېراق جايغا جايلاشقان بولۇپ، قاتناش قولايسىز. شۇڭا «يېزىلارغا كىتاب يەتكۈزۈش» چارۋىچىلىق رايونلىرىغا نىسبەتەن ئالاھىدە ئەھمىيەتكە ئىگە.

چىگىل ناھىيىسىدىكى قازاق چارۋىچى نۇرتانبەك بىزگە مۇنداق دېدى: ھازىر چارۋىچىلارنىڭ تۇرمۇشى ياخشى، ئولتۇراق ئۆيى ياخشى. لېكىن مەنىۋى ئوزۇق كەمچىل، سەپەر ئەسلىتىكا ئىگە ئىدىم. ئۇ چاغدا ئۇيغۇر ئەدەبىياتىدىن ئىبارەت بىر ئىشىكنى ئېچىپ، ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنىڭ ئۇلۇغ ئەدىبى ئابدۇللا ئوزۇمنىڭ ئەسەرلىرىنى ئوقۇپ، ئۇنىڭ ئەسەرلىرىدىكى ئۆزىگە خاس ئىجادىي ئۇسلۇب ۋە ئىنسان روھىنى ئىنچىكە تەسۋىرلەش ماھارىتىگە ھەيران قالغان ئىدىم. ئۇ چاغدا ئۆزۈمنىڭ ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنى ئۆگىنىشتىكى ئىقتىدارىمنىڭ ئاجىزلىقىدىن ئەنسىرەپ، ئۇنىڭ ئەسەرلىرىنى ئۆز ئانا تىلىمدا ئوقۇيالمىغانلىقىمدىن ئۆكۈنگەن ئىدىم. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ چاغلاردا ئۇيغۇر ئەدەبىياتىدىن ئىبارەت بۇ ئىشىكنى ئېچىپ، ئۇنىڭ ئىچىگە كىر

لى پېڭ خۇنەن، خۇبېي ئۆلكىلىرىدە ئاپەت ئەھۋالىنى كۆزدىن كۆچۈردى

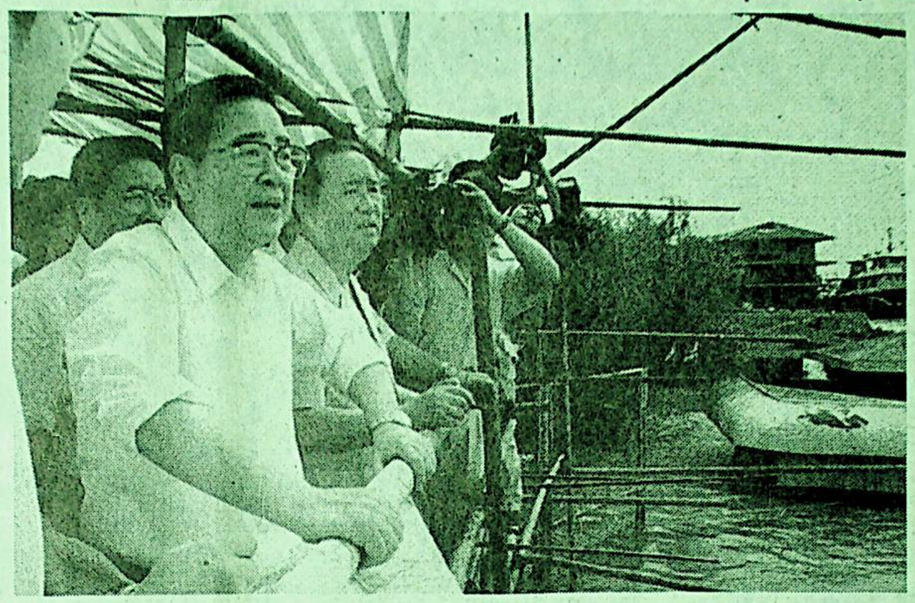

لى پېڭ چاڭجياڭ دەريا-سىنىڭ ۋۇخەن بۆلىكىدە خەۋپىتە قالغان لۈڭ ۋاڭمياۋ رايونىنى كۆزدىن كۆچۈرمەكتە. شىنخۇا ئاگېنتلىقى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 21-ئىيۇل تېلېگراممىسى. گوۋۈيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ ئېغىر كەلكۈن ئاپىتىگە ئۇچرىغان خۇنەن، خۇبېي ئۆلكىلىرىگە بېرىپ، ئاپەتكە ئۇچرىغان رايونلارنى كۆزدىن كۆچۈرۈپ، ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىنى يوقلىدى، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش-ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىنى تەكشۈردى ھەم ئورۇنلاشتۇردى. ئۇ پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۈيۈەن، باش شۇجى جياڭ زېمىنغا ۋەكالىتەن، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش، خېيىم-خەتەردىن قۇتقۇزۇشنىڭ 1- سېپىدە جاپالىق جەڭ قىلىۋاتقان كادىرلار، ئامما بولۇپمۇ ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ كوماندىر-جەڭچىلىرى، قوراللىق ساقچى قىسىملاردىكى كوماندىر-جەڭچىلەر ۋە ج خ كادىر-ساقچىلىرىدىن سەمىمىي ھال سوردى، كۆپچىلىكىنى كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش-ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشنىڭ دەسلەپكى غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈش ئاساسىدا، غەيرەت ئۇستىگە غەيرەت قىلىپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش-ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشكە رىغبەتلەندۈردى.

لى پېڭ زۇڭلى 7-ئاينىڭ 20-كۈنى چۈشتىن بۇرۇن خۇنەن ئۆلكىسىنىڭ چاڭشا شەھرىگە بېرىپ، مۇناۋىن زۇڭلى جياڭ چۈنيۈن بىلەن بىرلىكتە تىك ئۇچار ئايروپىلانغا ئولتۇرۇپ ھۆكۈمەتلەرنىڭ كۆزدىن كۆچۈرۈدى ھەم ئاپەت ئېغىر بولغان چاڭدې شەھرىنىڭ تاۋيۈەن ناھىيىسىگە بېرىپ، ئۆيلىرىنى سۇ بېسىپ كەتكەن ئاممىنى ۋە كەلكۈن بىلەن ئېلىشىۋاتقان ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ كوماندىر-جەڭچىلىرى، قوراللىق ساقچى قىسمىنىڭ كوماندىر-جەڭچىلىرى ۋە ج خ كادىر-ساقچىلىرىنى يوقلىدى. 7-ئاينىڭ 21-كۈنى لى پېڭ بىلەن جاڭ چۈنيۈن خۇبېيغا كېلىپ، ۋۇخەن شەھرىنىڭ چاڭجياڭ دەرياسى بويىدىكى كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش ئەھۋالىنى كۆزدىن كۆچۈردى. لى پېڭ زۇڭلى يەنە خۇنەن، خۇبېي ئۆلكىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرنىڭ كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش-ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش توغرىسىدىكى دوكلاتىنى ئاڭلىدى ھەم كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇشنىڭ كېيىنكى باسقۇچلۇق خىزمەتلىرى توغرىسىدا مۇھىم سۆز قىلدى.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: ئېغىر ھۆلچىلىك ئاپىتىدە خۇنەن، خۇبېي ئۆلكىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرنىڭ رەھبەرلىرى، خەلق ئاممىسى بىرلىكتە كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇشنىڭ دەسلەپكى غەلبىسىنى قولغا كەلتۈردى. ھازىر ئاپەت رايونىدىكى خەلق خاتىرجەم، جەمئىيەت مۇقىم بولدى. لېكىن كەلكۈن مەزگىلى تېخى ئۆتۈپ كەتكىنى يوق، ھەر دەرىجىلىك كادىرلار قىلچە بوشاشماي، ئۇزۇلدۇرمەي كۆرەش قىلىشقا تەييارلىق كۆرۈشى لازىم.

لى پېڭ كۆچىلىكنى ھۆلچىلىك ئاپىتىدىن غەلبە قىلىش ئۈشەنچىنى تۇرغۇزۇشقا ئىلھاملاندۇردى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: 40 نەچچە يىللىق سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى ئارقىلىق، بولۇپمۇ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، ئىقتىسادىي ئەھمىيەتكە ئىگە كۆچمەس كۆچەيدى، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇشتا مول تەجرىبە توپلىدۇق. كۆچىلىك ئورتاق تىرىشىدىغانلا بولسا، ئاپەت ئۈستىدىن چوقۇم غەلبە قىلالايمىز.

لى پېڭ بۇ ئىككى ئۆلكىنىڭ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش-خەۋپىتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىنى چېڭ تۇتۇشىنى، ئاپەتتىن كېيىنكى قايتا گۈللەندۈرۈش خىزمىتىنى ياخشى مۇھاكىمە قىلىشىنى تەلەپ قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: بىر قولدا كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇشنى، يەنە بىر قولدا ئىشلەپچىقىرىش ئارقىلىق ئۆزىنى قۇتقۇزۇشنى تۇتۇش لازىم. ئامما تاينىپ، ئۆز كۈچىگە تاينىپ ئىش كۆرۈپ، يۇرتنى قايتا گۈللەندۈرۈش لازىم. نۆۋەتتە كەلكۈن پەسەيگەن جايلار يېغىش، تېرىش ئىشلىرىنى چېڭ تۇتۇپ، سۇ بۇزۇۋەتكەن قۇرۇلۇشلارنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، مول ھوسۇلنى قولغا كەلتۈرۈشى كېرەك.

خۇجىنتاۋ خۇەيخې دەريا-سىدا كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە تەكتلەپ مۇنداق دېدى:

جىددىي سەپەرۋەرلىككە كېلىپ، كەلكۈننىڭ بېخەتەر ئۆتۈپ كېتىشىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خېفېي، 20-ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئەنخۇي ئۆلكىسىدە خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرۈۋاتقان ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، شۇجىچۇنىڭ شۇجىسى خۇجىنتاۋ تۇنۇگۈن خۇەيخې دەريا-سىدا كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش خىزمىتىنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە تەكتلەپ مۇنداق دېدى: ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار خەلق ئاممىسىنىڭ بىخەتەرلىكىنى كۆزدە تۇتۇپ، رەھبەرلىك مەسئۇلىيىتىنى ھەقىقىي زىممىسىگە ئېلىپ، ئاممىنى پېتەكلەپ، كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - خەتەردىن قۇتقۇزۇش ۋە ئىشلەپچىقىرىش ئارقىلىق ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۆرىشىنىڭ غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشى كېرەك.

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ھازىر، خۇەيخې دەريا-سىدا كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش-خەتەردىن قۇتقۇزۇش ۋەزىيىتى جىددىي، ۋەزىپە مۇشكۈل. جىددىي سەپەرۋەرلىككە كېلىپ، تىرىشىپ كۆرۈش قىلىپ، كەلكۈننىڭ بېخەتەر ئۆتۈپ كېتىشىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. ئۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلاردىن ئاپەت بولغان رايونلارغا بېرىپ، ئاممىنىڭ تۇرمۇشىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇشنى، ئاممىنى ئىشلەپچىقىرىش ئارقىلىق ئۆزىنى قۇتقۇزۇشقا قوزغاپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى تىرىشىپ ئەڭ تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈرۈشنى تەلەپ قىلدى.

خۇجىنتاۋ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: خۇەيخې دەريا-سىنى تىزگىنلەش - چوڭ ئىش، سوتسىيالىزمنىڭ چوڭ ئىشلارنى قىلالايدىغان ئەۋزەللىكىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، خۇەيخې دەريا-سىنى ياخشى تىزگىنلەش كېرەك.

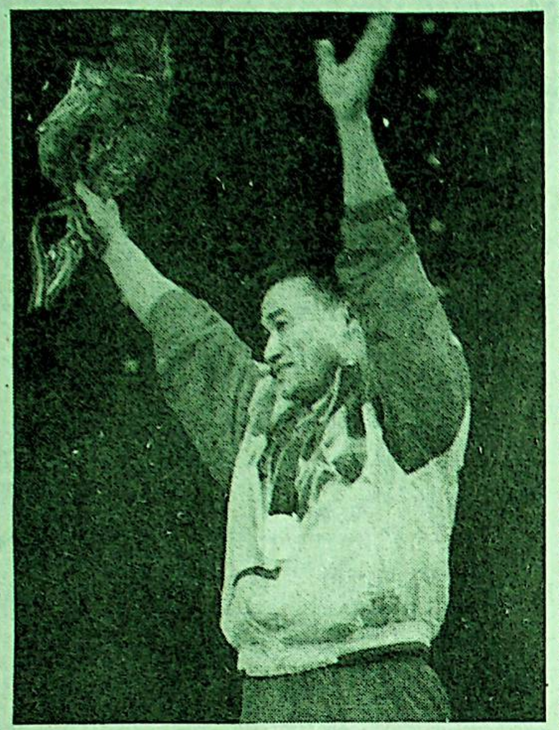

جۇڭگو تەنھەرىكەتچىسى تاڭ لىڭشېڭ 26-نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ 59 كىلوگرام-لىقلار بويىچە ئېغىرلىق كۆتۈرۈش مۇسابىقىسىدە 307.5 كىلوگرام نەتىجە بىلەن دۇنيا رېكورتىنى يېڭىۋېتىپ، يۇقىرقى ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىدە جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكى ئۈچۈن 3-ئالتۇن مېدال ئېلىپ بەردى.

سۈرەتتە: تاڭ لىڭشېڭ مۇكاپات سۈپىسىدا.

جۇڭگو چېلىشچىسى شېك زېتيەن 7-ئاينىڭ 21-كۈنى ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى قەدىمكى چېلىشىش تۈرىنىڭ 57 كىلوگرام-لىقلار بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن مۇسابىقىسىدە مىس مېدالغا ئېرىشتى. بۇ يىل 22 ياشقا كىرگەن شېك زېتيەن 25-نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ مۇشۇ تۈرىدە مىس مېدالغا ئېرىشكەنىدى.

جۇڭگو ئاياللار ۋالىبول كوماندىسى كورىيە كوماندىسىنى تەستە يەڭدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا ئېرىشكەن كورىيە كوماندىسىنى تەستە

جايلار چاقماق تېزلىكىده ئىش كۆرۈپ، مالىيە ئىنتىزامىنى چىڭىتماقتا

(بېشى 1 - بەتتە)

مالىيە نازارىتى يېغىنغا قاتنىشىدىغان خادىملارنىڭ سانىنى قىسقارتتى

مۇخبىرىمىز خۇلۇ ۋېي 7- ئاينىڭ 18 - كۈنى چۈشتىن كېيىن مالىيە نازارىتى پارتكۇرۇپىسىنىڭ شۇجىسى چېن زېيۇينىڭ ئىشخانىسىغا كەلدى، چېن شۇجىنى مۇنداق دېدى: «نازارىتىمىز 7 - ئاينىڭ 15 - كۈنى مەملىكەتلىك مالىيە يېغىنغا قاتنىشىش ئۈچۈن بېيجىڭغا ئادەم ئەۋەتمە،كېچى بولدى، ئەسلىدە ئۈچ ئادەم بارسا بولاتتى، لېكىن بېيجىڭغا ھېرىپ كېلىش ئۈچۈن بىر ئادەمگە بىر نەچچە مىڭ يۈەن كېتىدىغانلىقى ئۈچۈن، چىقىمىنى تېجەشنى نەزەردە تۇتۇپ، ئىككىيلەننى ئەۋەتتى، ئىلگىرى مۇنداق يېغىنغا تۆت - بەش كىشى بارغان بولاتتى». مالىيە نازارىتى 40 نەچچە كۆچمە تېلېفونىنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن پېچەتلىگەن.

«تىيانشان» رايونىدا يېغىنلارنىڭ ھەممىسىدە سىنچايى ئىچىلىدىغان بولدى

مۇخبىرىمىز جۇتۇك 7 - ئاينىڭ 17 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۈرۈمچى شەھەرلىك «تىيانشان» رايونى ئورگان خىزمەت بىناسىغا بېرىپ، رايونلۇق پارتكوم ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى لى پېيفاڭنى زىيارەت قىلدى، ئۇ مۇنداق دېدى: «رايونىمىز ئېچىشقا تېگىشلىك يېغىنلاردا خادىملارنىڭ تامىقى، يانتېنى بىردەك ئورۇنلاشتۇرماسلىق، يېغىندىن كېيىن راسخوتنى مۇپەتتىش قاتارلىقلار بەكلا كۆپ. ھەرقانداق يېغىندا سىنچايدىن باشقا نەرسە قويۇلمايدۇ.»

شۇجى بىلەن رەئىس كۆچمە تېلېفونىنى باشلامچىلىق بىلەن تاپشۇردى

مۇخبىرىمىز چېن جيەن 7 - ئاينىڭ 18 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئىشخانىسى خوجىلىق باشقارمىسىغا كەلدى، مۇئاۋىن باشقارما باشلىقى خۇ دېيەنجىن تاپشۇرۇپ بېرىلگەن كۆچمە تېلېفونلارنى نومۇر قويۇپ رەتلەۋاتقانىكەن. ئۇ مۇخبىرغا ئەھۋال تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئورگانىنىڭ تېلېفون راسخوتى بۇلتۇرقى ئوخشاش مەزگىلەكىدىن% 25 نۆۋەتلىدى ھەم تېلېفون راسخوتىنى پەسىل بويىچە مەلۇم قىلىش تۈزۈمى ئورنىتىلدى. تېلېفون ئورنىتىلغان ئائىلىلەر بۇنى كۆرۈپ ئىنتىزامچانلىقىنى كۆچەيتتى، ئىلگىرى رەھبەرلەرگە سەپلەپ بېرىلگەن 13 كۆچمە تېلېفوننىڭ ھەممىسى قايتۇرۇپ كېلىندى. شۇجى ۋاڭ لېچۈەن، رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشت كۆچمە تېلېفوننى خوجىلىق باشقارمىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى». مۇخبىر: قايتۇرۇۋېلىنغان كۆچمە تېلېفونلار قانداق بىر تەرەپ قىلىنىدۇ؟ دەپ سورىغاندا، مۇئاۋىن باشقارما باشلىقى خۇ دېيەنجىن: «بىرى، پېچەتلەيمىز، يەنە بىرى، تېلېگراف ئىدارىسىگە قايتۇرۇۋېتىمىز، ھازىر بۇ ئىشنى ئىشلەۋاتىمىز» دېدى.

مۇخبىر ھۆكۈمەت قورۇسىدىن چىقىپ ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومغا كەلدى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ئىشخانىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ساۋ مېيشيەن مۇخبىرنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلىپ مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ئىشخانىسى ئون كۆچمە تېلېفوننى تېلېگراف ئىدارىسىگە قايتۇردى، بەش كۆچمە تېلېفوننى پېچەتلىدى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا ئاپتوموبىللارنى يېگىلىغاندا، پۇتۇنلەي «سانتانا»غا ئالماشتۇردى. تېلېفون ئىشلىتىش تۈزۈمىنى چىڭىتىپ، دەرىجىمۇددىرىجە تۆۋزۇم ئورناتتى، رەھبەرلەرگە ھۆكۈمەت پۇلىغا قويۇپ بېرىلگەن تېلېفوننىڭ چىقىم ئەھۋالى ئايمۇئاي ئېلان قىلىنىپ تۇرۇلدى، بۇنىڭ بىلەن تېلېفون ئىشلەتكۈچىلەرنىڭ كۆڭلىدە سان بار بولدى، بۇ ئامىنىڭ نازارەت قىلىشىغا قولايلىق يارىتىپ بەردى.

ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى ئىجتىمائىي گۇرۇھلارنىڭ سېتىۋېلىش كۈچىنى تىزگىنلەش ئىشخانىسىغا كېلىدىغانلار ئازايدى

مۇخبىرىمىز جۇتۇك 7 - ئاينىڭ 17 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتى ئىجتىمائىي گۇرۇھلارنىڭ سېتىۋېلىش كۈچىنى تىزگىنلەش ئىشخانىسىغا كەلگەندە، ئىشخانا ئىچىدە ئادەم قالمىغانلىقىنى كۆردى، بۇ يەردە بىر خىزمەتچى ئالدىراش ماتېرىيال رەتلەۋاتاتتى، پىكاپ سېتىۋېلىشقا رۇخسەت قىلىش ئىجازەتنامىسى بېجىرگىلى كەلگەن ئادەم يوق ئىدى. ھېلىقى خىزمەتچى مۇنداق دېدى: 7 - ئاينىڭ 5 - كۈنىدىن ئىلگىرى ئىشمىز بىر ئاز ئالدىراش ئىدى، ئاپتونوم رايوننىڭ تېلېفون يېغىنىدىن كېيىن، پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى ۋە كەسىپىي ئىدارىلەردىن ئاپتوموبىل سېتىۋېلىشقا رۇخسەت قىلىش ئىجازەتنامىسى بېجىرىش ئۈچۈن كېلىدىغانلار ئىلگىرىكىدىن خېلىلا كۆپ ئازىيىپ كەتتى، 7 - ئاينىڭ 6 - كۈنىدىن 17 - كۈنگىچە پىكاپ سېتىۋېلىشقا رۇخسەت قىلىش ئىجازەتنامىسىدىن ئاران 28 نى بېجىردۇق.

مۇخبىر بۇ 28 پارچە ئىجازەتنامىنى ۋاراقلاپ، يېگىلانغان ئاپتوموبىللار تۈلچىمىنىڭ «سانتانا» ماركىلىق پىكاپ تۈلچىمىدىن تۆۋەن ئىكەنلىكىنى، ئاپتوموبىل سېتىۋېلىشنى ئىلتىماس قىلغان 20 نەچچە ئىدارە ئىچىدە ئاران ئىككى مەسۇرىي، كەسىپىي ئىدارىنىڭ ئاپتوموبىل يېگىلىغانلىقىنى كۆردى.

گەدلىيە نازارىتىدە ئائىلە تېلېفونلىرىنىڭ ھەققىنى ھەركىم ئۆزى تۆلەيدىغان بولدى

مۇخبىرىمىز جىن چۈەن 7 - ئاينىڭ 18- كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق گەدلىيە نازارىتىدە مۇخبىرلىق قىلىپ، ئەدلىيە نازارىتىنىڭ باشقارما دەرىجىلىك كادىرلىرىنىڭ ئۆيىدىكى تېلېفونىنىڭ ئايلىق ھەققىنى ئۆزى تۆلەيدىغان بولغانلىقىنى ئېگىلدى. بىر يولداش ئەھۋال تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «نازارىتىمىز ئەسلىدە ئۆي تېلېفونىنىڭ ھەققىنى ھەرئايدا % 30 نىسبەت بويىچە ئاتېپوت قىلىشنى بەلگىلىگەن، لېكىن تېلېفون ھەققىنىڭ ھەددىدىن زىيادە ئېشىپ كېتىش ھادىسىسىنى تىزگىنلىگىلى بولمىدى. شۇڭا نازارىتىمىز باشقارما دەرىجىلىك كادىرلارنىڭ ئائىلە تېلېفونىنىڭ ھەققىنى ئۆزى يېنىدىن پۇل چىقىرىپ تۆلىشىنى قارار قىلدى». مۇخبىر بۇ ئەھۋالنى تولۇقراق بىلىشكە ئۇنىڭ ئۆيىدىكى تېلېفونىنىڭ ئايلىق ھەققىنى سوراپ بىلىۋالغاندىن كېيىن، بۇ كۆچمە تېلېفونلار قايتىدىن ئىشلىتىلەرمىكىن دەپ ئويلاشتى. ئامما ھۆكۈمەت پۇلىنى خەجلەپ ئېچىكى ئۆلكىلەرگە، چەت ئەللەرگە تەكشۈرۈشكە بېرىشتىن ناھايىتى نارازى بولغانىدى، «5 - ئىيۇل» تېلېفون يېغىنىنىڭ شەرق شاملىدىن پايدىلىنىپ، بۇ ناتوغرا ئىستىلىنىڭ ئۈزۈل - كېسىل توسۇلۇشىنى، بەزىلەرنىڭ شامال چىقىش بىلەنلا قىزىل چىراغ ياندۇرۇپ، شامال ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن يەنە يېشىل چىراغ ياندۇرماسلىقىنى ئۇمىد قىلىۋاتىدۇ. ئامما چوڭ - كىچىك يېغىنلاردىنمۇ بەك بىزار بولۇپ كەتتى،ئۇلار ئاچسىمۇ، ئاچمىسىمۇ بولىدىغان بەزى يېغىنلار ۋاقتىنى ئىسراپ قىلىشتىن باشقا ئىش ئەمەس، بۇنداق يېغىنلارنىڭ ھېچقانداق ئۇنۇمى بولمايدۇ، ئۇلارنى قىسقارتىۋەتسە بولىمادۇ، دېيىشتى. مۇخبىرلىرىمىز مۇخبىرلىق قىلىش جەريانىدا نۇرغۇن كىشىنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى جاي ۋە تارماقلىرىنىڭ ئالتە تۈرلۈك تەدبىرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشتە تۇنجى قەدەم تاشلىغانلىقىنى بىلىپ - بىلمەن تەرىپلەشكىنىنى ئاڭلىدى. ئەمما ئۇلار بۇ ئالتە تۈرلۈك مەنىنى قىلىش بۇيرۇقىنىڭ ھەققىي ئەمەلىيلىشىپ، ناچار ئىستاللارنىڭ تۆپ يىلتىزىدىن تۈگىتىلىشىنى كۆرۈپ باقماقچى بولۇۋاتىدۇ.

تېلېگراف ئىدارىسىدە «پىت - پىت» قىلىدىغان ئاۋاز بېسىقىپ قالدى

مۇخبىرىمىز رېن چاك 7 - ئاينىڭ 18 - كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت بەشتە ئۈرۈمچى شەھەرلىك تېلېگراف ئىدارىسىگە كەلدى، خىزمەت بىناسى ۋە قورۇ ئىچىدە «پىت - پىت» قىلىدىغان ئاۋازلارنىڭ بېسىقىپ قالغانلىقىنى ئاڭلىدى. بۇ ئىلگىرىكى ئەھۋال بىلەن روشەن سېلىشتۇرما بولدى. ئۈرۈمچى شەھەرلىك تېلېگراف ئىدارىسى مەمۇرىي تەپتىش ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى ۋاڭ چاك مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: ئىدارىمىز جەمئىي 110 (بەزىسى ۋاقتلىق ئىشلىتىلگەن) كۆچمە تېلېفونىنى ئېنىقلاپ چىقتى، بۇ كۆچمە تېلېفونلارنىڭ ھەر بىرىنىڭ ئايلىق ئوتتۇرىچە تېلېفون ھەققىنى 400 يۈەن دەپ ھېسابلىغاندا، 110 كۆچمە تېلېفوندىن ھەر ئايدا 44 مىڭ يۈەن تېجەپ قالغىلى بولىدۇ. مۇدىر ۋاڭ چاك مۇنداق دېدى: بۇنىڭدىن كېيىن ئىدارىمىز ئىچكى قىسىمدا كۆچمە تېلېفوننى تارقىتىش تۈزۈمىنى چىڭىتىدۇ، بۇ قېتىم 110 كۆچمە تېلېفوننى بىر تەرەپ قىلساق، بىر قىسىم توچكىلار بىكار بولىدۇ، بۇنىڭدىن جەمئىيەت ئۈچۈن مۇلازىملىق قىلىش دائىرىسىنى كېڭەيتەلەيمىز.

ئامماننىڭ يەنىلا غېمى بار

مۇخبىرلىرىمىز شى جيەن، چېن جيەن مۇخبىرلىق جەريانىدا نۇرغۇن كادىر ۋە ئاممىنىڭ ئاغزىدىن «بايۇەتچىلىك، سۆلەتۋازلىق قىلىش كومپۇنىستلارغا خاس ئىش ئەمەس، بۇ قېتىمقى ھەرىكەتنىڭ گۈلدۈرى بار، يامغۇرى يوق بولۇپ قالماسلىقىنى ئۇمىد قىلىمىز» دېگەن گەپلەرنى ئاڭلىدى. ئامما نۇرغۇن تارماقنىڭ كۆچمە تېلېفوننىنى ئۆز ئىدارىسىدىلا پېچەتلەپ قويغانلىقىدىن ئەندىشە قىلىدىكەن، ئۇلار شامال ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن، بۇ كۆچمە تېلېفونلار قايتىدىن ئىشلىتىلەرمىكىن دەپ ئىشۋاتىدۇ. ئامما ھۆكۈمەت پۇلىنى خەجلەپ ئېچىكى ئۆلكىلەرگە، چەت ئەللەرگە تەكشۈرۈشكە بېرىشتىن ناھايىتى نارازى بولغانىدى، «5 - ئىيۇل» تېلېفون يېغىنىنىڭ شەرق شاملىدىن پايدىلىنىپ، بۇ ناتوغرا ئىستىلىنىڭ ئۈزۈل - كېسىل توسۇلۇشىنى، بەزىلەرنىڭ شامال چىقىش بىلەنلا قىزىل چىراغ ياندۇرۇپ، شامال ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن يەنە يېشىل چىراغ ياندۇرماسلىقىنى ئۇمىد قىلىۋاتىدۇ. ئامما چوڭ - كىچىك يېغىنلاردىنمۇ بەك بىزار بولۇپ كەتتى،ئۇلار ئاچسىمۇ، ئاچمىسىمۇ بولىدىغان بەزى يېغىنلار ۋاقتىنى ئىسراپ قىلىشتىن باشقا ئىش ئەمەس، بۇنداق يېغىنلارنىڭ ھېچقانداق ئۇنۇمى بولمايدۇ، ئۇلارنى قىسقارتىۋەتسە بولىمادۇ، دېيىشتى. مۇخبىرلىرىمىز مۇخبىرلىق قىلىش جەريانىدا نۇرغۇن كىشىنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى جاي ۋە تارماقلىرىنىڭ ئالتە تۈرلۈك تەدبىرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشتە تۇنجى قەدەم تاشلىغانلىقىنى بىلىپ - بىلمەن تەرىپلەشكىنىنى ئاڭلىدى. ئەمما ئۇلار بۇ ئالتە تۈرلۈك مەنىنى قىلىش بۇيرۇقىنىڭ ھەققىي ئەمەلىيلىشىپ، ناچار ئىستاللارنىڭ تۆپ يىلتىزىدىن تۈگىتىلىشىنى كۆرۈپ باقماقچى بولۇۋاتىدۇ.

ئۈرۈمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا ℃ 18- ℃ 30 بولىدۇ. ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 22-ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو ئاياللار ۋالىبول كوماندىسى بۈگۈن چۈشتە بۇ يەردە ئىككىگە قارشى ئۈچ نەتىجە بىلەن دۇنيا لەۋھە تالىشىش مۇسابىقىسىدە 4-لىككە تېرىشكەن كوريە كوماندىسىنى تەستە يېڭىپ، 26-نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئاياللار ۋالىبول مۇسابىقىسىدە ئۇدا ئىككى مەيدان غەلبىنى قىلدى.

* *

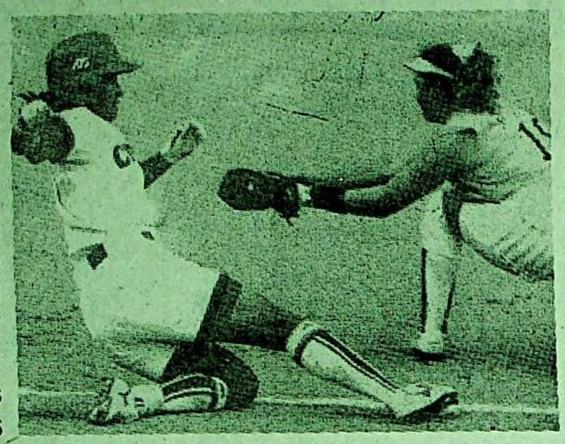

جۇڭگو ئاياللار قورغان توپ كوماندىسى 7-ئاينىڭ 21-كۈنى ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ تۈنجى مەيدان قورغان توپ مۇسابىقىسىدە نۆلگە قارشى ئالتەنەتىجەبىلەن مۇشۇتۇردە دۇنيا بويىچە 3-ئورۇندا تۇرىدىغان ئاۋستىرالىيە كوماندىسىنى يەڭدى.

سۈرەتتە: جۇڭگو تەنھەرىكەتچىسى قورغانغا قاراپ يۈگۈرمەكتە.

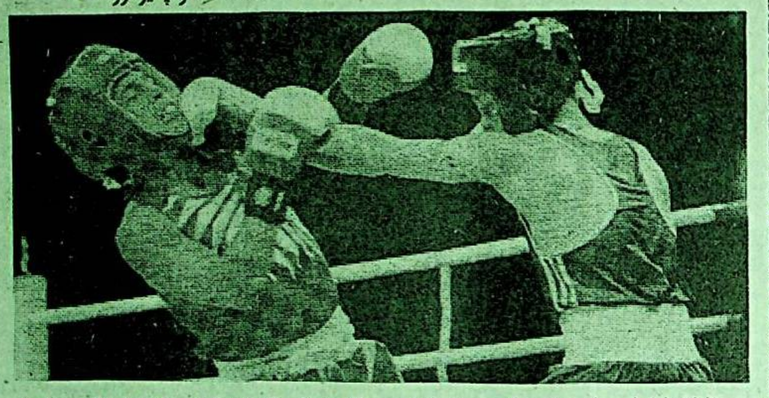

ئاتلانتا ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ 7-ئاينىڭ 21-كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن ئەرلەر بوكس مۇسابىقىسىنىڭ 48 كىلوگراملىقلار بويىچە تۈنجى مۇسابىقىسىدە جۇڭگو ماھىرى ياڭ شياڭخۇڭ (ئوڭدا) پېرۇ ماھىرى ئا. روسېلىنى يەڭدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى خەۋەرلىرى

Atlanta 1996

(بېشى 1 - بەتتە)

بىز كەلكۈن ۋەيران قىلىۋەتكەن يول ئەھۋالىنى ئىگىلەش ئۈچۈن بارغىنىمىزدا ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى ئالىي دەرىجىلىك تاشيول ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ئامانھاجى نەق مەيدانىدا بۇزۇلغان يوللارنى ياساش خىزمىتىگە قوماندانلىق قىلىۋاتقانىكەن. ئۇ ئەھۋال تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىمقى كەلكۈن دۆلەت تاشيولىنىلا ئەمەس، تۈرپان - ئۈرۈمچى - داخۇاڭشەن ئالىي تاشيولىنىڭ 2-، 3- توختام بۆلەكلىرىنىمۇ ئوخشىمىغان دەرىجىدە ۋەيران قىلىۋەتتى، بىز «312» دۆلەت تاشيولىنىڭ خۇگۇدىكى بۇزۇلغان قىسمىنى تېزدىن ياساپ، قاتناشنى تېزلىكتە ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن تىرىشىمىز. ھازىر تۈرپان - ئۈرۈمچى - داخۇاڭشەن ئالىي تاشيولىنىڭ 4 - توختام بۆلەكىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرمۇ دۆلەت تاشيولىنىڭ بۇزۇلغان قىسمىنى ياساشقا پائال ئاتلاندى.

بىز يول بويى لىق توپا - تاش قاچىلانغان ئاپتوموبىللارنى، كەلكۈن ئېقىتىپ كەتكەن جايلارغا توپا ئىتتىرىۋاتقان توپا ئىتتىرىش ماشىنىلىرىنى، سۇ كېچىپ كەلكۈن بىلەن جەڭ قىلىۋاتقان ئىشچىلارنى ئۈچراتتۇق.

ئۇيغۇر كتاب تور بېكتى
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ بېكى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

ئاخبارات ساھەسىدىكىلەر قەلەم ئورنىغا كومپيۇتېر ئىشلىتىدىغان بولدى

90-يىللارغا قەدەم قويغاندىن بۇيان، ئاخبارات ساھەسىدە كومپيۇتېرنىڭ قەلەمنىڭ ئورنىنى ئېلىشى يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلدى. نۇرغۇن گېزىتخانىلار، جۇملىدىن، «نۇر گېزىتى»، «جۇڭگو گېزىتى» قاتارلىقلار ئالدى بىلەن قەلەم ئورنىغا كومپيۇتېر ئىشلىتىدىغان بولدى.

«شىنمىن كەچلىك گېزىتى» مۇخبىر، تەھرىرلىرىنى كومپيۇتېر بىلەن قوراللاندۇرۇپ بولغاندىن كېيىن، ئىشخانا بىنالىرى ۋە ئەسلىمىلەرنىى ئىجارىگە بېرىۋېتىپ، مۇخبىر، تەھرىرلەرنى ئۆيىدە ئىشلەيدىغان قىلدى. بۇ يېڭىلىق ئاخبارات ساھەسىدە زىلزىلە پەيدا قىلدى. ئاخبارات ساھەسىنىڭ پۈتۈنلەي كومپيۇتېرلىشىشى «قەغەزسىزلەشىش» دەپ ئاتىلىدۇ. بۇنىڭغا ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرلا ئەمەس، مۇشتېرىلەرمۇ قىزىقتى.

«قەغەزسىزلىشىش»نىڭ يادروسى كومپيۇتېر ئارقىلىق پىزىقچىلىق قىلىشتىن ئىبارەت. مۇخبىر نەق مەيدانىنى زىيارەت قىلىپ بولۇپ، ماقالىنى كومپيۇتېر ئارقىلىق پىزىپ، كومپيۇتېر توري ئارقىلىق بۆلۈم مۇدىرى، باش مۇھەررىرلەرنىڭ كومپيۇتېرىغا يوللايدۇ. ئۇلار تەھرىرلەپ ئورۇنلاشتۇرغاندىن كېيىن باسما زاۋۇتى باسىدۇ. بۇنداق بولغاندا، گېزىت تېخى چىقماي تۇرۇپ، كومپيۇتېر تورىدىكىلەر ئۇنى تولۇق كۆرەلەيدۇ.

چەت ئەللەردە كومپيۇتېر بىزدىن خېلى بۇرۇنلا تەرەققىي قىلغان. ئامېرىكا، ياپونىيە، كورىيىلەردە «قەغەزسىزلىشىش» ئاللىبۇرۇن ئىشقا ئاشۇرۇلغان.

«ئىقتىساد گېزىتى»دىكى مۇخبىرلار ئاخبارات ساھەسىنىڭ «قەغەزسىزلىشىش» قەغەزنى تېجەش ئەھمىيىتىگە ئىگە بولۇپلا قالماي، ئۇنۇمنى ئۆستۈرۈش، باشقۇرۇشنى ئاسانلاشتۇرۇش ئەھمىيىتىگىمۇ ئىگە، بۇنىڭدا ماقالىنى پىزىپ بولۇپ فوتو تېلېگرافى ئىزدەش ئاۋارىچىلىقى بولمايدۇ، ۋاقتىمۇ تېجىلىدۇ، خەۋەرمۇ تېز يوللىنىدۇ، دەيدۇ.

لېكىن، ھازىر ئېلىنىۋاتقان ئاخبارات ئورۇنلىرىنىڭ «قەغەزسىزلىشىش» تەرەققىياتى ناھايىتى ئاستا بولماقتا. بېيجىڭنى ئېلىپ ئېيتساق، «خەلق گېزىتى»، «نۇر گېزىتى»گە ئوخشاش چوڭ گېزىتلەر ئاساسەن «قەغەزسىزلىشىپ» بولدى، ئۇلاردا ئادەم بېشىغا بىرگەن كومپيۇتېر توغرا كېلىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، «جۇڭگو ئېلېكتر-ئېنېرگىيە گېزىتى»، «جۇڭگو سوۋېتلىق گېزىتى» قاتارلىق ئادەمى ئاز، ئىقتىسادي ئۇنۇمى ياخشى كەسپىي گېزىتلەرمۇ «قەغەزسىزلەشىش»نى ئىشقا ئاشۇردى. «جۇڭگو سودا گېزىتى»، «قانۇنچىلىق گېزىتى»، «دېھقانلار گېزىتى» قاتارلىق يەتتە گېزىتخانىدا يەتە-سەككىز ئادەمگە ئاران بىرگەن كومپيۇتېر توغرا كېلىدۇ. شۇڭا، «قەغەزسىزلىشىش»نى ئىشقا ئاشۇرۇش ئاسان ئەمەس. ئىقتىسادي جەھەتتىن ئېلىپ ئېيتقاندا، قىسقا مۇددەت ئىچىدە ھەر بىر مۇخبىرغا بىرگەن كومپيۇتېر ۋە يۇرۇشلۇك ئوسكۇنە سەپلەپ بېرىشكە نۇرغۇن مەبلەغ كېتىدۇ. تېخنىكا جەھەتتىن ئېيتقاندا، قولدا يېزىپ ئۆگىنىپ قالغان مۇخبىرلارنىڭ كومپيۇتېرنى قوبۇل قىلىشغىمۇ بىر جەريان كېتىدۇ.

«قەغەزسىزلىشىش»كە نۇرغۇن مەبلەغ كەتسىمۇ، ئۇنىڭ ئۇنۇمى ناھايىتى روشەن. ئىقتىسادي كۆچنىڭ ئېشىشى ۋە رىقابەتنىڭ كەسكىنلىشىشىگە ئەگىشىپ، گېزىتخانىلارنىڭ «قەغەزسىزلىشىش» يولىغا مېڭىشى تەبىئىي. بۇنىڭ تېخنىكىسىنمۇ ئىگىلىۋېلىش تەس ئەمەس. بۇ يەردە ۋاقىت مەسىلىسلا مەۋجۇت. ئاخبارات ساھەسىنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش بۇ ساھەنىڭ قورالىنى يېڭىلايدىغان ھەيۋەتلىك ھەرىكەت.

(«پايتەخت ئىقتىسادي ئۇچۇر گېزىتى»دىن)

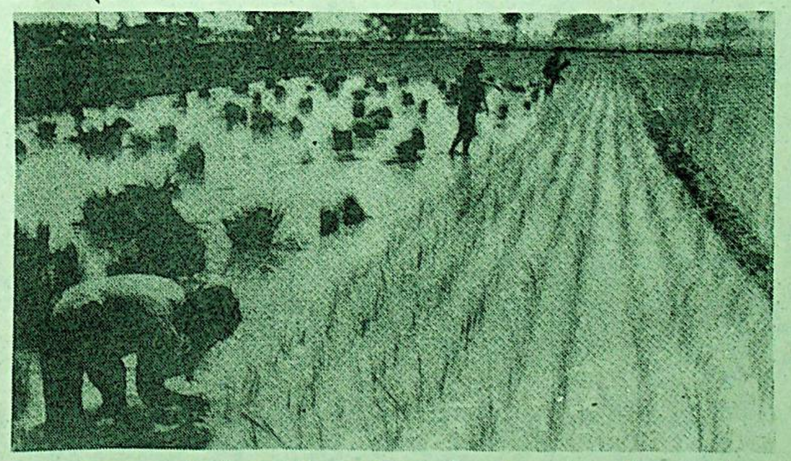

خۇاڭخې دەريا‌سى ياقىسىدىكى خېنەن ئۆلكىسىنىڭ يۆەنيا‌ڭ ناھىيىسىدىكى دېھقانلار بۇغدايىنى يېغىپ بولغاندىن كېيىن بۇغداي ئېگىزى ئورنىغا شال كۆچۈرۈشكە باشلىدى. يۆەنيا‌ڭ ناھىيىسى نەچچە يىلدىن بۇيان خۇاڭخې دەريا‌سى ياقىسىغا جايلىشىش ئەۋزە‌للىكىدىن پايدىلىنىپ سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىپ، ئېگىز ئورنىغا شال تېرىپ، يىلدا ئىككى قېتىم ھوسۇل ئالىدىغان يۇقىرى ئۈنۈملۈك يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇردى.

سۈرەتتە: بۇ ناھىيىدىكى دېھقانلار سۇغىرىلغان ئېگىز ئورنىغا شال كۆچۈرمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئىنقىلابىي قۇربانلارنىڭ نامى بېرىلگەن يېزىلار

1. كەيخۇي يېزىسى: خوتەن ئۆلكىسىنىڭ چاڭشا ناھىيىسىدە بولۇپ، ئىنقىلابىي قۇربان يا‌ڭ كەيخۇينى خاتىرىلەش ئۈچۈن شۇنداق نام بېرىلگەن.

2. يۇڭ شا‌ڭ يېزىسى: خوتەن ئۆلكىسىنىڭ پىچانجيا‌ڭ ناھىيىسىدە بولۇپ، قىزىل ئارمىيە 16-شىسىنىڭ باشلىقى، ئىنقىلابىي قۇربان گاۋيۇڭشىڭنى خاتىرىلەش ئۈچۈن شۇنداق نام بېرىلگەن.

3. شيا‌ڭيې‌ك يېزىسى: لياۋنىڭ ئۆلكىسىنىڭ جىنشەن ناھىيىسىدە بولۇپ، 8-ئارمىيە 120-شىسىنىڭ سىياسىي كومىسسارى، ئىنقىلابىي قۇربان گۈەن شيا‌ڭيېڭنى خاتىرىلەش ئۈچۈن شۇنداق نام بېرىلگەن.

4. گېنسى يېزىسى: جيا‌ڭسۇ ئۆلكىسىنىڭ تەيشا‌ڭ ناھىيىسىدە بولۇپ، جۇڭگو خەلق پىدائىيلار قوشۇنىنىڭ قەھرىمانى، ئىنقىلابىي قۇربان يا‌ڭ گېنسىنى خاتىرىلەش ئۈچۈن شۇنداق نام بېرىلگەن.

5. لیۇ خوئەن يېزىسى: سەنشى ئۆلكىسىنىڭ ۋېنشۇي ناھىيىسىدە بولۇپ، ئىنقىلابىي قۇربان لیۇخوئەننى خاتىرىلەش ئۈچۈن شۇنداق نام بېرىلگەن.

6. ئۇيا‌ڭخەي يېزىسى: خوتەن ئۆلكىسىنىڭ گۇيا‌ڭ ناھىيىسىدە بولۇپ، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ ئىنقىلابىي قۇربانى ئۇيا‌ڭخەينى خاتىرىلەش ئۈچۈن شۇنداق نام بېرىلگەن.

7. يېمىن يېزىسى: لياۋنىڭ ئۆلكىسىنىڭ كەيۋەن ناھىيىسىدە بولۇپ، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى دېڭىز ئارمىيىسىنىڭ ئىنقىلابىي قۇربانى ئەن يېمىننى خاتىرىلەش ئۈچۈن شۇنداق نام بېرىلگەن.

8. يىڭجۇن يېزىسى: جىلىن ئۆلكىسىنىڭ چاڭچۇن شەھىرى ئەرداۋ خېزى رايونىدا بولۇپ، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ ئىنقىلابىي قۇربانى لیۇيىڭجۇننى خاتىرىلەش ئۈچۈن شۇنداق نام بېرىلگەن.

9. يۇڭ شىڭ يېزىسى: خوتەن ئۆلكىسىنىڭ پىڭجيا‌ڭ ناھىيىسىدە بولۇپ، قىزىل ئارمىيە 16-شىسىنىڭ باشلىقى، ئىنقىلابىي قۇربان گاۋيۇڭشىڭنى خاتىرىلەش ئۈچۈن شۇنداق نام بېرىلگەن.

10. جيا‌ڭسۇ ئۆلكىسىنىڭ بىنخەي ناھىيىسىدە بولۇپ، «4-ماي» ھەرىكىتىدىكى ئىشچىلار ئاۋانگارتى گوجىڭخوڭنى خاتىرىلەش ئۈچۈن شۇنداق نام بېرىلگەن.

تەيەنجىن شەھەرلىك 5-ئوتتۇرا مەكتىپى كۆپ خىل شەكىلنى قوللىنىپ ئوقۇغۇچىلارنىڭ قوش دەم ئېلىش كۇندىكى ئۆگىنىش ۋە تۇرمۇشىنى ئوبدان ئورۇنلاشتۇردى. بۇ مەكتەپتىكى ئوقۇتقۇچىلار ھەر شەنبە كۈنى ئوقۇغۇچىلارنى ئېكسكۇرسىيىگە تەشكىللىدى، ئۇلارغا ئىتتىپاق دەرسى ئۆتتى ۋە ئۇلارنى مول مەزمۇنلۇق مەدەنىيەت-تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىگە ئۇيۇشتۇردى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ھۆكۈمەت پۇلىغا داۋالىنىش چەت ئەل دورىلىرىغا «ئامەت» كەلتۈردى

ئىمپورت قىلىنغان دورىلارنىڭ باھاسى ئومۇمىيۈزلۈك ئېلىمىزدە ئىشلەڭگەن دورىلاردىن بەش-ئالتە ھەسسە قىممەت، بەزىلىرى ھەتتا نەچچە ئون ھەسسە قىممەت. ئېلىمىزنىڭ ھازىرقى ئىستېمال سەۋىيىسىدىن ئېيتقاندا، ئادەتتىكى ئىستېمالچىلار بۇ دورىلارنى ئالالمايدۇ. لېكىن ھەيران قالارلىقى شۇكى، 70-يىللاردا ئېلىمىز يىلىغا 20-30 مىليون دوللارلىق چەت ئەل دورىسى ئىمپورت قىلغانىدى. 1985-يىلى 77 مىليون 640 مىڭ دوللارلىق، 1990-يىلى 395 مىليون 270 مىڭ دوللارلىق، 1994-يىلى 716 مىليون 320 مىڭ دوللارلىق دورا ئىمپورت قىلدى. بۇ يۇزلىنىش كىشىنى چۆچۈتىدۇ.

چەت ئەل دورىلىرى نېمە ئۈچۈن جۇڭگو بازارلىرىدا بۇنچىۋالا «ئامەت» تاپتى؟ بۇ، جۇڭگولۇقلارنىڭ چەت ئەل دورىلىرىنى يەيدىغان «ئىشتىھاسى» ياخشى ئىكەنلىكىدىن ئەمەس، بەلكى، جۇڭگونىڭ دورا بازىرىدا شېرىنكانە ئېلىش ئەھۋالى ئېغىر بولغانلىقى، جۇڭگونىڭ ھۆكۈمەت پۇلىغا داۋالىنىش تۈزۈمىدە يوچۇق بولغانلىقى بۇنىڭ ئاساسىي سەۋەبى.

شېرىنكانە ئېلىش شامىلى بارغانسېرى ئەۋج ئېلىپ، «ئاشكارا مەخپىيەت»كە پىرسەنتتىن 15% كۆپرەككە يەتتى. ئىمپورت قىلىنغان دورىلارنىڭ شېرىنكانە نىسبىتى بۇ سەۋىيىدىن تېخىمۇ يۇقىرى بولۇپ، 30% تىن ئاشتى.

دوختۇرخانىلارنىڭ دورىخانىلىرىدا بىر مۇنچە كىشىلەرنىڭ دوختۇرغا كۆرۈنۈش خىراجىتى بەك يۇقىرى ئىكەنلىكىدىن زارلىنىۋېتىپ، خالتا-خالتا دورا ئېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىمىز. ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ئەينەن راسچوت قىلدۇرىدىغان ھۆكۈمەت پۇلىغا داۋالانغۇچىلار. ھازىر ھۆكۈمەت پۇلىغا داۋالىنىش خراجىتى چىقىمى ئىچىدە دورا چىقىمى 65% تىن ئاشىدۇ.

بەلىق

ئېلىمىزدە ھازىر سەككىز باغ - ۋارانلاشقان شەھەر بار

ئېلىمزدە ھازىر سەككىز باغ - ۋارانلاشقان شەھەر بار

ئەنخوي ئۆلكىسىنىڭ مائەنشەن شەھىردە ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكەت بويىچە باغ - ۋارانلاشقان شەھەرلەر خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىدىن خەۋەر تېپىشىمىزچە، ئەنخوي ئۆلكىسىنىڭ مائەنشەن شەھرى، شەندۇڭ ئۆلكىسىنىڭ ۋېيخەي شەھرى ۋە گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسىنىڭ جۇڭشەن شەھرىگە يېقىندا قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكى مەملىكەت بويىچە 3-تۈركۈمدىكى «باغ - ۋارانلاشقان شەھەر» دەپ نام بەرگەن، بۇنىڭ بىلەن، ئېلىمزدىكى باغ-ۋارانلاشقان شەھەر سەككىزگە يەتكەن.

بۇ سەككىز شەھەر ئىچىدە ئىغىر سانائەت شەھرى دېگەن شۆھرەتكە ئىرىشكەن مائەنشەن شەھرىلا بار. «جەنۇبىي جۇڭگودىكى گۈل» دەپ ئاتالغان پولات شەھرى مائەنشەندە شەھەرلىك پارتكوم، شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى ئىقتىسادنى تەرەققىي قىلدۇرۇش بىلەن مۇھىتنى ئاسراشنى تەڭ تۇتۇپ كەلدى، ئۇلار بىر قولدا پولات-تۆمۈر سانائىتىدىكى «ئۈچ كىرەكسىز»نى تۈزەشنى تۇتسا، يەنە بىر قولدا مۇھىتنى ساپلاشتۇرۇش، كۆكەرتىش، گۈزەللەشتۈرۈشنى تۇتتى. بۇ شەھەر 1993-يىلى 5-ئايدا مەملىكەت بويىچە تازىلىقتا ياخشى شەھەرلەرقاتارىغاكىردى. يېقىنقى بىرنەچچە يىلدىن بۇيان، مائەنشەن شەھرى يەنە ھەر تەرەپلىمە، كۆپ قاتلاملىق سېلىنما سستېمىسىنى بەرپا قىلىپ، يىللىق شەھەر ئاسراش خىراجىتىنىڭ 13.1 پىرسەنتىنى باغ - ۋارانلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا ئىشلەتتى، باغ - ۋارانلاشتۇرۇش سېلىنمىسى بىلەن مالىيە كىرىمىنى تەڭ ئاشۇردى. نۇقتىلىق باغ - ۋارانلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشلىرىغا كىرەكلىك سېلىنما، ئادەم كۈچى، ماددىي كۈچنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، قۇرۇلۇش مۇددىتى ۋە سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلدى. ھازىر شەھەر بويىچە كۆكەرتىلىش كۆلىمى 37.3 % كە، چىمەنلىك كۆلىمى 34.5 % كە يېتىپ، كۆكەرتىلگەن يەر كىشى بېشىغا سەككىز كۋادرات مېتردىن توغرا كەلدى.

ئالدىنقى تۈركۈمدە نام بېرىلگەن باغ-ۋارانلاشقان شەھەرلەرنىڭ خېنەي، جۇخەي، خاڭجۇ، شېنجېنلاردىن ئىبارەت.

(«خەلق گېزىتى»دىن)

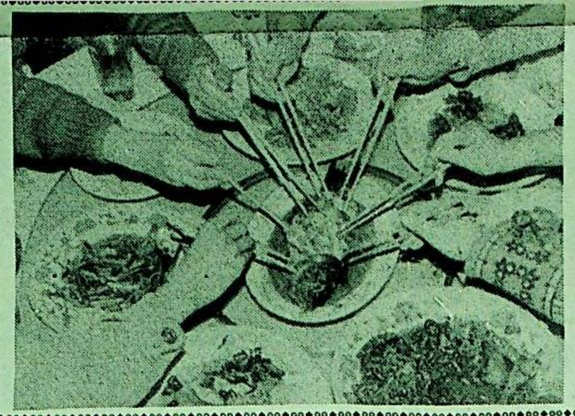

ئۇيغۇر ئۆلكىلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئەنخوي ئۆلكىسىدە ئېچىلغان ئىشخانىسى ئالدىدا ئۇيغۇر ئاشپەزلىرى ئۆزلىرى تەييارلىغان تاماقلارنى تەتقىق قىلىۋاتقان كۆرۈنۈش

ئا. ئىسھاق فوتوسى

ئېلىمزدىكى ئەڭ كىچىك يېزا

ئېلىمزدە بىر ئالاھىدە ئائىلە بار، ئەزالىرى ئاددىي، ئادەمنى ھەيران قالدۇرىدىغىنى شۇكى، ئۇ بىر تۆت جانلىق ئائىلە بولۇپلا قالماي، يەنە يېزا دەرىجىلىك ئاپپارات. ئۇ جۇڭگودىكى تۆتلا نوپۇسى بار ئەڭ كىچىك يېزا-شىزاڭدىكى لۇڭيۇي ناھىيىسىنىڭ يۈيمېن يېزىسىدۇر.

يۈيمېن يېزىسى ھىمالايا تېغىنىڭ جەنۇبىي ئېتىكىدە بولۇپ، جۇڭگو-ھىندىستان چېگرىسىغا يېقىن. بۇ يەردە ئورمانلار بۆك-باراقسان ئۆسكەن، ھەممە يەرنى گۈل-گىياھ، ئوت-چۆپلەر قاپلىغان، بۇ يەرنىڭ مەنزىرىسى كىشنى مەپتۇن قىلىدۇ. بۇ يەرنىڭ كىلىماتى مۆتىدىل بولۇپ، تۆت ئاددىي يېزا پۇقراسى يىلنى يىلغا ئۇلاپ تىرىكچىلىك قىلىدۇ. يېزىنىڭ يەر كۆلىمى يەتتە كۋادرات كىلومېتر كېلىدۇ. بۇ يېزىدا ئىككى كادىر، ئىككى پۇقرا بار. ئائىلە باشلىقى بالسۇ ـ يېزا باشلىقى بولۇپ، يېزىنىڭ كۆندىلىك خىزمەتلىرىنى باشقۇرۇپ كەلگەنىدى، كېيىنچە ياشىنىپ قالغانلىقتىن ھۆكۈمەت ئىشلىرىنى قىلالماي، چوڭ قىزى زاۋگا يېزا باشلىقى بولدى، ئۈزى مۇئاۋىن يېزا باشلىقى بولدى. ئۇ مەملىكەت بويىچە يېشى ئەڭ چوڭ (71 ياش) پېنسىيىگە چىقمىغان ئاساسىي قاتلام كادىرى.

يېزا باشلىقى زاۋگانىڭ كەچۈرمىشلىرى كۆپ بولمىسۇ، يېزا بويىچە ئەڭ سالاھىيەتلىك كىشى. ئۇ سۆزنىمۇ ناھايىتى ئىدىتلىق قىلىدۇ. ئۇ چوڭقۇر تەسىرات بىلەن: «يېزىمىز چەت، ياقىغا جايلاشقان بولسىمۇ، ھۆكۈمەت بىزنى ئۇنتۇپ قالغىنى يوق، بىزگە تېلېۋىزىر ئېلىپ بەردى، بىز دۇنيانىڭ، ھۆكۈمەتنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇرىدىغان بولدۇق. بۇ بىزنىڭ بەختىمىز. بىز بۇنىڭدىن رازى» دەيدۇ.

(«سايامەت گېزىتى»دىن)

قول سائەت شەكلىدىكى كۆچمە تېلېفون بارلىققا كەلدى

ياپونىيە پوچتا-تېلېگراف شىركىتى يېقىندا دۇنيا بويىچە ئەڭ كىچىك كۆچمە تېلېفوننى تەنقىق قىلىپ ياساپ چىققانلىقىنى ئېلان قىلدى. بۇ تېلېفوننى سائەتكە ئوخشاش قولغا تاقاپ يۈرۈپ سۆزلەشكىلى بولىدۇ.

بۇ كىچىك تېپتىكى كۆچمە تېلېفوننىڭ ئاۋاز ئارقىلىق ئالماقچى بولغان تېلېفوننىڭ نومۇرىنى بۇرىغىلى بولىدىغان ئىقتىدارى بار. سۆزلىشىدىغان چاغدا سۆزلەشمەكچى بولغان تەرەپنىڭ تېلېفون نومۇرىنى دېسىگىز يەكى شۇ كىشىنىڭ تېلېفونىگىزغا ئالدىن كىرگۈزۈلگەن ئىسىم-فامىلىسىنى ئېيتسىگىز تېلېفونىڭىزدىكى ئاۋاز پەرق ئېتىش تېخنىكىسى ئارقىلىق قارشى تەرەپنىڭ تېلېفونىغا ئۇلىنىدۇ.

(ماتېرىيالدىن)

چەت ئەللىكلەر پۇلنى قانداق تېجەيدۇ

تۇرمۇش خىراجىتى تۆۋەنرەك جايلارغا كۆچۈپ بېرىش: ئائىلە بويىچە شەھەردىن شەھەر ئېتراپى رايونلىرىغا كۆچۈپ كېتىش، بۇنداق قىلغاندا پۇل تېجەشكە ياردىمى بولىدۇ.

توك ھەققىنى تېجەش: ئۆيدىكى قۇياش نۇرى لامپىسىنى چوغلانما لامپىغا ئالماشتۇرۇش (ئىچىدىكى سىم قىل چوغلىنىپ يورۇق چىقىرىدىغان لامپا)، چوغلانما لامپىنىڭ ئۆمرى ئۈزۈن بولۇپلا قالماي، توكمۇ ئاز كېتىدۇ.

ھاۋا ئوچۇق كۈنلىرى كۈنلۈك ھېتۈپلىش: نۇرغۇن ماللار پەسل خاراكتېرىگە ئىگە، بەزى ماللار ئۆز پەسلىدە خېلىلا قىممەت. شۇڭا، شۇ پەسل ئۈتۈپ كەتكەندىن كېيىن سېتىۋالغاندا، مالنى ئەرزان ئالغىلى بولۇپلا قالماي، زاۋۇتلار ھېلىنىڭ سېتىلىشىنى تېزلىتىش ئۈچۈن مالغا قوشۇپ بەرگەن كىچىك سوۋغاتلارغىمۇ ئېرىشكىلى بولىدۇ.

تېلېفون ھەققىنى تېجەش: ئىستېمالچىلار ئۆيىگە ۋاقىت ھېسابلاش ئەسۋابى ئورنىتىپ، تېلېفون ئۇلىنىپ ئۇچ مىنۇتتىن كېيىن تۇرۇپكىدىن دوت قىلىپ ئاۋاز چىققاندا تۇرۇپكىنى بېسىۋېتىپ تېلېفوننى قايتا ئورنىدۇ. ئادەتتە مۇشۇ قائىدىگە ئەمەل قىلىنسا، ئۆيدىكى تېلېفوننىڭ ھەققىنى يېرىمدىن كۆپەيمەك تېجەپ قالغىلى بولىدۇ.

ماشىنىنى ئالدىراپ يېگى ماشىنىغا ئالماشتۇرمايدۇ: يېگى ماشىنا ئالماشتۇرغاندا ئادەمگە يېگىچە ھوزۇر ئېلىپ كەلگەن بىلەن يەنىلا پىلاندىن سىرت پۇل خەجلەشكە توغرا كېلىدۇ. مەسىلەن، سۇغۇرتا ھەققى تاپشۇرۇش قاتارلىقلار.

ئائىلىدە كۆكتات تېرىش: چەت ئەللىكلەر بازاردىن كۆكتات ئۇرۇقىنى سېتىۋېلىپ ئائىلىسىدىكى بوش يەر ياكى بالكونغا كۆكتات تېرىيدۇ، بۇنداق قىلغاندا، كۆكتات سېتىۋېلىشقا كېتىدىغان پۇل تېجىلىپ قالىدۇ، تېخىمۇ مۇھىمى شۇكى، بۇنداق قىلغاندا تۇرمۇشنى تېخىمۇ مەنىلىك تۈتكۈزگىلى، شۇنداقلا ساغلاملىقنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

چەت ئەللىكلەر ئەرزانلىتىپ بېرىدىغان ئاشخانىدىن تاماق يەيدۇ، قولدا يۇيۇۋالغىلى بولىدىغان كىيىملەرنى تاللاپ سېتىۋالىدۇ. كۆرۈنۈشتە تۇرمۇشتىكى كىچىك ئىشلارمۇ تۇرغىنى بىلەن، بۇنداق قىلغاندا، بىر مۇنچە كىر يۇيدۇرۇش، كىيىمنى قۇرۇق يۇيدۇرۇش ھەققىنى تېجەپ قالغىلى بولىدۇ.

پۇل ئاربىيەت ئالغىلى بولسىلا ئاربىيەت ئېلىپ ئىشلىتىش: چەت ئەللىكلەر قىسقا ۋاقىتلىق پۇل لازىم بولغاندا، دوستلىردىن پۇل ئاربىيەت ئېلىپ ئىشلىتىپ تۇرىدۇ. شۇنداق قىلىپ بىرلا قېتىم ئىشلىتىلىدىغان باھاسى قىممەت نەرسىلەرنى سېتىۋېلىشتىن ساقلىنىدۇ.

(«جۇڭگو خىمىيە سانائىتى گېزىتى»دىن)

ياۋروپادىكى سەرگەردانلار

كۆپلىگەن كىشىلەر ئەنگلىيە، گېرمانىيە، فرانسىيە قاتارلىق ياۋروپا ئەللىرىنىڭ پەن-تېخنىكىسىنىڭ ئىلغار، ماددىي ئەسىيالىرىنىڭ مول، تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ يۇقىرىلىقىنى بىلىدۇ. ئەمما، نەچچە ئون مىڭ، ھەتتا نەچچە يۈز مىڭ ياۋروپا ئاھالىسىنىڭ ئۆي-ماكانى يوق، ھەر تەرەپتە سەرسان - سەرگەردان بولۇپ يۈرىدىغانلىقىنى بىلىدىغانلار ئانچە كۆپ بولمىسا كېرەك.

1992-يىلى قىشتا 40 سەرگەردان كوچىدا توڭلاپ ئۆلۈپ قالغان، دوختۇرخانا ۋە پاناھلىنىش ئورنىدا ئۆلگەن سەرگەردانلار بۇنىڭ سىرتىدا. ياۋروپا سەرگەردانلار جەمئىيىتىنىڭ تەكشۈرۈشىگە قارىغاندا، ياۋروپا ئورتاق گەۋدىسىدىكى دۆلەتلەردە جەمئىي 2 مىليون 500 مىڭدىن 5 مىليونغىچە سەرگەردان تىزىملانغان، ئەمما، جەمئىيەت زەمىسى ھاۋايى ئېپەندى مۇنداق قارايدۇ: بۇ سان ئەڭ تۆۋەن دەرىجىدىكى مۆلچەر، ئەمەلىيەتتە نۇرغۇن كىشى يۇزىنى قىلىن قىلىپ يېلىنىپ يۈرۈپ دوستلىرىنىڭ ئۆيلىرىدە يېتىپ-قوپىدۇ، ناۋادا پاناھلىنىش مەركىزىدىكى ئاغرىقلار ۋە تۇرمىدىكى جىنايەتچىلەر قويۇپ بېرىلمىدىغان بولسا، تۇرالغۇ مەسلىسى تېخىمۇ ئېغىرلىشىپ كېتىدۇ.

ھۆكۈمەت تەرەپنىڭ ستاتىستىكىسىدىن ئەھۋالنىڭ قانچىلىك دەرىجىدە ئىكەنلىكىنى چۈشىنۈالغىلى بولىدۇ. ئېرلاندىيىنى ئېلىپ ئېيتساق، يەرلىك ھۆكۈمەتنىڭ ستاتىستىكىسىدا ئۆي-ماكانسىزلار تەخمىنەن 5000 دەپ كۆرسىتىلگەن. ئەمما بۇ سان ئولتۇراق ئۆي بىلەن تەمىنلىنىشنى كۈتۈۋاتقان 25 مىڭ كىشىنى ئۆز ئىچىگە تالىيدۇ. يەنە 6000 روھىي كېسەل سالاھىتلىكنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش مەركىزىدە تۇرماقتا. ئۇنىڭ ئۇستىگە، ئېنىق سانىنى ئالغىلى بولمايدىغان بىكار تەلەپ ئادەملەرمۇ يۇقىرىقى سانىنىڭ ئىچىگە كىرمەيدۇ.

ئۇندىن باشقا، بۇ سەرگەردانلار ئىچىدە قايسى خىلدىكى كىشىلەر كۆپ؟ ستاتىستىكىغا قارىغاندا، 70 % سەرگەردانىنىڭ يېشى 40 ياشتىن تۆۋەن بولۇپ، ئۇلارنىڭ مەدەنىيەت سەۋىيىسىمۇ ئومۇميۈزلۈك تۆۋەن ئىكەن. كىشىنى ئېپسۇسلاندۇرىدىغىنى شۇكى، مەلۇم مەدەنىيەت سەۋىيىسىگە ئىگە ھەم بىرەر كەسىپ ئىگىلىگەن نۇرغۇن ياشلارمۇ سەرگەردان ئىكەن.

بۇنىڭدىن كېيىنكى كۈنلەردە ياۋروپا ئەللىرى تۇرالغۇ مەسىلىسىدىن سىرت، يەنە باشقا ئىجتىمائىي مەسىلىلەرگىمۇ دۇچ كېلىدۇ. چۈنكى بۇ سەرگەردانلار ھە دېگەندىلا ھاراقكەشلەرگە ياكى كېسەل كۆرپىلىرىگە ئايلىنىپ قالىدۇ. ئىسپانىيىدىمۇ كېسەل سەۋەبىدىن خىزمەت قىلالمايدىغانلار خېلى كۆپ.

(«تەرجىمە گېزىتى»دىن)

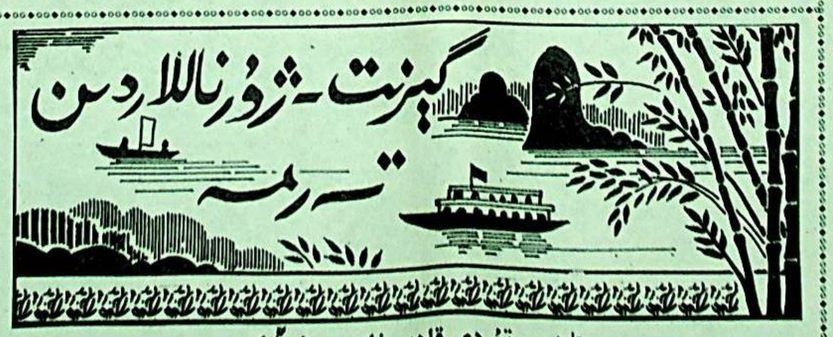

تامغىنى تۇردى قادىر نازىرى ئىشلىگەن

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

لى پېڭ گۈنئانا زۇڭلىسى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 22 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ ۋە رەپىقىسى جولىن بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن جۇڭنەنخەيدە گۈنئانا زۇڭلىسى، گۈنئانا- جۇڭگو دوستلۇق جەمئىيىتىنىڭ پەخرى باشلىقى سامۇئېل خىندېس ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى ھەمدە ئۇنىڭ پېتەكچىلىكىدىكى گۈنئانا- جۇڭگو دوستلۇق جەمئىيىتى ۋەكىللەر ئۆمىكىدىكىلەر بىلەن كۆرۈشتى.

لى پېڭ زۇڭلى خىندېس زۇڭلى ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قارشى ئالىدىغانلىقىنى بىلدۈردى، ئۇنىڭ ۋە گۈنئانا- جۇڭگو دوستلۇق جەمئىيىتىنىڭ گۈنئانا، جۇڭگو مۇناسىۋىتىنىڭ تەرەققىياتى ۋە ئىككى مەملىكەت خەلقىنىڭ دوستلۇقى ئۈچۈن كۆرسەتكەن ئاكتىپ تىرىشچانلىقىنى ۋە تۆھپىسىنى ماختىدى.

خىندېس زۇڭلى ئۆزىنىڭ جۇڭگونى زىيارەت قىلىش پۇرسىتىگە يەنە بىر قېتىم ئىگە بولغانلىقىدىن ھەمدە لى پېڭ زۇڭلى بىلەن كۆرۈشكەنلىكىدىن خۇشال بولغانلىقىنى بىلدۈردى. ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ ئىقتىسادى ئۈچقاندەك تەرەققىي قىلدى. ئۇنىڭ مۇۋاپىقىيەتلىرىگە پۈتۈن دۇنيا كۆز تىكتى، جۇڭگو دۇنيادا بارغانسېرى مۇھىم رول ئوينىماقتا. ئۇ جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقىنىڭ گۈنئانانى قوللىغانلىقىغا ۋە ئۇنىڭغا ياردەم بەرگەنلىكىگە چىن كۆڭلىدىن رەھمەت ئېيتتى ھەمدە بۇ قېتىمقى زىيارىتىنىڭ ئىككى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ ئالماشتۇرۇشنى ۋە دوستلۇقىنى يەنمۇ كۈچەيتىدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئەراپات ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتىدىن ئۈمىدۋار ئىكەنلىكىنى بىلدۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، قاھىرە، 19 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. پەلەستىن مىللىي ھوقۇقلۇق ئورگىنىنىڭ رەئىسى ئەراپات بۈگۈن ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتىنىڭ ئىستىقبالىدىن ئۈمىدۋار ئىكەنلىكىنى ئېيتتى.

ئەراپات «ئەرەب ساداسى»رادىئو ئىستانسىسى مۇخبىرىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى نېتانىياخۇنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 18 - كۈنى مىسىردىكى زىيارىتىنىڭ نەتىجىسى ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشنىڭ ئىنتايىن مۇھىم ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى.

ئەراپات مۇنداق دېدى: نېتانىياخۇ بىلەن مىسر زۇڭتۇڭى مۇبارەكنىڭ سۆھبىتى شۇنى بىلدۈرىدۇكى، ئىسرائىلىيە تىنچلىق تەرەققىياتىنى ئاساس قىلغان پرىنسىپلارغا ۋە ب د ت نىڭ ئالاقىدار قارارلىرىغا رىئايە قىلىشى كېرەك، ئەرەبلەر بىلەن ئىسرائىلىيە ئوسلو، قاھىرە ۋە ۋاشىنگتوندا تىنچلىق تەرەققىياتىنى ئورۇنلاشتۇرۇش توغرىسىدا بەرگەن ۋەدىسىگە ئەمەل قىلىشى كېرەك. ئۇ: مىسىر پەلەستىن - ئىسرائىلىيە سۆھبىتىنى ھەتتا پۈتكۈل تىنچلىق تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇھىم رول ئوينايدۇ، دەپ كۆرسەتتى.

ئەراپات مۇشۇ ئاينىڭ 20 - كۈنى مىسردا يەنە زىيارەتتە بولۇپ، مۇبارەك ۋە دىپلوماتىيە مىنىستىرى مۇسا بىلەن نېتانىياخۇ مىسردا زىيارەتتە بولغاندىن كېيىنكى پەلەستىن - ئىسرائىلىيە تىنچلىق سۆھبىتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش قاتارلىق مەسىلىلەرنى مۇزاكىرە قىلدۇ.

خەۋپسىزلىك كېڭىشى قورال - يارىغ مۇتەخەسسىسلىرىنىڭ ئىراقنىڭ تەكشۈرۈشنى قوللايدىغانلىقىنى تەكىتلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 17 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشى بۈگۈن ئىراق تەرەپنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 16 - كۈنى ب د ت قورال - يارىغ مۇتەخەسسىسلىرىنىڭ ئىراقنىڭ تەكشۈرۈشنى قوللايدىغانلىقىنى تەكىتلىگەن بايانىنى چۈشتىن بۇرۇن ئېكىسپېرتلار رۇئاي دوكلاتىنى ئاڭلىدى، ئىراق تەرەپنىڭ توسقۇنلۇق قىلغانلىقىدىن ئۈمىدسىزلەندى، ئىراق خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ ئىراقنىڭ تەكشۈرۈشنى قوللايدىغانلىقىنى تەكىتلىگەن بايانىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشىنى تەلەپ قىلدى.

«كۈنسايىن يېگىلىنىۋاتقان جۇڭگو» تېمىسىدىكى چوڭ تېپىكى سۈرەتلەر كۆرگەزمىسى 6 - ئاينىڭ 17 - كۈنى لوندوندا ئۆتكۈزۈلدى. بۇ كۆرگەزمىنى ئەنگلىيە باۋچىك گۈرۇھى شىركىتى پۈل چېغرىپ ئۇيۇشتۇرغان بولۇپ، ئۇنىڭدا دۆلىتىمىزنىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيانقى سانائەت، يېزا ئىگىلىك ۋە پەن - تېخنىكا قاتارلىق جەھەتلەردە قولغا كەلتۈرگەن زور مۇۋەپپەقىيەتلىرى خېلى ئەتراپلىق، سىستېمىلىق تونۇشتۇرۇلغان. خەۋەرلەرگە قارىغاندا، سودا ساھەسىدىكىلەرنىڭ پۈل چېغرىپ مۇشۇنداق كۆرگەزمىنى ئۆتكۈزۈشى ئەنگلىيىدە تۇنجى قېتىملىق ئىش ئىكەن. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

جۇڭگو، ۋېيتنام پۇل مۇئامىلىسى تارماقلىرى «چېگرا سودىسى ھەمكارلىق كېلىشىمى» ئىمزالىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 22 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو بىزا ئىگىلىك بانكىسى بىلەن ۋېيتنام بىزا ئىگىلىك بانكىسى بۈگۈن بېيجىڭدا ئىككى بانكىنىڭ «چېگرا سودىسى ھەمكارلىق كېلىشىمى»نى ئىمزالدى. ئىگىلىنىشچە، بۇ كېلىشىم ئىككى دۆلەتنىڭ بۇ ساھەدىكى تۇنجى قېتىملىق ھەمكارلىشىشى ئىكەن.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، جۇڭگو بىلەن ۋېيتنامنىڭ

يېقىندا جۇڭگو شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى روسىيىنىڭ يېڭى سىبىرىيە شەھىرىدە تاشقى سودا تاۋارلىرى يەرمەنكىسى ئۆتكۈزدى. يەرمەنكىگە شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىغا قاراشلىق 15 چوڭ كارخانىدا ئىشلەپ چىقىرىلغان يېمەكلىكلەر، ئىستېمال بۇيۇملىرى ۋە ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى قاتارلىق سانائەت مەھسۇلاتلىرى قويۇلدى.

سۈرەتتە: يەرمەنكىدىن كۆرۈنۈش. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

ئىقتىسادىي ۋە چېگرا سودىسى ھەمكارلىقى ئۇزلۇكسىز كۈچەيدى، كەسپىي ئىشلار مىقدارى پۇختا قەدەم بىلەن ئۆرلىدى. 1995- يىلى جۇڭگو بىلەن ۋېيتنامنىڭ چېگرا سودىسىنىڭ ئومۇمىي مىقدارى 2 مىليارد 600 مىليون يۈەن خەلق پۇلىغا يەتتى. چېگرا سودىسى ياج خىراجىتى كىرىمى چېگرا رايونىنىڭ يىللىق مالىيە كىرىمىنىڭ % 50 — % 80 كىچە قىسمىنى ئىگىلدى. چېگرا سودىسى پائالىيىتىنىڭ قانات يېيىشى جۇڭگو - ۋېيتنام چېگرا رايونىنىڭ ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇھىم رول ئوينىدى. بىراق، نۆۋەتتە چېگرا سودىسىنىڭ ھېسابات قىلىش ۋاستىلىرى يەنىلا نەق پۇل سودىسى ۋە مالغا مال ئالماشتۇرۇش سودىسى بىلەن چەكلەنگەنلىكى ئۈچۈن چېگرا پائالىيىتىگە بىر مۇنچە قولايسىزلىقلارنى ئېلىپ كەلدى. شۇڭا ئىككى دۆلەت بانكىلىرىنىڭ بۇ جەھەتتىكى ھەمكارلىقنى كۈچەيتىشى ئىنتايىن زۆرۈر ئىدى . جۇڭگو- ۋېيتنام بىزا ئىگىلىك بانكىلىرى ئۆزاق مۇددەت كېڭىشىپ، ئاخىر ھەمكارلىشىش كېلىشىمى ھاسىل قىلدى.

جۇڭگو - ۋېيتنام بىزا ئىگىلىك بانكىلىرىنىڭ بۈگۈن ئىمزالىغان «چېگرا سودىسى ھەمكارلىق كېلىشىمى»، «ۋەكالەتچى بانكا كېلىشىمى» قاتارلىق كېلىشىملەر ئىككى بانكىنىڭ چېگرا سودىسى ھەمكارلىقى ئۈچۈن يول ھازىرلايدۇ. بۇنىڭدىن كېيىن ئىككى بانكا يەنە مەبلەغ، كرېدىت ، خادىملارنى ئالماشتۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەردە ھەمكارلىشىپ، ئىككى دۆلەت چېگرا رايونلىرى، ئىككى دۆلەت تارنسىدىكى ئىقتىساد، سودا ساھەسىدىكىلەرنىڭ ئالماشتۇرۇشىغا ياردەم بېرىدۇ.

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

△ ئامېرىكا دۆلەت كاتىپى كرىستوف مۇشۇ ئاينىڭ 18 - كۈنىدىكى نۆۋەتىدا مۇنداق دېدى: ئامېرىكا، جۇڭگو مۇناسىۋىتى ئۆنكەن بىر يىلدىكى «قىيىن باسقۇچ»نى باشتىن كەچۈرگەندىن كېيىن، ئامېرىكا ھازىر «جۇڭگو بىلەن ئۈچرىشىپ تۇرۇشتەك ئاكتىپ ۋەزىيەتتى» ئەسلىگە كەلتۈردى، كرىستوف مۇنداق دېدى: ئامېرىكا بىلەن جۇڭگو يادرو قوراللىرىنىڭ كېڭىيىپ كېتىشىنى تىزگىنلەش ۋە ئەقلىي مۇلۇك ھوقۇقىنى قوغداش جەھەتتە «ئەمەلىي كېلىشىم ھاسىل قىلدى».

△ ئىسرائىلىيە مۇشۇ ئاينىڭ 19 - كۈندىن باشلاپ پەلەستىن ئاپتونوم رايونىنىڭ ئىشوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقى ۋە گازا رايونىغا قاراتقان قاتتىق قامالنى يەنمۇ بوشتىپ، تېخىمۇ كۆپ پەلەستىنلىكلەرنىڭ ئىسرائىلىيىگە كېلىپ ئىشلىشىگە رۇخسەت قىلدى.

△ لۇئان «بايراق» گېزىتىنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 19 - كۈنىدىكى خەۋىرىگە قارىغاندا، لۇئان دىپلوماتىيە مىنىستىرى بوۋىز ئىسرائىلىيىنىڭ لۇئاننىڭ جەنۇبىي قىسمىدىن چېكىنىپ چىقىشىغا دائىر تەكلىپلەرنى قارشى ئالىدىغانلىقىنى بىلدۈرگەن، بىراق ئىسرائىلىيىنىڭ بۇ رايوندىن «ئۇمۇمىيۈزلۈك» چېكىنىپ چىقىدىغان - چىقمايدىغانلىقىدىن گۇمانلانغان.

△ ئۇلانباتوردا چىقىدىغان گېزىتلەرنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 19 - كۈنىدىكى خەۋىرىگە قارىغاندا، يېڭى بىر نۆۋەتلىك موڭغۇلىيە دۆلەت چوڭ خورالى (پارلامېنتى) مۇشۇ ئاينىڭ 18 - كۈنى تۇنجى قېتىملىق ئومۇمىي يىغىن چاقىرغان. دۆلەت چوڭ خورالىنىڭ ئەزاسى، سوتسىيال دېموكراتلار پارتىيىسىنىڭ رەئىسى گونچىكدورجى % 66.2 ئاۋاز بىلەن بۇ نۆۋەتلىك دۆلەت چوڭ خورالىنىڭ رەئىسلىكىگە سايلانغان.

△ روسىيە دۆلەت دۇمىسىنىڭ رەئىسى شلېزنىۋ مۇشۇ ئاينىڭ 19 - كۈنى بۇ يەردە ئۇنكوزۇلگەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىندا مۇنداق دېدى: مۇشۇ نۆۋەتلىك دۇما بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا 161 قانۇن لايىھىسىنى ماقۇللىدى، شۇڭا «دۇمانى تارقىتۋېتىشنىڭ ئاساسى يوق» .

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

بۇگۈن ئىراق تەرەپنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 16 - كۈنى ب د ت قورال - ياراغ مۇتەخەسسىسلىرىنىڭ تەكشۈرۈشىگە توسقۇنلۇق قىلغانلىقىنى تەنقىد قىلدى، ئىراقنىڭ كەڭ كۆلەملىك قىرغۇچى قوراللىرىنى كۆيدۈرۈشكە مەسئۇل بولغان ب د ت ئالاھىدە كومىتېتى ھەم ئۇنىڭ رەئىسى ئېكئۇسىنىڭ خىزمىتىنى تامامەن قوللايدىغانلىقىنى تەكىتلىدى.

خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ مۇشۇ ئايلىق رەئىسى، فرانسىيىنىڭ باش ئەلچىسى دىيامبي ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە مۇنداق دېدى: خەۋپسىزلىك كېڭىشى مۇشۇ ئاينىڭ 17 - كۈنى قوشۇلغاندى.

ئىسرائىلىيە بىلەن لۇئان ئاللا پارتىيىسى ئەسرلەرنى ۋە ئەسكەرلەرنىڭ ئىسكىلىتنى ئالماشتۇرۇش توغرىسىدا كېلىشىم ھاسىل قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 20 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيە بىلەن لۇئان ئاللا پارتىيىسى بۇگۈن ئەسرلەر ۋە ئەسكەرلەرنىڭ ئىسكىلىتنى ئالماشتۇرۇش توغرىسىدا كېلىشىم ھاسىل قىلدى، بۇ كېلىشىم 24 سائەت ئىچىدە كۈچكە ئىگە بولىدۇ.

كېلىشىمگە ئاساسەن، لۇئان ئاللا پارتىيىسى 1986 - يىلى لۇئاننىڭ جەنۇبىي قىسمىدىكى بىر قېتىملىق ھۇجۇمدا ئېتىپ ئۆلتۈرۈلگەن ئىككى ئىسرائىلىيە ئەسكىرىنىڭ قايتۇرۇپ بېرىدۇ، ئىسرائىلىيەمۇ ئاللا پارتىيىسىنىڭ لۇئاننىڭ جەنۇبىي قىسمىدىكى «بىخەتەر رايون»دىكى تۇرمىگە قامالغان 45 ئادەمنى قويۇپ بېرىدۇ ۋە ئاللا پارتىيىسىنىڭ 141 پارتىزانىنىڭ ئىسكىلىتنى قايتۇرۇپ بېرىدۇ.

بۇ كېلىشىم گېرمانىيىنىڭ خەۋپسىزلىك ئىشلىرى بويىچە دۆلەت ئىشلىرى كاتپى، كول زۇڭلىنىڭ ئاخبارات خەۋپسىزلىك مەسلىھەتچىسى سېمىد بورنىڭ ياراشتۇرۇشى بىلەن ھاسىل قىلىندى، خەلقئارا قىزىل كرېست جەمئىيىتىنىڭ نازارىتىدە يولغا قويۇلدۇ.

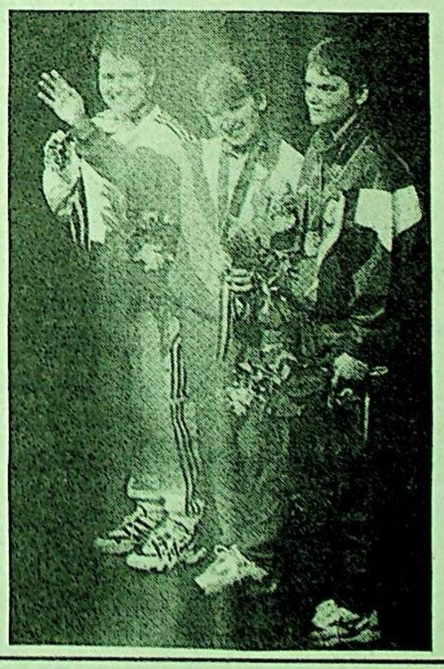

7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن ئايالارنىڭ گاز مىلتىق ئېتىش مۇسابىقىسىدە پولشىلىق ماھىر ر. مويېر (ئوتتۇرىدا) 497.6 ھالقا نەتىجە بىلەن چېمپىيون بولۇپ، 26- نۆۋەتلىك ئو- لىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنى باشلانغاندىن بۇيانقى تۇنجى ئالتۇن ھېدالغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ئالتۇن، كۈمۈش، مىس ھېدالالارغا ئېرىشكەن ماھىرلار مۇكاپاتلاش سەھنىسىدە. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

روسىيە زۇڭلىسى چېچنىيە مەسىلىسى ئۈستىدە توختالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 17 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. روسىيە زۇڭلىسى چېرنومېلكىن بۇگۈن: چېچنىيە كرىزىسى مەسىلىسىنى ھەل قىلىشتا مەلۇم ئىلگىرىلەشكە ئېرىشتۇق، دەپ كۆرسەتتى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، فېدېراتسىيە مەركىزىي ھۆكۈمىتىنىڭ بۇنىڭ ئۈچۈن ئىنتايىن زور بەدەل تۆلىگەنلىكىنىمۇ ئېتىراپ قىلدى.

روسىيە ئاگېنتلىقى ـ ت ئا س س نىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، بۇگۈن چېرنومېلكىننىڭ رىياسەتچىلىكىدە دۆلەت چېچنىيە كرىزىسى كومىتېتىنىڭ يىغىنى چاقىرىلىپ، كېيىنكى بىرەم يىللىق ھەرىكەت پىلانى مۇزاكىرە قىلىنغان.

چېرنومېلكىن مۇنداق دېگەن: يېلتسىن زۇڭتۇڭنىڭ چېچنىيە كرىزىسىنى تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىش توغرىسىدىكى پىلانى يەنىلا كومىتېتنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى ھەرىكىتىنىڭ مىزانى بولىدۇ، ئەمما بۆلگۈنچىلەرنىڭ تىنچلىق تەرەققىياتىغا توسقۇنلۇق قىلىدىغان ھەرقانداق غەرىزى فېدېراتسىيە قوشۇنلىرى تەرىپىدىن قەتئىي توسۇلىدۇ.

چېرنومېلكىن چېچنىيە ۋەزىيىتى ئۈستىدە توختالغاندا، ئۆكتەچىلەر قوراللىق كۈچلىرىنىڭ رەھبىرى ياندارىيېۋنىڭ قول ئاستىدىكىلىرىنى تىزگىنلىيەلەيدىغان - تىزگىنلىيەلەيدىغانلىقىدىن گۇمانلىنىدىغانلىقىنى بىلدۈردى، شۇنداقلا چېچەن قوراللىق ئۇنسۇرلىرىنىڭ ئۇرۇش توختىتىش كېلىشىمىگە 600 قېتىم خىلاپلىق قىلغانلىقىنى، فېدېراتسىيە قوشۇنىنىڭ 37 ئەسكىرىنىڭ ئۆلگەنلىكىنى ئېيتتى.

ماندېلا فان ئافرىقىزمچىلىرى مەجلىسى بىلەن ئافرىقىلىقلار مىللىي مەجلىسىنىڭ ھەمكارلىقىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن تىرىشۋاتىدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يوھانېسبۇرگ، 20 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جەنۇبىي ئافرىقا زۇڭتۇڭى ماندېلا بۇگۈن مۇنداق دېدى: مەن رەھبەرلىك قىلىۋاتقان ئافرىقىلىقلار مىللىي مەجلىسى تەدبىر قوللىنىپ، ئازانىيە فان ئافرىقىزمچىلىرى مەجلىسى بىلەن يەنمۇ ھەمكارلىشىشنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن تىرىشۋاتىدۇ.

ماندېلا پرېتورىيىدە تۇغۇلغانلىقىنىڭ 78 يىللىقىنى تەبرىكلەش يىغىنىغا قاتناشقان، ئىرقچىلىق تۈزۈمىگە قارشى كۈرەش قىلغان تەخمىنەن 1000 نەپەر پىشقەدەم جەڭچىگە مۇنداق دېدى: ئىرقى باراۋەرلىكنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن كۈرەش قىلغان كىشىلەر «ئازادلىقنىڭ مېۋىسى» دىن بىرلىكتە بەھرىمەن بولۇشى كېرەك.

ماندېلا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: كىچىكرەك پارتىيىلەرگە ئۈزلىرىنىڭمۇ

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، يانگزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇل، پارچە باھاسى: 18 پۇل (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

بۇرۇنددا قەبىلىلەر ئوتتۇرىسىدا قانلىق ۋەقە يۈز بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كىنشاسا، 20 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. بۇجۇمبۇرا خەۋىرى. بۇرۇندى ھۆكۈمىتىنىڭ بۇگۈن جاكارلىشىچە، مۇشۇ ئاينىڭ 19 - كۈنى كەچتە بۇجۇمبۇرانىڭ ئوتتۇرا قىسمىدىكى كىتكا ئۆلكىسىدىكى تۇشى مۇساپىرلار لاگېرى خۇتۇ قوراللىق ئۇنسۇرلىرىنىڭ ھۇجۇمىغا ئۇچراپ، 200 نەچچە تۇشى ئۆلۈپ كەتكەن.

بۇرۇندى ئەمەلدارلىرىنىڭ ئاشكارىلاپ قويۇشىچە، خۇتۇلارنىڭ 100 دىن ئارتۇق قوراللىق ئادەمى بۇ ھۇجۇمنى قوزغىغان، مۇساپىرلار لاگېرىنى قوغداۋاتقان ئەسكەرلەرمۇ ھۇجۇم قىلغۇچىلار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەن. ھۇجۇم قىلىش ۋەقەسىدە يەنە بىر مۇنچە ئادەم

ئاھېرىكا ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئاپتوموبىل رېيونۇ قىلىش مۇسابىقىسى ۋاشىنگتوندا ئۆتكۈزۈلدى. ئاھېرىكىنىڭ 50 شتاتىدىن كەلگەن 100 نەپەر ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىسىدىن تەشكىللەنگەن 50 ئاپتوموبىل رېيونۇ قىلىش گۇرۇپپىسى تېخنىكلار قەستەن بۇزۇۋەتكەن 1996 - يىلى ئىشلەپ چىقىرىلغان فورت ماركلىنق 50 پېئى ئاپتوموبىلنى رېيونۇ قىلدى.

مۇسابىقىدە ئالدىنقى 10 - قاتارغا كىرگەن گۇرۇپپىلار 3 مىليون دوللار ئوقۇش مۇكاپات پۇلىغا ئېرىشىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

يارىلانغان، كىتكا دوختۇرخانىسىنىڭ ئاسانلىشىچە، بۇگۈن كەچ كىرگىچە يارىدارلار ئۇزلۇكسىز بۇ دوختۇرخانىغا ئېلىپ كېلىنگەن.

يېقىنقى بىرقانچە ئايدىن بۇيان، بۇرۇندىدىكى خۇتۇ قوراللىق كۈچلىرى بىلەن تۇشىلار كونترول قىدىكى ھۆكۈمەت قوشۇنلىرى ئوتتۇرىسىدا پات - پات توقۇنۇش بولۇپ كەلگەن، كىتكا ئۆلكىسى توقۇنۇش كۆپ يۈز بېرىپ كەلگەن رايون ئىدى.

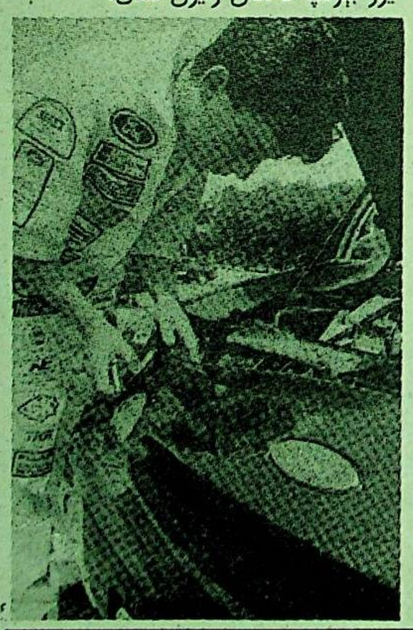

7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ 29- نۆۋەتلىك مىنىستىرلار يىغىنى ھىندونېزىيىنىڭ پايتەختى جاكارتىدىكى زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە ئېچىلدى.

سۈرەتتە: ھىندونېزىيە زۇڭتۇڭى سۇخاتو (سولدىن 5 - كىشى) ئېچىلىش مۇراسىمىدىن بۇرۇن شەرقىي - جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ يىغىنىغا قاتناشقۇچىلار ئۈچۈن كەلگەن مىنىستىرلىرى بىلەن سۆھبەتلەشمەكتە. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报
（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش
نومۇرى: Z / 0002 — CN 65
（ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57）

1996 - يىل
ئىيۇل
25
پەيشەنبە

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى　（بۇ سان ئالتە بەت）

ئارمىيە بويىچە ماددىي ئەشيا تەييارلاش - تەمىنلەش ئىسلاھاتى خىزمىتى يەغنى ئۇرۇمچىدە ئېچىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز خې خۇلك، ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز جۇشيالك، جيەن خۇلك خەۋەر قىلىدۇ: ئارمىيە بويىچە ماددىي ئەشيا تەييارلاش- تەمىنلەش ئىسلاھاتى خىزمىتى يەغنى 7 - ئاينىڭ 22 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ «1 - ئاۋغۇست» كۇلۇبىدا ئېچىلدى. ئارمىيىدىكى ئەسكەر خىللىرى قىسملىرىدىن كەلگەن 200 نەچچە ۋەكىل بىر يەرگە جەم بولۇپ، ماددىي ئەشيا تەييارلاش- تەمىنلەش ئىسلاھاتىنىڭ تەجرىبىلىرىنى يەكۈنلىدى، ئالماشتۇردى، يولغا قويۇش لايىھىسىنى مۇزاكىرە قىلىپ بەلگىلىدى.

لەنجۇ ھەربىي رايونىنىڭ مۇئاۋىن سىلكىيۇەنى قوشۇمچە شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ سىلكىيۇەنى فۇبىڭياۋ يەغننىڭ تەبرىكلىدى ھەم يەغندا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ئارمىيىنىڭ قۇرۇلۇشىغا ئېھتىياجلىق مۇھىم ماددىي ئەشيالارغا قارىتا ماددىي ئەشيا تارماقلىرى «مەركەزلەشتۇرۇپ تەييارلاش، بىر تۇتاش تەمىنلەش، ساھەلەر بويىچە باشقۇرۇش» نى يولغا قويۇش ئارمىيىنىڭ ئارقا سەپ قۇرۇلۇشىدا كەلگۈسى ئەھمىيەتكە ئىگە مۇھىم ئىسلاھات. ھەربىي رايونغا قاراشلىق قىسملارنىڭ بۇ قېتىمقى كەم ئۇچرايدىغان ئۆگىنىش پۈرسىتىنى غەنىيمەت بىلىپ، ماددىي ئەشيانى مەركەزلەشتۇرۇپ تەييارلاشنى يەنمۇ كۈچەيتىپ، بىر تۇتاش تەمىنلەشنى كۈچەپ ئۈيۈشتۇرۇپ، ماددىي ئەشيانى ساھەلەر بويىچە باشقۇرۇشنى ئەستايىدىل يەتكۈزۈلۈپ ۋە ئۆگىنىلىپ، مۇقىملىق خىزمىتى چىڭ تۇتۇلۇپ، دىن ئىشلىرىنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇش كۈچەيتىلىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى پائالىيىتى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇلۇپ، بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇشتىكى ئىدىيە، مەدەنىيەت بازىسى يەنمۇ مۇستەھكەملەندى. شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغدايدىغان كۈچ يەنمۇ زورايدى.

ئۆز مۇخبىرىمىز رىزۋانگۈل ئابلەت خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق ھۆكۈمىتى 7 - ئاينىڭ 24 - كۈنى 11 - قېتىملىق ئومۇمىي يىغىن ئۆتكۈزدى. يىغىندا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئالدىنقى يىرىم يىللىق خىزمەتلىرى خۇلاسىلەندى، كېيىنكى يىرىم يىللىق خىزمەتلىرى ئورۇنلاشتۇرۇلدى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۈنچۈەن رياسەتچىلىك قىلدى، ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسلىرىدىن مىجىت ناسىر، يۈسۈپ ئەيسا، ۋاڭ خۇەبيۇي، دەلىلقان مامقان قاتناشتى. يىغىنغا ئاپتونوم رايون ۋە بىڭتۇەننىڭ رەھبەرلىرىدىن جاڭ ۋېنيۇ، شې فۇپىڭ، ئىبراھىم روزى، چېن جۇڭ قاتارلىقلار تەكلىپ بىلەن قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونىنىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشت يىغىندا مۇھىم سۆز قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، جايلار ۋە تارماقلار ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەلىپى بويىچە تىرىشىپ نۇرغۇن خىزمەت ئىشلىدى، سانائەت، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى، مۇقىم مۇلۇككە سېلىنغان مەبلەغ ۋە بازار سودىسى خېلى ياخشى يۈكسىلىش. ھالىتىنى ساقلاپ كەلدى. ماكرولۇق تەڭشەش يەنمۇ كۈچەيتىلدى. پۇل مۇئامىلە ۋەزىيىتى مۇقىم بولدى، مالىيە كىرىمىمىز داۋاملىق ئاشتى، باھانىڭ ئۆرلەش ھەجمى كۆرۈنەرلىك تۆۋەنلىدى. ئالدىنقى يىرىم يىلدا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى 30 مىليارد يۈەنگە يېتىپ، سېلىشتۇرما باھا بويىچە ھېسابلىغاندا، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن% 6.6 ئاشتى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ماتېرىيال، يەر - تېخنىكا، كۆچەيتىپ، «كۈچەپ تەييارلاش، تەرتىپلىك تەمىنلەش، ئىلمىي باشقۇرۇش، ئۇنۇمى يۇقىرى بولۇش» تىن ئىبارەت ئىسلاھات نىشانىغا يېتىپ، قىسملارنىڭ ئۈيۈشۇشچانلىقى، جەڭگىۋارلىقىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن يېڭى تۆھپە قوشۇشنى ئۈمىد قىلىمەن.

يىغىندا باش ئارقا سەپ بۇسى ماددىي ئەشيا - ماتېرىيال بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى دەي داگاۋ «ئارمىيىدە ماددىي ئەشيانى بىر تۇتاش تەييارلاش - تەمىنلەشنى باشقۇرۇش بەلگىلىمىسى» نىڭ يولغا قويۇش لايىھىسىنى ئوقۇپ ئۆتتى.

يىغىنغا باش ئارقا سەپ بۇسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى زوجيەنچاڭمۇ قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئومۇمىي يىغىن ئۆتكۈزدى

ئىشەنچنى چىڭىتىپ، يىللىق كۆرەش نىشانىنى تىرىشىپ ئەمەلگە ئاشۇرايلى

ئۆز مۇخبىرىمىز رىزۋانگۈل ئابلەت خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق ھۆكۈمىتى 7 - ئاينىڭ 24 - كۈنى 11 - قېتىملىق ئومۇمىي يىغىن ئۆتكۈزدى. يىغىندا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئالدىنقى يىرىم يىللىق خىزمەتلىرى خۇلاسىلەندى، كېيىنكى يىرىم يىللىق خىزمەتلىرى ئورۇنلاشتۇرۇلدى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۈنچۈەن رياسەتچىلىك قىلدى، ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسلىرىدىن مىجىت ناسىر، يۈسۈپ ئەيسا، ۋاڭ خۇەبيۇي، دەلىلقان مامقان قاتناشتى. يىغىنغا ئاپتونوم رايون ۋە بىڭتۇەننىڭ رەھبەرلىرىدىن جاڭ ۋېنيۇ، شې فۇپىڭ، ئىبراھىم روزى، چېن جۇڭ قاتارلىقلار تەكلىپ بىلەن قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونىنىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشت يىغىندا مۇھىم سۆز قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، جايلار ۋە تارماقلار ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەلىپى بويىچە تىرىشىپ نۇرغۇن خىزمەت ئىشلىدى، سانائەت، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى، مۇقىم مۇلۇككە سېلىنغان مەبلەغ ۋە بازار سودىسى خېلى ياخشى يۈكسىلىش. ھالىتىنى ساقلاپ كەلدى. ماكرولۇق تەڭشەش يەنمۇ كۈچەيتىلدى. پۇل مۇئامىلە ۋەزىيىتى مۇقىم بولدى، مالىيە كىرىمىمىز داۋاملىق ئاشتى، باھانىڭ ئۆرلەش ھەجمى كۆرۈنەرلىك تۆۋەنلىدى. ئالدىنقى يىرىم يىلدا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى 30 مىليارد يۈەنگە يېتىپ، سېلىشتۇرما باھا بويىچە ھېسابلىغاندا، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن% 6.6 ئاشتى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ماتېرىيال، يەر - تېخنىكا، ئەستايىدىل يەتكۈزۈلۈپ ۋە ئۆگىنىلىپ، مۇقىملىق خىزمىتى چىڭ تۇتۇلۇپ، دىن ئىشلىرىنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇش كۈچەيتىلىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى پائالىيىتى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇلۇپ، بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇشتىكى ئىدىيە، مەدەنىيەت بازىسى يەنمۇ مۇستەھكەملەندى. شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغدايدىغان كۈچ يەنمۇ زورايدى.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشت ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كېيىنكى يىرىم يىللىق خىزمەتلىرى ئۈستىدە توختىلىپ مۇنداق دېدى: ئالدىنقى يىرىم يىللىق ئەھۋالدىن قارىغاندا، ۋەزىپە يەنىلا ئىنتايىن مۇشكۈل، شۇڭا تەخىرسىزلىك تۇيغۇمىزنى يەنمۇ كۈچەيتىپ، بىر ياقتىن باش، بىر يەڭدىن قول چىقىرىپ، بۇ يىللىق ۋەزىپە- لەرنى ئورۇندىشقا كاپالەتلىك قىلىپ،

（ئاخىرى 4 - بەتتە）

قازاقستان جۇمھۇرىيىتى چېگرا مۇداپىئە ئارمىيىسى ۋەكىللەر ئۆمكى جۇڭگودىكى زىيارىتىنى ئاياغلاشتۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز لىيۇ گېپىڭ خەۋەر قىلىدۇ: لەنجۇ ھەربىي رايونىنىڭ مۇئاۋىن سىلكىيۇەنى قوشۇمچە شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ سىلكىيۇەنى فۇبىڭياۋ جۇڭجيانىڭنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن، قازاقستان جۇمھۇرىيىتى دۆلەت چېگرا مۇداپىئە كومىتېتىنىڭ 1 - مۇئاۋىن رەئىسى ئومېتبىبايېۋ شياۋجياڭ باشچىلىقىدىكى قازاقستان جۇمھۇرىيىتى چېگرا مۇداپىئە ئارمىيىسى ۋەكىللەر ئۆمكىدىكى ئالتە كىشى 7 - ئاينىڭ 16 - كۈنىدىن 22 - كۈنىگىچە ئۇرۇمچى ۋە لەنجۇدا دوستانە زىيارەتتە بولدى.

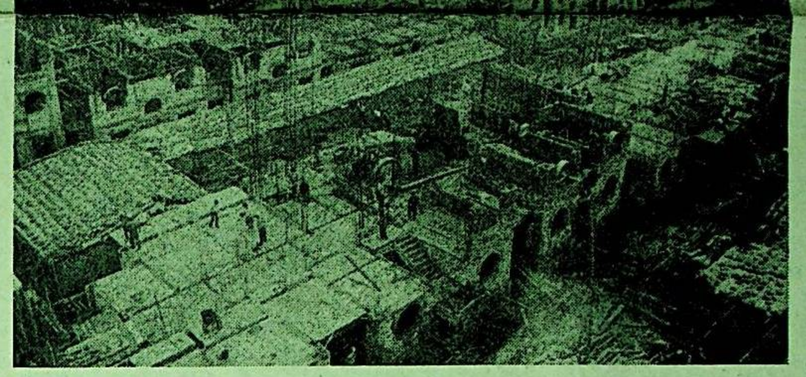

ئۈرۈمچى شەھىردىكى «يەنئەن» يولىدا يۈز نەچچە ئائىلىلىكنى كۆچۈرۈش خىزمىتى ئوڭۇشلۇق ئورۇندىلىپ، قۇرۇلۇش رەسمىي باشلاندى. دۆلەت بۇ رايونغا 50 مليون يۈەن مەبلەغ سالدى، 800 ئائىلە بۇ يىل يىل ئاخىردا يېڭى ئولتۇراق ئويلەرگە كۆچۈپ كىرىدۇ.

ئۇز مۇخبىرىمىز غەيرەت مەھتىمىن فوتوسى

تۇرپان پويىز ئىستانسىسىدا 50 نەچچە سائەت تۇرۇپ قالغان 4000 دىن ئارتۇق يولۇچى ئۇرۇمچىگە سالامەت يېتىپ كەلدى

ئۇز مۇخبىرىمىز ساتتار رېۋىپ خەۋىر قىلىدۇ: ئېغىر كەلكۈن ئاپىتى تۆمۈرىولنى بۇزۇۋەتكەنلىكتىن، 20 - ئىيۇل ئەتىگەن سائەت توققۇزدا قاتناش ئۇزۇلۇپ تۇرپان ۋە پىچان پويىز ئىستانسىسىدا تۇرۇپ قالغان 4000 دىن ئارتۇق يولۇچى 22 - ئىيۇل چۈشتىن ئىلگىرى ئۇرۇمچىگە سالامەت يېتىپ كەلدى.

توقسۇندا كەلكۈن ئاپىتى ھېلىمۇ ئېغىر بولماقتا

ئۇز مۇخبىرلىرىمىز جاك شىنگو، كاك پىك خەۋەر قىلىدۇ: ئېغىر كەلكۈن ئاپىتىگە ئۇچرىغان توقسۇن ناھىيىسى ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش- ئۆزىنى قوتقۇزۇش كۆرىشىنى قانات يايدۇرۇپ، ناھىيە بازىرىنىڭ قىسمەن جايلىرى ۋە دوختۇرخانا قاتارلىق مۇھىم ئورۇنلاردا 7 - ئاينىڭ 22 - كۈنى ئەتىگەن سائەت ئوتتە توك ۋە سۇ بىلەن تەمىنلەشنى ئەسلىگە كەلتۈردى.

150 نەچچە يولۇچى ئاپتوبۇسى تارقاقلاشتۇرۇلدى. قاپسلىپ قالغان 10 مىڭدەك يولۇچى ناھىيە بازىرىدىن ئايرىلغان بولسىمۇ، يول ئۈستىدىكى بىخەتەرلىك يەنىلا كىشىنى ئەندىشىگە سالىدۇ.

7 - ئاينىڭ 22 - كۈنى ئەتىگەندە ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئورگانلىرىدىكى ئاز ساندىكى دىجورنى خادىملاردىن باشقىلار سەپەرۋەرلىككە كەلدى، ئايالار كوچىلارغا چىقىپ قاپسلىپ قالغان يولۇچىلارغا چاي يەتكۈزۈپ بەردى، ئەرلەر كەلكۈنىڭ زىيىنىغا ئۇچرىغان جايلارنى ياساش سېپىگە قوشۇلدى. ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش - خەتەردىن قۇتقۇزۇش جەريانىدا توقسۇندا تۇرۇشلۇق قوراللىق ساقچى قىسىملىرى ۋە ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ كوماندىر - جەڭچىلىرى، ج خ كادىر - ساقچىلىرى كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشتى.

ھازىر توقسۇن ناھىيىسىنىڭ ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش ۋەزىپىسى يەنىلا ئېغىر. بىر نەچچە مىڭ دېھقان ھېلىمۇ كەلكۈننىڭ قورشاۋىدا تۇرماقتا. توقسۇن ناھىيىسى كۆچ تەشكىللەپ ئۇلارغا يېمەكلىك يەتكۈزۈپ بەرمەكتە.

تۇرپان ۋىلايەتلىك مەۋرىي مەھكىمىنىڭ ۋالىيسى مەمەت رەجەپ ئايلانما يوللار ئارقىلىق توقسۇنغا بېرىپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش كۆرىشىگە قوماندانلىق قىلدى.

پويىزدىكى 3000 دىن ئارتۇق يولۇچى تۇرپان پويىز ئىستانسىسىدا، يەنە بىر پويىزدىكى 1000 دىن ئارتۇق يولۇچى پىچان پويىز ئىستانسىسىدا تۇرۇپ قالدى. تۆمۈرىول تارماقلىرى، تۇرپان ۋىلايىتى ۋە ناھىيە (شەھەر)لەر يولۇچىلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىگە جىددىي كۆڭۈل بۆلدى. داخىيەن بازىرى ۋە پىچان پويىز ئىستانسىسىدىكى كادىرلار، ئۇشچى - خىزمەتچىلەر تۆمۈرىول ئۇشچى - خىزمەتچىلىرىگە ماسلىشىپ يولۇچىلارنى تۇرار جاي، يېمەك - ئىچمەك بىلەن تەمىنلەپ، ئۇلارنى خاتىرجەم قىلدى. مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار ئامانلىق ساقلاش ۋە مال باھاسىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، يولۇچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىدى. بۇنىڭ بىلەن ۋوگزالدا 50 نەچچە سائەت تۇرۇپ قالغان 4000 ئارتۇق يولۇچىنىڭ ياتاق، تاماق ۋە بىخەتەرلىكىگە تولۇق كاپالەتلىك قىلىندى.

ئۇلۇغ كەلكۈن 7- ئاينىڭ 20 - كۈنى قۇتۇبى ناھىيىسى تەۋەسىدىكى ئالتى دەرىجىلىك تاشيولنى ۋەيران قىلدى. شۇ كۈنى قۇتۇبى ناھىيىسىدىكى 100 مىڭ ھەربىي ۋە خەلق كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇشنىڭ 1 - سېپىدە جەڭ قىلدى.

ئۇز مۇخبىرىمىز سۇي خي فوتوسى

كەلكۈن ئاپىتى تۇپەيلىدىن ئۇزۇلۇپ قالغان يوللار تەدرىجي راۋانلاشماقتا

ئۇز مۇخبىرىمىز رەخمىتۇللا ئابلا خەۋەر قىلىدۇ: مۇشۇ ئاينىڭ 19 - ، 20 - كۈنلىرىدىكى يەۋۇقۇلئادە چوڭ كەلكۈن ئاپىتىدە بۇزۇلغان يوللارنىڭ برقىسمى 7-ئاينىڭ 24- كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۇرۇمچى ۋاقتى سائەت ئوچتە ئاساسىي جەھەتتىن راۋانلاشتى.

ئالاقىدار تارماقلارنىڭ ماسلىشىشى، ئازادلىق ئارمىيە جەڭچىلىرى ۋە تاشيول ئىشچىلىرىنىڭ جاپالىق جەڭ قىلىشى نەتىجىسىدە بۇ قېتىمقى كەلكۈندە ئۇزۇلۇپ قالغان «216» دۆلەت تاشيولىنىڭ شىمالىي شىنجاڭ لىنىيىسىدە قاتناش ئاساسىي جەھەتتىن ئەسلىگە كەلدى. ئۇرۇمچىدىن خۇشياغچەبولغان تاشيول بۆلكىمۇ ئاساسىي جەھەتتىن تۇتاشتۇرۇلدى. «312» دۆلەت تاشيولىنىڭ قۇتۇبىدىكى كەلكۈن ئېقىتىپ كەتكەن قىسمى مۇشۇ ئاينىڭ 24- كۈنى سائەت سەككىزدە ئاساسىي جەھەتتىن پۈتۈپ قاتناش راۋانلاشتى. «312» دۆلەت تاشيولىنىڭ خۇگۇدىكى كەلكۈن ئېقىتىپ كەتكەن 27جاينىڭ توققۇزى ياسلىپ قاتناش ئاساسىي جەھەتتىن راۋانلاشتى. فۇكاڭدىن بوغدا كۆلىگە توتۇشىدىغان تاشيول لىنىيىسىدە كېچىك ماشىنىلار قاتنىدى. «314» دۆلەت تاشيولىنىڭ يەنجى بۆلكىدە 7- ئاينىڭ 23- كۈنى كەلكۈن تۈپەيلىدىن قاتناش ئۇزۇلۇپ قالغانىدى. مۇشۇ ئاينىڭ 24- كۈنى قاتناش راۋانلىشىپ، كۆمۈشتىن كورلىغا باردىغان يول ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. «216» دۆلەت تاشيولىنىڭ گەنجىزى بۆلكىدىكى كەلكۈن بۇزۇلۇپ تەكەن 80 مېتردىن كۆپرەك تاشيول جىددىي ياسالماقتا.

7- ئاينىڭ 25- كۈنىدىن باشلاپ ئۇرۇمچىدىن جەنۇبىي، شەرقىي شىنجاڭغا قاتنايدىغان ماشىنىلار سائەت ئوچتىن توققۇزغىچە، توقسۇندىن ئۇرۇمچىگە قاتنايدىغان ماشىنىلار ئوندىن ئالتىگىچە ماڭىدۇ.

ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئوتتۇرا خەلق سوت مەھكىمىسى ئۇچ زەھەرلىك چېكىملىك جىنايەتچىسىگە ئۆلۈم جازاسى بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز ماموت بارات، يۈسۈپ ئەخمەت خەۋەر قىلىدۇ: ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئوتتۇرا خەلق سوت مەھكىمىسى يېقىندا ئىككى زەھەرلىك چېكىملىك دېلوسىنى سوت قىلىپ ئايا غلاشتۇرۇپ، مايياۋ، مايبۇلا، مۇخىمەي قاتارلىق ئۇچ جىنايەتچىگە ئۆلۈم جازاسى بېرىپ، سىياسىي ھوقۇقىدىن ئۇزمۇزايەت مەھرۇم قىلدى.

بۇ دېلودىكى جىنايەتچى مايياۋ بىلەن مايبۇلا بۇلتۇر 11 - ئايدا باشقىلارغا خروئىن سېتىۋاتقاندا، شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى خادىملىرى تەرىپىدىن نەق مەيدانda 2306 گرام خروئىن بىلەن قولغا چۈشكەن. جىنايەتچى مۇخىمەي بۇ يىل 1 - ئاينىڭ ئاخىردا ئۇرۇمچىدە باشقىلارغا خروئىن سېتىۋاتقاندا تۇتۇلۇپ، نەق مەيدانda 106 گرام خروئىن، 32 مىڭ يۈەن ھارام پۇل بىلەن قولغا چۈشكەنىدى.

ئاپەت رايونىدىن كەلگەن خەۋەر

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بېكى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

پېچاندا 60 مىڭ مو يەردىكى بۇغداي تازا ئوخشىدى

ئومۇم ھوسۇل 488 تونىنا، بىرلىك ھوسۇل 21 كىلوگرامدىن كۆپرەك ئاشىدىغانلىقى مۆلچەرلەندى

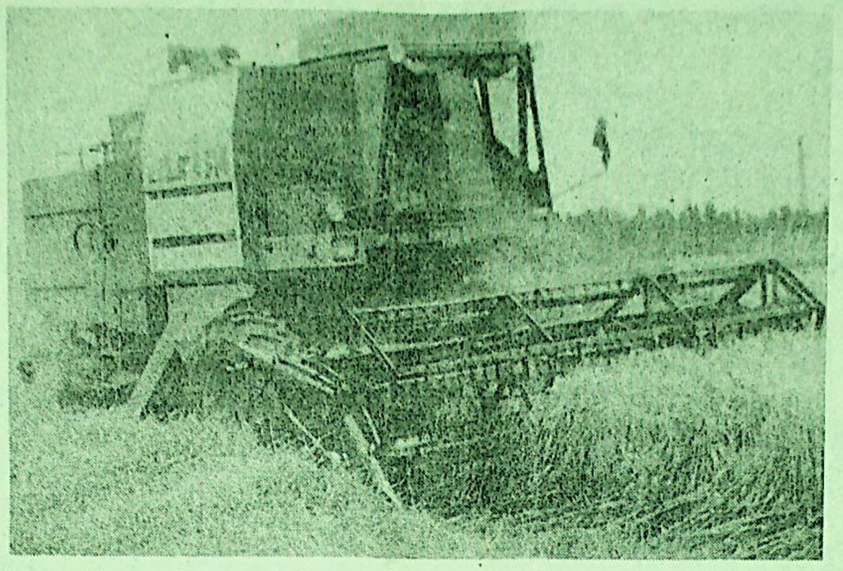

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز سېيىت نىياز سايىم خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل پېچان ناھىيىسىدىكى كادىرلار، دېھقانلار قۇرغاقچىلىق، بوران ۋە يامغۇر ئاپىتى ئۇستىدىن غەلبە قىلدى، ناھىيە بويىچە تېرىلغان 60 مىڭ مو يەردىكى بۇغداي تازا ئوخشىدى، نۇسخا ئېلىپ تەكشۈرۈش نەتىجىسى شۇنى ئىسپاتلىدىكى، ئومۇم بۇغداي ھوسۇلى 15 مىڭ 122 تونىنغا يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن 488 تونىنىدىن كۆپرەك، بىرلىك ھوسۇل بولسا 21 كىلوگرامدىن كۆپرەك ئاشىدۇ.

بۇ يىل بۇ ناھىيىدىكى كادىرلار ۋە ئاما ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ 9 - بەش يىللىق پىلانىنىڭ تۇنجى يىلىدائاشلىق ئىشلەپچىقىرىش جېڭىنى ياخشى ئېلىپ بېرىشقا كۈچلۈك ئىراده تىكلىگەنىدى. لېكىن ئەتىيازدا يۇز بەرگەن قۇرغاقچىلىق، بوران ۋە يامغۇر ئاپىتى يازلىق ئاشلىقنىڭ مول ھوسۇل ئېلىشقا زور توسالغۇ پەيدا قىلدى، بۇنى كۆرۈپ بەزى دېھقانلاردا ئۈمىدسىزلىك كەيپىياتى كۆرۈلدى. ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى كادىرلار ۋە ئامىنى سەپەرۋەر قىلىپ، ئۈمىدسىزلىك كەيپىياتىنى تۈگىتىپ، مول ھوسۇلنى قولغا كەلتۈرۈشكە بېتەكلىدى ۋە ئۇنۇملۈك تەدبىر قوللىنىپ، ئايەت كەلتۈرگەن زىيانىنى ئەڭ تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈردى، شۇنىڭ بىلەن بىللە 25 مىڭ مو يەردىكى مول ھوسۇللۇق ئېتىزلىقنىڭ پەرۋىشىنى ئالاھىدە چىڭ تۇتتى. شۇڭا بۇغداي ياخشى ئوخشىدى، مول ھوسۇلدىن شادلانغان دېھقانلار تېز ئورۇش، تېز توشۇش، تېز تېپىش ئارقىلىق 7 - ئاينىڭ 15 - كۈنىگىچە 14 مىڭ 650 كىلوگرام بۇغدايىنى ئامبارغا كىرگۈزدى. ھازىر بۇ ناھىيىدە دۆلەتكە غەللە - پاراق تاپشۇرۇش ۋە ئاشلىق سېتىپ بېرىش دولقۇنى كۆتۈرۈلدى.

غۇلجا شەھىرىدىكى دېھقانلار 7 - ئاي كىرىشى بىلەنلا كومبايىن بىلەن بۇغداي ئورمىسىغا كىرىشىپ كەتتى.

سۈرەتتە: دېھقانلار كومبايىن ئارقىلىق بۇغداي يىغىۋالماقتا.

كامال جامال فوتوسى

ئايباغ يېزىسىدا يازلىق ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئابدۇسالام ئابلىز ناھىيىسىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، ئاۋات ناھىيىسىنىڭ ئايباغ يېزىسى 21 مىڭ مو يەردىكى بۇغدايدىن ئومۇمىيۈزلۈك مول ھوسۇل ئالغان، ئومۇمىي ھوسۇل 9 مىليون 720 مىڭ كىلوگرامغا، بىرلىك ھوسۇل 462 كىلوگرامغا يەتكەن.

بۇ يىل بۇ يېزىدا يەرگە سېلىنغان مەبلەغ كۆپ بولدى: ھەر مو يەرگە 60 كىلوگرامدىن خىمىيىۋى ئوغۇت، 3.5 كۇب مېتردىن مەھەللىۋى ئوغۇت بېرىلدى، ئەلا سورتلار تاللاپ تېرىلدى. شۇڭا بۇغداي ياخشى ئوخشىدى.

مول ھوسۇلنى مول پېتى يىغىۋالغان دېھقانلار 7 - ئاينىڭ 15 - كۈنىگىچە دۆلەتكە 1 مىليون 680 مىڭ كىلوگرام ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، ۋەزىپىنى % 98 ئورۇندىغان بولدى.

جايلاردا «يازنىڭ ئۈچ ئىشى»ياخشى ئىشلەنمەكتە

ئاقتۇ ناھىيىسىدە ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدەم باراتنىڭ** خەۋىرىگە قارىغاندا، 7- ئاينىڭ 5 - كۈنىگە قەدەر ناھىيە بويىچە تېرىلغان 105 مىڭ 700 مودىن ئارتۇق يەردىكى بۇغدايىنىڭ 101 مىڭ مۇسى ئورۇلۇپ بولغان. 653 مو ئېگىز ئورنىغا شال، 56 مىڭ 910 مو يەرگە قوناق تېرىلغان. بىر قېتىم ئومۇمىيۈزلۈك تۇۋا بوشتىلغان 37 مىڭ 300 مو يەردىكى كېۋەزگە ھەر خىل زىيانداش ھاشارات يوقتىش دورىسى چېچىلغان.

كاتتايلاق يېزىسىدا ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **تۇرغۇن پەيزۇللا، ئابلىز ئابلەتنىڭ** خەۋىرىگە قارىغاندا، ئاتوش شەھىرىنىڭ كاتتايلاق يېزىسىدىكى دېھقانلار 7 - ئاينىڭ 7 - كۈنىگىچە 120 مىڭ تاغار مەھەللىۋى ئوغۇت تەييارلاپ، 4000 مو يەرگە زىرائەت تېرىغان، 16 مىڭ مو كېۋەزنى ئىككى قېتىم كولتۇاتسىيە قىلغان ھەمدە 13 مىڭ مو كېۋەزنىڭ ھەر موسىغا ئون كىلوگرامدىن 15 كىلوگرامچە خىمىيىۋى ئوغۇت، 5150 مو كېۋەزنىڭ ھەر موسىغا 20 تاغاردىن يەرلىك ئوغۇت بېرىپ سۇغارغان.

گۇما ناھىيىسىدە گۇما ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى، ــ دەپ خەۋەر قىلىدۇ ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ھېيىت**، ــ «يازنىڭ ئۈچ ئىشى» غا رەھبەرلىك قىلىش قوماندانلىق شتابى قۇرۇپ، ناھىيىدىكى بەش رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ئەزالىرىنى ھەرقايسى يېزا- بازار، مەيدانلارغا ئەۋەتتى. يېزا - بازار، كەنتلەردىمۇ بۇ خىزمەتكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىلىرى قۇرۇلۇپ، رەھبەرلىك قاتلاممۇ قاتلام كۈچەيتىلدى. مەخسۇس ئوت ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش خادىملىرى بېكىتىلىپ، ئەسلىمەلەر تولۇقلاندى ۋە

قەشقەر ۋىلايەتلىك يولۇچى توشۇش باش بېكىتى ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئالدىنقى يېرىم يىلدا ياخشى ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئىلى ۋىلايىتىدە كانلارنىڭ ئالدىنقى يېرىم يىلدىكى ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 176 مىليون يۈەندىن ئاشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز شېرىنئاي روزاخۇن خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا ئىلى ۋىلايىتىدىكى كانلارنىڭ ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 176 مىليون 950 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، بۇلتۇرقى ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن % 45 ئاشتى.

بۇ ۋىلايەتتە ئالتۇن، كۈمۈش، كۆمۈر، تۆمۈر، مىس، سىنىك، قەلەي، چېرىتال، سىگىرتاش، ھاك تاش قاتارلىق تۈرلەر بويىچە 20 خىلدىن ئارتۇق كان بار. بۇ كانلارنى ياخشى باشقۇرۇش، مول بايلىق ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ، ئىقتىسادىي كىرىمنى كۆپەيتىش ئۈچۈن، ئىلى ۋىلايەتلىك كان باشقۇرۇش ئىدارىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، بىخەتەرلىك ئاساسىي نۇقتا قىلىنغان ئىشلەپچىقىرىش مەسئۇلىيەت تۈزۈملىرىنى كۈچەيتتى، مەھسۇلات سۈپىتى ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتتى. نەتىجىدە، ئالدىنقى يېرىم يىلدا قېزىۋېلىنغان ھەر خىل رودا مىقدارى 2 مىليون 420 مىڭ تونىنغا يەتتى، بۇنىڭ ئىچىدە ئالتۇن رودىسى 150 مىڭ تونىنغا، ئىشلەپ چىقىرىلغان ساپ ئالتۇن 5000 سەرگە يەتتى. 1 مىليون 240 مىڭ تونىنا كۆمۈر قېزىلىپ، 96 مىليون 184 مىڭ يۈەنلىك قىممەت يارىتىلدى.

خوشۇت ناھىيىسىدىكى سانائەت كارخانىلىرىنىڭ ئالدىنقى يېرىم يىللىق ئىشلەپچىقىرىش ئەھۋالى ياخشى بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىز ئوسمان** خەۋەر قىلىدۇ: 1 - ئايدىن 6 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە خوشۇت ناھىيىسىدىكى سانائەت كارخانىلىرىنىڭ ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 25 مىليون 610 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن 9 مىليون 30 مىڭ يۈەن ئاشتى.

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، خوشۇت ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە مۇناسىۋەتلىك تارماقلار كارخانىلارنىڭ ئېچكى قىسمىدىكى ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، كارخانىلارنى بازار ئۇچۇرلىرىغا ئەھمىيەت بېرىش، سۈپەت ئۆتكىلىنىمۇ، ئىنبوروت ئۆتكىلىنىمۇ چىڭ تۇتۇشقا يېتەكلىدى. بەزى كارخانىلارنىڭ قېيىن ئۆتكەلدىن ئۆتۈشى، تېخنىكا يېڭىلىشىغا يار - يۆلەك بولدى. نەتىجىدە، سانائەت كارخانىلىرىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋەزىيىتىدە ئومۇمىيۈزلۈك ئېشىش ۋەزىيىتى يارىتىلدى.

بۇ زاۋۇت يېرىم يىلدا ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى 1 مىليون يۈەندىن ئاشۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن تاشتۇمۇر** خەۋەر قىلىدۇ: لوپ ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك ماشىنا - سايمانلىرىنى رېمونت قىلىش - ياساش زاۋۇتى ئالدىنقى يېرىم يىلدا ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى 1 مىليون 131 مىڭ يۈەنگە، باج - پايدىسىنى 72 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن ئايرىم - ئايرىم ھالدا % 18، % 4.8 ئاشۇردى.

بۇ زاۋۇت بازار رىقابىتىدە بىر مەزگىل قىينىچىلىققا دۇچ كەلگەنىدى. زاۋۇت رەھبەرلىكى يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان، بولۇپمۇ بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، زىيانداش ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قانۇنىي كاپالەتكە ئىگە قىلدى، مەخسۇس كۇرس ئېچىش، باشقا ئورۇنلارغا ئەۋەتىپ تەربىيەلەش ئارقىلىق ئىشچىلارنىڭ كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈردى. ئىشلەپچىقىرىشنىڭ مۇھىم نوقتىسىنى يېزا ئىگىلىكى ئۈچۈن مۇلازىملىق قىلىشقا قارىتى، مەبلەغ توپلاپ، تېخنىكا يېڭىلاپ، پولات دېرىزە ياساش زاۋۇتى قۇرۇپ ئىشقا كىرىشتۇردى. سۈپەت تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، سۈپەتتە كۆرۈلگەن مەسىلىلەرنى بىخ ھالىتىدە تۈگىتىپ، مەھسۇلاتنىڭ تىناۋىتىنى ساقلاپ،

يىلدا ياخشى ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي ئۇنۇمگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇنسايىم ئۇلۇغ** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر ۋىلايەتلىك يولۇچى توشۇش باش بېكىتى يولۇچىلار ئۈچۈن ئەلا مۇلازىملىق قىلىش، ئۇلارغا ئوڭايلىق يارىتىپ بېرىش، بىخەتەر بولۇشنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇش، بېكەت خادىملىرىنىڭ مۇلازىملىق ئېڭى، كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىش، يولۇچى بىرىنچى، ئىناۋەت بىرىنچى دېگەننى ھەققىي ئىشقا ئاشۇرۇش قاتارلىق بىر يۈرۈش تەدبىرلەرنى يولغا قويۇپ، ھەم يولۇچىلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى، ھەم ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈردى.

بۇ باش بېكەت يولۇچى توشۇشنى ئاساس قىلىش بىلەن بىر ۋاقىتتا يەنە كۆپ خىل ئىگىلىكىنى يولغا قويۇپ كىرىم مەنبەسىنى كېڭەيتتى، باش بېكەتكە قاراشلىق قاغىلىق يولۇچى توشۇش بېكىتى ئارتۇق ئەمگەك كۈچلىرىنى بوز يەر بۇچىش، كۆچەت تىكىش، كۆكتات، قوغۇن تېرىش، بېلىق بېقىش قاتارلىقلارغا تەشكىللەپ كىرىمنى كۆپەيتتى.

نۆۋەتتە نۇرغۇن يولۇچى توشۇش كارخانىلىرى زىيان تارتىۋاتقان، قېينىچىلىققا دۇچ كېلىۋاتقان ئەھۋالدا، قەشقەر ۋىلايەتلىك يولۇچى توشۇش باش بېكىتى ئىسلاھاتنى ئۇزلۇكسىز چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، قائىدە - تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ ياخشى ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، يولۇچى توشۇش بازارلىرىدىكى رىقابەت داۋاملىق كەسكىنلەشتى، يولۇچى توشۇش كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلار ئۇزلۇكسىز كۆپەيدى، نۇرغۇن يولۇچى توشۇش كارخانىلىرى قېينىچىلىققا دۇچ كەلدى، بۇنداق ئەھۋالدا دۆلەت ئىلكىدىكى يولۇچى توشۇش كارخانىلىرى تەرەققىيات قەدىمىنى قانداق تېزلىتىشى كېرەك؟

تاشيول ساھەسىنىڭ تەشۋىقات ئىشلىرىنى يەنمۇ جانلاندۇرۇش، جەمئىيەتتە تاشيول ئىشچىلىرىنىڭ جاپالىق ئەمگىكىنى قەدىرلەيدىغان كەيپىياتنى يەنمۇ ئومۇملاشتۇرۇش ئۈچۈن شىنجاڭ تاشيول ئىدارىسى يېقىندا ئىختىيارىي مۇخبىرلارنى تەربىيلەش كۇرسى ئاچتى. بىر ئاي داۋاملىشىدىغان بۇ كۇرسقا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشيول سىستېمىسىدىن 50 نەچچە ئىختىيارىي مۇخبىر قاتناشتى. كۇرستا «شىنجاڭ گېزىتى» قاتارلىق ئاخبارات ئورۇنلىرىدىن تەكلىپ قىلىنغان ئوقۇتقۇچىلار ئاخباراتچىلىققا دائىر بىلىملەردىن دەرس ئۆتتى.

سۈرەتتە: كۇرسانتلار دەرسخانىدا.

نازىگۈل شېراي فوتوسى

ئۇرۇمچى شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى «توختامغا ئەمەل قىلىپ، ۋەدىسىدە تۇرۇش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ ياخشى ئۇنۇم ھاسىل قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر شېرىپ** خەۋەر قىلىدۇ: ئۇرۇمچى شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى كارخانىلاردا «توختامغا ئەمەل قىلىپ، ۋەدىسىدە تۇرۇش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ ياخشى ئۇنۇم ھاسىل قىلدى.

بۇ ئىداره كارخانىلارنىڭ 1996 - يىللىق «توختامغا ئەمەل قىلىپ، ۋەدىسىدە تۇرۇش» خىزمىتىنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلەش ئۈچۈن، ھەرقايسى كارخانىلارنىڭ جىگىللىرىدىن تارتىپ سېخ، گۇرۇپپا باشلىقلىرىغىچە مۇناسىۋەتلىك قانۇن - نىزاملاردىن ئۆگىنىش بويىچە سەككىز قارار كۇرس ئاچتى. ئۇنىڭدىن باشقا، بۇ ئىدارىنىڭ توختام باشقۇرۇش بۆلۈملىرى ئالدىنقى بىرىم يىللىق توختام باشقۇرۇش خىزمىتىنى تەكشۈرۈش داۋامىدا جەمئىي 119 پارچە ئىقتىسادىي توختامنى تەكشۈرۈپ دەللىلەپ چىقتى. قانۇنغا خىلاپ توققۇز پارچە ئىقتىسادىي توختامنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى. 5 مىليون يۈەنلىكتىن يۇقىرى ئىقتىسادىي توختام تۆزگەن 12 كارخانىنىڭ ئىقتىسادىي توختامنى ئىجرا قىلىش ئەھۋالىنى تەكشۈردى.

غۇلجا شەھىرىدە ئىقتىسادىي توختاملارنى نازارەت قىلىش، باشقۇرۇش خىزمىتى ياخشى ئىشلەندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەدھەم ئابدۇمەجىت** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، بازار تەرتىپى ۋە كارخانىلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش ئۈچۈن، ئىقتىسادىي توختاملارنى نازارەت قىلىش، باشقۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىدى.

بۇ ئىداره تۆرەلگەن ئىشلار قانۇن - تۈزۈم تەشۋىقاتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇش بىلەن بىللە، قانۇنغا ئۇيغۇن بولغان توختاملارغا ۋاقىتىدا گۇۋاھلىق بېرىپ، توختام تۈزۈشكەن تەرەپلەرنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى ئۇنۇملۇك قوغدىدى، بۇ يىل 6 - ئايىنىڭ ئاخىرىغىچە 220 مىليون 590 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى 36 پارچە تۆرلۈك ئىقتىسادىي توختامغا گۇۋاھلىق بەردى. 1 مىليون يۈەن قىممىتىدىكى ئون پارچە قۇرۇلۇش توختام ماجراسىنى بىر تەرەپ قىلدى. ئىككى پارچە لايىھەتسىز توختام ئىناۋەتسىز قىلىندى. پىلان كومىتېتى، قۇرۇلۇش ئىدارىسى، لايىھىلەش ئىدارىسى، قۇرۇلۇش بانكىسى قاتارلىق ئورۇنلاردىن تەشكىللەنگەن بىرلەشمە تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇش سالغۇچى ئورۇنلارنىڭ لايىقىتىنى تەكشۈردى. ئىككى ئورۇننىڭ خېرىدار چاقىرىش ھوقۇقى بېكىتىلدى. بۇ ئىداره يېقىندا تەقدىرلەش يىغىنى ئېچىپ، «توختامغا ئەمەل قىلىپ، ۋەدىسىدە تۇرۇش» پائالىيىتىدە بارلىققا كەلگەن 27 ئىلغار كارخانىنى تەقدىرلىدى.

ئاقتۇ ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ترانسپورت بازارلىرىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **كۆرەش ھاشىم** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقتۇ ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ترانسپورت بازارلىرىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، قانۇنلۇق تىجارەتنى قوغداپ، قانۇنسىز تىجارەتنى چەكلەپ، ترانسپورت بازارلىرىنى باشقۇرۇشنى ھەققىي تۈردە كۈچەيتتى.

يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، ئاقتۇ ناھىيىسىدە ترانسپورت كەسپىي ئىشلىرى تېز كۆپەيدى، نۆۋەتتە بۇ ناھىيىدە ترانسپورت كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئائىلە 80 نەچچىگە يەتتى. بۇلاردىن تىجارەت كىنىشكىسى ئالغانلار پەقەت ئون نەچچە ئائىلە بولۇپ، قالغانلىرى قانۇنسىز ھالدا ماتورلۇق قاتناش تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىپ، دۆلەتنىڭ ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي تەرتىپىگە تەسىر يەتكۈزگەنىدى. بۇ ئىداره بۇ خىل ئەھۋالغا قارىتا جىددىي ھەم ئىستايىدىل مۇئامىلە قىلىپ، مۇناسىۋەتلىك خادىملارنى تۆگىتىپ، مەھسۇلاتنىڭ ئىناۋىتىنى ساقلاپ، بازارنى ئىگىلىدى. يېرىم يىلدا 105 يۈرۈش كەڭ ئەنلىك سۈلياۋ يوپۇق بېيىش ماشىنىسى ياساپ، ييزىلارنى تەمىنلىدى.

ئاجرىتىپ، قاتناش تەرتىپىنى ياخشىلاش بىلەن بىللە، ئۇلارغا تىجارەت كىنىشكىسى تارقىتىپ، قانۇنلۇق ھالدا تىجارەت قىلىشقا يېتەكلىدى. ئىككى ئاي تەكشۈرۈپ تەرتىپكە سېلىش ئارقىلىق، كۆپلىگەن ترانسپورت كەسپىي ئىشلىرىغا تىجارەت كىنىشكىسى رەسمىيەتى بېجىرىپ بېرىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە يەنە ئۇلاردىن 2000 يۈەن باشقۇرۇش راسخوتى تولۇقلاپ يىغىۋېلىندى. ييزا - بازارلارغا قاتناپ كىراكەشلىك قىلغۇچىلاردىن 100 ئادەم (قېتىم) تەربىيىلەندى.

ئۇرۇمچى شەھەر يېڭىشەھەر رايونلۇق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى «ئادىل سودىنى قوغداش، قانۇننى ئىجرا قىلىش يىلى، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش قوشۇننىنىڭ ئوبرازىنى تىكلەش يىلى» پائالىيىتىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، ساختا تاۋارلارغا، ناتوغرا رىقابەتكە قاتتىق زەربە بەردى.

سۈرەتتە: بۇ ئىدارىدىكى خادىملار ئىستېمالچىلارغا ساختا تاۋارلارنى پەرقلەندۈرۈش توغرىسىدا مەسلىھەت بەرمەكتە.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **پەتتار ئۈمىدۇللا** فوتوسى

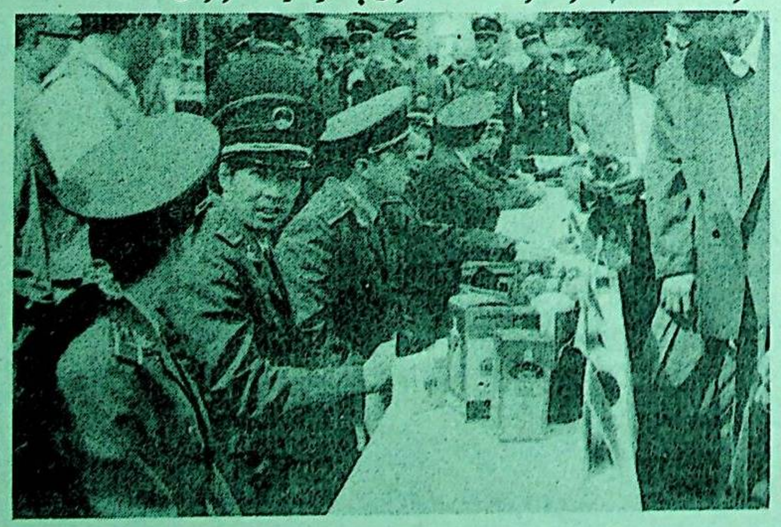

ھاياتلىق مەنبەيىمىزنى قوغدايلى

دىلمۇرات

ئۇرۇمچىدىن ئايرىلغىنىغا ئۇزاق يىل بولغان بىر دوستۇم قايتىپ كېلىپ مەن بىلەن كۆرۈشكەندە ھەيران بولغان ھالدا: «ئۇرۇمچى قالتىس ئۆزگىرىپ كېتىپتۇ، نەگىلا قارىسا ئېگىز-ئېگىز بىنالار قەد كۆتۈرۈپ تۇرغان، ھەققەتەن گۈللىنىپتۇ، تەرەققىي قىلىپتۇ» دېدى. ئەمما ئۇ كۆزىنى بىنالارنىڭ ئۆگزىسىدىن تۆۋەنگە يۆتكىگىنىدە خۇرسىنغان ھالدا: «بۇ جايلارنىڭ بەزىلىرى ئەسلى ناھايىتى مۇنبەت ئېتىزلار ئىدى» دېدى.

شىنجاڭنىڭ نوپۇس ناھىيە، شەھەر، يېزا-كەنت، مەھەللىلىرىنىڭ ئەتراپىدا بەس - بەس بىلەن تۇرلۇك قۇرۇلۇشلار بېرىلىۋاتقان كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈۋاتىمىز. بېيجاڭ، شاڭخەي، گۇاڭجۇ قاتارلىق چوڭ شەھەرلەرنىڭ ئەتراپىدا ئېلىنىپ كېتىۋاتقان ئىشلەپچىقىرىش زاۋۇتلىرى، ئىشچى-خىزمەتچى ئاپارتامېنتلىرى، ئىدارە-ئورگانلار، ئوقۇش ئورۇنلىرى، ئىستىراھەت ئورۇنلىرى، ئاۋات يېزا-قىشلاقلار، ئىنچىكە ئېيتقاندا، ئىنسانلار ياشاۋاتقان ھەر قانداق بىر جاي ئۆزىنىڭ ئەتراپىدىكى تەبىئىي مۇھىتنى ئۆزگەرتىۋاتقان بولىدۇ. بۇ ئۆزگىرىشلەر ئىچىدە ئىنسانلارنىڭ ياخشى ياكى يامان تەسىرى بولغان ئۆزگىرىشلەر بولىدۇ. ئەلۋەتتە، بىز ئىنسانلارنىڭ ئۆز ياشاش مۇھىتىنى ياخشىلاشقا ئىنتىلىشىنى ئەڭ ياخشى ئىش دەپ قارايمىز. لېكىن، ئىنسانلارنىڭ ئۆز ياشاش مۇھىتىنى ياخشىلاشقا ئىنتىلىشى ئۆزىنىڭ ئەتراپىدىكى تەبىئىي مۇھىتنى ئۆزگەرتىشى ئۈچۈن، ئۇلار ئەتراپىدىكى تەبىئىي مۇھىتنى ئۆزگەرتىشتە ئەقىل-پاراسەت ئىشلىتىشى، ئۆزىنىڭ ئەتراپىدىكى تەبىئىي مۇھىتنى ئۆزگەرتىشتە ئەقىل-پاراسەت ئىشلىتىشى كېرەك. ئەگەر ئىنسانلار ئۆزىنىڭ ئەتراپىدىكى تەبىئىي مۇھىتنى ئۆزگەرتىشتە ئەقىل-پاراسەت ئىشلەتمىسە، ئۇلار ئۆزىنىڭ ئەتراپىدىكى تەبىئىي مۇھىتنى ئۆزگەرتىش جەريانىدا ئۆزىنىڭ ياشاش مۇھىتىنى ئۆزى ۋەيران قىلىپ قويۇشى مۇمكىن.

ئاپتونوم رايونلۇق يەر باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ ئاشكارىلىشىچە، ئاپتونوم رايونىمىزدا قانۇنغا خىلاپ ھالدا يەر ئىشلىتىش دېلوسىدىن يىلىغا 4000 قېتىمدىن كۆپ سادىر بولىدىكەن. بۇنىڭ ئىچىدە، ھوقۇقىدىن ھالقىپ يەر تەستىقلاش دېلوسى % 11 نى، ئۆزى خالىغانچە يەر ئىگىلەپ ئىشلىتىش دېلوسى % 46 نى، يەرلەرنى قانۇنسىز ئۆتۈنۈپ بېرىش دېلوسى % 24 نى، باشقا خىلدىكى قانۇنسىز يەر ئىگىلەش دېلوسلىرى % 19 نى ئىگىلەيدىكەن. 1991 - يىلىدىن بۇيان ئاپتونوم رايون 130 مىڭغا يېقىن قۇرۇلۇش تۇرىگە يەر ئىشلىتىشنى تەستىقلىغان بولۇپ، 600 مىڭ مودىن كۆپ يەر ئىگىلىنىپ ئىشلىتىلگەن، بۇنىڭ ئىچىدە تېرىلغۇ يەر 80 مىڭ مو. مەلۇم بىر مۇتەخەسسىس مۇنۇلارنى ھىسابلاپ چىققان: ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ ھازىرقى قۇرۇلۇشقا يەر ئىگىلەپ ئىشلىتىش سۈرئىتى بويىچە بولغاندا، 20 يىلدىن كېيىن ئۇرۇمچىدە بىر پۇڭ كۆكتاتلىق قالمايدىكەن.

بۇنداق كېتىۋەرسە كىمنۇ ئەندىشە قىلماي تۇرالايدۇ؟ تېرىلغۇ يەرلەر پىلە قۇرتىغا يەم بولۇۋاتقان ئوچمە يوپۇرمقىدەك ئاقۇۋىتكە قېلىۋاتقىنى ئۈچۈن بۇيۇك زېمىن توختاۋسىز ئىڭرىماقتا.

ئىنسانلار ئۆزىقلۇقتا تاينىپ ھايات كەچۈرىدۇ، ئوزۇقلۇق يەردىن چىقىدۇ، بۇنىڭدىن كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، ئەگەك بايلىقىنىڭ ئاتىسى بولسا، يەر بايلىقىنىڭ ئانىسى. يەرنى قوغداش، تېرىلغۇ يەرلەرنى قەدىرلەشنىڭ مۇھىملىقى ھەممىلا ئادەمگە ئايان. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاشلىق، پاختا مەھسۇلاتى ئاشتى، شەھەر - بازارلاردىكى يەرنىڭ باھاسىمۇ ئۇچقاندەك ئۆرلىدى. ئەمما بىرنەچچە يىلدىن بۇيان دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايونىمىز تېرىلغۇ يەرلەرنى قالايمىقان ئىگىلەشنى توسۇش توغرىلىق تۈرلۈك ئۇقتۇرۇش ۋە ئالاقدار بەلگىلىمىلەرنى ئېلان قىلغان ۋە تارقاتقان، ھەتتا «يەر باشقۇرۇش قانۇنى» نىڭ ئېلان قىلىنغانلىقىغا ئون يىل بولغان بولسىمۇ، بەزىلەر يەرنى ئايىغ ئاستى قىلىشنى ھېلىغىچە توختاتمايۋاتىدۇ.

ئاپتونوم رايونلۇق يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى رەھبەرلىرىنىڭ تونۇشتۇرۇشىچە، قىسمەن جايلارنىڭ رەھبىرلىرىدا يەر باشقۇرۇشنى كۆچەيتىشكە بولغان تەخىرسىزلىك تۇيغۇسىنىڭ تۆۋەنلىكى يەرلەرنى كۆپ ئىگىلەپ ئاز ئىشلىتىش، قالايمىقان ئىگىلەپ كەلسە - كەلمەس ئىشلىتىش، ئىگىلۈۋېلىپ ئىشلەتمەسلىك ئەھۋاللىرىنىڭ يۈز بېرىشىدىكى تۆپ سەۋەب ھىسابلىنىدىكەن.

شىنجاڭ سۇ ئىنتايىن كەمچىل رايون، سۇ مەنبەسى بولمىغان يەردە ئادەم ياشىغىلى بولمايدۇ، شۇڭا تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ كۆپىنچىسى شەھەرلەرنىڭ، يېزا - بازارلارنىڭ ئەتراپىغا جايلاشقان. بەزى قۇرۇلۇش ئورۇنلىرى سۇ، توك ۋە يولغا سېلىنىدىغان مەبلەغنى تېجەپ قېلىش مەقسىتىدە شەھەر - بازارلاردىن يىراقراق جايلاردىكى قاقاسلىق ياكى ئېچىلمىغان يەرلەردە قۇرۇلۇش ئىشلەپ بارماي، تېرىلغۇ يەرلىرىنى ئىگىلەشكە ئامراق. بەزى ئورۇنلار يەر ئىشلىتىش تۈزۈمىنىڭ ئىسلاھ قىلىنىۋاتقانلىقىنى، يەرلەرنى ھەقسىز، مۇددەتسىز ئىشلىتىدىغان كۆنلەرنىڭ ئۆزاققا بارمايدىغانلىقىنى ھېس قىلىپ، يەرلەرنى كۆپ ئىگىلەپ ئاز ئىشلىتىۋاتىدۇ، ھەتتا ئىگىلۈۋېلىپ ئىشلەتمەيۋاتىدۇ. بەزى جايلار قارىغۇلارچە تەرەققىيات رايونى قۇرۇپ، نوپۇغۇن تېرىلغۇ يەرلەرنى ۋەيران قىلىۋەتكەن بولسىمۇ، تەرەققىيات رايونىغا جەلپ قىلىنغان مەبلەغنى كۆرگىلى بولمىدى. كۆز ئالدىدىكى كىچىككىنە مەنپەئەتنىلا ئويلاپ، ئەۋلادلار بىلەن كارى بولمايدىغان «يەر يېگۈچىلەر» ئەمدى قولىنى تارتمىسا بولمايدىغان يەرگە يەتتى. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەرمۇ بۇ ھەقتە ھەرىكەتكە كېلىپ، يەرنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇش ئىزىغا سالدى. 1987 - يىلى مەملىكىتىمىزنىڭ ھەرقايسى ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، شەھەرلىرىدە يەر باشقۇرۇش ئىدارىلىرى قۇرۇلدى، ھەتتا يېزا - بازارلاردىمۇ يەر باشقۇرۇش پونكىتلىرى تەسىس قىلىندى، بۈيۈك جۇڭخۇا زېمىنىدا يەر باشقۇرۇش زور قوشۇنى بارلىققا كەلدى، تەگرىتاغنىڭ جەنۇبى ۋە شىمالىدىمۇ نۇرغۇنلىغان يەر باشقۇرۇش خادىملىرى پەيدا بولدى. دۆلەت «ئالقانچىلىك يەرنىمۇ قەدىرلەش ۋە ئۇنىڭدىن مۇۋاپىق پايدىلىنىش، تېرىلغۇ يەرلىرىنى ھەقىقىي تۇردە مۇھاپىزەت قىلىش» نى دۆلەتنىڭ تۆپ سىياسىتى قىلىپ بېكىتتى.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك يەر باشقۇرۇش تارماقلىرى، ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ۋەخەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ رەھبەرلىكى ۋەقوللىشى ئاستىدا، يەرلەرنى قانۇن بويىچە بىر تۇتاش باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ يىلمۇيىل كېمىيىپ كېتىش ۋەزىيىتىنى ئوڭشاپ، تېرىلغۇ يەرلەرنى ھەقىقىي مۇھاپىزەت قىلىشتىن ئىبارەت دۆلەت سىياسىتىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ۋە ئەملىيلەشتۇرۇشكە كاپالەتلىك قىلدى. بۇز يەر ئېچىش ۋە تېرىلغۇ يەرلەرنى مۇھاپىزەت قىلىشتا، يەر ئېچىش بىلەن يەرنى تېجەپ ئىشلىتىشنى تەڭ يولغا قويۇش فاكتورىنى چىڭ تۇرۇپ، قۇرۇلۇشقا تېرىلغۇ يەر ئىگىلەپ ئىشلىتىشنى تەكشۈرۈپ تەستىقلاش ئۇتۇكلىنى چىقتى. 1988-يىلدىن 1995-يىلغىچە 6 مىليون 800 مىڭ مودىن كۆپ يەرنى ئېچىپ ئۆزلەشتۈردى ۋە ئەسلى قىياپىتىگە كەلتۈردى. 8 مىليون 400 مىڭ مودىن ئوشۇق تېرىلغۇ يەرنى «ئاساسىي ئېتىز- ئېرىقلارنى مۇھاپىزەت قىلىش رايونى» قىلىپ ئايرىپ مۇھاپىزەت قىلدى.

يەرتەپتىش خىزمىتىنى كۈچەيتىپ 20 مىڭدىن ئارتۇق قانۇنسىز يەر ئىشلىتىش دېلوسىنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى.

مۇقەددەس زېمىن ئاخىر ئۆز قوغدىغۇچىلىرىغا ئۇچرىدى

ئۇيغۇرلىق تۇرمۇش ئادىتىدە ئۆيلىنىش ۋە توي قىلىش ئەڭ چوڭ ۋەقە ھېسابلىنىدۇ. ئۇيغۇر ئائىلىلىرىدە ئوغۇل ياكى قىز بالىسى توي قىلىدىغان ياشقا كىرگەندە ئاتا-ئانىلار ئالدى بىلەن ئۇلارنىڭ توي قىلىدىغان ۋاقتىنى ئويلىشىدۇ. ئەگەر ئوغۇل بالىسى توي قىلىدىغان ياشقا كىرگەن بولسا، ئاتا-ئانىلار ئوغۇل بالىسى

«شەھەر ئۆي - يەر مۇلكىنى باشقۇرۇش قانۇنى»نى ئۆگىنىشتىن سوئال-جاۋابلار

مۇھەررىردىن: *ئاممىنىڭ قانۇن ئېڭىنى، قانۇنغا رىئايە قىلىش، قانۇن بويىچە ئىش قىلىش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈرۈش، 3- بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىگە يېقىندىن ماسلىشىش مەقسىتىدە بېتىمىزدە بۇگۈندىن باشلاپ «قانۇن مەسلىھەتچىسى» دېگەن بۇ ستونىنى ئاچتۇق. بۇ ستونغا قانۇن ساۋاتلىرى بىرلىكەندىن سىرت، ئاممىنىڭ قانۇن، نىزام، قائىدىلەرگە دائىر مەسىلىلەر توغرىسىدا سورىغان سوئاللىرىغا جاۋاب تەرقىسىدىكى ئامماباب مېغىزلىق ماقالىلەرمۇ بېرىلىدۇ، قانۇن، نىزام، قائىدىلەر تونۇشتۇرۇلىدۇ. مۇشتېرىلارنىڭ بۇ مەقتىكى ماقالىلەر بىلەن تەمىنلەپ تۇرۇشىنى قارشى ئالىمىز.*

قانۇن مەسلىھەتچىسى

سوئال: «شەھەر ئۆي-يەر مۇلكىنى باشقۇرۇش قانۇنى»نىڭ يۈرگۈزۈلۈش دائىرىسى دېگەن نېمە؟

جاۋاب: «شەھەر ئۆي- يەر مۇلكىنى باشقۇرۇش قانۇنى»نىڭ 2- ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە ئاساسەن، مەزكۇر قانۇننىڭ يۈرگۈزۈلۈش دائىرىسى جۇمھۇرىيىتىمىزنىڭ شەھەر پىلانلاش رايونىدىن ئىبارەت بولىدۇ.

بۇ يەردىكى شەھەر بولسا، دۆلەت مەمۇرىي تەشكىلىي تۈزۈلۈش ئاساسىدا تەسىس قىلغان بۆلۈنمىگە قاراشلىق شەھەر- بازارلارنى كۆرسىتىدۇ. دۆلىتىمىزنىڭ قانۇنغا ئاساسەن، بۆلۈنمىگە قاراشلىق شەھەرلەرنى تەسىس قىلىشنى مەلۇم كەلتىك خەلق قۇرۇلتىيى كۆرۈپ چىقىپ قارار قىلىدۇ؛ باشقا شەھەرلەرنى تەسىس قىلىشنى بولسا گوۋۇيۈەن تەستىقلايدۇ. بازارلارنى تەسىس قىلىشنى ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بۆلۈنمە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى تەستىقلايدۇ.

شەھەر پىلانلاش رايونى - شەھەرنىڭ شەھەر ئىچى، يېقىن ئەتراپى رايونى ۋە مەمۇرىي شەھەر رايونى ئىچىدىكى شەھەر قۇرۇش ۋە ئۇنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن پىلانلىق كونترول قىلىنغان رايونىنى كۆرسىتىدۇ. شەھەر پىلانلاش رايونىنىڭ كونكرېت دائىرىسىنى شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى تۈزۈپ چىققان شەھەرنىڭ ئومۇمىي پىلانى ئىچىدىن ئايرىپ بېكىتىدۇ.

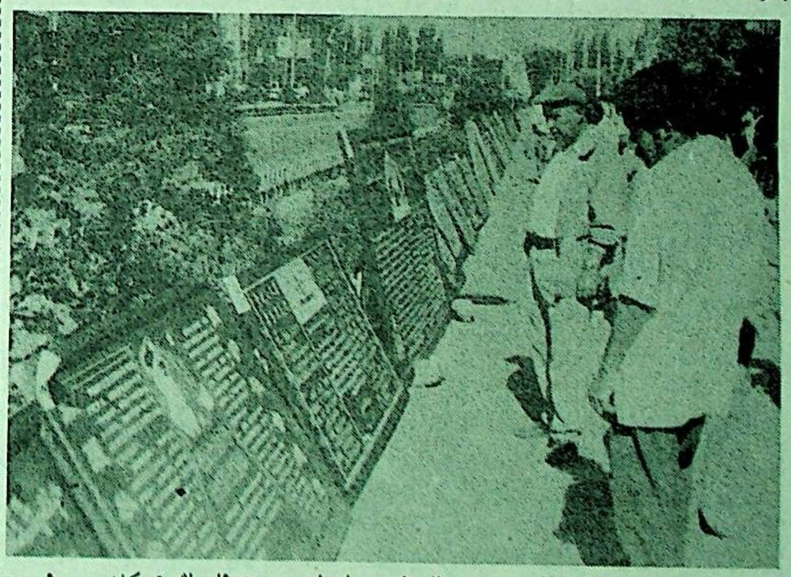

غۇلجا شەھەرلىك سايىۋىي مەھەللە ئىش باشقارمىسى 7-ئاينىڭ 5-كۈنى جەمئىيەت ئاممانلىقىنى ئومۇملاشتۇرۇپ تۈزمەش بويىچە قارا دوسكا ۋە نۇتۇق سۆزلەش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى. مۇسابىقىگە 50 ئورۇن قاتناشتى. ئالتە كوللېكتىپ، 14 ماھىر نەتىجىگە ئېرىشىپ مۇكاپاتلاندى.

سۈرەتتە: مۇسابىقىگە قاتناشتۇرغان دوسكىلار.

كامال جامال فوتوسى

نەتىجە كېلدۇ نەدىن، جاپالىق ئىشلىگەن يەردىن

- خوتەن ئالىي سەۋىيەدىكى مۇئاۋىن مۇدىرى، پروفېسسور ئابدۇللا مەتسېيىت توغرىسىدا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز ئوبۇلقاسىم مەتنىياز

خوتەن ئالىي سەۋىيەدىكى مۇئاۋىن مۇدىرى ئابدۇللا مەتسېيىتكە پروفېسسورلۇق ئۇنۋانى بېرىلگەنلىكى ئېلان قىلىنغاندا ئۇنىڭ كەسپداشلىرى قىزغىن تەبرىكلىدى. ئۇ بۇ ئالىي ئۇنۋانغا قانداق نائىل بولالىدى؟

ئابدۇللا مەتسېيىت ئوقۇتقۇچىلىققا قەدەم قويۇشى بىلەنلا ئۆزىنىڭ ئىگىلىگەن مول نەزەرىيىۋى بىلىملىرىنى ئوقۇتۇش ئەمەلىيىتى بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈپ، ئەۋلادلارنى ئىلىم-پەن بىلىملىرى بىلەن قوراللاندۇرۇپ، خەلقىگە، ۋەتەنگە يارامليق ئىختىساس ئىگىلىرىدىن قىلىپ تەربىيەلەپ چىقىش ئىرادىسىنى تۇرغۇزدى. ئۇ 1979-يىلىدىن بۇيان خوتەن ئالىي سەۋىيەدىكى مۇئاۋىن مۇدىرى ۋە مەكتەپنىڭ فاكۇلتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ۋە مەكتەپنىڭ ئوقۇش- ئوقۇتۇش ئىشلىرىغا مەسئۇل مۇئاۋىن مۇدىرى قاتارلىق ۋەزىپىلەرنى ئۆتىدى. بۇ جەريانىدا مەكتەپ رەھبەرلىك كوللېكتىپىنىڭ بېتەكچىلىكىدە باشتىن-ئاخىر سوتسىيالىستىك مەكتەپ باشقۇرۇش يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ، ئىدىيەۋى -سىياسىي خىزمەتنى ئۆزلۈكسىز كۈچەيتتى. ئۇ ئوقۇتۇش ئىشلىرىدا ئىزچىل تۇردە پارتىيەنىڭ مائارىپ فاكۇلتېتىنى تىرىشچانلىق بىلەن باشقۇرۇپ، ئوقۇتۇش- ئوقۇتۇش خىزمىتىنى ئىلمىيلاشتۇرۇش، كونكرېتلاشتۇرۇشنى پەيدىنپەي ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، تەلىم-تەربىيە خىزمىتىنىڭ ساغلام، جانلىق ئېلىپ بېرىلىشىغا بېتەكچىلىك قىلدى. ئۇ مائارىپ ئىلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئۈچۈن باشقۇرۇش خىزمىتىگە رىقابەت مېخانىزمىنى كىرگۈزۈپ، ئوقۇتۇشنى باشقۇرغۇچى تارماقلار ۋە خادىملارنىڭ مەسئۇلىيەت خىزمەت ۋەزىپىسىنى ئېنىق بەلگىلەپ، مەسئۇلىيەتنى كىشى بېشىغچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، مۇكاپاتلاش، جازالاشنى يولغا قويۇپ، ئىلغارلارنى تەقدىرلەش، ئارقىدا قالغانلارنى بېتەكلەش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى ئۇرغۇتتى. ئۇ دەرسخانىدىكى ئوقۇتۇش بىلەن دەرستىن سىرتقى بېتەكچىلىك قىلىش، 2- دەرسخانا پىلانى، ئوقۇتۇش تەتقىقاتى، ئوقۇتۇش ئىلاھاتى، لېكسىيە، تەجرىبە تونۇشتۇرۇش، دەرسلىك ماتېرىيال تۈزۈش، تەجرىبىخانا قۇرۇلۇشى، ئىلىمكتىرلەشكەن ئوقۇتۇش، ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيەلەش قاتارلىقلارنى ۋاقتىدا تۈزۈشكە بۇۋاستە يېتەكچىلىك قىلىپ، ئوقۇتۇش خىزمىتىنىڭ نورمال ۋە ئۇنۇملۇك ئېلىپ بېرىلىشىغا تېگىشلىك ھەسسە قوشتى.

ئابدۇللا مەتسېيىت ۋاقتىنى قەدىرلەپ ئۆزلۈكسىز تىرىشىپ ئۆگىنىش ئارقىلىق خەنزۇ تىلىنى راۋان سۆزلىيەلەيدىغان، ئاڭلىيالايدىغان، يازالايدىغان ۋە تەرجىمە قىلالايدىغان قابىلىيەتنى يېتىلدۇرگەندىن باشقا يەنە ئىنگلىز تىلىنى قېتىرقىنىپ ئۆگىنىپ، ئاڭلاپ چۈشىنەلەيدىغان، تەبئىي پەنلەر كەسپىگە ئائىت ئىنگلىزچە ماتېرىياللارنى تەرجىمە قىلالايدىغان ئىقتىدارنى يېتىلدۇرۇپ، ئۆزىنىڭ بىلىم دائىرىسى ۋە بىلىم قۇرۇلمىسىنى تېخىمۇ كېڭەيتىپ مۇكەممەللەشتۈردى. ئۇ خاس تەبئىي پەنلەر بويىچە مول بىلىمگە ئىگە بولۇپلا قالماي، ئىجتىمائىي پەن كەسپىلىرى بويىچىمۇ چوڭقۇر بىلىم ئىگىلەپ، ھەر تەرەپلىمە ئىقتىدارنى يېتىلدۈردى. ئۇ ئوقۇتۇش- ئوقۇتۇش ۋە باشقۇرۇش خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغان 30 يىلدىن بۇيان، ئىزچىل تۇردە ئوقۇتۇش خىزمىتىنىڭ 1- سېپىدە ھەر خىل دەرسلەرنى ئۆتۈپ، دەرس مۇنبىرىدىن ئىبارەت ئىلمىي سەھنىدە «ئادەم تەربىيەلەش» ۋەزىپىسىنى نەتىجىلىك ئورۇنداپ كەلدى.

ئابدۇللا مەتسېيىت ئۆزاق يىللىق تەلىم-تەربىيە ئەمەلىيتى جەريانىدا، ئوقۇش- ئوقۇتۇشقا توغرا يېتەكچىلىك قىلىش بىلەن بىللە، دەرس تەييارلاش، ئوقۇتۇشقا ئائىت دەرسلىك ماتېرىياللىرىنى تۈزۈش، دەرسلىك تەرجىمە قىلىش، ئىلمىي تەتقىقات قاتارلىقلار بىلەنمۇ شۇغۇللىنىپ، بەلگىلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. ئۇ كەسپداشلىرى ھەم ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئېھتىياجىنى نەزەردە تۇتۇپ، «ئورگانىك خىمىيە» دەرسلىكىنىڭ 850 مىڭ خەتلىك ئىككى كىتابىنى خەنزۇچىدىن ئۇيغۇرچىغا تەرجىمە قىلدى. «ئوتتۇرا مەكتەپ خىمىيە ھېسابلىرىنى يېشىش توغرىسىدا» نامليق پايدىلىنىش ماتېرىيالىنى تۈزدى. ئۇنىڭ «ئوقۇتقۇچىنىڭ كەسپىي ئەخلاقى توغرىسىدا»، «ھازىرقى زامان پەن- تېخنىكىسى ۋە ئۇنىڭ تەرەققىياتى ئەھۋالى»، «لاياقەتلىك ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى يېتىشتۈرۈش ھەققىدە»، «ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ كەسپىي سەۋىيەسىنى ئۆستۈرۈش خىزمىتىنى تىرىشىپ ياخشى ئىشلەيلى»، «مادداى تۈزۈلۈشىنىڭ قاتلىمى توغرىسىدا»، «ھازىرقى زامان ماتېماتىكىسىنىڭ تەرەققىياتى ۋە ئۇنىڭ قوللىنىلىشى»، «خىمىيەۋى ئېلېمېنتلار توغرىسىدا قىسقىچە چۈشەنچە»، «ئاتوم ۋە ئاتوم ئېنېرگىيىسى توغرىسىدا»، «سىرەك يەر ئېلېمېنتلىرى» قاتارلىق 40 پارچىدىن ئارتۇق تەتقىقات ماقالىسى بىلەن مائارىپ باشقۇرۇش ئىلمى، رەھبەرلىك سەنئىتى ۋە ئىلىم-پەنگە ئائىت 400 مىڭ خەتلىك تەرجىمە ماقالىسى مەتبۇئاتتا ئېلان قىلىندى. 1993-يىلى ئۇنىڭ «ھازىرقى زامان تەبىئىي پەن تەرەققىياتى ھەققىدە لېكسىيە» نامليق كىتابى شىنجاڭ پەن- تېخنىكا، سەھىيە نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنىپ، جەمئىيەتتە بەلگىلىك تەسىر پەيدا قىلدى. بۇ يىل «ئۇيغۇرچە، خەنزۇچە، ئىنگلىزچە خىمىيە ئالىملىرى توغرىسىدا قىسقىچە ئىزاھلىق لۇغەت» نامليق 400 مىڭ خەتلىك كىتابى شىنجاڭ داشۇ نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىندى. ئۇنىڭ يەنە «نوبېل ۋە نوبېل مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن مەشھۇر كىشىلەر» نامليق 600 مىڭ خەتلىك كىتابى بىلەن «خىمىيىلىك مەسىلە - مىسالىلارنى يېشىش ئۇسۇلى توغرىسىدا» نامليق كىتابى ئايرىم-ئايرىم ھالدا شىنجاڭ ياشلار- ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى ۋە شىنجاڭ داشۇ نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنىش ئالدىدا تۇرماقتا. ئۇنىڭ «ئوقۇتقۇچىنىڭ كەسپىي ئەخلاقى توغرىسىدا» نامليق ئىلمىي ماقالىسى 1991-يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىلمىي تەتقىقات يۇرتى تەرىپىدىن «مۇنەۋۋەر مائارىپ تەتقىقات نەتىجىسى» بولۇپ باھالىنىپ مۇكاپاتلاندى.

دەۋرىمىزدە تۆھپىكارلار قەدىرلىك. ئىشلىگەنىنىڭ ئەجرى ھەرگىز زايا كەتمەيدۇ. ئابدۇللا مەتسېيىت مائارىپ ساھەسىدە ئىشلىگەن ئۆزاق يىللار داۋامىدا قولغا كەلتۈرگەن ئەمەلىي نەتىجىلىرىگە ئاساسەن، 1995-يىلى 12-ئايدا پروفېسسور ئۇنۋانىغا ئېرىشتى. 50 دىن ھالقىغان بۇ ئىجادكار قانائەت بوسۇغىسىدا توختاپ قالماي، ئىرادە ھەم غەيرىتىنى تېخىمۇ ئۇرغۇتۇپ، ئىزدىنىش ۋە تەتقىقاتنى داۋاملىق چوڭقۇرلاشتۇرماقتا.

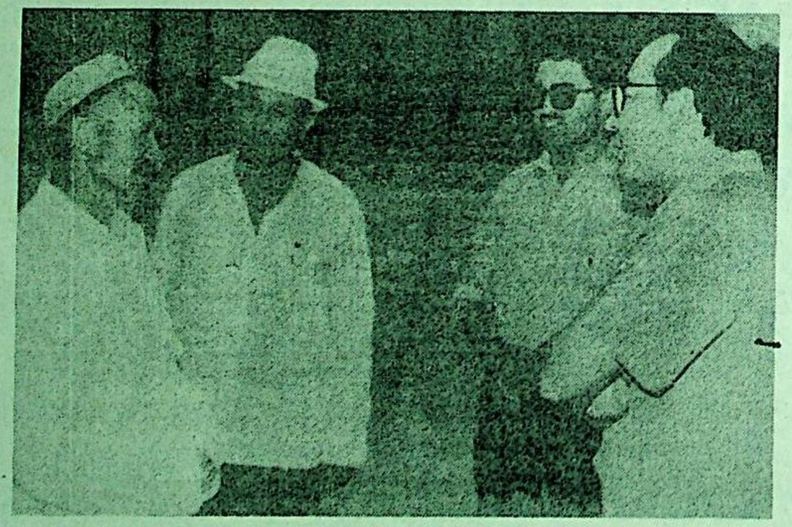

مارالبېشى ناھىيىسىنىڭ سېرىقبۇيا بازىرىدا دېھقان، چارۇچىلار بېيىغاندا يۇرتداشلىرىنى، يۇرتىنى ئۇنتۇمايى مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلاش ئۈچۈن پۇل ئىئانە قىلدى، ئۆز خراجىتى بىلەن مەكتەپ سالدى. 1990-يىلىدىن بۇيان ئۇلار مائارىپقا ئىئانە قىلغان پۇل 1 ملىيون 210 مىڭ يۈەندىن ئاشتى. بۇنىڭ ئىچىدە 10 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق پۇل ئىئانە قىلغان ئائىلە 11 گە يەتتى. شەخسلەر ئۆز خراجىتى بىلەن سالغان مەكتەپ ئۆتكە يەتتى. يەنە بىر قىسىم يەككە سودا- سانائەتچىلەر، دىنىي زاتلار ئۆز خراجىتى بىلەن مەكتەپ سېلىش ئۈچۈن ئۆزلىرىنى تىزمىغا ئالدۇردى.

سۈرەتتە: ناھىيىلىك پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى پەرھات سەئىد ئۆز خراجىتى بىلەن مەكتەپ سېلىش ئۈچۈن تەييارلىق كۆرۈۋاتقان دىنىي زات بىلەن سۆھبەتلەشمەكتە.

ئەنۋەر خىزمەت فوتوسى

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

جياڭ زېمىن چەت ئەلدە ئوقۇۋاتقان ئوتتۇرا ياش، ياش خادىملارنىڭ ۋەكىللىرى بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دېدى:

پارتىيە ۋە خەلق چەت ئەلدە ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلاردىن سەممىي ئۈمىد كۈتىدۇ

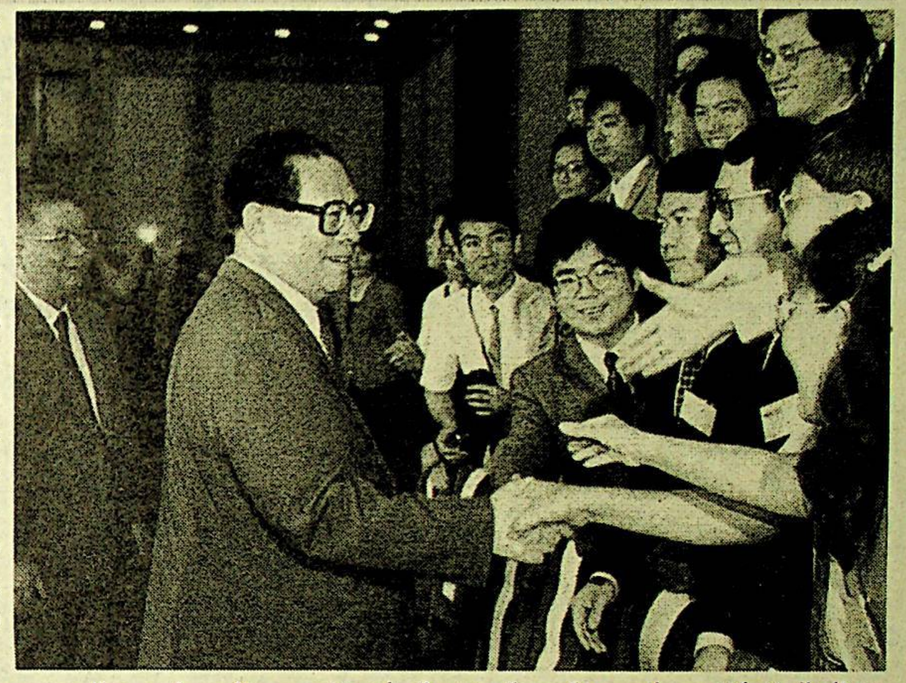

7-ئاينىڭ 23-كۈنى، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى، دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بېيجىڭدىكى «خەلق» سارىيىدا «21-ئەسىردىكى جۇڭگو ۋە چەت ئەلدە ئوقۇۋاتقان يېڭى بىر ئەۋلاد ئوقۇغۇچىلار» مۇھاكىمە يىغىنىغا قاتناشقان ۋەكىللەر بىلەن كۆرۈشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

* * *

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 23 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى، دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن ئىلگىرى «خەلق» سارىيىدا «21-ئەسىردىكى جۇڭگو ۋە چەت ئەلدە ئوقۇۋاتقان يېڭى بىر ئەۋلاد ئوقۇغۇچىلار» مۇھاكىمە يىغىنىغا قاتناشقان ۋەكىللەر بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دېدى: پارتىيە ۋە خەلق چەت ئەلدە ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلاردىن سەممىي ئۈمىد كۈتىدۇ، چەت ئەلدە ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ۋەتەننىڭ ئىسلاھاتى ۋە قۇرۇلۇش ئىشلىرىغا كۆڭۈل بۆلۈپ، داۋاملىق ھەر خىل شەكىل ۋە ئۇسۇللار ئارقىلىق ۋەتەن بىلەن ئالماشتۇرۇشلارنى ئېلىپ بېرىپ، ۋەتەننىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا تۆھپە قوشۇشىغا ئىلھام بېرىشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: 1992- يىلى يولداش دېڭ شىياۋپىڭ بىر قېتىملىق مۇھىم سۆزىدە چەت ئەلدە ئوقۇۋاتقان خادىملارغا «تۆھپە قوشىمەن دېگۈچىلەر يەنىلا ۋەتەنگە قايتقىنى ياخشى» دەپ قىزغىن چاقىرىق چىقارغانىدى. پارتىيە ۋە دۆلەت چەت ئەلدە ئوقۇۋاتقان خادىملارغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدۇ، «چەت ئەلدە ئوقۇشنى قوللاش، ۋەتەنگە قايتىشقا ئىلھام بېرىش، بېرىش-كېلىشتە ئەركىن بولۇش» فاكتورىنى داۋاملىق ئىزچىللاشتۇرۇشتا چىڭ تۇرۇپ، چەت ئەلدە ئوقۇيدىغان خادىملارغا ئالاقىدار خىزمەتلەرنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلەيدۇ. جياڭ زېمىن چەت ئەلدە ئوقۇۋاتقان ياش، ئوتتۇرا ياش خادىملارنى چەت ئەلدە ئوقۇپ ۋەتەنگە قايتىپ كەلگەن پىشقەدەملەرنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىنى ئۆگىنىپ، ئۆزىنىڭ ئىلىم-پەن ساھەسىدىكى ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن ئىلغار ئىلىم-پەن ۋە تېخنىكىنى ئىگىلەپ، ئۇنى ئىشلەپچىقىرىش كۈچىگە ئايلاندۇرۇپ، ئىلىم-پەن ساھەسىدىكى ئىلغار ئۇسۇللار

7-ئاينىك 22-كۈنى جۇڭگو ئايالار سۇ ئۇزۇش كوماندىسى ئايالارنىك 100 × 4 مېترغا كۆچ ئولاپ ئەركىن سۇ ئۇزۇش مۇسابىقىسىدە ئۇچ مىنۇت 40 سېكۇنت 48 دەققە نەتىجە بىلەن كۇمۇش مېدالغا ئېرىشتى.
سۈرەتتە سولدىن: لې جىنيې، چاۋنا، نيەن يۈن ۋە دەن مىك.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرى ئاپەت يۈز بەرگەن رايوندىكى ئاممىدىن ھال سوردى

(بېشى 1 - بەتتە)

بالغۇنتاي بازىرى «218»، «216» دۆلەت تاشيولىنىك ئۆتۈشىدىغان نۇقتىسى. جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈرىيولىمۇ بۇ بازارنى كېسىپ ئۆتىدۇ. بۇ يەر كەلكۇن سۈيىدە پۈتۈنلەي ۋەيران بولغانىدى. كەلكۇن سۈيى بۆسۈپ كەلگەنلىكتىن بۇ يەردىكى ئۇلاستاي دەريالىرى، بايانغۇ دەريالىرىنىڭ ئېقىنى ئۆزگىرىپ، ئىلگىرىكى تاشيول، تۆمۈرىيول شىددەتلىك ئېقىن ئىچىدە قالغان، توك، سۇ، ئالاقە ئۇزۇلۇپ قالغان، ھازىر بالغۇنتاي بازىرىدىكى 27 مىڭ كىشىنىڭ ئوزۇق-تۇلۇكى ئۇزۇلۇپ قېلىش خەۋپىدە تۇرماقتا. ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشت خېجىك پولات - تۆمۈر زاۋۇتىدا كادىرلار ۋە ئامما ئىشەنچىنى چىڭىتىپ، ئىشلەپچىقىرىشنى بالدۇرراق ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە ئىلھاملاندۇردى. ۋاڭ لېچۈەن بۇ يەردىكى ئاشلىق زاپىسىنىڭ يېتىشەيدىغانلىقىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن: «بىز دەرھال كۆچ ئەشكىللەپ، كۆنەستىن سىلەرگە ئاشلىق يەتكۈزۈپ بېرىمىز» دېدى.

ۋاڭ لېچۈەن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى چۈشتىن كېيىن سائەت 17 دە يەنجى خۇيزۇ ئاپتونوم ناھىيىسىگە كېلىپ، بايىنغولىن مۇڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق پارتكومىنىڭ شۇجىسى جاڭ جۇ، ئوبلاست باشلىقى سېرجانىڭ يەنجى ئويمانلىقىنىڭ شىمالىدىكى تۆت ناھىيىنىڭ ئاپەتكە ئۇچراش ئەھۋالى توغرىسىدىكى دوكلاتىنى ئاڭلىدى، ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشت مۇنداق دېدى: كېيىنكى باسقۇچتا ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇش بىلەن بىللە يۇرت- ماكانىنى ئېگىباشتىن قۇرۇپ چىقىش، ئىشلەپچىقىرىشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش كېرەك، ئادەم كۆچى ۋە ماددىي كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ، كەلكۇن بۇزۇۋەتكەن قۇرۇلۇشلارنى رېمونت قىلىپ، ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ئاپەتتىن كېيىنكى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشى ۋە خەلق تۇرمۇشىنىڭ نورمال بولۇشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.

*****

تۇزىتىش

گېزىتىمىزنىڭ 21-ئىيۇل سانى 1-بەتتىكى «ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئىشخانىسى گوۋۇيۈەن ئىشخانىسىنىڭ ئۇقتۇرۇشىنى تارقاتتى» دېگەن خەۋەرنىڭ 2-ستون يۇقىرىدىن 14-قۇرىدىكى «تەھرىر-تەرجىمانلىرى، نەشرىيات ئورۇنلىرىنىڭ...» دېگەننى «تەھرىر-تەرجىمانلىرى يوق نەشرىيات ئورۇنلىرىنىڭ» دەپ، شۇ بەتتىكى ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى ھەققىدىكى خەۋەرنىڭ 4-ستون ئاخىرقى 5-قۇرىدىكى «736»نى «36» دەپ تۈزىتىپ ئوقۇشىڭىزنى سورايمىز.

تەھرىر بۆلۈمى

(بېشى 1 - بەتتە)

9 - بەش يىللىق پىلانىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن ياخشى ئاساس سېلىشىمىز لازىم. بۇنىڭدا يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا خىزمىتىنى ئىزچىل چىڭ ۋە ياخشى تۇتۇش لازىم. بىرىنچى ئورۇندا تۇرىدىغىنى يەنىلا يېزا ئىگىلىكىنى خەلق ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ بىرىنچى ئورنىغا قويۇشتا چىڭ تۇرۇپ، يېزا ئىقتىسادىنى سىجىل تەرەققىي قىلدۇرۇش؛ ھازىر يازلىق يېغىم پەسلى، ئاشلىق، پاختا، ياغلىق دان قاتارلىق يېزا ئىگىلىك، قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرىنى سېتىۋېلىشتا ئاق ھۆججەت بەرمەسلىككە كاپالەتلىك قىلىپ، دېھقانلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىنى قوغداش لازىم. ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش، ئۆزى ئۆزىنى قۇتقۇزۇش خىزمىتىنى كۆچەيتىپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ مول ھوسۇل ئېلىش ئىدىيىسىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇش كېرەك. سانائەتنىڭ ئىقتىسادىي ئۇنۇمىنى تىرىشىپ ئۆستۈرۈپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھات ۋە تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىش لازىم. كارخانىلارنىڭ ئىقتىسادىي ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈشتىن ئىبارەت بۇ مەركەزنى چۆرىدەپ، كارخانىلارنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش ساپاسى ۋە بازار تىجارىتى قاتارلىق ئاجىز ھالقىلارنى چىڭ تۇتۇپ، پۈتۈن يىللىق ئىقتىسادىي كۆرسەتكۈچلەرنى تىرىشىپ ئورۇنداش لازىم.

ئابلەت ئابدۇرېشت مۇنداق دېدى: باھانى قاتتىق تىزگىنلەش لازىم. ئۇنۇملۇك تەدبىرلەرنى داۋاملىق قوللىنىپ، باھانىڭ پۈتۈن يىللىق ئۆرلەش ھەجمىنى % 12 ئەتراپىدا تىزگىنلەپ، دۆلەت ئوتتۇرىغا قويغان % 11 لىك نىشانغا يېتىش ئۈچۈن تىرىشىش لازىم. مۇقىم مۇلۇككە مەبلەغ سېلىشتا ماكرولۇق باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، تۇرغۇزۇش كېرەك. سانائەتنىڭ ئىقتىسادىي ئۇنۇمىنى تىرىشىپ ئۆستۈرۈپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھات ۋە تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىش لازىم. كارخانىلارنىڭ ئىقتىسادىي ئۇنۇمىنى ئۆستۈرۈشتىن ئىبارەت بۇ مەركەزنى چۆرىدەپ، كارخانىلارنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش ساپاسى ۋە بازار تىجارىتى قاتارلىق ئاجىز ھالقىلارنى چىڭ تۇتۇپ، پۈتۈن يىللىق ئىقتىسادىي كۆرسەتكۈچلەرنى تىرىشىپ ئورۇنداش لازىم.

ئابلەت ئابدۇرېشت مۇنداق دېدى: باھانى قاتتىق تىزگىنلەش لازىم. ئۇنۇملۇك تەدبىرلەرنى داۋاملىق قوللىنىپ، باھانىڭ پۈتۈن يىللىق ئۆرلەش ھەجمىنى % 12 ئەتراپىدا تىزگىنلەپ، دۆلەت ئوتتۇرىغا قويغان % 11 لىك نىشانغا يېتىش ئۈچۈن تىرىشىش لازىم. مۇقىم مۇلۇككە مەبلەغ سېلىشتا ماكرولۇق باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ ئوگۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش لازىم. ئوبوروتنى يەنمۇ جانلاندۇرۇپ، ئېچىۋېتىش دائىرىسىنى كېڭەيتىش كېرەك. مالىيە - ئىقتىساد ئىنتىزامىنى چىڭىتىپ، كىرىمنى ئاشۇرۇش- چىقىمنى تېجەشنى كۈچەيتىش كېرەك. مائارىپ تارماقلىرى ئىجتىمائىي كۈچلەر باشقۇرغان مەكتەپلەرنى پائال تەرتىپكە سېلىشى ۋە قېلىپلاشتۇرۇشى كېرەك.

مەركىزىي كومىتېتنىڭ 7- نومۇرلۇق ھۆججىتىنىڭ روھىنى داۋاملىق ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىق خىزمىتىنى ئەستايىدىل تۇتۇش لازىم.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق پلان كومىتېتى، ئىقتىساد- سودا كومىتېتى، يېزا خىزمىتى ئىشخانىسى، تاشقى ئىقتىساد- سودا نازارىتى، مالىيە نازارىتى ۋە سىتاتىستىكا ئىدارىسى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ مەسئۇللىرى قاتناشتى ۋە خىزمەت دوكلاتى بەردى.

ئۇيغۇرچە توشۇش بېكىتىنىڭ ئۇقتۇرۇشى

ئۇرۇمچى شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ (1995) 79-نومۇرلۇق ھۆججىتى «ئۇرۇمچى تاشيول يولۇچى توشۇش بازىرىنى باشقۇرۇشنى يەنمۇ كۈچەيتىش توغرىسىدا پىكىر»، ئۇرۇمچى شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ (1996) 7-نومۇرلۇق «ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ يولۇچى توشۇش بازىرىنى تۈزەش، تەرتىپكە سېلىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى» نىڭ روھى ۋە دۆلەت قاتناش منىستىرلىكىنىڭ «يولۇچى توشۇش بېكەتلىرىنى باشقۇرۇش بەلگىلىمىسى» گە ئاساسەن، ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ يولۇچى توشۇش بازىرىدا ساغلام، تەرتىپلىك، باراۋەر رىقابەتلىشىش ۋەزىيىتىنى تەدرىجىي شەكىللەندۈرۈپ، قاتناش ھالىتىنى تېخىمۇ ياخشىلاپ يولۇچىلارغا قولايلىق يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن ئۇرۇمچى يولۇچى توشۇش بېكىتى بۆگۈندىن باشلاپ جەمئىيەتكە ئېچىۋېتىلدۇ، ھازىر ئالاقىدار ئىشلارنى تۆۋەندىكىدەك ئۇقتۇرىمىز:

1. ئۇرۇمچى شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى يولۇچى توشۇشنى تەرتىپكە سېلىش، تۈزەش ئىشخانىسىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن، ھازىرقى تەۋەلىك مۇناسىۋىتى ئۆزگەرتىلىشتىن ئىلگىرى شەھەرلىك ترانسپورت باشقۇرۇش باش بېكىتى، نېفىتزىگو ئۇزۇن يوللۇق ئاپتوبۇس بېكىتى، يولۇچى توشۇش مەركىزى ئۇرۇمچى يولۇچى توشۇش بېكىتىنى بىرلىكتە باشقۇرىدۇ، بۇ بېكەت «يولۇچىلارنى ئەلا بىلىش، ئەلا مۇلازىملىق قىلىش» مەقسىتى بويىچە ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، بىخەتەر، قولايلىق، ئازادە مۇلازىملىق قىلىدۇ، ۋاقىتقا ئەھمىيەت بېرىدۇ.

2. ئۇرۇمچى ئاپتوموبىل يولۇچى توشۇش بېكىتى ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى تەسىتقىلغان يولۇچى توشۇش نۇقتا قېتىمى بويىچە بىر تۇتاش باشقۇرۇش، بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇش، بىر تۇتاش بىلەت سېتىش، بىر تۇتاش يولۇچىلارنى ئېلىپ مېڭىش، بىر تۇتاش تەكشۈرۈش، يول بەلگىلىرىنى بىر تۇتاش ئېسىشتەك «ئالتىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش» باشقۇرۇش بەلگىلىمىسىنى يولغا قويىدۇ، بېكەت ئىشى، مەيدان ئىشى، يۈك-تاق، ئارقا سەپ تەمىناتى قاتارلىق خىزمەتلەرگە تولۇق مەسئۇل بولىدۇ.

3. ئۇرۇمچى يولۇچىلار بېكىتىنىڭ ئاپتوبۇس توختىتىش مەيدانى يولۇچىلار ئاپتوبۇسى يولغا چىقىدىغان توختاش نۇقتىسى بولۇپ، بۇ يەردىكى ئاپتوبۇسلار ئاساسەن جەنۇبىي شىنجاڭ، شەرقىي شىنجاڭ ۋە شىمالىي شىنجاڭغا قاتنايدۇ. بۇ بېكەتكە كىرىدىغان ئاپتوبۇسلار كەسىپ جەھەتتىن باشقۇرۇشقا، ئورۇنلاشتۇرۇشقا بويسۇنۇشى كېرەك. يولغا چىقىش ۋاقتىنى قەستەن كېچىكتۈرۈپ، شۇ قېتىمقى نۆۋەتكە دەخلى يەتكۈزگەنلەرگە شەھەرلىك ترانسپورت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارمىقى ئالاقىدار بەلگىلىمە بويىچە چارە كۆرىدۇ.

4. باشقا جايلاردىن كەلگەن قاتناش ۋاستىلىرى ترانسپورت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارمىقى بەلگىلىگەن ئاپتوموبىل توختىتىش مەيدانىدا توختىتىشى كېرەك، بېكىتىمىزگە قاراشلىق ئاپتوبۇسلار ئۆز بېكىتىمىزدە تۇرۇش كېرەك. ئەتىسى ئەتىگەندە يولغا چىقىدىغان نۆۋەتچى ئاپتوبۇس ئالدىنقى كۈنى كەچتە بېكىتىمىزدىكى بەلگىلەنگەن ئورۇندا توختىشى، ئىككىنچى نۆۋەتتىن كېيىن ماگىدىغان ئاپتوبۇس ئىككىنچى نۆۋەتتە ماگىدىغان ئاپتوبۇس مېڭىشتىن يېرىم سائەت ئىلگىرى ئورنىغا كېلىپ بولۇشى شەرت (بېكەت بەلگىلىمىسىگە خىلاپلىق قىلغانلارغا تەييارلىق كۆرۈش كومىتېتى بەلگىلىمە بويىچە چارە كۆرىدۇ).

5. ئۇرۇمچى ئاپتوبۇس بېكىتىدىن يولغا چىققان يولۇچىلار ئاپتوبۇسى پرىنسىپ جەھەتتە كىرا ھەققىنى ئايدا ھېسابات قىلىشى كېرەك.

6. ئۇرۇمچى يولۇچى توشۇش بېكىتى يېڭى بەلگە قوللىنىدۇ، ئەسلىدىكى بەلگىلەر بىردەك ئەمەلدىن قالدۇرۇلىدۇ.

7. تىجارەتچىلەر ۋە يولۇچىلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق-مەنپەئىتىنى قوغداش ئۈچۈن، يولۇچىلارنى قاقتى - سوقتى قىلغان، تىل بىرىكتۈرۈپ يولۇچى تارتقان، تالون ۋە ساختا بىلەت سېتىقانلار بايقالسا 5812259 نومۇرلۇق نازارەت قىلىش تېلېفونىغا شىكايەت قىلسا بولىدۇ. قولغا چۈشكەنلەرنىڭ قىلمىشى ئېنىقلىنىپ ئىسپاتلانغاندىن كېيىن، ئالاقىدار قاتناش تارماقلىرى ئۇلارغا قانۇن بويىچە چارە كۆرىدۇ.

ئالاھىدە ئۇقتۇرۇش قىلىدۇق.

1996- يىل 7- ئاينىك 20- كۈنى

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

ماركسىزملىق دىن قارىشىدا چىڭ تۇرۇپ، پارتىيىنىڭ دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكى سىياسىتىنى ئىزچىل ئىجرا قىلايلى

ھەبىبۇللا خوجاھەمجىنى

(1)

ماركسىزم دىن تۆزىگە خاس بىر يۇرۇش ئوبيېكتىپ تەرەققىيات قانۇنىيىتىگە ئىگە، ئۇ كىشىلەرنىڭ سۇبيېكتىپ ئارزۇسى ۋە ئىرادىسىگە بېقىنمايدۇ، تېگى-تەكتىدىن ئېيتقاندا، دىن خەلقنى بىخۇدلاشتۇرۇش رولىنى ئويناپدۇ،دەپ قارايدۇ. بۇ ماركسىزمنىڭ دىنغا ۋە دىنىنىڭ رولىغا بولغان تۇپ قارىشىدۇر. بىز ماركسىزملىق دىن قارىشىدا چىڭ تۇرۇپ، پارتىيىنىڭ سوتسىيالىزم دەۋرىدىكى دىنغا قارىتان تۇپ سىياسىتىنى توغرا چۈشىنىپ،ئۇنى توغرا ئىزچىل ئىجرا قىلىشىمىز كېرەك. دىن مەسلىسى چوڭ ۋە نازۇك مەسىلە، شۇنداقلا رېئال مەسىلە. دىن مەسلىسىنى توغرا تونۇش، ئۇنىڭغا توغرا مۇئامىلە قىلىش ۋە توغرا بىر تەرەپ قىلىش - ئىلىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇش ئىشلىرىدىكى مۇھىم تېما، جۈڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى. يولداش جياڭ زېمىن: «دىن مەسلىسى چوڭ مەسىلە، چۈنكى ئۇ پۈتكۈل دۆلەتنىڭ تىنچ، ئىتتىپاقلىقىغا، ۋەتەننىڭ بىرلىكىگە، سوتسىيالىستىك مادديي مەدەنىيەت ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا، شۇنداقلا سىڭىپ كىرىش ۋە سىڭىپ كىرىشكە قارشى تۇرۇش كۆرىشىگە، تىنچ ئۆزگەرتىۋېتىش بىلەن تىنچ ئۆزگەرتىۋېتىشكە قارشى تۇرۇش كۆرىشىگە مۇناسىۋەتلىك. دىن خىزمىتى ياخشى ئىشلەنسە، ئۇ سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ياخشى رول ئويناپدۇ، ياخشى ئىشلەنمىسە، سىنىپىي دۈشمەنلەر ۋە خەلقئارادىكى ئەكسىيەتچى كۈچلەر پايدىلىنىپ كېتىدۇ» دەپ كۆرسەتتى. ئۇ يەنە: «پارتىيىنىڭ دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكى سىياسىتىنى ئىزچىللاشتۇرۇشمۇ، دىنىي ئىشلارنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشمۇ دىننى سوتسىيالىستىك جەمئىيەتكە ئۇيغۇنلاشتىرا يېتەكلەشنى مەقسەت قىلىدۇ» دەپ كۆرسەتتى. بۇ بىزنىڭ يېڭى تارىخي شارائىتتا دىن خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشىمىزنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى ۋە يېتەكچى فاكتورىدۇر. بىز مۇشۇ يېتەكچى ئىدىيە ۋە يېتەكچى فاكتورنى چىڭ تۇتۇپ، ئىلىمىزدىكى سوتسىيالىزم قۇرۇلۇشنىڭ

پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ دىنىي سىياستىنى توغرا چۈشىنىپ، ئۇنى ئومۇميۈزلۈك ئىزچىل ئىجرا قىلىشىمىز كېرەك. دىنىي توغرا تونۇش، ئۇنىڭغا توغرا مۇئامىلە قىلىش ۋە دىن مەسىلىسىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش، دىن خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش ۋە سوتسىيالىستىك ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

(2)

پارتىيىمىز ماركسىزملىق دىن نەزەريىسىنى دۆلىتىمىزنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا بىرلەشتۈرۈپ، دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكىگە ھۆرمەت قىلىش ۋە ئۇنى قوغداش سىياستىنى تۈزۈپ يولغا قويدى. بۇ پارتىيىمىز ۋە دۆلىتىمىزنىڭ سوتسىيالىزم دەۋرىدە ئېلىمىزدىكى دىنلارغا قارىتان تۇپ سىياستى. ئۇ ئېلىمىزدىكى دىن مەسىلىسىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىشنىڭ بىردىنبىر پروگراممىسى، خەلق مەنپەئىتىگە تامامەن ئۇيغۇن كېلىدىغان ماركسىزملىق توغرا سىياسەت، بىز ئۇنى ئومۇمىيۈزلۈك، توغرا ئىزچىل ئىجرا قىلىشىمىز كېرەك.

پارتىيىمىز ۋە دۆلىتىمىزنىڭ دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكىگە ھۆرمەت قىلىش ۋە ئۇنى قوغداش سىياستىنىڭ ئاساسلىق مەزمۇنى: ھەر بىر پۇقرادا دىنغا ئېتىقاد قىلىش ئەركىنلىكىمۇ، دىنغا ئېتىقاد قىلماسلىق ئەركىنلىكىمۇ بولۇش؛ بۇ دىنغا ئېتىقاد قىلىش ئەركىنلىكىمۇ، ئۇ دىنغا ئېتىقاد قىلماسلىق ئەركىنلىكىمۇ بولۇش؛ بۇ دىنغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھازىر دىنغا ئېتىقاد قىلماسلىق ئەركىنلىكىمۇ بولۇش؛ بۇرۇن دىنغا ئېتىقاد قىلمىغانلارنىڭ ھازىر دىنغا ئېتىقاد قىلىش ئەركىنلىكىمۇ بولۇشى؛ بۇ دىنغا ئېتىقاد قىلىش ئەركىنلىكىمۇ، ئۇ دىنغا ئېتىقاد قىلماسلىق ئەركىنلىكىمۇ بولۇشتىن ئىبارەت.

پۇقرالارنىڭ دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكى پۇقرالارنىڭ سىياسىي ھوقۇقلىرىنىڭ بىرى ھېسابلىنىدۇ. ئۇ دۆلىتىمىزنىڭ ئاساسىي قانۇن، قانۇنلىرىدىمۇ ئېنىق بەلگىلەنگەن. دۆلىتىمىزنىڭ ئاساسىي قانۇنىنىڭ 36-ماددىسىدا: «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ پۇقرالىرى دۆلىتىمىزنىڭ ئاساسىي قانۇنىنىڭ 36- ماددىسىدا: «ھەر قانداق دىنىي پائالىيەتلەرنى قوغدايدۇ» دەپ بەلگىلەنگەن. نورمال دىنىي پائالىيەتلەر ۋە قانۇنلۇق دىنىي تەشكىلاتلار دۆلەت قانۇنى تەرىپىدىن قوغدىلىدۇ. ھەر قانداق ئورۇن، تەشكىلات ۋە شەخس پۇقرالارنىڭ نورمال دىنىي پائالىيەتلىرىگە ئارىلاشماسلىقى شەرت.

پۇقرالارنىڭ دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن دۆلىتىمىزنىڭ ئاساسىي قانۇنىنىڭ 36- ماددىسىدا: «ھەر قانداق دۆلەت ئورگىنى، جامائەت تەشكىلاتى ۋە شەخس پۇقرالارنى دىنغا ئېتىقاد قىلىشقا ياكى دىنغا ئېتىقاد قىلماسلىققا زورلىماسلىقى، دىنغا ئېتىقاد قىلىدىغان پۇقرالارنىمۇ، دىنغا ئېتىقاد قىلمايدىغان پۇقرالارنىمۇ كەمستەمسلىكى لازىم» دەپ بەلگىلەنگەن. بۇ بەلگىلىمە يەنە دۆلىتىمىزنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنىنىڭ 11- ماددىسىدىمۇ ئەينەن بەلگىلەنگەن.

دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرىنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇش پارتىيە ۋە دۆلىتىمىزنىڭ دىنغا قارىتان تۇپ سىياستىنى ئومۇملاشتۇرۇشتا تامامەن ئۈيغۇن كېلىدىغان تۇپ سىياستىنى ئوبدان ئەملىيلەشتۈرۈپ، دىنىي پائالىيەتلەرنى نورمالالاشتۇرۇشنىڭ مۇھىم مادداي شەرتى.

دىنىي تەشكىلاتلار بىر خىل ئىجتىمائىي تەشكىلات. دىنىي پائالىيەتلەر بولسا بىر خىل ئىجتىمائىي پائالىيەت. بۇلارنى ھۆكۈمەتنىڭ دىنىي ئىشلار تارماقلىرىنىڭ مەسئۇرى رەھبەرلىكىدە دىنىي تەشكىلاتلار ۋە دىنىي كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلار مەسئۇل بولۇپ باشقۇرىدۇ. ئىبادەتخانىلار، مەسچىت، چېركاۋلار ھەر قايسى دىن ئېتىقادچىلىرى دىنىي پائالىيەت ئېلىپ بارىدىغان ئاساسلىق سورۇن. ھەر قانداق ئادەم دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرىغا بېرىپ خۇداسىزلىقنى تەشۋىق قىلماسلىقى ياكى دىنغا ئېتىقاد قىلىدىغان پۇقرالارمۇ دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرىنىڭ سرتىغا

تامغىنى **تۇردى قادىر نازىرى** ئىشلىگەن

مىللەتلەر باراۋەرلىكى ۋە ئىتتىپاقلىقى سىياسىتىدە چىڭ تۇرۇش بىلەنلا قالماي، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدا كەڭ ئاممىۋى خىزمەت ئىشلەپ، ئۇلارنى ئەكسىيەتچىلەرگە قارشى قوراللىق كۈرەش قىلىش، تايانچ بازا قۇرۇش، ئىنقىلابىي ھاكىمىيەت قۇرۇشقا سەپەرۋەر قىلدى ۋە ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرىنى يېتىشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بەردى. قىسقىسى، پارتىيىمىز بىگى جۇڭگو قۇرۇلغانىدىن بۇيان 28 يىللىق ئىنقىلابىي كۈرەش داۋامىدا، مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىكى ۋە ئىتتىپاقلىقى پرىنسىپىدا ئىزچىل چىڭ تۇرۇپ كەلدى.

پارتىيىمىز بىگى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن ئالاقەدار ھۆججەتلىرى ۋە دۆلەتنىڭ ئالاقەدار قانۇنلىرىدا بۇ جەھەتتىمۇ ئېنىق بەلگىلىمىلەر بەلگىلەندى.

پارتىيىمىز ۋە دۆلىتىمىزنىڭ مىللەتلەر باراۋەرلىكى ۋە ئىتتىپاقلىقى سىياسىتىنىڭ ئىزچىل ئىجرا قىلىنىشى ئارقىسىدا، ھەرقايسى ئاز سانلىق مىللەتلەر رايونلىرىدا مىللەتلەر بىر ئائىلە كىشىلىرىدەك ئىتتىپاقلىشىپ، مۇرىنى - مۇرىگە تىرەپ ئۆز جايلىرىدا گۈللىنىش ۋەزىيىتىنى شەكىللەندۈرگەنىدى. كېيىن «سول»- چىللىقنىڭ كاشىلىسى، بولۇپمۇ ئون يىللىق ئىچكى قالايمىقانچىلىق ئاز. سانلىق مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىك ھوقۇقى ۋە

«مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى» - مەملىكەتنىڭ بىرلىكىنى مۇستەھكەملەش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىشنىڭ مۇھىم قورالى. بۇ قانۇن ۋەتەنىمىزنىڭ بىرلىككە كەلگەن كۆپ مىللەتلىك دۆلەت ئىكەنلىكىنى، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىشنىڭ ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق مەنپەئىتى ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇلۇشنىڭ تۈپ كاپالىتى ئىكەنلىكىنى قانۇن ئارقىلىق مۇئەييەنلەشتۈرۈپ چىققانلىقى بىلەن مۇھىم ئەمەلىي ئەھمىيەتكە ئىگە. بۇ قانۇننىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلان قىلىنىشى ۋە ئىزچىل ئىجرا قىلىنىشى پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى سىياسىتىنى ئىزچىل ئىجرا قىلىشىمىزدا ئىنتايىن چوڭقۇر تەسىرگە ئىگە بولدى.

ئۇرگانلىرىنىڭ يېتەكچىلىكىنى قوبۇل قىلىشى كېرەك. نورمال ئىجتىمائىي تۇرمۇش، ئىشلەپچىقىرىش ۋە جەمئىيەت تەرتىپىگە توسقۇنلۇق قىلىشقا بولمايدۇ. دىنىي مۇراسىملار بەلگىلەنگەن ئورۇندا، دىنىي كەسىپىي خادىملارنىڭ رىياسەتچىلىكىدە ئېلىپ بېرىلىشى كېرەك. دىنىدىن پايدىلىنىپ پارتىيە رەھبەرلىكىگە، سوتسىيالىستىك تۈزۈمگە قارشى تۇرۇشقا، مىللەتلەرنى ئۆزئارا قارشىلىشىشقا قۇتراتىپ مىللىي بۆلگۈنچىلىك پەيدا قىلىشقا بولمايدۇ. فېئودال خۇراپىي ھەرىكەت ۋە خۇراپىي تەشكىلاتلارنى ئۈيۈشتۇرۇپ ئەكسىلىنقىلابىي ھەرىكەت قىلىشقا تاماممەن مۇمكىن بولدىغانلىقىنى ئىسپاتلىدى.

پارتىيىمىزنىڭ دىنىي سىياستى دۆلىتىمىزدىكى دىنلارنىڭ ۋە دىنىي تەشكىلاتلارنىڭ نىسپىي مۇستەقىللىككە ئىگە ئىكەنلىكىنى، ھەرقانداق چەت ئەل دىنىي تەشكىلاتلىرى ۋە دىنىي زاتلىرىنىڭ دۆلىتىمىزنىڭ دىنىي ئىشلىرىغا ئارىلىشىشىغا يول قويۇلمايدىغانلىقىنى بەلگىلىگەن. دۆلىتىمىزنىڭ ئاساسىي قانۇنىنىڭ 36- ماددىسىدا ۋە دۆلىتىمىزنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنىنىڭ 11- ماددىسىدا: «دىنىي تەشكىلاتلار ۋە دىنىي ئىشلار چەت ئەل كۈچلىرىگە بېقىنمايدۇ» دەپ بەلگىلەنگەن. بۇ بەلگىلىمە دۆلىتىمىز پۇقرالىرىنىڭ دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكىنى ھەققىي ئەملىگە ئاشۇرۇپ، دىنىي پائالىيەتلەرنى قانۇن بويىچە ئېلىپ بېرىشنىڭ مۇھىم كاپالىتى.

نۆۋەتتە، ئېلىمىزنىڭ ئىلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرىنىڭ كۈنسايىن چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ، دىنىي ساھەدىكىلەرنىڭ دوستانە ھېرىش - كېلىش ئىشلىرى كۆپەيمەكتە. بۇنىڭ بىلەن دۆلىتىمىزنىڭ خەلقئارادىكى ئورنى ۋە تەسىرى ئۆسمەكتە. بۇ ئەلۋەتتە كىشىنى خۇشال قىلىدۇ. لېكىن شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، چەت رەھبەرلىكىنى ۋە سوتسىيالىزم تۈزۈمىنى ھمايە قىلىدۇ. ئۇلار بۇگۈنكى كۈندە پۈتۈن مەملىكەت خەلقى بىلەن بىرلىكتە جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇماقتا. ئۇلار ئامما ئارىسىدا بىر قەدەر يۇقىرى ئىناۋەتكە ۋە تەسىرگە ئىگە. ئۇلارنىڭ ئامما بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى قويۇق. ئۇلار دۆلىتىمىزنىڭ تاشقى دوستانە ئالاقە ئىشلىرىدا پايدىلىق خىزمەتلەرنى ئىشلىدى. دۆلىتىمىزنىڭ تىنچ - ئىتتىپاق بولغان سىياسىي ۋەزىيىتىنى قوغداش، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ئىشلىرىنى يۈكسەلدۈرۈشته، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداشتا ھەققەتەن پايدىلىق رول ئوينىدى. تارىخ ۋەتەنپەرۋەر دىنىي زاتلار ۋە دىنغا ئېتىقاد قىلىدىغان ئامما بىلەن ئىتتىپاقلىشىشقا، ھەمكارلىشىشقا ۋە بىرلىك سەپ تۈزۈشكە تاماممەن مۇمكىن بولدىغانلىقىنى ئىسپاتلىدى.

پارتىيىمىزنىڭ دىنىي سىياستى دۆلىتىمىزدىكى دىنلارنىڭ ۋە دىنىي تەشكىلاتلارنىڭ نىسپىي مۇستەقىللىككە ئىگە ئىكەنلىكىنى، ھەرقانداق چەت ئەل دىنىي تەشكىلاتلىرى ۋە دىنىي زاتلىرىنىڭ دۆلىتىمىزنىڭ دىنىي ئىشلىرىغا ئارىلىشىشىغا يول قويۇلمايدىغانلىقىنى بەلگىلىگەن. دۆلىتىمىزنىڭ ئاساسىي قانۇنىنىڭ 36- ماددىسىدا ۋە دۆلىتىمىزنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنىنىڭ 11- ماددىسىدا: «دىنىي تەشكىلاتلار ۋە دىنىي ئىشلار چەت ئەل كۈچلىرىگە بېقىنمايدۇ» دەپ بەلگىلەنگەن. بۇ بەلگىلىمە دۆلىتىمىز پۇقرالىرىنىڭ دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكىنى ھەققىي ئەملىگە ئاشۇرۇپ، دىنىي پائالىيەتلەرنى قانۇن بويىچە ئېلىپ بېرىشنىڭ مۇھىم كاپالىتى.

پارتىيىنىڭ دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكى سىياستى مەملىكىتىمىزدىكى ئومۇمىي پۇقرالارغا قارىتىلغان. ئۇ كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئىتتىپاقدىكى سوتسىيالىستىك دۆلەتلەرنىڭ خەلقى بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئاتېئىزمنى تەشۋىق قىلىشنى، ئىلىم - پەن ۋە مەدەنىيەت بىلىملىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى تەكتلەش لازىم. بۇ دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكى سىياستى بىلەن قارىمۇ - قارشى ئەمەس. خەلق ئامما ۋە كەڭ ياشلارغا ئاتېئىزم، ئىلىم - پەن ۋە جەمئىيەت تەرەققىياتى تارىخىي بىلىملىرىنى تەشۋىق قىلىش ۋە شانلۇق ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى ئېلىپ بېرىشىمىز كېرەك. ھەرقانداق دۆلەت، ھەر قانداق مىللەت تەرەققىي تاپماقچى، قۇدرەت تاپماقچى بولىدىكەن، دىنغا ئەمەس، پەن - تېخنىكىغا، ماتېرىيقا تايىنىشى، ماتېرىيىنى زور كۈچ بىلەن يۇكسەلدۈرۈشى، ھەر مىللەتنىڭ زور تۈركۈم ئىختىساسلىقلارنى يېتىشتۈرۈشى ۋە تەربىيىلەشكە، مىللەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە زور دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك. بۇنىڭدىن ئىككىلىنىشكە بولمايدۇ. شۇنداق قىلغاندىلا دىننىڭ ئامىمۇئىلىق، مىللىيلىق، خەلقئارالىق، ئۇزاق مۇددەتلىك ۋە مۇرەككەپلىكىدىن ئىبارەت خۇسۇسىيىتىنى ئىگىلەپ ۋە ئۇنىڭغا توغرا مۇئامىلە قىلىپ، پارتىيىنىڭ سوتسىيالىزم دەۋرىدىكى دىنغا قارىتان تۇپ سىياستىنى قەتئىي تەمىنلەيمىز، توغرا ئىزچىل ئىجرا قىلالايمىز.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بېكى ئادىرىسى
www.uyghurkitap.com

چىەن چىچىن ھىندونېزىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى ئاراتاس بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا، 22- ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چىەن چىچىن بۈگۈن بۇ يەردە جۇڭگونىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ سۆھبەت ئۇلپىتى بولغانلىقى ئىككى تەرەپنىڭ ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنىڭ يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈلگەنلىكىنى، جۇڭگو بىلەن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك راۋاجلىنىدىغانلىقىنى كۆرسەتتى، دەپ تەكىتلىدى.

چىەن چىچىن بۈگۈن ھىندونېزىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى ئاراتاس بىلەن كۆرۈشكەندە بۇ سۆزنى قىلدى.

چىەن چىچىن ئالدى بىلەن ھىندونېزىيىنىڭ جۇڭگونىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ سۆھبەت ئۇلپىتى بولۇشىنى قوللىغانلىقىغا رەھمەت ئېيتتى، ئۇ يەنە ھىندونېزىيە ھۆكۈمىتىنىڭ ھەرقايسى دۆلەتلەر باراۋەرلىكتە ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش، ئەۋزەللىك جەھەتتە بىر - بىرىنى تولۇقلاش ئاساسىدا ئىقتىساد- سودا ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش كېرەك، دېگەن كۆز قارىشىنى يۇكسەك دەرىجىدە مەدھىيىلىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: بىز ھىندونېزىيە ھۆكۈمىتىنىڭ بىر قىسىم خەلقئارا مەسىلىدە جۇڭگونى قوللىغانلىقىغا رەھمەت ئېيتىمىز.

ئاراتاس مۇنداق دېدى: تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەر ئۆزئالدىغا ئەۋزەللىككە ئىگە، ئەمما بەزىلەر ئەۋزەللىكىمىزنى ئاجىزلاشتۇرماقچى بولۇپ كېلىۋاتىدۇ. شۇڭا، ھىندونېزىيە بىلەن جۇڭگو خەلقئارا ئىشلاردا ھەمكارلىقنى داۋاملىق كۈچەيتىشى، بىر - بىرىنى قوللىشى كېرەك. ئاراتاس جۇڭگونىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ سۆھبەت ئۇلپىتى بولغانلىقىدىن خۇشال ئىكەنلىكىنى بىلدۈردى. بۇنى ئىككى دۆلەتنىڭ ئىنتايىن ياخشى ھەمكارلىشىش ئاساسى، دەپ ھېسابلىدى.

چىەن چىچىن ياپونىيە دىپلوماتىيە ۋەزىرى چىتىەن بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا، 23- ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چىەن چىچىن بۈگۈن بۇ يەردە ياپونىيە دىپلوماتىيە ۋەزىرى چىتىەن شۈيەن بىلەن كۆرۈشكەندە چىاۋبەن ئېچكى كابىنېتىنىڭ جۇڭگو - ياپونىيە دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقىغا ئاكتىپ باھا بەردى.

چىەن چىچىن: جۇڭگو، ياپونىيە رەھبەرلىرىنىڭ پات - پات كۆرۈشۈپ تۇرۇشى، دىپلوماتىيە تارماقلىرىنىڭ پات - پات پىكىر ئالماشتۇرۇپ تۇرۇشى ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇشقا پايدىلىق، دېدى.

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: كېلەر يىل جۇڭگو- ياپونىيە دىپلوماتىك مۇناسىۋىتىنىڭ نورمالاشقانلىقىغا 25 يىل توشىدۇ، جۇڭگو ئىككى تەرەپنىڭ جۇڭگو - ياپونىيە قوشما بايانات ۋە ياپونىيىنىڭ جۇڭگو ئېچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونىدا ئېلىپ بارغان ئىقتىسادىي ھەمكارلىقىنىڭ 10 يىللىقىنى خاتىرىلەيدىغان مۇھىم يىل بولۇپ، ئىككى تەرەپ بۇ يىل ئالماشتۇرۇپ تۇرۇشقا پايدىلىق، دېدى.

ھىندونېزىيە زۇڭتۇڭى سۇخاتو 7 - ئاينىڭ 22 - كۈنى جاكارتىدىكى زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە جۇڭگونىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چىەن چىچىن بىلەن كۆرۈشتى. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

سۇخاتو زۇڭتۇڭ مۇئاۋىن زۇڭلى چىەن چىچىن بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا، 22- ئىيۇل تېلېگراممىسى. ھىندونېزىيە زۇڭتۇڭى سۇخاتو بۈگۈن بۇ يەردە ھىندونېزىيىنىڭ خەلقئارا ئىشلاردا جۇڭگو بىلەن ماسلىششنى ۋە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىشنى، ئىككى تەرەپنىڭ دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى يەنمۇ راۋاجلاندۇرۇشنى خالايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

سۇخاتو زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە جۇڭگو گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چىەن چىچىن بىلەن كۆرۈشكەندە مۇشۇ ئىپادىنى بىلدۈردى.

كۆرۈشۈشتە ئىككى تەرەپ ئىنتايىن سەمىمىي، دوستانە پاراڭلاشتى. سۇخاتو جۇڭگونىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ سۆھبەت ئۇلپىتى بولغانلىقىنى تەبرىكلىدى ھەمدە چىەن چىچىنىنىڭ ۋەكىللەر ئۆمىكىنى باشلاپ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ رايون مۇنبىرى يىغىنى قاتارلىق ئالاقىدار يىغىنلارغا قاتناشقانلىقىنى ئالقىشلىدى.

چىەن چىچىن ئالدى بىلەن رەئىس جياڭ زېمىن ۋە زۇڭلى لى پېڭنىڭ سۇخاتو زۇڭتۇڭغا يوللىغان سەمىمىي سالمىنى يەتكۈزدى ھەمدە ھىندونېزىيە تەرەپنىڭ جۇڭگونىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ سۆھبەت ئۇلپىتى بولۇشى ئۈچۈن كۆرسەتكەن ئاكتىپ تىرىشچانلىقلىرىغا رەھمەت ئېيتتى، ھىندونېزىيىنىڭ خەلقئارا ئىشلاردا، جۈملىدىن كشىلىك ھوقۇق قاتارلىق مەسىلىلەردە جۇڭگونى قوللىغانلىقىنى ماختىدى. چىەن چىچىن جۇڭگونىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى بىلەن بولغان دوستلۇق، ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىشنى خالايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

سۇخاتو چىەن چىچىنگە رەئىس جياڭ زېمىن ۋە زۇڭلى لى پېڭغا بولغان ياخشى تىلەكلىرىنى يەتكۈزۈپ قويۇشنى ئۆتۈندى.

سۇخاتو مۇنداق دېدى: جۇڭگو ئىقتىسادتا كۆرۈنەرلىك مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتى. ھازىر تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەر كەمدىن كەم ئۇچرايدىغان تەرەققىيات پۇرسىتىگە ئىگە بولدى، ھىندونېزىيە ئاسىيا دۆلەتلىرىنىڭ ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىپ بىر - بىرىنى قوللىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ ھەمدە تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەر بىلەن ھەقىقىي باراۋەر، ئادىل شېرىك مۇناسىۋىتە ئورنىتىشنى خالايدۇ.

چىەن چىچىن بۇنىڭغا قوشۇلدىغانلىقىنى

رۇئ يېرىن ياپونىيىلىك مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 22- ئىيۇل تېلېگراممىسى. دۆلەتنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى رۇئ يېرىن بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن «خەلق» سارىيىدا ياپونىيە خەلقئارا سودىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى، يېزۇن ئاكسىيە شىركىتىنىڭ مەسلىھەتچىسى تېمەن چۈەنجې باشچىلىقىدىكى ياپونىيىنىڭ جۇڭگو ئېچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونىدا ئېلىپ بارغان ئىقتىسادىي ھەمكارلىقىنىڭ 10 يىللىقىنى خاتىرىلەيدىغان مۇھىم يىل بولۇپ، ئىككى تەرەپ بۇ يىل ئالماشتۇرۇپ تۇرۇشقا پايدىلىق، دېدى.

ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: كېلەر يىل جۇڭگو- ياپونىيە دىپلوماتىك مۇناسىۋىتىنىڭ نورمالاشقانلىقىغا 25 يىل توشىدۇ، جۇڭگو ئىككى تەرەپنىڭ جۇڭگو - ياپونىيە قوشما بايانات ۋە ياپونىيىنىڭ جۇڭگو ئېچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونىدا ئېلىپ بارغان ئىقتىسادىي ھەمكارلىقىنىڭ 10 يىللىقىنى خاتىرىلەيدىغان مۇھىم يىل بولۇپ، ئىككى تەرەپ بۇ يىل ئالماشتۇرۇپ تۇرۇشقا پايدىلىق، دېدى.

ئۇ ياپونىيە كارخانىچىلىرى جۇڭگونىڭ ئېچكى جايلىرىغا مەبلەغ سېلىشنىڭ مۇھىملىقىنى تولۇق تونۇپ بۇ رايونلار بىلەن بولغان ھەمكارلىقنى يەنمۇ قانات يايدۇرۇشنى ئۈمىد قىلدۇ. ئۇ مۇنداق دېدى: ياپونىيە خەلقئارا سودىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەمئىيىتى بولتۇر سېچۇەن، خېبېي، خېيلۇڭجياڭ ۋە يۈننەنلەرنى

بېنگال دۆلتىنىڭ زۇڭلىسى «بىر جۇڭگو سىياسىتى»گە قەتئىي ئەمەل قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى
ئانگۇلا جۇڭگو بىلەن بولغان ھەمكارلىقنى كۈچەيتىشنى خالايدىغانلىقىنى بىلدۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، داككا، 22- ئىيۇل تېلېگراممىسى. بېنگال دۆلتىنىڭ زۇڭلىسى شەيىخ خاسىنا بۈگۈن بۇ يەردە بېنگال دۆلىتى يېڭى ھۆكۈمىتىنىڭ «بىر جۇڭگو سىياسىتى»گە قەتئىي ئەمەل قىلىدىغانلىقىنى، تەيۋەننى جۇڭگوغا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ بىر قىسمى دەپ قارايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

خاسىنا مۇنۇلارنى بىلدۈردى: ھۆكۈمىتىم جۇڭگو بىلەن بولغان دوستلۇق، ئىناق قوشنىدارلىق مۇناسىۋىتىنى قەدىرلەيدۇ، «بىر جۇڭگو سىياسىتى»ئاساسىدا ئىككى تەرەپ مۇناسىۋىتىنى ساقلايدۇ.

خاسىنا ئىككى دۆلەتنىڭ ئىقتىساد - سودا ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنىڭ تەرەققىياتىنى ئەسلەپ ئۆتتى، بولۇپمۇ جۇڭگونىڭ بېنگالدا قۇرۇلۇشلارنى تىلغا ئالدى، ئۇلارنى «ئىككى دۆلەتنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك داۋاملىشىدىغان دوستلۇقىنىڭ ئايدىسى» دېدى. ئۇ ئىككى تەرەپ سودىسىدىكى تەڭپۇڭسىزلىقنى تارايتىش ئۈچۈن، جۇڭگونىڭ بېنگال دۆلىتىنىڭ مالىددىي ئەشيالىرىنى تېخىمۇ كۆپ ئىمپورت قىلىشنى ئۈمىد قىلدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لۇئاندا، 22- ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئانگولا زۇڭلىسى فەندىنۇن مۇشۇ ئاينىڭ 2 - كۈنى بۇ يەردە ئانگولانىڭ جۇڭگو بىلەن بولغان ھەمكارلىقنى داۋاملىق كۈچەيتىشنى خالايدىغانلىقىنى، جۇڭگونىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشتە قولغا كەلتۈرگەن تەجرىبىلىرىنى ئەينەك قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئۇ يەنە: جۇڭگو ھۆكۈمىتى ئانگولا ئەڭ ئېغىر قېينىچىلىققا دۇچ كەلگەن ۋاقىتتا ئانگولاغا ياردەم بەردى، دېدى. ئۇ جۇڭگونىڭ ئانگولانىڭ دۆلەتنى قايتا گۈللەندۈرۈشى جەھەتتە داۋاملىق ياردەم بېرىشنى ئۈمىد قىلدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىشتە غايەت زور نەتىجىلەرگە ئېرىشتى، مول تەجرىبىلەرنى توپلىدى، ئانگولا جۇڭگونىڭ بۇ جەھەتتىكى تەجرىبىلىرىنى ئەينەك قىلىشى ئىنتايىن زۆرۈر.

تەيۋەن مەسىلىسى ئۈستىدە توختالغاندا، فەندىنۇن ئانگولا ھۆكۈمىتىنىڭ «بىر جۇڭگو» سىياسىتىگە داۋاملىق ئەمەل قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

فرانسىيە، مىسىر زۇڭتۇڭلىرى تېلېفون ئارقىلىق سۆھبەتلەشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پارىژ، 21- ئىيۇل تېلېگراممىسى. فرانسىيە زۇڭتۇڭى شىراك مۇشۇ ئاينىڭ 21 - كۈنى تېلېفون ئارقىلىق مىسىر زۇڭتۇڭى مۇبارەك بىلەن ئوتتۇرا شەرق ۋەزىيىتى توغرىسىدا پىكىر سائىتىگە يېقىن سۆھبەتلەشتى، ئىككى تەرەپ ئوتتۇرا شەرق تىنچلىقى تەرەققىياتىنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرۈشنى تامامەن قوللايدىغانلىقىنى تەكىتلەشتى.

ئېلىسې سارىيى باياناتچىسىنىڭ ئېيتىشچە، بۇ قېتىمقى سۆھبەت مۇبارەكنىڭ تەلىپى بويىچە ئېلىپ بېرىلغان. مۇبارەك شىراكقا ئىسرائىلىيىنىڭ يېڭى زۇڭلىسى نېتانىياخۇنىڭ يېقىندا قاھىرەدە زىيارەتتە بولغاندا ئۆزى بىلەن ئۆتكۈزگەن سۆھبىتىنىڭ ئەھۋالىنى تونۇشتۇرغان. ئۇ قوشۇمچە، مىسىر، ئىسرائىلىيە رەھبەرلىرىنىڭ بۇ قېتىمقى سۆھبىتىدە ئىسرائىلىيە يېڭى ھۆكۈمىتى قاتتىق مەيدان قوللانغانلىقى ئۈچۈن ئوتتۇرا شەرقتە كۆرۈلگەن جىددىيلىك «ئايدىڭلاشتۇرۇلغان»، نېتانىياخۇ ھۆكۈمىتىنىڭ ئوتتۇرا شەرق سىياسىتىدە مەلۇم بوشىشىش ئالامىتى كۆرۈلگەن.

ئىسرائىلىيە ئەرەبلەر بىلەن تىنچ ئۆتۈشنى قوللايدۇ

ياپونىيە دېپلوماتىك مۇناسىۋىتىنىڭ نورمالاشقانلىقىغا 25 يىل توشىدۇ، جۇڭگو ئىككى تەرەپنىڭ جۇڭگو - ياپونىيە قوشما بايانات ۋە جۇڭگو - ياپونىيە تىنچلىق - دوستلۇق شەرتنامىسىدىكى پرىنسىپلار ئاساسىدا، ئىككى تەرەپ مۇناسىۋەتتە ساقلانغان مەسىلىلەرنى مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىپ، جۇڭگو - ياپونىيە مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن ياخشى كەيپىيات ۋە شارائىت ھازىرلىشنى ئۈمىد قىلىدۇ.

چېتىەن مۇنداق دېدى: ياپونىيە ياپونىيە - جۇڭگو مۇناسىۋىتىنىڭ ئىنتايىن ئەھمىيىتە بېرىدۇ، بۇنىڭدىن كېيىن ئىككى دۆلەتنىڭ دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن داۋاملىق تىرىشىدۇ، بولۇپمۇ يۇقىرى قاتلامدىكىلەرنىڭ ئۆزئارا زىيارىتىنى داۋاملاشتۇرىدۇ. ئۇ بۇنىڭ ياپونىيە ھۆكۈمىتىنىڭ توپ سىياسىتى ئىكەنلىكىنى تەكىتلىدى.

ياپونىيە جۇڭگوغا تاشلاپ كەتكەن خىمىيىۋى قوراللىرىنى بىخەتەر يوقىتىش ھەققىدە

ياپونىيە خەلقئارا سودىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەمئىيىتى بۈلتۈر سېچەن، خېيلۇڭجيانگ ۋە يۇننەنلەرنى كۆزدىن كۆچۈرۈشكە ئۈمەك ئەۋەتكەنىدى، بۇ يىل گۈاڭشىنى زىيارەت قىلدۇق، ھازىر ئىچكى موڭغۇلغا مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى كۆزدىن كۆچۈرۈشكە بارماقچى بولۇۋاتىمىز. كۆزدىن كۆچۈرۈش ئۈمىكى كۆزدىن كۆچۈرگەن ئەھۋاللارنى ياپونىيە كارخانىچىلىرىغا تونۇشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ جۇڭگونى چۈشىنىشىنى چوڭقۇرلاشتۇرىدۇ. ئۇ جۇڭگونىڭ 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ۋە كەلگۈسى 15 يىل ئىچىدە ياپونىيە كارخانىچىلىرى جۇڭگوغا سالىدىغان مەبلەغ ئۇزلۇكسىز كۆپىيىدۇ دەپ ھېسابلىدى.

دوستانە ئۇچرىشىشلار

ئىسرائىلىيە ئەرەبلەر بىلەن تىنچ ئۆتىدىغانلىقىنى بىلدۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئەبۇزەبى، 22- ئىيۇل تېلېگراممىسى. ماسكات خەۋىرى. بۈگۈن ئومانىنىڭ پايتەختى ماسكاتقا يېتىپ كېلىپ زىيارىتىنى باشلىغان ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى نىتانياخۇنىڭ دېپلوماتىيە مەسلىھەتچىسى گوردز: ئىسرائىلىيە يېقى ھۆكۈمىتى ئەرەبلەر بىلەن تىنچ ئۆتىدۇ ھەمدە تىنچلىقنى ئىلگىرى سۈرۈش جەھەتتە قولغا كەلتۈرۈلگەن ئىلگىرىلەشنى قوغدايدۇ، دەپ تەكتلىدى.

گورد بۈگۈن چۈشتىن كېيىن ئومان دېپلوماتىيە ۋەزىرى يۈسۇپ بىلەن سۆھبەتلەشكەندە بۇ سۆزنى قىلدى.

سۆھبەت جەريانىدا، ئىككى تەرەپ ئۇتتۇرا شەرق سىياسىتىدە مەلۇم بوشلۇق ئالامتى كۆرۈلگەن.

ئىسرائىلىيە ئىككى تەرەپنىڭ ئىلگىرىلەش ئىھتىماللىقى بارلىقىنى ئەسلەپ ئۆتتى. ھەمدە ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ مۇشۇ يولدا كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقلىرى ئۈستىدىكى قاراشلىرىنى ئالماشتۇردى. يۈسۇپ گوردقا ئومانىنىڭ ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتى توغرىسىدىكى قارىشىنى ھەمدە پارس قولتۇقى دۆلەتلىرى ھەمكارلىق كومىتېتىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ ۋە «دەمەشق خاتىرىسى»گە ئىمزا قويغان دۆلەتلەرنىڭ بۇ مەسىلىگە تۇتقان مۇئىدانىنى تونۇشتۇردى.

ئوتتۇرا شەرق ۋەزىيىتى

دېدى: ياپونىيە خەلقئارا سودىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەمئىيىتى باشلىقى، يېسۇن ئاكسىيە شىركىتىنىڭ مەسلىھەتچىسى تېەن چۈەنجې باشچىلىقىدىكى ياپونىيىنىڭ جۇڭگو ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونىنىڭ مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى كۆزدىن كۆچۈرۈش ئۆمىكىدىكىلەر بىلەن كۆرۈشتى.

رۇئ يىربىن ياپونىيىلىك مېھمانلارنىڭ ئىچكى موڭغۇلنىڭ مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى كۆزدىن كۆچۈرۈشكە بېرىشنى قارشى ئالىدىغانلىقىنى بىلدۈردى. ئۇ مۇنداق دېدى: «ئىچكى موڭغۇل مۇئەييەن سانائەت ئاساسىغا ئىگە، بايلىقىمۇ بىر قەدەر مول، ھەمكارلىقنى تېخىمۇ ياخشى قانات يايدۇرۇش ئۈچۈن ياپونىيىلىك دوستلارنىڭ ئىچكى موڭغۇلدا كۆپ يەرلەرنى كۆرۈپ، ئېھتىياجنى كۆپلەپ ئىگىلىشىنى ئۈمىد قىلىمەن».

تېەن چۈەنجې مۇنداق دېدى: ياپونىيە خەلقئارا سودىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەمئىيىتى

بۇرچىكو خەلقئارا كېسىم كومىتېتى رەسمىي قۇرۇلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پېلگراد، 20 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. خەلقئارا سوت مەھكىمىسى مۇشۇ ئاينىڭ 20 - كۈنى ئامېرىكىلىق ئادۇوكات روبېرس ئۇۋېننى بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنانىڭ بۇرچىكو زېمىن ماجىراسىنى ھەل قىلىشنى مەقسەت قىلىدىغان كېسىم كومىتېتىنىڭ ئىجرائىيە رەئىسلىكىگە تەيىنلىدى، بۇرچىكو بولۇپ، كەڭلىكى ئاران ئالتە كىلومېتر كېلىدۇ، سېربىلار ئۇنى 20 كىلومېترغا كېڭەيتىشنى تەلەپ قىلىۋاتىدۇ. بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا تىنچلىق كېلىشىمىدىكى بەلگىلىمىگە ئاساسەن، بۇرچىكو رايونىنى ئايرىش مەسلىسى خەلقئارانىڭ كېسىم قىلىشى ئارقىلىق ھەل قىلىنىدۇ، بۇ كېسىم كومىتېتى ئۈچ ئەزادىن تەركىپ تېپىشى كېرەك. ئۇنىڭ ئىچىدە مۇسۇلمانلار - خورۋاتلار فېدېراتسىيىسى بىلەن سېربىلار بىردىن ۋەكىل كۆرسىتىدۇ، 3 - ئەزا، يەنى كومىتېتنىڭ ئىجرائىيە رەئىسى ئىككى تەرەپنىڭ كېڭىشىپ بىرلىككە كېلىشى ئارقىلىق ھەل قىلىنىدۇ. كېلىشىمدە بەلگىلەنگەن ئاخىرقى مۇھلەت 7 - ئاينىڭ 14 - كۈنىدىن ئىلگىرى ئىككى تەرەپ كومىتېتنىڭ بىردىن ئەزاسىنى تەيىنلىگەن بولسىمۇ، كومىتېتنىڭ ئىجرائىيە رەئىسىنىڭ نامزاتلىرىنى كۆرسىتەلمىگەنىدى. مۇشۇنداق ئەھۋالدا خەلقئارا سوت مەھكىمىسى بۇنىڭغا ئارىلاشتى.

خەۋەرگە قارىغاندا، خەلقئارا كېسىم قىلىش كومىتېتىنىڭ قۇرۇلۇشى بورچىكو دائىرىسىنى ئايرىش مەسلىسىنىڭ ھەل قىلىنىشىنى تېزلىتىدىكەن.

كورىيە ھال سورىغۇچى ئايالالار تەشكىلاتى ياپونىيە ئاسىيا ئايالالار تىنچلىق فوندى جەمئىيىتىگە خەت ئەۋەتىپ، ياپونىيە ھۆكۈمىتىدىن جىنايىتىنى ئېتىراپ قىلىشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خەنچىك، 20 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. كورىيە ھال سورىغۇچى ئايالالار مەسلىسى كېڭەشمىسى بۈگۈن ياپونىيە ئاسىيا ئايالالار تىنچلىق فوندى جەمئىيىتىگە خەت ئەۋەتىپ، بۇ ئورگانىنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 19 - كۈنىدىكى سابىق ھال سورىغۇچى ئايالالارغا تۆلەم بېرىش توغرىسىدىكى قارارىغا نارازىلىق بىلدۈردى ھەمدە ياپونىيە ھۆكۈمىتىنىڭ ئوتتۇرىغا چىقىپ، ھال سورىغۇچى ئايالالار مەسلىسىدىكى جىنايىتىنى ئېتىراپ قىلىشنى ۋە تۆلەم بېرىشنى تەلەپ قىلدى.

كورىيە ھال سورىغۇچى ئايالالار مەسلىسى كېڭەشمىسى خېتىدە ياپونىيە ھۆكۈمىتىنىڭ ھال سورىغۇچى ئايالالار مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن جاۋابكارلىقنى باشقىلارغا ئارتىپ قويۇشقا ئۇرۇنغانلىقىنى تەنقىد قىلدى. خەتتە مۇنداق دېيىلدى: ياپونىيە ھۆكۈمىتى زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچىلارنىڭ تەلىپىگە قارىماي، خەلق تەشكىلاتى ئارقىلىق زىيانكەشلىككە ئۇچرىغانلارغا تۆلەم بېرىشتە تۇرۇۋالدى، بۇ ئايالالارنىڭ كىشىلىك ھوقۇقىنى خارلىغانلىق. كېڭەشمە ياپونىيە ھۆكۈمىتىنى ئايالالارنى ھال سورىغۇچى ئايال بولۇشقا مەجبۇرلاش جىنايىتىنى ئېتىراپ قىلىشقا، بۇ ئىش توغرىسىدا ئېنۇ سوراشقا ھەمدە تۆلەم بېرىشكە ئۇندىدى.

ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتى بۇرۇندى ۋەزىيىتىدىن ئەندىشە قىلماقتا

بۇرۇندىدا 300 نەپەر كىشى قەتلە توقۇنۇشىدا ئۆلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئەددىس - ئەبابە، 22 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ بۇرۇندىنىڭ كۇناناپ يامانلىشىۋاتقان ۋەزىيىتىدىن ئەندىشە قىلۋاتقانلىقىنى بىلدۈردى.

ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ توقۇنۇشۇنى توسۇش، بىر تەرەپ قىلىش ۋە ھەل قىلىشقا مەسئۇل مەركىزى ئوركېستىرىنىڭ ئاخبارات ئىدارىسى مۇشۇ ئاينىڭ 20 - كۈنى بۇرۇندىنىڭ ئوتتۇرا قىسمىدىكى تۈشى مۇناپىرلار لاگېرىدا يۈز بەرگەن پۇقرالارنى قىرغىن قىلىش ۋەقەسى قاتتىق ئەيىبلەندى ھەم بۇ ۋەقەنى تەكشۈرۈش ئۈچۈن بۇرۇندىغا دەرھال گۇرۇپپا ئەۋەتىش توغرىسىدا قارار چىقاردى. بۇرۇندىنىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن، مەركىزىي ئورگان يەنە ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ بۇرۇندىدا تۇرۇشلۇق ھەربىي كۈزەتكۈچىلەر ئۆمكىنىڭ خىزمىتى قىلىش مۆھلىتىنى بۇ يىل 8 - ئايغىچە ئۇزارتىشنى قارار قىلدى.

ئاخباراتتا بۇرۇندىدىكى توقۇنۇشۇۋاتقان تەرەپلەرنىڭ پۇقرالارنى قىرغىن قىلىشتەك ۋەھشىيانە ھەرىكەتلەرنى دەرھال توختىتىشى ھەم سۆزلىشىش ئارقىلىق بۇرۇندىدىكى ئىچكى قالايمىقانچىلىقنى خاتىمە بېرىشى مۇراجىئەت قىلىنىدى. ئاخباراتتا يەنە ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ 32 - نۆۋەتلىك باشلىقلار يىغىنىدا ماقۇللانغان بۇرۇندىغا تىنچلىق ساقلاش قىسمىلىرى ئەۋەتىشكە دائىر قارارنى جىددىي ئىجرا قىلىش تەلەپ قىلىندى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كىنشاسا، 21 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. بۈگۈن بۇ يەردە تاپشۇرۇۋېلىنغان خەۋەرگە قارىغاندا، بۇرۇندىنىڭ ئوتتۇرا قىسمىدىكى جىتاكا ئۆلكىسىنىڭ بۈگىنداندا دېگەن يېرىدىكى تۈشى مۇساپىرلار لاگېرى مۇشۇ ئاينىڭ 20 - كۈنى قوراللىق ھۇجۇمغا ئۇچراپ 304 ئادەم ئۆلگەن، 350 ئادەم يارىلانغان، 50 ئادەم يوقاپ كەتكەن.

ۋەقەدىن كېيىن بۇرۇندى زۇڭلىسى ئېندۋۇانا بۇ ۋەھشىيانە قىرغىنچىلىقنى ئەيىبلىدى ھەم بۇنى خۇتۇ ھەربىي تەشكىلاتى - دېموكراتىيىنى قوغداش مەملىكەتلىك كومىتېتى قىلدى، دەپ كۆرسەتتى.

ب د ت نىڭ بۇرۇندىدا تۇرۇشلۇق پەۋقۇلئاددە ۋەكىلى فاگۇيمۇ مۇشۇ ئاينىڭ 21 - كۈنى بۇياۋۇز ھەرىكەتنى ئەيىبلىدى ھەم ئۆزئارا قىرغىن قىلىشنى توختىتىشنى تەكتلىدى.

* * * * * * * * * * * * * * * * *

ئېلانلار

ئەسلى ئىسمىم ئانارگۈل، گېزىتتە ئېلان قىلىنغان كۇندىن ئېتىبارەن تۇرانقىز دەپ ئاتىشىمىزنى ئۈمىد قىلىمەن.

* ** **

ئۇرۇمچى شەھەر ياڭزىجياڭ يولى پەيچۇسوسىدىن گېزىتخانا ئالىلىكىلەر قورۇسى 16 - بىنا 3 - ئىشىك 10 - ئۆيدىكى تۇرسۇن ئىمىنگە بېرىلگەن نوپۇس دەپتەر، ئېلان قىلىنغان كۇندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

ئادەم ئىزدەش ئېلانى

يالقۇن تۇرسۇن: ئە، ئۇيغۇر، قەشقەرلىك، 26 ياش، بويىنىڭ ئېگىزلىكى 1.76 مېتر ئەتراپىدا، تېنى ئورۇق بولۇپ، 1996 - يىل 6 - ئاينىڭ 21 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئۆيدىن چىقىپ كېتىپ ھازىرغىچە ئىز- دېرەكسى يوق. يالقۇن، سىز مەركۇر ئېلانىنى كۆرگەن ھامان ئىدارىگە 15 كۈن ئىچىدە قاينىپ كەلمىسىڭىز، كارخانا ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ مۇناسىۋىتىدە بەلگىلىمىسى بويىچە رۇيخەتتىن ئۆچۈرۈلىسىز.

كۆرگۈچىلەرنىڭ 4840801 تېلېفون ئارقىلىق 851631 نى ئېلىپ «شىمالىي دوستلۇق» يولى 9 - نومۇر، نەپىت دوختۇرخانىسى بىلەن ئالاقە قىلىشنى سورايمىز.

شىنجاڭ نەپىت ئىدارىسى ئۇرۇمچى دوختۇرخانىسى

ئادرېس: ئۇرۇمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇل، پارچە باھاسى: 18 پۇل (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

ئۇيغۇر كتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بېكى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com